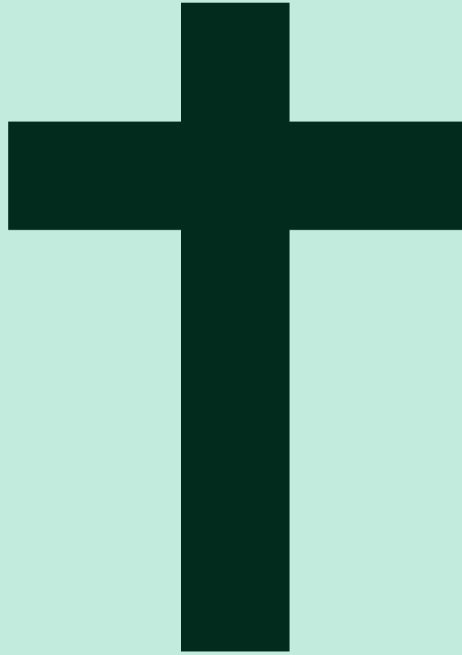

Meenka Joon

Jumjum Bible Translation

Meenka Joon
Jumjum Bible Translation

copyright © 2023 Pioneer Bible Translators

Language: (Jumjum)

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0. You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 6 May 2025
c26a5d16-f86b-5d5b-852b-4e1cb4a96263

Contents

Ījjīn	1
Matta	60

Meenka İjjin ti Nanña Nommañ Wiñe Nüütin Woo Meenka yen İjjin ti

Meenka İjjin ti a meenka yaana İjjidi ti Jiik Doočin Dänken yek Meenka Jiik Joon ti ye. An meenka yaanni a pergon kä lemmä mä Iburu, an ken yeli me yok kä lemmä Mäbaan ogo Mäbaan nājjo wakkä yaakki cääna. An lemmä mä Iburu cääna uccin kä jiik ogo, “İjjin ti.”

An nüüti wakkä muure ätä wa ke İjjin ti cäwdä mänbaan ke Joon. An a me diirken ken gımmidi ogo Meenka İjjin ti perrii ko Müuca, bata Käajin Woo ke Laawiin ke Panñani ke Noccin Giti. An meenkani yaaka kä duuc yaakki battä me ogo, Tuwraat an anan ogo, “Nüddin kä lemmä mä Iburu.” An Meenka İjjin ti cäayge giti jiik yaaka tiilcidi İkiin yükkidin ti ükcitin giti Jiik Doočin Dänken ke Kiccängeneyen ye. An İkiin nüütidin yiñ kääjin ti nommañ wic ogo, ke mäbaan täktännenen manña. An cääna nüütidi woo wan yen Joon yaana mäkee me ye.

An meenka İjjin ti, İjjin ti kä Joon nommañ nanñe ogo, ke m'aka İjgene ti nanñe ye, Aadam ke Awwa. An ceñ nüüti yaanwiiwa yen Noo ke tääl mooye. An nıca Meenka İjjin ti nüüti yaanwiiwa yen Abrayim ke Icaak ke Yaagüüp ke äärgä tügen yeeken. An Yaagüüp cääna battä me ogo İcärayiil an ɽon kicconde nanña ɽone. An Meenka İjjin ti yuuttu İni kä yatkäwiiwani yek merkä Yaagüüp ke juwin yeenen Kanaan atene ke Macir. An düüñin yaanwiiwa yen meenka İjjin ti tiilcidi ogo Yuucip, minneni Yaagüüp jone, an ike wäättä a mügdo yen mä Macir ogo.

Wääna Joon İjjenee kä Nanña Pollon ke Nommañ ye

¹ Wääna Joon İjjenee kä nanña pollon ke nommañ ye,

² nantä ladan an batta cäaygene biilke, an müllä kul piik agee kä ääton wic, an Wääktän Joon ken laay piik witin.

³ An Joon jaajjin ogo, “Dalä bownu wääti!” An bownu wäättä.

⁴ An Joon bownu yoorre neran, an Joon bownu kiimme giti ke müllä.

⁵ An Joon bownu äkkene ogo, “Äñ jiñe.” An müllä äkkene ogo, “Wiirin jiñe.”

An biigin ti ɽakkä an tınñänänä äätin an a niinnä kä keelok.

⁶ An Joon jaajjin ogo, “Dalä kewnä wääti ɽeejjük piitti, an wääti a waan piik ke piik.”

⁷ An Joon nanña kewnä, an piik yek mä İñinä ke piik yek mä ñaalonñu kiimme giti. An wäättä.

⁸ An kewnä mä ñaalonñu äkki Joon ogo pollon.

An biigin ti ɽakkä an tınñänänä äätin an a niinkä kä yew.

⁹ An Joon jaajjin ogo, “Piik yaaka İni pollon noy ye, yoken ɽülji nantä keellä, an nantä İwon üuko woo.” An wäättä.

¹⁰ An Joon nantä İwon äkkene ogo nommañ, an nant'a piik yoken agene kä ɽülgın ye, äkkene ogo wiykä mäyken. An yoori Joon anan neran.

¹¹ An Joon jaajjin ogo, “Dalä wakkä garkä yül nommañ wic, an gidok ɽulgen an äcä käwkä, an jengä gidok ɽulgen an äcä käwkä daa kä biilken.” An wäättä.

¹² An nommañ wiñe yüllü kä wakkä garkä an gidok ɽulgen an äcä käwkä, an jengä gidok ɽulgen ke käwken daa kä biilken. An yoori Joon anan neran.

¹³ An biigin ti ɽakkä an tınñänänä äätin an a niinkä kä ɽäk.

¹⁴ An Joon jaajjin ogo, “Dalä wakkä bowku wääti ñaalok pollon ji kipi giti an jiñe ke wiirin jiñe an nüüti waadgä ke niinkä ke yuungu.

¹⁵ An dalä waak bowku wääti ñaalok pollon ji an diikidi İni nommañ wic.” An wäättä.

¹⁶ An Joon nanña waak yaaka yawan

düikidi iñi ye, kä yewwe. Bownu yaana talañ ye, ken tüci añ jiñe, añ bownu yaana deedañ ye, ken tüci wüürin jiñe. Añ cääna Joon kirkä nanje.

17 Añ iken dooci Joon ñaalok pollon ji düikidi iñi nommañ wic,

18 añ tüci añ jiñe ke wüürin jiñe, añ kipi gitü bownu ke müllä. Añ yoori Joon anan ñerañ.

19 Añ biigin ti ðakkä añ tinnänänä äätin añ a nünkä kä ñan.

20 Añ Joon jaajjin ogo, “Dalä piik kümok kä waak'a a üdin ye, añ dalä düürgä päyok nommañ wic ke ñaalok pollon ji.”

21 Añ Joon nanjä wakkä piik gitken mäyken yaaka dongan ye, añ waak'a a üdin layok ye, yaaka küümgenee piik gitken ye, añ cääna düürgä yaaka päydidi pollon ji ye. Añ yoori Joon anan ñerañ.

22 Añ nüülki Joon añ kiinne ogo, “Giide añ diire añ piik yaaka wiykä mäyken gitü ye küümge. Añ dalä düürgä ðirä nommañ wic.”

23 Añ biigin ti ðakkä añ tinnänänä äätin añ a nünkä kä duuc.

24 Añ Joon jaajjin ogo, “Nommañ äcä woo waak'a a üdin ye, kä biilken, ðigärgä ke waak'a muulu iñi ye ke wakkä luum jiñe kä biilken.” Añ wäättä.

25 Añ Joon nanjä wakkä luum jiñe daa kä biilken, añ ðigärgä daa kä biilken, ke waak'a muulu iñi ye, muure kä biilken. Añ yoori Joon anan ñerañ.

26 Añ Joon jaajjin ogo, “Mänbaan nanjin kä biilko añ äälinkä, añ dale yak wiykä mäyken gitken, ke düürgä pollon jiñe, ke ðigärgä, ke waak luum jiñe, ke waak'a muulu iñi nommañ wic ye, müktü mänbaan muure.”

27 Añ Joon mänbaan nanje kä bilke.
Kä bilkä yeeke ike Joon
mänbaan nanje.
Nanje oon ke iinj.

28 Añ nüülki Joon añ kiinne ogo, “Giide añ diire añ nommañ wiñe küümge añ tüje. Añ yak wiykä mäyken, ke düürgä pollon, ke waak'a muulu iñi nommañ wic ye, muureen müge.”

29 Añ Joon jaajjin ogo, “Ikee iññe wakkä garkä yaaka gidok tulgen añ ääcidi woo käwkä nommañ wic ye, añ jengä yaaka gidok tulgen añ ääcidi woo käwkä ye, muure a wakkä äämkä yeekic.

30 Añ wakkä luum jiñe yaaka nommañ wic ye, muureen ke düürgä pollon jiñe ke waak'a layok nommañ wic cäygene wäaktän ye, iññä wakkä garkä muureen a waak äämkä.” Añ wäättä.

31 Añ Joon wakkä yaaka nanje ye, yoorre muureen ñerañ kuckon.

Añ biigin ti ðakkä añ tinnänänä äätin añ a nünkä kä düügük.

2

1 Nanjä pollon ke nommañ ke waak'a bilteen ye ðanjä.

2 Añ Joon ðanjä kä nanjä wakkä yeeke nüünnä yaana kä ñaṭukel ye ti, añ yore yükkene nüünnä yaana kä ñaṭukel ye ti kä näänkä yaaka nanje ye muure.

3 Añ Joon nüünnä ñaṭukel nüülkene añ nanje ladan, kä yaana yore yükkeneeda kä ñuugula yen wakkä muure yaaka nanje ye.

Aadam ke Awwa

4 Yaanni a gin'a nanjä ðone wäana Piṭo Joon nanjee kä pollon ke nommañ ye.

5 Añ jengä muure mor baati nommañ wic, añ wakkä garkä batta mor yülü woo, näänka Piṭo Joon batta mor tuucee iñi ñaal nommañ wic ye, kä mänbaan bäwe yaana piiti nommañ wic ye.

6 Añ ñomuk ku on piik kääjidi woo nommañ ji mäati nommañ wiñe muure.

7 Añ Piṭo Joon kuññu nomgu nommañ wic, añ nanje a oon, añ kütkene umdin wäaktän ünñü. Añ oon ünñü.

8 Añ Piṭo Joon piittä jengä garkä nantä battä me ogo Adan ñomuk anñi, añ oon yaana nanje ye doocce wica.

9 Añ Piṭo Joon jengä yaaka ñerañ me wangen ti añ ñerañ ammä ti ye, muure yүүлene ñaalok nommañ wic, añ jaan yaana me iñde ünñü ye, cäy teejüük nantä garrä, añ jaan ñäjjin ñerrä ke yin cääna bilti teejüük.

10 An ku on wii kääjidi woo nantä battä me ogo Adan mäati nantä garrä, an küptidi giti wica an wäatcidi äänken kä nan.

11 Yanjalan battä me ogo Pecüün, an ike ken kaajit baan mä Hawela ji muure nant'a cäyge tiilgä ye.

12 An tiilgä yek baan yaanja neraan. An jengä pilkä yaaka äacete me woo pandeyni ye, bilti an cäanna pämkä yaaka galdidi neraan ye bilti wica.

13 An yantän wii yanjalan ogo Jeyüün, an a ike ken kaajit baan mä Küüc ji muure.

14 An yantän wii yaana agene dak ye, battä me ogo Adagiil, an ike ken kaajit Acüür ti kä ñomuk. An wii yaana wäatcete kä nan ye, battä me ogo Puraat.

15 An Piṭo Joon oon koowne an doocce Adan nantä garrä ogo ñuugelee an tiijje.

16 An Piṭo Joon oon iingene an kiinni ogo, "Jengä yaaka nantä garrä ji ye, amä muure,

17 an jaan yen najjin nerrä ke yiñ nana iki ämjädä, naana iki bi ämjä ye, iki bi tüwü a gitken."

18 An Piṭo Joon jaajjin ogo, "Batta neraan oon cäwde pare anan, nangä m'ana ike yüükkütü ti cäwdä ye."

19 An Piṭo Joon kuññu nommañ an nanjä wakkä luum jiñe muure ke diirgä pollon jiñe. An äckene oon ookcedeeda bi äkke ogo, an wakkä yaaka a üdin ye muure yaana bärkanä oon ye, i daa wäati a yäntonde.

20 An digärgä muure bäari oon kä yäntängen, ke diirgä pollon jiñe ke wakkä luum jiñe muure. An ike kä done batta kañon yaana äalene kä ike yüükkütü ti kä cäwdä ye.

21 An Piṭo Joon oon iñne wangin niinkä kä pek, an wäana oodene daa ye, äacin woo niirande yanjalan kä keelok an nantä yeene paatte wan.

22 An Piṭo Joon nanjä iin kä niiran yaana äbe woo oon gunne ti ye, an äckene oon.

23 An oon jaajjin ogo,
"Yaanni tiññan a äwnä yen äwgi
an a yänjä yen yängi.

An ike bi battä me ogo, 'iin'
näänka äbene daa me woo 'oon' ti ye."

24 An ina ken oon wäyen ke meen daleeda buwin an yore cooteeda ti iine ti an wäatene agene gaan keellä yaanna.

25 An ñomuk ku on oon ke iine muuṭuk yoken ladan, an yoken batta a lodgu.

3

Dimmin Mänbaan

1 An ñomuk ku on wakkä luum jiñe muure yaaka nan Piṭo Joon ye ti, a kaan ken wiñe bitäran meken giti. An iin taaññe ogo, "A jiñe Joon ikee kiinne ogo nana ikee ämje jengä ṭulgen yek nantä garrä ji muure?"

2 An iin kaan kiinne ogo, "Jengä ṭulgen yaaka nantä garrä ji ye, ikoon ämon,

3 an Joon ikoon kiinnon ogo jaan yaana teejjük yaanja ṭulge nana amjon an nana tabdoon yok ikoon bi tüwjon."

4 An iin kiini kaan ogo, "Ikee batta bi tüwe!

5 Najjänä Joon äänjalan naana ikee bi ämje ye, wangic bi päti woo an ikee bi wäate bata Joon anan, ikee najje nerrä ke yiñ."

6 An yoori iin jaan ṭulge neraan ammä ti, an neraan me wangin ti, an me iñde witin wan. An uṭṭu ṭuule an amme, an cäanna oore äckene an ämjän.

7 An wangin pättä woo an duuggen njji yoken ladan. An jittä jaan beel bata noommu gitke, an tuuri an kümji teygen ti.

8 An Piṭo Joon tiinji kä yäawe äätä nantä garrä ji biigin ti anji, an oon ke iine Piṭo Joon ṭarki jengä giti nantä garrä ji.

9 An Piṭo Joon oon bärkene an taacce ogo, "İki wali?"

10 An luukke ogo, "İki tiinjeneni äätä nantä garrä ji, an ika booññu, yori ladan an ika ṭarrä."

11 An Piṭo Joon jaajjin ogo, "A nani ken iki kiinney ogo yorü ladolat? İki ämjini jaan yaana kollenii kä ogo nana iki ämje ina?"

12 An oon jaajjin ogo, "Iin yaana äckanaa kä ina ken ika iñña jaan ṭuule an ika ämjänä."

13 An Piṭo Joon iin taaññe ogo, "A naka ina nanji yaanna?"

An iin jaajjin ogo, "Kaan ika amma njingän an ika ämjänä."

Jooññu kä Joon

- 14 An Piṭo Joon kaan kiinne ogo,
 “Kä nääñkä yaaka nanñi ye, iki agä
 tuumgon,
 wakkä luum jiñe waadgen ti, ke
 ḍigärgä ti muure.
 An iki bi muulu iñi kä jiñü
 an ḥomgu ken bi amä yuungu yüükü ti
 muure.”
- 15 An ika bi ḍuccu yiñ waadgic ti ikee ke iin,
 ke kaaynic ti.
 Ike iki bi jii bey wiñü ti,
 an ike bi kääjä ḥubdonḍe ti.”
- 16 An iin kiinne ogo,
 “An bääñ pillä yüünü bi ḥucku ti naana iki
 laacci ye,
 an kä pillä iki bi giidä merkä.
 An iki ṭäkä yoku ogo oorü ääto ko jii k
 yüükü,
 an ike ken bi a mügdo yüünü.”
- 17 An Adam kiinne ogo,
 “Kä yaana tiññii kä jii k iñjü
 an ämjini kä jaan yaana kollenii kä
 ogo ḥana amjey ye,
 ḥommañ wiñe a tuumgon kä nääñkä
 yüükü.
 An iki bi amä kä pillä ñuugulani yüükü
 ti yuungu muure.”
- 18 An paañ ke küügü bi yülü woo baannü,
 an iki bi amä wakkä garkä yiil ji.
- 19 An kä cannä iki bi amä wakkä äämkä
 yüükü,
 ke ḍukci iñi ḥommañ yaana nanñenii
 kä ye ti.
 İki agä ḥomgu,
 an iki bi ḍukcu ḥommañ ji.”
- 20 An Adam iine äkkene ogo Awwa,
 nääñka bi wäätee kä a miy yen me muure
 ye.
- 21 An Adam ke iine nanñi Piṭo Joon
 burunḡu yek gaan an iin keneeda.
- 22 An Piṭo Joon jaajjin ogo, “Mänbaan
 tiññan inni wäättä bata ikiin ḥajjä ḥerrä ke
 yiñ yaanni. An tiññan ḥuca nuḥkodo iñte
 lajjede an uṭit jaan cäwdä ṭulge an üdit ke
 cüle.”

23 An ñuuli woo Piṭo Joon nantä garrä ji
 nant'a battä me ogo Adan ye, ogo ato
 ḥommañ yaana nanñiidako me ye ñuugele.

24 An mänbaan ñuuli woo Joon nantä
 garrä ji yaana battä me ogo Adan ye, an
 malaññi teyken yaaka battä me ogo
 korbiim ye, tuci Joon cäyok Adan kä ḥomuk,
 an gaadal wiñe wüirde i lemme käl kä
 maañ tiici päy yen jaan cäwdä.

4*Kaayiin ke Abiil*

- 1 An wääna Adam niinnene ke iine
 Awwa ye, iine laaccä, an giinñä kaygon
 yeenen battä me ogo Kaayiin. An Awwa
 wääna giinñee kä ye jaajjin ogo, “Kä
 yüükkün ti yen Piṭo ika giinñä oon.”
- 2 An ḥuccin giinñä mäaden an äkki ogo
 Abiil.
 An wääna ḍonḡene ye, Abiil ken wäättä
 anḥa kaaydo ḍiik, an Kaayiin ken anḥa
 piito.
- 3 An niinkä yakkalan ti Kaayiin Piṭo
 äckene waak'a piinñe ye ti.
- 4 An daa Abiil äccin ḍiik yeeke ti yaana a
 kaygon an a caagon ye. An Abiil ke gin'a
 äcce ye, giḡgi Piṭo kä jon ḥamme.
- 5 An ike Kaayiin ke gin'a äcce ye, batta
 agee kä giḡgini. An Kaayiin pennä an
 ḥome ḥerre yok kä yaac.
- 6 An Kaayiin taaji Piṭo ogo, “İki agä
 penon ina? An ḥomü ḥerdä ina?”
- 7 An naana iki nanñi nääñk'a ḥerañ ye iki
 bi giḡgeni. An iki naana batta nanñä
 nääñk'a ḥerañ ye, nääñkä yaackä iki bi
 keeygi äntüke ti, an bi wääti ḍonḡu ti, an
 tiijä bonu yokin ḥana bääggädä.”
- 8 An Kaayiin mäaden Abiil kiinne ogo,
 “Juwu ati woo yiil ji.” An wääna ḍakkene ti
 yiil ji ye, i Kaayiin yore yelle an mäaden
 nanñe ḍok.
- 9 An Piṭo Kaayiin taaññe ogo, “Määdic
 Abiil wali?”
 An luugi Kaayiin ogo, “Kuju. A ika ken
 tiicä mäado?”
- 10 An taaji Piṭo ogo, “A ḥaaka ina nanñi
 yaanna? Yiḡgä mäadic yääwidä iñi
 ḥommañ wic ika ti.”

11 An tiññan iki agä tuumgon an iki agä ñooton woo ñommañ yaana poñe kupkene an gimmin kä yimgä määdic intü ti ye.

12 Iki batta bi iñgi ñommañ käwkä ñerkä naana puuyu ye, an iki bi laayä kamat nantä yüünü bi baati ñommañ wic.”

13 An Kaayiin Piṭo kiinne ogo, “Jooññu yeeni tālan batta liildä kä waañña.

14 Tiññan ika ñootṭaa woo ñommañ wic an ñomü ṭukki woo ika ti, an wäattana ika laayä i nantä yeeni baati ñommañ wic, an m'ana ika bi kaña ye, ika bi näga ḍok!”

15 An kiini Piṭo ogo, “Ba'ay batta anan! Naana m'ana iki nägey ḍok ye, bi wanä äänke kä ṇaṭükel bata yaana nanṇey kä ḍok ye.” An Piṭo Kaayiin nanṅene gin'a ṇicte daa kä me ye, nuṅko ṇana näkte daa ḍok m'ana ike kañgä ye.

16 An Kaayiin anṅin yore Piṭo ñome ti, an attä cääjgin ñommañ mä Nuut ti, Adan ti kä ñomuk.

Kaaynä Kaayiin

17 An Kaayiin nṅin ke iñe an laaccä an gittä minneni oone battä me ogo Anook. An battä baan an äkkene ogo Anook kä yantān minneni yeene.

18 An Anook gittä Iraat, an Iraat gittä Maaweel, an Maaweel gittä Matüceel, an Matüceel gittä Lamak.

19 An Lamak ḍiñña määngä kä yewwe, yanḵalañ battä me ogo Aada an yanḵalañ ogo Cilla.

20 An Aada gittä Yabal, an ike ken a wäy yen m'aka cäyok kä keeññi an kääji ḍiik ye.

21 An mäaden battä me ogo Yübal, a m'ana iijjin ti keemmä gerger ke küünṇü killiñ ye.

22 An Cilla gittä minneni oone battä me ogo Tubalkaayiin, an a ike ken yaacänä yok kä goññu kaykä yek bilkä muure. Tubalkaayiin käwen battä me ogo Naama.

23 An Lamak määngä yeeke kiinne ogo, “Aada ke Cilla tiñe, ikee määngä Lamak jiik yeeki tiñe.

M'ana ika iñña yok kuun ye nanṇä ḍok, a durñu yaana ika ickana ye.

24 An naana m'ana näkkä Kaayiin ye wangä me äänke kä ṇaṭükel,

an m'ana bi näki Lamak ye, bi wangä me äänke caykä kä ṇaṭükel witken kä ṇaṭükel.”

Giññä Ceet

25 An Aadam ṇuca nṅin ke iñe, an gittä minneni oone. An äkki meen ogo Ceet* an jaajjin ogo, “Joon ika iñña minneni rätkana kä nantä Abiil yaana nägi ḍuuggin Kaayiin ye.”

26 An wäana Ceet tallee kä ye gittä minneni an äkkene ogo İnooc. An yuungu yaakca ti mäbaan wäattana jujjin kä maanṇä yantān Piṭo.

5

Kaaynä Aadam

1 A perrä yen kaaynä Aadam ikki. Wäana Joon nanṇee kä mänbaan ye, nanṇe kä biilkä yeeke ike.

2 Nanṇe oon ke iñ an ṇüülkene, an wäana nanṇeeda kä ye, äkkene ogo mänbaan.

3 An wäana Aadam cääynee yuungu kä 130 ye, gittä minneni äälene kä beel bata ike, an äkkene ogo Ceet.

4 An wäana Ceet giidene daa me ye, Aadam cääynä yuungu 800, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalañ.

5 An Aadam yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 930 an tüwnü.

6 An wäana Ceet cääynee yuungu kä 105 ye, gittä İnooc.

7 An wäana İnooc giidene daa me ye, Ceet cääynä yuungu 807, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalañ.

8 An Ceet yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 912 an tüwnü.

9 An wäana İnooc cääynee yuungu kä 90 ye, gittä Kinaan.

10 An wäana Kinaan giidene daa me ye, İnooc cääynä yuungu 815, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalañ.

11 An İnooc yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 905 an tüwnü.

12 An wäana Kinaan cääynee yuungu 70 ye, gittä Maalla.

* 4:25 Ceet ogo iñña kä lemmä mä Iburu.

13 An wääna Maalla giidene daa me ye, Kinaan cääynä yuungu 840, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalañ.

14 An Kinaan yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 910 an tüwnü.

15 An wääna Maalla cääynee yuungu 65 ye, gittä Yaarit.

16 An wääna Yaarit giidene daa me ye, Maalla cääynä yuungu 830, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalañ.

17 An Maalla yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 895 an tüwnü.

18 An wääna Yaarit cääynee yuungu 162 ye, gittä İdrüic.

19 An wääna İdrüic giidene daa me ye, Yaarit cääynä yuungu 800, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalañ.

20 An Yaarit yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 962 an tüwnü.

21 An wääna İdrüic cääynee yuungu 65 ye, gittä minneni oone battä me ogo Matüceela.

22 An wääna Matüceela giidene daa me ye, İdrüic baaddin päy Jooñ yuungu 300, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalañ.

23 An İdrüic yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 365.

24 An İdrüic baaddin päy Jooñ, an wiiccä iñi kä yaana koowene daa Jooñ ye.

25 An wääna Matüceela cääynee yuungu 187 ye, gittä Lamak.

26 An wääna Lamak giidene daa me ye, Matüceela cääynä yuungu 782, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalañ.

27 An Matüceela yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 969 an tüwnü.

28 An wääna Lamak cääynee yuungu 182 ye, gittä minneni oone.

29 An äkkene ogo Noo.* An ike jaajjin ogo, “Yaanni ikiin bi iñin yüiktäñ kä bääñ yen ñuugulani yek inko, ñommañ yaana tuumi Piṭo yaanni ye ti.”

30 An Lamak wääna Noo giidene daa me ye, Lamak cääynä yuungu 595, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalañ.

31 An Lamak yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 777 an tüwnü.

32 An wääna Noo yuunge anñene 500 ye, gittä Caam ke Haam ke Yaapic.

6

Yiñ Mänbaan Ñommañ Wic

1 An wääna me jujjene kä ñiirin ñommañ wic, an gittene kä ṭulgu ye,

2 malaññi Jooñ ṭulgu mäbaan yoori ñerañ, an iken wäkkä yaaka daa reeni ye an deyi.

3 An Piṭo jaajjin ogo, “Wääktäñ yeeni batta bi cääy mänbaan ti ke on bata yuungu yaakca ti, ike a mänbaan yaana tüwit ye, an yuungu yeeke batta bi käälcı woo 120.”

4 Niinkä yaakca ti ñommañ wic ook yakkalañ ḍonḡañ an teyañ, näñka malaññi Jooñ ḍiññene ṭulgu mäbaan an gittene merkä ye. An a iken ken a mä teykä ñomuk ku on yaaka yäñtänḡenen pakä me ye.

Nüüjdüñ Jooñ

5 An Piṭo yiñ mänbaan yoorre ñiirin ñommañ wic, an yoorre jüik'a nanṭä juuggen ti ye, a yaacken muure kamat.

6 An Piṭo jone lüüjñin kä yaana näññee kä mänbaan ñommañ wic ye, an ike nüüjñin jone ti.

7 An Piṭo jaajjin ogo, “Mänbaan yaana nanṭä ñommañ wic ye, üülü wic, mänbaan ke ḍigärgä ke waak'a layok ye, ke ḍiirgä pollon jüñe, ika joni nüüjñin kä yaana nanṭä daa kä ye.”

8 An a Noo ken kääññä ñerrä Piṭo ti.

Noonu Mäkki Jooñ kä Tääl

9 Wakkä yaaka näññä ḍuuggen yuungu Noo ti ke mä yeeke ye. Ñomuk ku on kilkä Noonu ti, a Noo ken a men wotconḍe an ken ḍone ladañ me giti. An Noo ken baadit päy Jooñ.

10 An Noo gittä merkä kä ḍäk. Yäñtänḡenen ogo Caam, an Haam, an Yaapic.

11 An ñommañ yaaññä Jooñ ñome ti, an ñommañ küümmü kä näññä yaackä.

12 An ñommañ wiñe yoori Jooñ yaaññä, näñka mäbaan muure näñken yejgene ye.

13 An Noo kiini Jooñ ogo, “Niinkä mäbaan tiññan düüñin ñomi ti, näñka ñommañ wiñe küümgene daa kä näñken yaacken

* 5:29 Noo ogo yüiktäñ kä lemmä mä Iburu.

ye. An̄ ika tākā iken cūccūdū woo ke ḡommañ.

¹⁴ An̄ nan̄jä kuun yen jaan yaana battä me ogo japar ye. An̄ kuun nan̄gä jī äärgä, an̄ paadä jok kä ḡun̄ḡu toolī külok ke n̄añe ti nun̄ko piik ḡana kaaccete ti kuun jī.

¹⁵ An̄ nan̄jä an̄ḡi bäyte päyā kä men buḡe 130, an̄ ḡäpte men buḡe 25, an̄ külte 15.

¹⁶ An̄ kuun nan̄gä wiñe an̄ kääł tuule wääktāḡ ḡoocci waan wiñe ke teye a men buḡe ḡontolle. An̄ kuun tüke nan̄jä kä ḡunne ti, an̄ kuun jīñe kiibä ḡiti, iñi ke ḡeejjük ke ñaalok.

¹⁷ “An̄ ika ina tuucudu tääl piik ḡommañ wic, ika cūccūdū woo wakkä yaaka cääygene kä wääktāḡ yoken ti ye, pollon̄ ḡoy. Waak'a ḡommañ wic ye, muure tüw.

¹⁸ An̄ ika bi ḡuccu jiiik ḡoocin ke iki. An̄ iki kaacci kuun jī ikee ke merkä yüükü ke iin̄ḡu an̄ määngä merkä yüükü.

¹⁹ An̄ wakkä yaaka a üdin̄ ye ti muure, iki äccä kuun jī kä yew yewni oon ke iin̄ dalä üt ke iki.

²⁰ ḡiirgä ti daa kä biilken, an̄ ḡigärgä ti daa kä biilken, an̄ wakkä yaaka layok ḡommañ wic muure ye, daa kä biilken iken bi ätä iki ti kä yew yewni kaaci kuun jī üde kä.

²¹ An̄ kuju wakkä äämkä ti, an̄ ḡülü yokin̄ iki ti, wääti a wakkä äämkä yüükü ke iken.”

²² An̄ Noo nääḡkä yaaka iingene daa Joon̄ ye, nan̄ḡe muure a ḡitken.

7

Tääl ḡommañ Äätte Wic

¹ An̄ Piḡo Noo kiinne ogo, “Kaace ke mä än yüükü kuun jī. Yoorru a iki parü ken woduwot merkä kil yaakki ti.

² An̄ kuju ḡigärgä ti oogen kä ḡaḡükel, an̄ määngen ti kä ḡaḡükel yaaka ladan̄ ye ti, an̄ ḡigärgä yaaka batta ladan̄ ye ti, kuju kä yew yewni oon ke iin̄.

³ An̄ ke ḡiirgä ti kuju oogen kä ḡaḡükel an̄ määngen kä ḡaḡükel, nun̄ko kaaynen cääyene kä ḡommañ wic muure.

⁴ An̄ nääḡkä kä ḡaḡükel ika bi tuucu ñaal ḡommañ wic an̄ nääḡkä nääḡkä caykä kä ḡan wördinni ḡitken ke äḡkä ḡitken. An̄ waak'a

ääynä ḡommañ wic ye, bi cūcū woo muure.”

⁵ An̄ Noo nääḡkä yaaka iingene daa kä Piḡo ye, nan̄ḡe muure.

⁶ An̄ wääna piik yiin̄ene kä tääl ḡommañ wic ye, Noo yuunge kä 600.

⁷ An̄ Noo kaaccä kuun jī ke iin̄e ke merkä yeeke ke määngä merkä yeeke, üdene kä piik tääl.

⁸ An̄ ḡigärgä yaaka ladan̄ ye, ke yaaka batta ladan̄ ye, ke ḡiirgä ke wakkä yaaka layok ḡommañ wic ye muure,

⁹ waak'a kaaccä kuun jī ke Noo ye, kä yew yewni, oon ke iin̄, bata yaana Noo kiinene daa kä Joon̄ ye.

¹⁰ An̄ wääna nääḡkä kä ḡaḡükel ḡakkene ye, piik tääl üükün̄ woo ḡommañ wic.

¹¹ An̄ wääna Noo yuunge wäättene kä 600 ye, paan yew ti, nääḡkä caay witken kä ḡaḡükel ti, piik wan̄gen püürin̄ woo iñi ḡommañ jī, an̄ cääna ñaal puukin̄ iñi ñaalok pollon̄ jī.

¹² An̄ ñaal puukin̄ iñi ḡommañ wic nääḡkä caykä kä ḡan wördinni ḡitken ke äḡkä ḡitken.

¹³ An̄ nääḡkä yaanja ti ken kaaccene Noo kuun jī, ike ke iin̄e ke merkä yeeke Caam ke Haam ke Yaapic ke määngä yeeken.

¹⁴ Iken ke waak luum jīñe daa kä biilken ke ḡigärgä muure ke waak'a muulu iñi ḡommañ wic ye, ke ḡiirgä yaaka päydidi ye muure daa kä biilken.

¹⁵ An̄ wakkä yaaka cääygene kä yoken an̄ wääki a üdin̄ ye, muure äätin̄ kaaccä kuun jī kä yew yewni ke Noo.

¹⁶ An̄ bata yaana Joon̄ Noo iingenee daa kä ye, waak äcce kuun jī oogen ke määngen. An̄ Noo üülji tüggin̄ Piḡo kuun jī.

¹⁷ An̄ tääl yiin̄in̄ nääḡkä caykä kä ḡan ḡommañ wic, an̄ piik üüttin̄ kä ḡiirin̄. An̄ kuun ääri ñaalok piik ḡommañ wic.

¹⁸ An̄ piik üüttin̄ kä ḡiirin̄ ḡommañ wic, an̄ kuun wäättan̄ taamit ñaalok piik witin̄.

¹⁹ An̄ piik ḡiirin̄ kä yaac ḡommañ wic, an̄ pämkä mäyken muure yaaka pollon̄ ḡoy ye, äätte witin̄.

²⁰ An̄ piik yoken küülü ñaalok, an̄ pämkä äädi witin̄ iñi men buḡe kä ḡaḡükel.

²¹ An̄ waak'a layok ḡommañ wic a üdin̄ ye tüwgin̄ muure, ḡiirgä ke ḡigärgä ke wakkä luum jīñe ke waak'a muulu iñi ye, ke mäbaan muure.

22 Wakkä yaaka cäyok ñommañ iwon wic wääki a üdin ye, tüwgin muure.

23 An wakkä yaaka cäyok ñommañ wic a üdin ye, mäbaan ke digärgä ke waak luum jiñe ke diirgä pollon jiñe cücce woo Piṭo muure. An buccin a Noonu ke waak'a kaaccene kuun ji ye pääken.

24 An piik ñommañ müitte wic niinka kä 150.

8

Tääl Wüükün İñi

1 An Joon Noo batta agee kä wiirgon ke wakkä luum jiñe, ke digärgä muure yaaka ke ike kuun ji ye, an tuccin jommu ñommañ wic an piik wüükün iñi.

2 An piik wanjen yaaka yiijete ye, yoken üülji ke kälkä pollon jiñe cäanna, an ñaal yore yuutkene kä männa pollon ji.

3 An piik duukin iñi kä deewan kä deewan ñommañ wic niinka 150 ti.

4 An paan ṇaṭükel ti, niinna caay witken kä ṇaṭükel ti, kuun cääjgin waadgä pämkä yaaka battä me ogo Araraat ye witin.

5 An piik iinjidi kä wüükün iñi anṇa paan caay ti, an niinna iijjin ti yen paan caay pämkä witken üükün woo.

6 An wäana niinka caykä kä ṇan ḍakkene ye, Noo kää ṭuule yaana nanṇe kuun gunne ti ye, kupkene.

7 An tuccin gaaggaak. An kaaccä woo an päyidin ke piik iwene ñommañ wic.

8 An tuccin gülküte ogo ato piik ookce naana dewcono iñi ñommañ wic ye.

9 An gülküte batta a kääñon nant'a koojje iñi ye, an ḍukcin Noo ti kuun ji, nääñka ñommañ wiñe muure mor agee kä küümon kä piik ye. An läjgi Noo inṭe an müñṇe an duukke ike ti kuun ji.

10 An kiiñña ṇuca niinka kä ṇaṭükel, an gülküte ṇocce tucce woo.

11 An gülküte duukin ike ti biigin ti anṇi, i ädit jaan yaana battä me ogo jeytüün ye gitke garrä tüke ti, an ṇiji Noo piik dewcin iñi ñommañ wic.

12 An kiiñña niinka kä ṇaṭükel yakkalan ṇuca an gülküte tucce, an gülküte batta a düükidini ṇäjäk ike ti.

13 An wäana Noo yuunge wäattene kä 601 ye, iijjin ti niinna yen yun kicconde ti,

piik iwnä ñommañ wic. An Noo kuun wiñe kuppe woo an däämjn an ñommañ wiñe yooṭte a iwon.

14 An paan yew ti, niinna caykä kä yew witken kä ṇaṭükel ti, ñommañ wiñe iwnä muure.

15 An Joon Noo kiinne ogo,

16 “Kääjä woo kuun ji ikee ke iñü ke merkä yüükü ke määngä yeeken.

17 Ke wakkä muure yaaka ke iki a üdin ye, diirgä ke digärgä, ke wakkä luum jiñe äbä woo. An dalä gidok ñommañ wic an pır an dirä.”

18 An Noo kääjin woo kuun ji ke merkä yeeke ke iñe ke määngä merkä yeeke.

19 Ke wakkä luum jiñe ke digärgä ke wakkä yaaka muulu iñi ñommañ wic ye, ke diirgä muure, kääjin woo kuun ji daa kä biilken.

20 An Piṭo bätki Noo tambal an kuññu digärgä ti ke diirgä ti muure yaaka ladan a waak iillä wäämmä yok ye ti.

21 An Piṭo ṇääccä pin yaana giṁgede ye, an jaajjin jone ti ogo, “Ñommañ wiñe batta ṇuca bi tuumu kä nääñkä mänbaan, an ike a nääñkä yaackä ken dooje jone ti kä dine tinä, an wakkä yaaka a üdin ye, batta ṇuca bi naga ḍugin bata wäana nanṇä daa kä ḍugin ye.

22 An naana mor ñommañ bilti ye, i piññä ke errä, an lüüye ke carrä, an yiwuk ke yiluk, an an jiñe ke wiirin jiñe, batta bi yüüti iñi.”

9

Joon Duccin Jiik ke Noo

1 An Noo ṇüülki Joon ke merkä yeeke an kiinne ogo, “Giide an diire an ñommañ wiñe küümge.

2 An ikee bi booce kä wakkä luum jiñe yaaka ñommañ wic ye, ke diirgä pollon jiñe, ke waak'a layok ñommañ wic ye muure, ke yak wii jiñe. Yaakki muure bi daläbu cäyok inkic ti.

3 Waak'a layok a üdin ñommañ wic muure ye, a wakkä äämkä yeekic bata wakkä garkä yek pütin. Waak muure iñne kä.

4 An gin'a yimge batta a püürini woo ye üññü a yimge giti, yanṇonde ṇana ame.

5 “Anj mänbaan yaana bi näki menen ye, bi jooju. Anj gin luum jiñe naana näki mänbaan ye, bi tüw cääna. Anj yaana näki men ye, daa bi tüw.

6 Anj yaana näki men ye, daa bi näkä me dok, näänka Jooñ mänbaan nanñeeda kä biilke ye.

7 Giide, anj pire anj ðiire, anj ñommañ wiñe küümge.”

8 Anj Noo kiini Jooñ ke merkä yeeke ogo,

9 “Tiññan ika ðuccudu jiik ðoocin yeeki ke ikee anj ke kaaynä yeekic yaaka ñätke ti ye,

10 ke waak nanĵin yaaka a üdin kuun ji ke ikee ye muure, ðiirgä ke ðigärgä ke waak luum jiñe yaaka layok ñommañ wic ye muure.

11 Ika bi ðuccu jiik ðoocin yeeki ke ikee, anj baati ñuca wakkä üdin ti muure yaaka bi tüw kä piik tääl ye. Anj baati ñuca tääl mooye yaana bi cüüti giti ñommañ wiñe ye.”

12 Anj Jooñ jaajjin ogo, “Gin yaanni ika päjgada ñingĵin gin'a nüütü jiik ðoocin waan yeeni ti ke ikee ye, ke waak'a a nanĵin a üdin ye muure, ke merkä yeekic ti ke cüle.

13 Rüñit a gin'a ðooccu ñaalok curunĵu giti ye, anj bi wääti a gin'a nüütü jiik ðoocin waan yeeni ti ke ñommañ ye.

14 Anj naana ika äacä polku ñaalok pollon ji ye, i rüñit ükü woo polku giti.

15 Anj jiik ðoocin yeeki ke ikee ke waak'a a üdin ye muure bi payä. Anj baati tääl mooye yaana bi ätä näkä waak'a a üdin ye muure.

16 Anj naana rüñit ükü woo curunĵu giti anj yooṭu ye, jiik ðoocin yeeki ke waak'a a üdin ñommañ wic muure ye bi payä.”

17 Anj Noo kiini Jooñ ogo, “A rüñit ken ðooccu a paydin jiik ðoocin yeeki ke waak'a a üdin ñommañ wic ye muure.”

Merkä Noo

18 Anj merkä Noo yaaka kääjenee woo kuun ji ye, a Caam ke Haam ke Yaapic. Anj Haam a Kanaan wäyen.

19 M'aka ikki ðiirin piirtin ñommañ wic yaakki, käjä woo merkä Noo yaaka kä ðäk ye ti.

20 Anj wääna tääl baakkenee kä ye, Noo jujjin kä puuynu yiil, anj piittä jaan muulu

beel bata lüütikon, anj ṭulge nanĵä me a määk.

21 Äänkalan Noo määtä määk yaaka ñunñe ye, anj ike nägi anj oodi keeñ yeene ji yore kä el.

22 Anj Haam Kanaan wäyen, wäyen yoorre nüin yore kä lat, anj ðucĵin üñtük mäðgen yaaka kä yewwe ye nüütkene.

23 Anj Caam ke Yaapic kuññu burñu, anj pedi giti ke ðääge ñaalok büyken ti, anj wüütü ti wäyen ti kä ñätken, anj wäyen kümi yok. I wanĵen agene kä ṭukin woo batta ṭäki wäyen yootu i yore elan.

24 Anj wääna Noo määk pätee woo wiñe ti ye, näänk'a nanĵene daa minneni yeene ðeerconde ye ñiññe.

25 Anj jaajjin ogo,
“Kanaan bi a tuumgon!

Anj ike bi wääti a kiingon yen kiinkä mäðgen.”

26 Anj Noo jaajjin ñuca ogo,

“Nüülkin atĵ Piṭo Jooñ yen Caam ti!

Anj Kanaan wääti a kiingon yeene.

27 Dalä baan Yaapic gääpänä woo Jooñ, anj cääji keeññi yek Caam giti, anj Kanaan wääti a kiingon yeene.”

28 Anj wääna piik tääl baawkenee ye, Noo cääynä yuungu 350.

29 Anj Noo cääynä yuunge muure 950, anj wäättana tüwnü.

10

1 Anj a kaaynä yek merkä Noo ikki, Caam ke Haam ke Yaapic. Anj iken gittä merkä kä ðiräk wääna tääl baawkenee kä ye.

Kaaynä Yaapic

2 Anj merkä Yaapic a Jomar ke Maajüuc ke Maday ke Yawaan ke Tabil ke Maacik ke Tiraac.

3 Anj merkä Jomar a Ackanaac ke Ripec ke Tojarma.

4 Anj merkä Yawaan a Alica ke Tarcüic anj mä Kaat ke mä Rudaan.

5 Anj a kaaynä me yaakca ken ika piirtin giti, anj cääjĵin wiykä mäyken ðugin yaakka. Anj kiiptin giti kä bänkä yeeken ke äärgä yeeken tüggen, ke ṭon yeeken anj wäättana kun yanĵalan daa kä lemmä yeenen.

Kaaynä Haam

6 An merkä Haam a Küüc ke Macir ke Püüt ke Kanaan.

7 An merkä Küüc a Ceba ke Hawela ke Capta ke Raama ke Capteka. An merkä Raama a Cība ke Diidaan.

8 An Küüc gittä Nimuraat, an a m'ana İjjin kä teynä nommañ wic ye.

9 An ike a kiño teyconde Piṭo ñome ti, an a yaana jaayge kä me ogo, “Beelje bata kiño Nimuraat kä teynä Piṭo ñome ti.”

10 An yätkitin yeene İjjin ti kä bänkä yek mä Baabil ke Aaraak ke Akaat ke Kolina nommañ mä Cinnaar ti.

11 An ike yätkitin yeene gäappe woo an wükcin nommañ mä Acüür ti, an a nant'a bättee kä bänkä battä me ogo Niinawa ke Rabuut Eer ke Kaala

12 ke Recen ye. An Recen a baan mooye yaana yawan cäay waan mä Niinawa ke Kaala ye.

13 An Macir a wäy yen mä Lüüt ke mä Anaam ke mä Leheep ke mä Naptüü

14 ke mä Patarooc ke mä Kaptoor ke mä Kacaloo, yaaka gittä mä Palactiin ye.

15 An Kanaan kaygon yeene yaana giinne ye, battä me ogo Cidoon, an ŋuca giinne mä Haat

16 ke mä Yaabüüc ke mä Amoor ke mä Jarjic

17 ke mä Haaw ke mä Iraka ke mä Ciin

18 ke mä Arwaat ke mä Jamaar ke mä Hamaat. An wäattana äärgä tüggen yek mä Kanaan piirtin.

19 An kewnä yen mä Kanaan juwu Cidoon an dakcidi ke Jaraar ke Gajja, an kä baan mä Caduum ke Amuura ke Adama ke Jobiim ke Leeca ti.

20 An a kaaynä Haam ikki ke äärgä yeeken tüggen ke lemmä yeenen ke bänkä yeeken ke ŋon yeeken.

Kaaynä Caam

21 An Caam cäanna gittä merkä an ike a Yaapic mäaden mooye, an a wäy yen kaaynä Aabir muure.

22 An merkä Caam a Ilaam ke Acüür ke Arpiceet ke Lüüt ke Araam.

23 An merkä Araam a Üüc ke Üül ke Jaacir ke Maacik.

24 An Arpiceet gittä Caale an Caale gittä Aabir.

25 An Aabir gittä merkä kä yewwe. An yanjalan äkki me ogo Paalic, näänka nommañ kiibene daa kä me giti niinkä yaaka giidene daa me ye ti. An mäaden battä me ogo Yaktaan.

26 An Yaktaan gittä Almodaat ke Caalip ke Ajaramuut ke Yaare

27 ke Adüraam ke Üjaal ke Dikila

28 ke Übaal ke Abimayaal ke Cība

29 ke Opeer ke Hawela ke Yübaap. Iken yaakki muure a merkä Yaktaan.

30 An iken cäyok nant'a battä me ogo Miica ye, ati ke Caapir päam mä nomuñu ti.

31 An a kaaynä Caam ikki ke äärgä yeeken tüggen ke lemmä yeenen ke bänkä yeeken ke ŋon yeeken.

32 An a äärgä tüggen yek Noo ikki ke merkä yeeken ke kaaynen, an iken ti ŋon piirtin nommañ wic wäana tääl baawkenee kä ye.

11

Än Bääynä yen Baabil

1 An ñomuk kä on me muure nommañ wic lemmä yeenen a keelok, an a jik keelkä ken jaaygä.

2 An wäana banñene kä ñomuk ye, kääñä nant'a dääñgon gäapconde baan yaana battä me ogo Cinnaar ye ji, an iken cääjgin İñi wica.

3 An iken luugin pääken ogo, “Bätin düuca an peelin tey.” An pämkä dalibuwin an wäattana a düuca peelgon ken ñuugulene kä. An nomgu titkä dalibuwin an wäattana a ñiney üllü ken ñuugulene kä.

4 An iken jaajjin ogo, “Äate İkiin näñin baan mooye, an İkiin bätin än mooye bääyconde yaana wiñe wätcidi ti pollon ji ye. An İkiin näñin yäntäñgono nuñko ŋana piirtitin nommañ wic.”

5 An Piṭo kääjin İñi ükcidi baan mooye ke än bääyconde yaana batä mäbaan ye.

6 An Piṭo jaajjin ogo, “Iken a mä keelkä an lemmä yeenen a keelok! An iken ikki jujjin kä näänkä ginani yaanni, iken batta bi yocu nanña gin'a tääkanä nanğä ye.

7 An kaacin İñi lemmä yeenen cüülkin daa giti, nuñko ŋana yanjalan jik menen ookcedeeda giti.”

⁸ An piirji giti woo Piṭo ṇommañ wic muure, an yuuttu iñi kä baṇṇa baan mooye.

⁹ Ina ken äkkene daa me ogo Baabil yaanna näänka Piṭo mäbaan lepen cüülleeda giti muure, an mäjkalaj daa jaayee kä lemmä yeene yaanna, an iken piirji giti woo Piṭo ṇommañ wiñe ti muure.

Kaaynä Caam ke Abram ti

¹⁰ A perrä yen kaaynä Caam ikki. Wääna Caam yuunge aṇṇene kä 100 ye, an wääna tääl baawkenee kä yuungu kä yewwe ye, ike gittä Arpiceet.

¹¹ An wääna Arpiceet giidene daa me ye, Caam cääynä yuungu 500, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaṇ.

¹² An Arpiceet cääynä yuungu 35, an gittä Caale.

¹³ An wääna Caale giidene daa me ye, Arpiceet cääynä yuungu 403, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaṇ.

¹⁴ An Caale cääynä yuungu 30, an gittä Aabir.

¹⁵ An wääna Aabir giidene daa me ye, Caale cääynä yuungu 403, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaṇ.

¹⁶ An Aabir cääynä yuungu 34, an gittä Paalic.

¹⁷ An wääna Paalic giidene daa me ye, Aabir cääynä yuungu 430, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaṇ.

¹⁸ An Paalic cääynä yuungu 30, an gittä Raaw.

¹⁹ An wääna Raaw giidene daa me ye, Paalic cääynä yuungu 209, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaṇ.

²⁰ An Raaw cääynä yuungu 32, an gittä Cürü.

²¹ An wääna Cürü giidene daa me ye, Raaw cääynä yuungu 207, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaṇ.

²² An Cürü cääynä yuungu 30, an gittä Nahüür.

²³ An wääna Nahüür giidene daa me ye, Cürü cääynä yuungu 200, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaṇ.

²⁴ An Nahüür cääynä yuungu 29, an gittä Taare.

²⁵ An wääna Taare giidene daa me ye, Nahüür cääynä yuungu 119, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaṇ.

²⁶ An Taare cääynä yuungu 70, an gittä Abram ke Nahüür ke Araan.

Kaaynä Taare

²⁷ A perrä yen kaaynä Taare ikki. Taare gittä Abram ke Nahüür ke Araan. An Araan gittä Luut.

²⁸ An Araan ijjin wäyen Taare yütte wic kä tüwnü baan battä me ogo Üür a yen mä Kaldaan nänṭä yaana giidene daa me ye ti.

²⁹ An Abram ke Nahüür diññä muuṭuk. An in Abram battä me ogo Caarraay, an in Nahüür battä me ogo Maalka. An Maalka iken ke Icka a tiirin Araan yaana a Nahüür määden ina.

³⁰ An Caarraay a burṇu batta a giidon merkä.

³¹ An Taare minneni yeene Abram koowne ke Luut minneni minneni yeene Araan ke Caarraay in minneni yeene Abram, an kaaccene kä woo kä nänṭ'a battä me ogo Üür a yen mä Kaldaan ye ti, atı ṇommañ mä Kanaan ti. An wääna ḍäägene ti baan yaana battä me ogo Araan ye, i cääjgin iñi wica.

³² An Taare cääynä yuungu 205, an tüwnü baan Araan ji.

12

Piṭo Bäärä Abram

¹ An Abram kiini Piṭo ogo, “Atä, baan yüünü mañjä iñi ke mä yüükü ke an wääc, an atä nänṭä yaana bi nüütkenii kä ye.

² An iki bi naṇeni wäätcı agä ṭoṇ yäwke, an iki bi tutkeni cäwdä ṇerconḍe, an yänṭonḍü bi naṇä täl, an me bi kañi ṇüülkin ika ti kä päy yüünü.

³ An m'aka iki ṇüülkini ye, bi ṇüülkü an m'aka iki tuumgi ye, bi tuumu, an iki bi wäätcı agä ṇüülkin yek äärgä tüggen ṇommañ wic muure.”

⁴ An Abram baṇṇä bata yaana kiinene daa Piṭo ye, an attä ke minneni määden Luut. An Abram wääna kääjenee woo baan yaana battä me ogo Araan ye ji, yuunge caykä kä ṇüṭükel witken kä duuc.

⁵ An Abram iñe Caarraay koowne ke Luut, ke wakkä yeeke yaaka bilti ye muure, iken ke Luut, ke kiinkä yaaka ḍooje ke ike Araan ye. An iken kaaccä woo muure üñjidi ṇommañ mä Kanaan ti.

An wääna ðakkene ti Kanaan ye,

⁶ Abrammä ättä ke ðakene ti jaan mooye yaana battä me ogo Muura ye ti, cokulañ ti baan yaana battä me ogo Cakiim ye ti. I nüinkä yaakca ti mä Kanaan bilti ñommañ yaanja ji.

⁷ An Piṭo üükün woo Abram ti, an kiinne ogo, “A kaaynä yüükü ken bi iñä ñommañ yaanni.” An Abram Piṭo bätkene tambal nänṭa üükene kä woo Piṭo ye.

⁸ An wäättana iken bañṇä, an cääjjin waadgä pämkä waan Betalī ke Aay, an Betalī ðimjidi kä ṇäjäk an Aay ken kä ñomuk, an keeñ yeene ṭeljene iñi wica. An Abram Piṭo bätkene tambal an maanṇe wica.

⁹ An Abram bakkä woo üñjin iñi teettalañ yaana battä me ogo Najip ye.

Bañṇä Abrammä Macir

¹⁰ An baan yaanja ti nänṭa anṇa kañ kä yaac, an Abram bañṇä Macir ati cääjjidi wica a boorgon näñka kañ yaaññee kä wica ye.

¹¹ An wääna iken ðakkene ti tooy tük Macir ye, iñe Caarraay kiinne ogo, “Näjjä iki agä iñ ṇerconḁe.

¹² Naana iki bi yoorgi mä Macir ye, iken bi jaajji ogo, ‘A iñe inni.’ An ika bi näka ðok an iki bi mañjini agä üdon.

¹³ Jaajjä ogo iki agjey käwo, an kä jiik yüükü ika batta bi nañga näñkalan, an ika bi üüdjä ðok.”

¹⁴ An wääna kaaccene ti Macir ye, ike yoori mä Macir ṇerañ kä yaac.

¹⁵ An wääna yoorene daa kä ḁuunḁulen yek Parahuun ye, riingi Parahuun an wäättana iji an mooye yeene ji.

¹⁶ An kä ike Parahuun jone ñappä kä Abram, an Abram iñi ḁiik ke ðäk ke tüürüñṇi oogen ke määngen ke kiinkä oogen ke määngen ke kälängä.

¹⁷ An Piṭo Parahuun ke mä yeeke tuckene yokin rackitin yaajgonḁe kä jiik Caarraay in Abram.

¹⁸ An Parahuun Abram bärkene an taaññe ogo, “A näñkä ṇaaka ika nānganaa kä yaakka? Ika batta nüütkaadaa ogo üñjü ina?”

¹⁹ An ika kiindaa ogo käwic ina, ke koowu daa kä a iñ yeeni? İñjü ina, koowu an ate!”

²⁰ An Parahuun mä yeeke iingene ogo Abram ñoolci woo baannen ke iñe ke waak yeeke muure.

13

Piirtin Abram ke Luut

¹ An Abram juwu Macir, an üñjin ñaalok nänṭ'a battä me ogo Najip ye, ke iñe ke Luut ke wakkä yeeken muure.

² An Abram anṇa ceeggon kä yaac kä ḁigärgä ke tiilgä gälkä ke tiilgä.

³ An ike juwu Najip, an attä nänṭa ke nänṭa ati Betalī an ðakkä ti nänṭa yaana waan Betalī ke Aay ye ti, nänṭa yaana agee kä ṭilcini kä iñi keeñ yeene kä on ye.

⁴ An a nänṭ'a iñjinee ti bättee kä tambal ye. An Abram Piṭo maanṇe ṇuca wica.

⁵ An cääna Luut yaana layok ke Abram ye, cääygene ḁigärgä ke keeññi.

⁶ An nänṭa cäwdä yeenen deettä iñi, an batta liitit cäwdä nänṭa keellä kä ḁiirin ḁigärgä yeeken.

⁷ An kaaydoni ḁigärgä yek Abram ke yek Luut äämä yääññäni. An mä Kanaan ke mä Peeric nüinkä yaakca ti cäyok nänṭa yaanja ti cääna.

⁸ An Abram Luut kiinne ogo, “ṇana ikii äämi yääññä, an ṇana kaaydoni ḁigärgä yooko äämä yääññä, ikii agi mä keelkä.

⁹ ṇommañ muure ina ñomü ti yaanna ikii piirti. Naana iki üñjü kä buñ birra ye, i ika üñjü kä buñ aam an naana iki üñjü kä buñ aam ye, i ika üñjü kä buñ birra.”

¹⁰ An Luut wiñe äärene ñaalok an cäälgä yek wii mä Üürdün yooṭṭe taanṇä Coogaar garan bata nänṭa garrä yen Piṭo, an ṇerañ beel bata ṇommañ mä Macir. I batta mor Piṭo Caduum ke Amuura düüme giti.

¹¹ An Luut wakkä cäälgä yek wii mä Üürdün ḁoñe, an iken piirtin. An ike bañṇä kä ñomuk.

¹² An Abram cääjjin ṇommañ mä Kanaan ti, an Luut cääjjin bänkä mäyken yek cäälgä giti, an keeññi yeeke baakke ti baan yaana battä me ogo Caduum ye gunne ti.

13 An nüinkä yaakca ti mä Caduum näänjä näänkä yaacken kä yaac yaaka batta tãkkänä Piṭo ye.

14 An Abram wäana piirtene ke Luut ye, kiini Piṭo ogo, “Wiñü äärä ñaalok nãnt'a cäayii kä yaanna ti, an däämjä ñomuk ke njãk an ñaalok ke iñi.

15 An ñommañ yaanni bi iñe kä muure ke kaaynä yüükü ke cüle.

16 An kaaynä yüükü bi nañä ñirä bata ñomgu yek ñommañ wiñe, an batta bi liilgä me kä pañjä.

17 Juwu, ñommañ iñdenii kä, atä baadä bãyte ke gãpte.”

18 An Abram keeññi yeeke baañje, an attä cääjjin jengä mäyken yek Mamar ñoyin, baan yaana battä me ogo Hiburoon ye ti, an cääjjin iñi wica. An Piṭo bãtkene tambal ñuca.

14

Abram Luut Määgede Woo

1 An nüinkä yaakca ti yääññä juwin baan ji. An Amrapiil yãtkä mä Cinnaar, ke Ariyok yãtkä mä Alicaar, ke Kadarlomaar yãtkä mä Ilaam, ke Tidaal yãtkä mä Jüwiiim

2 ircin yääññäk Beera ti yãtkä mä Caduum, ke Birca yãtkä mä Amuura, ke Cannaap yãtkä mä Adama, ke Camibaar yãtkä mä Jobiim, ke yãtkä mä Beela. An a Beela ken battä me ogo Coogaar.

3 An iken yaaka kä duuc yaakka kääygä yeeken ñüli yokin dääñgon yaana battä me ogo Cadiim ye ti, Koon Mooye yen Äyyä ti.

4 An iken yuungu yaaka kä caay witken kä yewwe ye, müktü kä yãtkä Kadarlomaar, an yun yaana yoku wãätcete kä caay witken kä ñak ye, i tuuci yokin woo.

5 An wäana nääkene yun ñuca ye, Kadarlomaar ke yãtkäni yaaka ñääkene ye ñäägin ti, an mä Rapiin booji nãnt'a battä me ogo Actarüüt Karniim ye ti, an mä Jüuc booji nãnt'a battä me ogo Haam ye ti, an mä Iim booji nãnt'a battä ogo Coobi Kiriteem ye ti,

6 an mä Hüür booji pämkä yaaka battä me ogo Ciir ye ti, ke ñakene daa ti El Paraan nãntä teenñä ti kä cokal.

7 An iken ñuukin njãk an attä nãnt'a battä me ogo En Micpeet ye ti. An nãntä cääna äkki me ogo Gaadic. An iken bãnkä mä Amüliik müügü muure ke mä Amoor yaaka cäyok Hajojon Taamar ye.

8 An yãtkäni mä Caduum, ke Amuura, ke Adama, ke Jobiim, ke Beela yoken tooti yääññä ti dääñgon mä Cadiim ji. An Beela a nãnt'a cääna äkki me ogo Coogaar ye.

9 An näägin ke Kadarlomaar yãtkä mä Ilaam, ke Tidaal yãtkä mä Jüwiiim, ke Amrapiil yãtkä mä Cinnaar, ke Ariyok yãtkä mä Alicaar. An iken yãtkäni kä ñan pärjidi ke yãtkäni kä duuc.

10 An dääñgon yen mä Cadiim cääygene giti kãlkä mäyken küüñgin yek kãlkä ñownä iilin kä ñirãk, an wäana yãtkä yen mä Caduum ke yen mä Amuura ñoolene daa meken ye, yakkalañ lüütü kãlkä an meken yakkalañ lüdgin aajjin ñaalok pämkä witin.

11 An yãtkäni yaaka kä ñan ye, waak muure yek mä Caduum ke Amuura peeji ke wakkä äãmkä muure, an iken ñukcin njãk.

12 An Luut yaana cäy Caduum a minneni Abram määden ina mügi iji, an waak yeeke koowi muure.

13 An män Luut yankalañ bättä, an attä Abram nüütkenä nãnkä yaaka nãñjä ñuuggen ye muure. An a Abram yen mä Iburu yaana cäy cokulañ ti jengä mäyken yek m'ana battä me ogo Mamar a män Amoor ye, Mamar ke mädgén Ickool ke Aneer a m'aka ñääki ke Abram ye.

14 An wäana Abram jiik tiññeeda kä ogo minneni määden müññii me ye, i ike ñüttü 318 m'aka a giitin paa baanne, an a ñeelgin ye. An ädãññi baati njãtin, ke ñakene ti baan battä me ogo Daan.

15 An wäana nãntä ülle kä ye, Abram mä yeeke päññe giti, an gutcin yääññäk an meken booji. An kääygä Kadarlomaar buurcin woo, an ñooli ke baan yaana battä me ogo Hoba ye, Damac ti kä ñaalok.

16 An Abram waak muure müññje, an Luut minneni määden ke waak yeeke ke mäãngä ke ook yaaka a müükün ye ñuugene njãk.

Malikcadiik Abram Nüüükene

17 An wääna Abram duukenee kä nän̄ta buuccee kä yätkä Kadarlomaar ke yätkäni yaaka n̄ääkene kä ye, yätkä yen mä Caduum kääjin woo pääkcidi ike d̄ääñgon yen mä Coobi ji, a d̄ääñgon yen yätkä.

18 An Malikadiik yätkä yen mä Caalim a män daan yen Joon yaana Küülan̄ kä Yaac ye, Abram äckene woo bin̄jan ke määk.

19 Yätkä Malikadiik Abram n̄üülkene an jaajjin ogo,

“Abram n̄üülkünü Joon yaana Küülan̄ kä Yaac, n̄än̄jä pollon̄ ke n̄ommañ ye.

20 An n̄üülkin̄ d̄ükci Joon yaana Küülan̄ kä Yaac ye ti, kä yaana in̄ñey kä teynä an̄ äd̄än̄ji yüükü booññee da kä ye.”

An Malikadiik kin̄gi Abram waak muure yaaka piijene ye ti, kä caycayni.

21 An yätkä yen mä Caduum Abram kiin̄ne ogo, “Mä yeeki yaaka müügi me ye ken duukkaa kä, an̄ waak muure koowu yaaka piijini ye.”

22 An Abram yätkä yen mä Caduum kiin̄ne ogo, “In̄ti lajjänä n̄aalok an̄ ika liittä kä Piṭo Joon yaana Küülan̄ kä Yaac n̄än̄jä pollon̄ ke n̄ommañ ye ti,

23 ogo ika batta kujjo ginkalan̄ waak yüükü ti, naana a tol an̄ naana a waynä umdonde ye, nun̄ko n̄ana jaayii kä ogo, ‘Abram nan̄jä kä ika a ceeggon.’

24 Waak'a ami mä yeeki yaaka ääton kä yääññäk ye, ken bi ḡimgä pääken, an̄ Aneer ke Ickool ke Mamar, dale küji yeeken.”

15

Jiik Doocin yek Piṭo ke Abram

1 An niinkä yakkalan̄ ti Piṭo Abram umgene kä yooddin an̄ kiin̄ne ogo, “Abram, n̄ana iki boou. Ika agä kuurñu yüünü, an̄ gin'a bi in̄enii kä ye, bi yawan̄.”

2 An Abram jaajjin ogo, “Ay Piṭo Joon yeeni, gin'a in̄daa kä ye, ika bi n̄än̄ga n̄aaka? I ika batta agä giidon an̄ji, an̄ m'ana bi yäti an̄ yeeni jiñe ye, a Liyaajir yen mä Damac!”

3 An Abram jaajjin n̄uca ogo, “Ika batta agja kä in̄gon merkä, an̄ a kiingon yaana baanni ye, ken bi wääti a yäto yeeni.”

4 An kiini Piṭo ogo, “Men yaanni batta bi wääti a yäto yüünü, a minneni yaana bi giidä woo jin̄ü ti ye, ken bi wääti a yäto yüünü.”

5 An Piṭo Abram koowne in̄ñe woo w̄ica, an̄ kiin̄ne ogo, “Däämjä n̄aalok pollon̄ ji, an̄ kirkä pagä naana bi liiljeeda kä pan̄jä ye, kaaynä yüükü bi d̄irä an̄an.”

6 An wina Abram luggin kä jiik Piṭo, an̄ kä luggin yeene d̄oocce a men wotconde.

7 An ike kiini ogo, “Ika agä Piṭo yaana iki äbeney woo baan yaana battä me ogo Üür a yen mä Kaldaan ye, ika t̄äkä n̄än̄tä yaanni in̄denii kä wääti a yüünü.”

8 An Abram jaajjin ogo, “Ay Piṭo Joon yeeni, bi n̄äjjä ogo ogo bi wääto ogo yeeni?”

9 An ike kiini Piṭo ogo, “Ickaa naañ, ke deel in̄e, ke kabal yaane, yaaka yuungen a wäätin kä d̄äk ye, an̄ bäämle ke ḡülkütele.”

10 An Abram waak yaakka muure äbene, an̄ d̄igärgä ken b̄ään̄je ḡiti an̄ ban̄ yan̄kalan̄ daa biirjene ti menen ti, an̄ d̄iürgä ken batta agee kä b̄äakin ḡiti.

11 An wääna weñgä kuuyene in̄i ogo yoku iken ämo waak tüwin ye, i maki woo Abram.

12 An wääna an̄ ütcedee kä ye, Abram oodi kä yaac, an̄ müllä mooye yaana yawan̄ ye ike ääti wic.

13 An Abram kiini Piṭo ogo, “N̄ijä t̄etan̄! Kaaynä yüükü bi wääti a boorgu baan yaana batta a yeenen ye ti, an̄ bi nan̄gä a kiinkä an̄ bi jooou yuungu 400.

14 An t̄on̄ yaaka iken nan̄i a kiinkä yaakka bi jooju, an̄ iken wäättana bi käjä woo i in̄ken pegan̄ kä wakkä.

15 An iki bi tüwü kä n̄iib̄bin̄, an̄ iki bi jiki me i yüüngü a d̄iirin̄i.

16 An kilkä kä n̄an kaaynä yüükü bi d̄uku n̄äjäk winni, kä yaana n̄ään̄kä yaackä yek mä Amoor batta mor d̄akene kä waan jooññu ti ye.”

17 An wääna an̄ üttee kä an̄ n̄än̄tä müldenee kä ye, Abram yut̄tu jin̄ä d̄üün̄jidi woo piil̄ ji ke dikt̄an̄le diikidi woo t̄entel ti kaajit waak b̄äakin waadgen ḡiti.

18 An an̄ jiñe yaanja ti, Piṭo d̄uccin jiik d̄oocin ke Abram, an̄ jaajjin ogo, “N̄ommañ yaana jüwidi wii mä Macir an̄ ati ke wii

mooye yaana yawan battä me ogo Puraat ye, bi inä kaaynä yüükü,

¹⁹ baan mä Kinaan, ke mä Ginaac, ke mä Gadmoon,

²⁰ ke mä Haat, ke mä Peeric, ke mä Rapiin,

²¹ ke mä Amoor, ke mä Kanaan, ke mä Jarjic, ke mä Yaabüuc.”

16

Giitkä Icämayiil

¹ An Caarraay in Abram, a burnu. An cäyge tuul mä Macir battä me ogo Haajir nuugal baanne a kiingon.

² An Abram kiini Caarraay ogo, “Piṭo ika ṭiṭṭa kä giidä merkä. Atä niine ke kiingon yeeni, an kä päy yeene ika bi nanjä merkä.” An Abram gimmin jiik iine.

³ An wäana Abram näakenee yuungu kä caay nommañ mä Kanaan ji ye, Caarraay kiingon yeene Haajir yen mä Macir koowne inä oore Abram wäättä a iine.

⁴ An Abram ningin ke Haajir, an Haajir laaccä. An wäana ḍoṇe yoorreeda kä laaccee ye, men mooye yeene wäättana kääckene kä illä yok.

⁵ An Caarraay Abram kiinne ogo, “Ika agä piikon an näanjä yaakka a wiñü ti. Kiingon yeeni inñeni kä a iñü, an wäana ḍoṇe yoorreeda kä laaccee kä ye, i ika wäättana ila yok. An Piṭo iki bi nüütü a ṇaani ken äätä kargit.”

⁶ An Caarraay luuki Abram ogo, “Ike a kiingon yüünü an mor cäy intü ti, nanjä näanjä yaaka daa yooddu päjjidi ke iki ye.” An Caarraay Haajir kääckene kä jooñu ke buurce woo ike ti.

⁷ An Haajir kañi malak yen Piṭo jün wic kä cokal woo teettalañ, kä päy yaana atü Cüür ye ti.

⁸ An taaji malak ogo, “Haajir, kiingon Caarraay, iki äätä wa? An iki atä wa?”

An luukki ogo, “Ika buurcu woo men mooye yeeni Caarraay ti.”

⁹ An kiini malak yen Piṭo ogo, “Ḍukcu ṇäjäk men mooye yüünü inṭe ti, an jiik yeeke ken tinä.”

¹⁰ An cäanna kiini malak yen Piṭo ogo, “Kaaynä yüükü bi nanjä ḍirä an batta bi liilgä me kä pañä kä ḍiirinenen.”

¹¹ An cäanna kiini malak yen Piṭo ogo, “Iki agä laacon, an iki bi giidä minneni oone. An bi äkkä ogo Icämayiil, näanjä Piṭo pillä yüünü tiñṇeeda kä ye.

¹² An Icämayiil bi beel bata gin luum jiñe, inṭe bi iccede me ti, an me daa bi inken iccätä ike ti, an ike bi cäy kä yiñ ke mädgen muure.”

¹³ An Piṭo yaana ike kiini ye, äkkene yäntän ogo, “Iki agä Joon yaana ika yoodda ye” An ike ṇuccin jaajjin ogo, “Tiññan M'ana ika yoodda ye, yoorru.”

¹⁴ An ina ken jün äkkene daa kä me ogo Biir Lahaayi Rooy, an anan ogo, Jün M'ana a Üdon Ika Yoodda ye. An mor bilti ke tiññan wica waadgä nanṭä battä me ogo, Gaadic ke Beerit.

¹⁵ An Haajir Abram gitkene minneni oone, an äkki Abram ogo Icämayiil.

¹⁶ An Abram wäana gitkene daa Haajir Icämayiil ye, yuunge a caykä kä cunuuk witken kä düügük.

17

Abram Äkki Joon ogo Abrayiim

¹ An wäana Abram yuunge anṇene caykä kä wanaden witken kä wanaden ye, nüütü woo Piṭo yore, an kiinne ogo, “Ika agä Joon yaana Liitit ye. An päy yeeni ken baaddä, an dalä iki ḍoñü ladañ.

² An ika bi ḍuccu jiik ḍoocin waan yoono ti ika ke iki, an kaaynä yüükü bi nanjä ḍirä kä yaac.”

³ An Abram wanṇe kümjene inñi Joon ṇomi ti, an kiini Joon ogo,

⁴ “A jiik ḍoocin yooko ke iki ikki, iki bi wäatci agä wäy yen ṭoñ ḍiirken.

⁵ An iki batta bi ṇuca batti me ogo Abram, iki bi batti me ogo Abrayiim, näanjä iki nanṇeni wäätti kä a wäy yen ṭoñ ḍiirken ye.

⁶ An merkä yüükü bi nanjä ḍirä kä yaac, an kaaynä yüükü bi wäati a ṭoñ ḍiirken, an yatkäni bi käjä woo iken ti.

⁷ “An ika bi ḍuccu jiik ḍoocin yeeki ke iki ke kaaynä yaaka ṇañü ti ye, kil ke kil ti. Yaakki a jiik ḍoocin ke cüle, ika bi kamat agä Joon yüünü, an agä Joon yen kaaynä yaaka ṇañü ti ye.”

⁸ An ɲommañ yen mä Kanaan nant'a caäyii agii kä boorgon yaanna, bi iñenii kä muureen, iki ke kaaynä yüükü. An bi wääti a nantä yeenen ke cüle, an ika bi wääti agä Joon yeenen.”

Bilgon yen Jiik Doocin

⁹ An Joon Abrayiim kiinne ogo, “Jiik doocin yeeki tücke, iki ke kaaynä yüükü yaaka bäätiđi ɲañü ti ye.

¹⁰ An a jiik doocin yeeki yaaka ɲakkä tije ye ikki, iki ke kaaynä yüükü, m'aka a ook waadgic ti ye dale iirgä me.

¹¹ Dale purpurri yeekic iirjänä me woo, an iirrä yeenic ken bi wääti a baacbaac jiik doocin waadgo ti.

¹² An kilkä yaaka äätä ye ti, merkä oogen waadgic ti yaaka nünken kä cunuuk ye, dale iirgä me, naana a giitin baannü halla batta a kaaynä yüükü a kiigin kä tiil boorgu ti ye.

¹³ An naana a giiton baannü halla a kiygon kä tiil ye, i dale ergä me. Nuñko jiik doocin yeeki wäätee kä yokic ti ke cüle.

¹⁴ An m'ana yaakkä kä errä ye, bi anğänä me yok mä yeeki giti, jiik doocin yeeki tuuñne yok.”

Caarraay Äkki me ogo Caarra

¹⁵ An Joon Abrayiim kiinne ogo, “Caarraay iñü ɲana ɲuca baddä ogo Caarraay, yantonde bi wääti ogo Caarra.

¹⁶ Ike bi ɲüülkü, an iki bi gitkey minneni oone. Ike bi ɲüülkü, an bi wääti a miy yen ɲon ɲiirken. An yatkäni yek ɲon bi käjä woo kaaynä yeeke ti.”

¹⁷ An Abrayiim wanje kümjene iñi an yircin woo, an jaajjin jone ti ogo, “Ika bi giidä minneni i yuungi wäättä caykä kä caay anji? An Caarra bi giit minneni i yuunge wäättä anji caykä kä wanäden anji?”

¹⁸ An Abrayiim Joon kiinne ogo, “Dalä Icämayiil ken pır ñomü ti!”

¹⁹ An luugi Joon ogo, “Ba'ay! İñü Caarra iki bi gitkey minneni oone, an bi äkkä ogo Icaak. An ika bi ɲuccu jiik doocin yeeki ke ike, an ke kaaynä yeeke yaaka ɲañe ti ye. An bi wääti a jiik doocin yaaka batta düüñdi ye.

²⁰ An Icämayiil ti, jiik yüükü tiingenenii kä, ɲajjä ike bi ɲüülkü, ike bi nanä giit, an bi ɲiirä kä yaac. An bi wääti a wäy yen yätini yaaka kä caay witken kä yewwe ye, an bi dalä wääti a ɲon yäwke.

²¹ An ika bi ɲuccu jiik doocin yeeki ke Icaak yaana bi gitkini kä Caarra ye, waan bata yaanni, yun yaana äätä yaanja ti.”

²² An wäana Joon ɲanɲee kä jiik ke Abrayiim ye, Abrayiim daljene iñi.

²³ An an jiñe yaanna ti, Abrayiim minneni yeene Icämayiil koowne ke ook yaaka a giitin baanne ye, ke yaaka agee kä kiigin kä tiil yeeke ye, an iirre bata yaana kiinene daa kä Joon ye.

²⁴ An Abrayiim eri me i yuunge caykä kä wanäden witken kä wanäden.

²⁵ An minneni yeene Icämayiil yuunge kä caay witken kä ɲäk, wäana erene daa kä me ye.

²⁶ An an jiñe yaanja ti, Abrayiimmä iiri me muuɲuk ke minneni yeene Icämayiil.

²⁷ An ook muure yaaka baanne ye, ke merkä oogen yaaka a giitin baanne ye, ke yaaka agee kä kiigin kä tiil boorgu ti ye, iirene daa kä me muure.

18

Ukcodoni kä ɲäk

¹ An Piŋo yore nüütkeno woo Abrayiim jengä mäyken yek Mamar ti kä cokal i ike caäy keñ yeene tük, an giti anji.

² An Abrayiim däamjin ñaalok, an yurcin ook kä ɲäk yudit kä cokal. An wäana yoorreeda kä ye, ike bänjin woo keñ yeene tük ati paakcede, an ɲungene iñi.

³ An ike jaajjin ogo, “Mügdo, naana ika käññä ɲerrä iki ti ye, i ɲana kiingon yüünü kaajdii kä wic.

⁴ Yokic yikke tübbok jaan yaanni ɲoy, dale ikee äckene me piik kä ɲewan lukke kä woo kiigic.

⁵ “Inni kiingon yeenic cickene ti yaanni, dale ikee äckene me amma tääɲe ñaalok juuggic, an wäättana daa ikee wükce.” An ike luuki ogo, “Nerañ, Nanä daa bata yaana jaajjinii kä ye.”

⁶ An Abrayiim bülcin ɲajäk kä birañ keñ yeene ji Caarra ti, an kiinne ogo, “Kä birañ!

Kiitā woo don gütke kā dāk kakin yüükü yaaka n̄erañ ye ti, añ wacci nanā a biġġi.”

7 Añ Abrayiim lüünñü dāk yeeke ti, añ wäkkā naañ yaana a caagon ye, añ iññe kiingon yeene ogo nanje ko birañ.

8 Añ wääna amma een̄nee kā ye, Abrayiim kuññu münñü ke aak ke yänñä peelgon añ d̄uckene wilgä ñomgen ti. Añ wääna jujjene kā ammā ye, i Abrayiim yuuttu gurken ti jaan n̄oy keeye.

9 Añ wilgä täaccin ogo, “İññü Caarra wali?”

Añ luugi Abrayiim ogo, “Bilti äräk keeñ ji.”

10 Añ yan̄kalan̄ jaajjin ogo, “Yun yaanja ti ika bi d̄uuku iki ti bata waan yaanni ti, i iññü Caarra bi miigä a giidon minneni!”

I Caarra jiik yaakka tiinjede, i cääy keeñ tük oon n̄ac kā cokal.

11 Abrayiim ke Caarra muuṭuk d̄uun̄din, añ Caarra yuungu yek giidä agee kā aaygin.

12 Añ Caarra yircin woo, añ jaajjin jone ti ogo, “İka tiindänä añ oori daandin, tiññani ika bi kääñä jon ñamme yaanni?”

13 Añ Piṭo Abrayiim taaññe ogo, “Caarra yiti ina añ jaay ogo, ‘A gütken ika bi kääñä minneni i ika tiindänä aññi?’

14 Ginkalan̄ bilti yaana Piṭo yoje ye? Yun yaanja ti ika bi d̄uuku bata waan yaanni ti, añ Caarra bi kääñi minneni.”

15 Añ Caarra booccu ti, añ riccin woo añ jaajjin ogo, “İka batta agä yircidini woo.”

Añ kiini Piṭo ogo, “İna, iki yircini woo.”

Abrayiim Mäṭi Piṭo ogo Caduum

16 Añ wääna ook d̄añene kā amma ye, juwin ñaalok añ d̄äämj̄in kā taan̄ñä Caduum. Añ wääna atene kā ye Abrayiim attä ke iken iiccede päy ji.

17 Añ Piṭo jaajjin ogo, “Abrayiim yoku müngü kā gin'a ṭäkkä nanā ye?”

18 Añ Abrayiim bi wääti a ṭoñ yäwken añ teyken, añ ike bi wääti a n̄üülkinni yek ṭoñ d̄iirken n̄ommañ wic muure.

19 Ike wäägänä woo, a m'ana bi ini merkä yeeke ke mä äntüke yeene kā tiññä päy yen Piṭo kā nan̄din nääñkä n̄erkä, ke nääñkä wotku ye. Añ wäättan nääñkä yaaka kiinnä kā Abrayiim ye bi nan̄gä daa kā muure.”

20 Añ Piṭo Abrayiim kiinne ogo, “İka tiññä yääw yen mä Caduum ke Amuura, kā yaana nääñkä yaackä yeeken d̄iirene kā yaac ye.

21 İka atä iññi yuṭu nääñkä yaackä yeeken bata yaana tiññä c̄iñt̄añ ye. Naana batta a gütken ye, ika ṭäkkä ooku giti.”

22 Añ ook ñomgen ṭuki woo ün̄jidi Caduum, añ Abrayiim ken buccin yudit Piṭo ñome ti.

23 Añ Abrayiim wükcin ti ike ti, añ taaññe ogo, “Mä wotku ke mä yaackä bi n̄ägä d̄ugin muure?”

24 Añ naana makkalan̄ bilti wodañ caykä kā duuc baan mooye ji ye, nan̄tä yoku üülü wic? Batta nan̄tä kura bi daljä kā mä wotku yaaka caykä kā duuc jiñe ti ye?

25 İki batta liit̄ä nan̄ä gin bata yaana, kā nan̄ñä d̄ugin mä n̄erkä ke mä yaackä muure. İki mä n̄erkä ke mä yaackä nan̄dä kā nääñkä keellä ina! A gütken iki batta liit̄ä nan̄ñä añan! Batta yoku juco yen n̄ommañ wiñe muure nan̄ji gin'a wodañ ye?”

26 Añ Piṭo jaajjin ogo, “Naana ika kääññä mä wotku caykä kā duuc Caduum ji ye, baan mooye jiñe muure bi daljä ogo iken.”

27 Añ Abrayiim jaajjin ogo, “İka uccunu kā jiik ke Mügdo, i ika inni agä n̄omgu ke ṭaatan̄ k̄äpet yaanni.

28 Añ bi beel ogo naana mä wotku yaaka caykä kā duuc yaakka buun̄jin kā duuc ye? Baan mooye muure bi d̄üümü giti kā buun̄jin yen me kā duuc?”

Añ Piṭo jaajjin ogo, “Naana ika kääññä caykä kā n̄an witken kā duuc ye, i baan mooye batta d̄üümü giti.”

29 Añ n̄oci taaji Abrayiim ogo, “Añ naana iki kääññi mä n̄erkä caykä kā n̄an wica ye?”

Añ luugi Piṭo ogo, “Batta bi d̄üümü giti kā yaaka caykä kā n̄an yaakka.”

30 Añ Abrayiim jaajjin ogo, “Mügdo, n̄ana iki pendä, dalä ika jaayä. Añ naana iki kääññi mä n̄erkä caykä kā d̄äk wica ye?”

Añ luugi Piṭo ogo, “Batta bi d̄üümü giti naana ika kääññä caykä kā d̄äk wica ye.”

31 Añ Abrayiim jaajjin ogo, “İka uccunu jiik ke Mügdo, añ dalä ika iññädä. Añ naana iki kääññi mä n̄erkä caykä kā yewwe wica ye?”

An luugi Piṭo ogo, “Batta bi ḍüümü giti kä yaaka caykä kä yewwe yaakka.”

³² An düüñin ti Abrayiim jaajjin ogo, “Mügdo, ḡana ika pingadaa, naana iki ḡoceni taajeni ääñi kä keelok ye. An naana iki käññi mä ḡerkä kä caay wica ye?”

An luugi Piṭo ogo, “Batta bi ḍüümü giti kä yaaka kä caay yaakka.”

³³ An wääna Piṭo ḍaḡḡee kä jiik ke Abrayiim ye, ike ḍakkä an Abrayiim ḍukcin baanne.

19

Düümtin Caduum ke Amuura

¹ An malaḡḡi kä yewwe äatin baan mooye yen mä Caduum biigin ti anḡi, i Luut cääy äntüke yen baan mooye ti. An wääna malaḡḡi yooṭṭeeda kä ye, ike juwin ḡaalok paakke an ḍünḡin iñi, an waḡe kümjene iñi ḡomgu giti.

² An ike jaajjin ogo, “Mügdoni yeeki, ääte paa ba' kiingon yeenic. An kügic looke woo, an ikiin niin in tiññan an ikee murje woo kä tiññänä.” An iken luukcin ogo, “Ba'ay, ikoon bi niinon woo käpet.”

³ An iiri Luut ke gimmene, an wooyne ti baanne. An tutkene waak äämkä ḍiirken ke biḡḡi yaaka batta cääyge ti ḡimin ye, an iken ämmä.

⁴ I iken batta mor ootunu, ook muure yek baan mooye yen mä Caduum ḍürji ke ḍänkä duurin an yeenen küüri ti.

⁵ An Luut yaawgä ogo, “Wali ook yaaka äatin baannü biigin ti tiññan ye? Ickoon kä woo dalä niinon.”

⁶ An Luut kaaccä woo iken ti, an äntüke üüljene ḡañe ti.

⁷ An jaajjin ogo, “Ba'ay, müggü yeeki, yiñ yaanna ḡana naḡde.

⁸ Däämme, ika cääyga ṭulgu kä yewwe yaaka küci ook ye. Dale ken äcke kä woo, an naḡe nääḡk'a daa ṭakke naḡe daa kä ye. ḡana ook yaakki naḡde nääḡkalan, iken a wilgä yeeki an tiḡjä kä ika.”

⁹ An luugi ogo, “Wükcü woo päy yoono waḡ,” An iken jaajjin ogo, “Men yaanni äatin winni a boorgon, an ṭäki ikiin nüütkiti nääḡka naḡtin ye! İki bi naḡgini yiñ käärçi woo kä iken.” I iken wüükidi ti Luut ti ati ṭäki äntüke liktä giti.

¹⁰ An malaḡḡi inken lajji woo, an Luut guuḡi ti äräk an äntüke üülji.

¹¹ An ook muure yaaka yudok äntüke tük ḍürji ke ḍänkä ye, uuyi waḡḡin nuḡko ḡana äntüke kañte daa.

¹² An malaḡḡi Luut taaji ogo, “İki cääygi ḡaannä winni? İki cääygi mārāḡgünü, ke ooglen yüükü, ke tiirin yüükü, ke mä yüükü yakkalan baan mooye ji winni? Acci woo nāñṭa yaanni ti.

¹³ Ikoon ṭakon nāñṭa yaanni ḍüümon giti. Ciḡṭaḡ yen yiñ mä baan yaanni ḍakkä ti Piṭo ti, an ikoon tuujonon ogo ḍüümjon giti.”

¹⁴ An Luut attä nüütkid i mārāḡgene yaaka a ḍüccini jiik ṭäki ḍiji ṭulge ye, an kiinne ogo, “Kä biraḡ juwe kaace woo nāñṭa yaanni ti! Piṭo baan mooye ṭakke ḍüüme giti.” An iken ḍüüci ogo ike ḡääyon.

¹⁵ An wääna buur kääjenee kä ye, malaḡḡi Luut jüümü yok ogo, “Kä biraḡ, iñü koowu ke tiirin yüükü yaaka kä yewwe winni yaakki. An kaace woo tiññanḡi, nuḡko ikee cüccete woo ke baan naana jooññu ätä ye.”

¹⁶ An wääna Luut juugge riijjene kä ye, mügi malaḡḡi kä iñte an iñe mügi kä iñte an cääna tiirin yeeke yaaka kä yewwe ye, müügi kä inken an ici woo baan ji ṭeṭaḡ, nääḡka äḡgene daa ḡḡḡin Piṭo ye.

¹⁷ An wääna äbene daa kä woo ye, kiini malak yaḡkalan ogo, “Buurce woo üde, an ḡana ikee däämmede ḡäḡäk, an ḡana ikee yuutcede iñi nāñṭa yaḡkalan ti ḍääḡgon ji. Lüüde nāñṭa pämkä nuḡko ikee cüccete me woo!”

¹⁸ An kiini Luut ogo, “Ba'ay, kura Mügdoni yeeki.

¹⁹ Kiingon yeenic käññä ḡerrä ikee ti an ika nüütkana biilin yaana batta düüñidi ye, kä daljin ünñü yeeni. An ika batta bi liiṭä lüüdü nāñṭa pämkä, nuḡko ika wääta ḡäc jooññu an ika tüwdü.

²⁰ Yooru, baan yaanni ike cokulaḡ ti, an dalä ika lüüdü ike ti, an ike cääna ḍeeraḡ, tiḡḡaa dalä ika lüüdü nāñṭa yaana ḍeeraḡ yaanḡa ti, nuḡko üdü kä.”

21 An kiini malak ogo, “Jiik yüükü yaaka kiinnaa kä yaakka gimgänä, an baan yaanna batta bi düümü giti.

22 Kä birañ, lüüdü nantä yaanja ti, ika batta bi liitä nänä ginkalan i iki batta mor dakci ti.” An ina ken baan yaanna äkkene daa me ogo Coogaar yaanna ogo deedodeet.

23 An Luut dakkä ti Coogaar i an kääjidi.

24 An Piṭo puukin iñi cägärey kä pollon jinä Caduum ti ke Amuura.

25 An bänkä yaakca düümme giti ke dääñgon ke m'aka cäyok bänkä giti ye, ke waak garkä yaaka a yülün ye muure.

26 An in Luut däämjın näjäk, an wäättä a tanquulu yen äyyä.

27 An Abrayiim cuuyin kä tinnänänä an dukcin nantä yaana yuuttee kä Piṭo ñome ti ye.

28 An ike däämjın iñi taanjä Caduum ke Amuura, ke taanjä dääñgon ti, an jiinä yooṭte düüñidi ñaalok kä yaac nommañ ji, bata jiinä yek käämmañ.

29 An Joon wäana bänkä mäyken yaaka cäyok dääñgon ji ye düümmeeda kä giti ye, Abrayiim pajjene an Luut määgene woo jooñnu yaana nänjä ðone bänkä yaaka cäynee kä giti ye ti.

Luut ke Tüürin Yeeke

30 An Luut booñnu kä cäwdä Coogaar an banjä ke tüürin yeeke yaaka kä yew ye, an attä cääjın tuum pämkä giti.

31 An nünnä yanjalan ti tüüron yaana a kaygon ye, käwen deerconde kiinne ogo, “Wäyo duundin, an baati oon yanjalan winni yaana ikii koowı ye, bata poñ yen me muure nommañ wic ye.

32 Äätä wäyo nääkki määk, an wäättana ikii nüni ke ike an wina ikii bi ääci woo kaaynä wäyo ti.”

33 An wüürin jiñe yaanja ti wäyen nääkki määk, an tüüron yaana a kaygon ye kaaccä an ningin ke wäyen. An nüñjin yaana nüñjenee kä ke juwin yaana juwenee kä ye kucu wäyen.

34 An tinnäk anji tüüron yaana a kaygon ye, käwen deerconde kiinne ogo, “Wüürin tiinuk ikoon nüñnon ke wäyo, ṛoci nääkki määk wüürin, an iki kaacci nüne ke ike nunjo ääci kä woo kaaynä wäyo ti.”

35 An wüürin jiñe yaanja ti wäyen ṛoci määtki määk, an tüüron yeene deerconde attä kaaccä nüñnene. An nüñjin yaana nüñjenee kä ke juwin yaana juwenee kä ye kucu wäyen.

36 An Luut tüürin yeeke muuṭuk laacce.

37 An kaygon giññä minneni oone an äkkene ogo Muwaab. An ike ken a wäy yen mä Muwaab ke tiññan.

38 An tüüron deerconde yeene giññä minneni oone cääna, an äkkene ogo Benaammi, an ike ken a wäy yen mä Amüün ke tiññan.

20

Abrayiim ke Abimaliik

1 An Abrayiim nantä yaanja bakkene wic attä nantä battä me ogo Najip ye, an cääjın waan Gaadic ke Cüür, an wäättan ike banjä Jaraar. An cäy wica bata boorgon,

2 an wica Abrayiim jaajjin kä iñe Caarra ogo, “Ike a käwo.” An Abimaliik yätkä yen mä Jaraar Caarra tuckene an koowne.

3 An wüürin jiñe yaanja ti Joon äätin Abimaliik ti kä läaggi an kiinne ogo, “İki bi tüwü kä inñ yaanna, inñ yaana koowni yaanna a inñ manjalan.”

4 An Abimaliik batta mor ninok ke Caarra, i ike jaajjin ogo, “Mügdo, ṭon yaaka duuggen ladan ye bi düümü giti?”

5 Batta a Abrayiim ken ika kiinna ogo, ‘Ike a käwo halla?’ An ike kä ðone gimmin an jaajjin ogo, ‘Ee, ike a määdo.’ Näñkä yaakka nanjä kä jon lanñe, an kä ðon lanñe.”

6 An cääna kiini Joon läaggi ti ogo, “Ee, näjjä iki jonü ladan. Ina ken tüñgenii kä nanñin ika näñkä yaackä yaanna, an batta bääggenenii kä tabjeeda kä yok yaanna.

7 Tiññaanñi juwu inñ duukku oore, oore a baṭo, ike bi mälcı ñaalok kä iki an iki bi üdü. An naana batta duukkedeeda kä ye, ookci giti iki ke mä yüükü ikee bi tüwe muurijaan.”

8 An kä tinnänänä Abimaliik kiinkä yeeke muure bärkene ti, an wäana nüütkeneda kä gin'a nanñä ðone muure ye, i iken bojgin kä yaac.

9 An Abrayiim bärki Abimaliik an taañne ogo, “A ṛaaka inni nanñonoon kä yaanni? I

iki yälkeneni jiik ɲaaka yaana ickaa kä dok nääŋkä yaackä ke yätkitin yeeni yaanni? İki ika nänganaa nääŋkä yaaka batta päjjidi nanṭä me ye.”

¹⁰ An Abrayiim taaji Abimaliik ogo, “A ɲaaka ken yoorri ina ke nanṭä kä nääŋkä yaakka yaanna?”

¹¹ An luugi Abrayiim ogo, “İka duucu ogo me winni batta bojgo ko Jooŋ, an iken bi ṭäko iin yeeni an ika bi nägıada dok an koowji.

¹² An a gitken a käwo ṭul wäyo, an batta a ṭul miyo ken koownu a iin yeeni.

¹³ An wäana kiinana kä Jooŋ ogo an wäyo mañjoo iñi, an ika atco nanṭä ke nanṭä ti ye, ike kiinnä ogo, ‘Nängaa ɲerrä. Nanṭä yaana ati kä ye, iki jaajjä ogo ika agjo määdic.’ ”

¹⁴ An Abimaliik kuññu diik ke däk ti, an kuññu kiinkä oogen ke määngen yeeke ti, an iñne Abrayiim. An ike cäanna in Abrayiim Caarra duukkeneeda kä.

¹⁵ An Abimaliik jaajjin ogo, “Nommañ yeeni daamjä muure an wäkä nanṭä yaana ṭäkkä cäayii kä ye.”

¹⁶ An Caarra kiinne ogo, “Määdic iñdä tiilgä gälkä wanḡen 1,000. Yaanni nüüti m'aka ke iki ye ti, ogo iki doŋü lado lat. An dalä me muure ɲäjjä ogo iki batta agje y nänon ginkalaŋ yaana yaajoyaac ye.”

¹⁷ An Abrayiim mälcin ñaalok Jooŋ ti, an Jooŋ in Abimaliik ke kiinkä yeeke yaaka a määngen ye ṭeeññe, an wäattan iken kääññä merkä ɲuca.

¹⁸ Kä yaana Piṭo määngä yaaka ba' Abimaliik ye kurku yeeke yek giidä üüljeneda kä gin'a nänṭä doŋe Caarra in Abrayiim ti ye.

21

Giññä Icaak

¹ An Piṭo Caarra nängene ɲerrä bata yaana kiinneeda kä ye, an gin'a irkeneda kä jiik ye nängeneeda kä.

² An Caarra laaccä an Abrayiim gitkene oonle i a daan anan, kä waan yaana kiinene daa kä Jooŋ ye.

³ An Abrayiim oonle yaana gitkene daa kä Caarra ye, äkkene ogo Icaak.

⁴ An wäana Icaak niinke anḡene cunuuk ye, eri Abrayiim bata yaana iingene daa kä Jooŋ ye.

⁵ An Icaak wäana giidene daa kä me ye i Abrayiim yuunge 100.

⁶ An Caarra jaajjin ogo, “Jooŋ ika iñña tüggin yaalgä, an m'ana bi tiññi ye bi yiṭon kä.”

⁷ An ike cäanna jaajjin ogo, “A ɲaani ken yoku Abrayiim kiine ogo Caarra bi niito merkä? İnni gitkanä oonle i ike anḡi daan yaanni.”

Ñoolcin Woo Icämayiil ke Haajir

⁸ An Icaak kaarrä an tääkki me kä aak, an niinnä yaanja ti Abrayiim tuttu poñ waak äämkä.

⁹ An Caarra Icämayiil yaana a giiton kä Abrayiim Haajir yen mä Macir ti ye, yoorre minneni Icaak kääje yok.

¹⁰ An ike Abrayiim kiinne ogo, “Kiingon iñe yaanni ñoolci woo ke minneni yeene, kiingon iñe yaanni minneni yeene batta bi ñääki yänṭä ke minneni yeeni Icaak.”

¹¹ An Abrayiim jone yaaññä kä jiik yaakka kä yaana Icämayiil agee kä minneni yeene ye.

¹² An Abrayiim kiini Jooŋ ogo, “Ñana jonü yaajan kä oonle ke kiingon iñe yüünü. Jiik yaaka kiingi kä Caarra ye ken tiññä, an kä Icaak kaaynä yüükü bi käjä woo.

¹³ An ika cäanna bi nanṭä ṭon yek kaaynä Icämayiil minneni Haajir, kä yaana agee kä minneni yüünü cäanna ye.”

¹⁴ An kä tiññänänä anḡi Abrayiim juwin ñaalok, an kuññu amma ke kücam piik an iñne Haajir. An ɲääpkeneeda kä büyke ti. An tucce woo ke oonle, an ike attä päy ji an yääynä woo teettalaŋ nanṭ'a battä me ogo Biirciba ye, an anan ogo Jiin Liittäŋ.

¹⁵ An wäana piik baawkene kücam ji ye, minneni maatṭe iñi jaan ɲoy.

¹⁶ An attä cääjjin iñi woo pare kä meec, i ñome agee kä ṭukon woo, an ike jaajjin ogo, “İka batta ṭäkkä minneni tüw i yooddu.” An ike cäay iñi wıca i wanḡe dürok kä iwok.

¹⁷ An Jooŋ iwok minneni tiñene iñi, an Haajir bärki malak yen Jooŋ kä ñaalok pollon jinä ogo, “Haajir, a ɲaaka ken

yaajan? Nana iki booju! İwok minneni tiinji iñi Jooñ nant'a niinee ka ye.

¹⁸ Atä minneni koowu ñaalok intü ti, ike bi nanä wääti a toñ yäwke.”

¹⁹ An ike kupki wanjin Jooñ an yurcin jün a küümon ka piik. An ike attä ka biran kücam yeene küümgene ka piik an äckene minneni mätcin.

²⁰ An Jooñ daa ke minneni ke täle woo teettalan luummuk. An wäättä a m'ana yaacänä yok ka diñjä cäwgä ye.

²¹ An wääna cäynee ka woo teettalan nant'a battä me ogo Paaraan ye, diñgi meen iin nommañ mä Macir ti.

Jiik Doocin yek Abrayiim ke Abimaliik

²² An waan yaanja ti Abimaliik äätin ke Paykool duuñgon kääygä yeeke ükcidi Abrayiim an kiinne ogo, “Jooñ ke iki näänkä yaaka nanjä muure ye ti.

²³ Liitkaa ka yäntän Jooñ ogo ika batta bi maljada ngingin ke merkä yeeki ke kaaynä yeeki. İki nanngeneni näänkä ñerkä, an liitä ogo ika bi nanngada näänkä ñerkä ke baan yaana cäyüi ka ji agii ka boorgon yaanni.”

²⁴ An Abrayiim jaajjin ogo, “İka liitä.”

²⁵ An Abrayiim ciññä Abimaliik ti ka yaana jün piik koojjene daa ka woo kiinkä Abimaliik ka ookitin kiinkä yeeke ti ye.

²⁶ An luugi Abimaliik ogo, “Kuju a ñaani ken nanñä näänkä yaakka. İki ika batta agja ka nüütkidini, inni mor daa tiinjä tiññaanñi yaanni.”

²⁷ An Abrayiim Abimaliik äckene woo diik ke dak, an iken muutuk nanñä jiik doocin.

²⁸ An Abrayiim ñuccin wääkin woo kabälgä määngen ka ñatükel an doocce woo päaken.

²⁹ An Abimaliik Abrayiim taaññe ogo, “Kabälgä määngen yaaka wäägini woo ka ñatükel an doocci woo päaken yaakki a yek ñaaka?”

³⁰ An luugi Abrayiim ogo, “Kabälgä määngen yaaka ka ñatükel yaakki gimgä inñti ti, dalä nüüti ogo jün yaanni küüññoo ko ika.”

³¹ An nanñä yaanja äkki me ogo Biirciba, nüüti ogo nant'a liittä ko Abrayiim ke Abimaliik ye.

³² An wääna nanngene jiik doocin Biirciba ye, Abimaliik ke Paykool duuñgon kääygä yeene dukcin baan yen mä Palactiin ti.

³³ An Abrayiim piittä jaan battä me ogo tamaric ye Biirciba ti, an ike manjin ñaalok Piñto Jooñ yaana ke cüle ye ti.

³⁴ An Abrayiim cäyñä bata boorgon baan mä Palactiin ti niinkä ka diräk.

22

Abrayiim Puuccutu Jooñ

¹ An wääna näänkä yaakki baakkene ye, Abrayiim puuci Jooñ, an kiinne ogo, “Ay Abrayiim!”

An Abrayiim luukcin ogo, “Haa, ika inni.”

² An Jooñ jaajjin ogo, “Minneni yüünü yaana a dune bilgä battä me ogo Icaak yaanna koowu, an atä baan battä me ogo Müüriya. An aajji ka päam yaana bi nüütenii ka ye wic, an eräpok dalä iil a yen wäämmä yok.”

³ An Abrayiim juwin ka tinnänänä, an tüürün yeene kooññe. An bäägin jengä yek iillä wäämmä yok. An kuññu kiinkä yeeke ti ka yewwe, ke minneni yeene Icaak. An attä ka päy nant'a nüütene daa Jooñ ye.

⁴ An niinnä dak ti Abrayiim wiñe äärene ñaalok, an nanñä yooñte ka utar.

⁵ An Abrayiim kiinkä yeeke kiinne ogo, “Cäywe winni ke tüürün, dale ikoon aton mañon Jooñ ke minneni, an ikoon duukon ike ti.”

⁶ An Abrayiim kuññu jengä iillä wäämmä yok, an äcce minneni yeene Icaak ñañe ti, i ädit maañ ka päñakay ke cıcam inñte ti, an attä muutuk.

⁷ An Icaak wäyen Abrayiim bärkene ogo, “Abba!”

An luugi wäyen ogo, “Haa, minneni yeeni.”

An taaji Icaak ogo, “Jengä ke maañ ikki, an wali kabal yaana eri puuggin iili a yen wäämmä yok ye?”

⁸ An luugi Abrayiim ogo, “Minneni yeeni, Jooñ ka doñe bi ükcı kabal yaana eri puuggin iili a yen wäämmä yok ye.” An iken attä muutuk nanñä keellä.

⁹ An wääna dakkene ti nant'a nüütene daa Jooñ ye, Abrayiim battä tambal wıca, an jengä toonñe, an minneni yeene Icaak

diinje, an maatte ñaalok jengä witin tambal wic.

¹⁰ An Abrayiim інte lajjene, an cıcam koowne irtee kä pok minneni yeene.

¹¹ An malak yen Piṭo ike yäawi kä pollon jinä ogo, “Abrayiim, Abrayiim!”

An luukke ogo, “Haa, ika inni.”

¹² An malak jaajjin ogo, “İntü ḡana iccidi woo minneni ti, an ḡana nanḡä näaḡkalan. İki ḡiññeni tiññan iki booju kä Joon, ika batta agja kä ṭikon kä minneni yüünü yaana kä keelok yaanna.”

¹³ An Abrayiim wiñe äarene ñaalok däamjin, an yurcin kabal yaane mooye ḡañe ti a mükon kä jengä kä ṭunke waadgen giṭi. An attä kabal müḡḡe erre pok a yen iilla wäämmä yok rättee kä yok minneni yeene.

¹⁴ An Abrayiim nanṭä yaanja äkkene ogo Piṭo bi icci. An ke tiññan battä me ogo, “Piṭo bi icci päam yeene wic.”

¹⁵ An Abrayiim ḡoci yäawi malak yen Piṭo kä pollon jinä.

¹⁶ An jaajjin ogo, “Piṭo jāyidi ogo, ‘İka liittä kä ḡoḡi kä yaana nanḡii kä näaḡkä yaakka, an ika batta agjey kä ṭikon kä minneni yüünü yaana a dune yaanna,

¹⁷ iki bi ḡüülkeni, an kaaynä yüükü bi ḡiirä kä yaac, bata kirkä pollon jinē ke ṭiḡal yek wii jinē. An kaaynä yüükü bi bänkä äḡañḡi mükü.

¹⁸ An kä päy kaaynä yüükü ṭoḡ muureen bi a ḡüülkini ḡommañ wic näaḡka tiḡḡanaa kä jiik ye.’ ”

¹⁹ An wäättan Abrayiimmä ḡukcin kiinkä yeeken ti, an juwin attä ke iken jin yaana battä me ogo Biircıba* ye ti, an Abrayiimmä cäygin wıca.

Merkä Nahüür

²⁰ An wääna yaakka ti muure ye, Abrayiim nüütki me ogo, “Määdic Nahüür gitki Maalka merkä.

²¹ Kaygon battä me ogo Üüc, an määden a Büüc, ke Gamuweel Aaraam wäyen,

²² ke Kaacit, ke Hajju, ke Pildaac, ke Yaldaap, ke Batüwiil.”

²³ An Batüwiil gittä Ripga. An Maalka merkä yaaka kä cunuuk yaakka gitkene Nahüür Abrayiim määden.

²⁴ An kiingon iñe yeene yaana battä me ogo Ruhuma ye, cääna ike gitki merkä oogen, an yäntañgenen ogo, Taabaa ke Jaam ke Taac ke Maakkaa.

23

Tüwnü yen Caarra

¹ An Caarra cääynä yuunge 127.

² An tüwnü nanṭä battä me ogo Gariya Arba, an tiññan battä me ogo Hiburoon, ḡommañ yen mä Kanaan ji, an Abrayiim attä nüüji kä Caarra an week ogo ike.

³ An Abrayiim juwin ñaalok iñe tüwon gunne ti, an ike ḡuunḡu yek mä Haat kiinne ogo,

⁴ “İka winni agä boorgon, an agä willä waadgic ti. Kura yääjga ḡommañ taanḡe dale jikcä iñi män tüwon yeeni.”

⁵ An mä Haat Abrayiim luugi ogo,

⁶ “Mügdo tiñḡä por, iki agä yätin yen Joon waadgo ti. Wäkä kälkä witken yooko ti yaana liikidi ye, an jikci iñi wıca. İkoon ti baati m'ana iki bi ṭiḡey kä käl yeene yaana jikii kä män tüwon yüünü ye.”

⁷ An Abrayiim juwin ñaalok an ḡünjin iñi mä Haat ḡomgen ti.

⁸ An ike jaajjin iken ti ogo, “Naana ika ḡimgana kä jinḡä män tüwon yeeni ye, por tiñe ika ti, Aproon tääcka kä minneni yen Cuwaar,

⁹ dale ika yääjga ṭuum yaana Makapeela ji a yeene ina, an bilti nanṭ'a düüñete yiil yeene ye. Taaje dale yääjga kä, kä weel yaana bilti ye muure, wääti a nanṭä yeeni yaana jikä kä mä yeeki ye waadgic ti.”

¹⁰ An Aproon daa bilti cäy mä yeeke waadgen giṭi, an Abrayiim luunḡe i tiñṭä mä Haat muure yaaka äätin äntuke yen baan mooye yeene ti ye.

¹¹ An ike jaajjin ogo, “Ba'ay, mügdo, por tiñḡä ika ti, yiil yeeni ke ṭuum yaana jinē ti ye iñenii kä. İñenii kä mä yeeki ḡomgen ti. Män tüwon yüünü jıgä.”

¹² An Abrayiim ḡuca ḡünjin iñi mä baan ḡomgen ti,

* **22:19** Biircıba an aḡan ogo jin Liittäḡ kä lemmä mä İburu.

13 an ike Aproon luunje i tiŋtä me muure ogo, “Ba'ay, tiinjä ika ti, dalä ika äccä weel yeene muure. Äccin yeeni ġimgä an män tüwon yeeni bi jikä iñi wica.”

14 An Aproon Abrayiim luunje ogo,

15 “Tiinjä ika ti mügdo, nommañ kä tiilgä gälkä waŋgen 400, an yaanni a ŋaaka waadgo ti ika ke iki? Män tüwon yüünü jġgä.”

16 An Abrayiim ġimmġn kä weel yen Aproon, an kġllkene tiilgä gälkä waŋgen 400 bata weel yaana jaajjenee kä mä Haat ŋomgen ti ye. An kġlle bata kġllä yaana kġtene kä yääjoni ye.

17 An yiil yen Aproon yaana Makapeela jġ cokulaŋ ti Mamar ina, kiyi Abrayiim, muuŋuk ke yiil ke ŋuum yaana jġne ti ye, ke jengä muure yaaka yiil täŋke ti ye.

18 Yääjgi me Abrayiim wäättä anja nänŋtä yeene, mä Haat muure yaaka äätin äntüke yen baan mooye ti ye ŋomgen ti.

19 An wäättan Abrayiim iije Caarra jġŋje, ŋuum yaana yiil jġ Makapeela, cokulaŋ ti Mamar ye, an cääna battä me ogo Hiburoon, nommañ mä Kanaan jġ.

20 An yiil ke ŋuum yaana jġne ti ye, yääjgi mä Haat Abrayiim wäättä anja nänŋtä yeene yen jġŋjä.

24

Icaak ke Rġpga

1 An Abrayiim duunġin kä yaac, an ŋüülki Piŋo kä pääyġä muure.

2 An Abrayiim kiingon yeene yaana tālaŋ agee kä mükkġni waak än yeene jġne muureen ye kiinne ogo, “Nänjä liittäŋ kä doocin ġntü iñi ämgi ti.

3 Liitä kä Piŋo, Jooŋ yen pollon jġne ke nommañ wiñe, ogo minneni yeeni batta bi kujgeey iŋj tüürġn yek mä Kanaan yaaka ikki ika cääyā waadgen ti yaakki.

4 Atā baan yeeni ti, an minneni yeeni Icaak kujgu iŋj mä yeeki ti.”

5 An ike taaji kiingon ogo, “An naana ŋuul batta ŋäki äätin ke ika nommañ yaanni ti ye? Icaak bi koowu duuku cäyok ke mä yüükü nommañ yaana äätii kä yaanja ti?”

6 An Abrayiim kulcin ogo, “Ba'ay, minneni yeeni ŋana duukcudu ŋäjäk wica.

7 Piŋo Jooŋ yen pollon jġne yaana ika äbana woo än yen wäyo ti ke nommañ yaana ġiidana me ye jġ, yaana ika kiinna, an ika irkana jġik liittä ogo, ‘Nommañ yaanni bi iñje kaaynä yeeki ye.’ Ike bi tüccġ malak ŋomü ti, an iki bi kängey iŋj yaana kujgu minneni yeeni ye wica.

8 An naana ŋuul batta ŋäki duukin ke iki ye, i doŋü äbini woo liittäŋ yeeni yaanni ti. ġin'a bilti ye minneni yeeni ŋana duukcudu ŋäjäk wica.”

9 An kiingon ġnte doocce iñi mügdo yeene Abrayiim ämge ti, an liittä kä jġik yaakka.

10 An kiingon kuññu kälämġä Abrayiim ti kä caay, ke wakkä muure ŋerken yek dey, an kooce kälämġä ŋätin, an juwin üŋjġn nänŋ'a battä me ogo Araam Naareen ye. An wica ike attä baan mooye yaana cääyge kä Abrayiim mäaden yaana battä me ogo Nahüür ye ti.

11 An ike kälämġä düüŋje jġin wic kä cokal woo baan mooye taan biigin ti anji. I a wuun yaana atcete määngä tipene piik ye.

12 An kiingon mälcin ŋaalok ogo, “Ay Piŋo, Jooŋ yen mügdo yeeni Abrayiim, ġin'a ŋäkkä ye, däakkaa kä tiññan, an mügdo yeeni Abrayiim nüütġü woo biilin yaana batta düüñġi ye.

13 Yuuru, ika inni yuddu jġin taanje ti yaanni, an tüürġn yek mä baan mooye kääjġdi woo äätġdi tġpi piik.

14 A ġin'a ŋäkkä iki ti ye inni. Yanġalaŋ bi ŋujgu yok ogo, ‘Kura immä wäl yüünü iñja kä mätcä kä piik.’ An naana ike ġimmä ogo, ‘Ee, mätcä, an kälämġä yüükü bi määtġä cääna ye!’ I dalä wääti a yaana wääġini woo a iŋ kiingon yüünü Icaak ye. Anjan ken bi ŋäjġä daa kä ogo iki nüüteneey woo biilin mügdo yeeni ti.”

15 An i ike batta mor đak kä mallä, oja Rġpga kääjin woo ke wäl yeene büüye ti. Ike a ŋul Batüwġil yaana a minneni yen Maalka yaana a iŋ Abrayiim mäaden yaana battä me ogo Nahüür ina.

16 An Rġpga a ŋuul ŋerconde kuckon, an a päjjġdġni koownu ti, an ike mor küci oon. Ike kaaccä iñi wäl yeene küümġede kä piik, an duukin woo ŋuca.

17 An kiingon bänjin ti ike ti kä birañ, an kiinne ogo, “Kura iñja ika mätcä piik kä deewañ wäl yüünü ti.”

18 An ike jaajjin ogo, “Mätcä, mügdo yeeni.” An oja wäl immene iñi kä birañ, an iñne mätcin.

19 An wäana iñneeda kä mätcenee piik ye, jaajjin ogo, “Kälämgä yüükü bi mäatkä piik cäanna ke yäñene.”

20 An kä birañ piik wäl yeeke tüljene kuun jı, an bülcin näjäk jüüdük nüücidı piik, an kälämgä muure puukkene piik.

21 I daamgä kiingon a daamgon i batta jääyidi woo jiikkalañ, ukcedee kä giti naana wään yeene dääkkene daa Piço ye.

22 An wäana kälämgä dañene kä maañna piik ye, ike äacin woo juma yen tiilgä ke tiikinni mäyken yek tiilgä kä yewwe yek inke duuggen an iñneeda kä.

23 An taañne ogo, “İki agä tül njaani?” “Kura nüütkaa, wäac cäayge nantä yaana niinon kä wiirin jiñe yaanni ti ye?”

24 An ike luugi Ripga ogo, “İka agä tül Batüwül yaana giitä kä Maalka ke Nahüür ina.”

25 An nuccin jaajjin ogo, “Ikoon cäygon kä piironi ke beelgä iwın yaaka amgä kälämgä ye diräk, ke nantä yen wilgä yaana niine kä wiirin tiññañ ye.”

26 An kiingon dññü, an mälcin ñaalok Piço ti,

27 an jaajjin ogo, “Nüülkin dükci Piço ti, Joon yen mügdo yeeni Abrayiim. Piço nüütin woo bilin yaana batta düüñidi ye, ke luggin mügdo yeeni ti. An ike ika üñjana ti kä ba' mügdo yeeni mä yeeke ti.”

28 An Ripga lüññü paa ba' meen, an me nüütkeno kä waak'a nänñä duuggen ye muureen.

29 An Ripga cäayge mäaden battä me ogo Laabaan, buurcin woo jün wic pärjidi ke oon.

30 Kä yaana yuttee kä juma käwen umdonde ti ke tiikinni inke duuggen ti, an tiññee kä Ripga päkee kä jiik'a kiinene daa kä oon ye. An ike kaaccä woo oon ookcede, an kañne yudit ke kälämgä jün ti kä cokal.

31 An kiini Laabaan ogo, “Äätä, iki yaana agä nüülkini kä Piço ye. İki yuddu woo

winni ina? İki tutkeneni an ke nantä yen kälämgä.”

32 An oon attä ti an ti, an waak duudi me iñi kälämgä natin, an kälämgä iñi me piironi ke beelgä iwın, an oon icki me piik ke m'aka ike kiitkätä kälämgä ye, lukene kiigen.

33 An amma äbi me woo yuuti me ñomgen ti. An kiingon yen Abrayiim jaajjin ogo, “İka batta amjadä amma ke jiik yaaka äätänä kä ye nüütke kä woo.”

An kiini Laabaan ogo, “Ee nrañ, nüüttoon.”

34 An nüütkeno ogo, “İka agä kiingon Abrayiim.

35 An Piço mügdo yeeni nüülkene kä yäw, an ike wäättä anña ceeggon. İñi Piço diik ke däk ke tiilgä gälkä ke tiilgä, ke kiinkä oogen ke mäangen ke kälämgä ke tüürüñi.

36 An Caarra in mügdo yeeni, ike mügdo yeeni gitkene woo oonle i ike a tiin, an mügdo yeeni waak yeeke iñneeda kä muure yaaka mügde ye.

37 An mügdo yeeni ika daljana liittä. İke jaajjin ogo, ‘Nana minneni yeeni kujgudu tiirin yek mä Kanaan ti, yaaka ikki ika cäayä waadgen ti yaakki.

38 Atä an yen wäyo ti an äntüke yeeni ti, an minneni yeeni kujgu iin wıca.’

39 An mügdo yeeni taañña ogo, ‘An naana tuul batta tiki äatin ke ika nommañ yaanni ti ye?’

40 An ika luuñña ogo, ‘Piço yaana ika äätä ñome ti ye, bi tücci malak yeene ke iki, an wään yüünü bi daage, an nunko bi minneni yeeni kañgeeda kä iin mä yeeki ti, äntüke wäyo ti ye.

41 An naana iki atä mä yeeki ti ye, donü bi lati woo kä liittäñ yeeni, naana daa cäanna iki tiiğini kä iñña iin ye, donü bi lati woo kä liittäñ yeeni.’

42 “An tiññañ wäana äätänä kä jün ti ye, ika mälcänä ñaalok ogo, ‘Ay, Piço, Joon yen mügdo yeeni, Abrayiim, kura wään yeeni yaanni dääkkaa kä.

43 Yuuru, ika inni yuddu jün taan yaanni. An gin'a tikkä ye inni. Naana tuul yankalañ kääjin woo tipı piik ye, bi kiinä ogo, “Kura iñja woo piik kä deewañ wäl yüünü ti mätcä kä.”

44 An naana ika kiinna ogo, “Mätcä, an kälämgä yüükü bi puukku cääna ye,” dalä ken wääti a yaana wagi Piṭo a in minneni yen mügdo yeeni ye.’

45 “An i ika batta mor ḍagä kä mallä joni ti, oja Rïpga kääjin woo ke wäl piik yeene büüye ti. An ike kaaccä iñi wäl yeene küümgede kä piik, an ike kiinnä ogo, ‘Kura iñja piik mätcä kä.’

46 An kä birañ anñi, wäl yeene immene iñi an jaajjin ogo, ‘Uñgo mätcä, an kälämgä yüükü bi puukku cääna.’ An wääna mätcänä kä ye, kälämgä puukkene cääna.

47 “An ike taaññä ogo, ‘İki agä ṭul ṇaani?’ An ika luuñña ogo, ‘İka agä ṭul Batüwïl yaana giitä kä Nahüür ke Maalka ina.’ An iñkänä juma umdonḍe ti, ke tiikinni inke ḍuuggen ti.

48 An ika ḍünjünü iñi an ika mälcänä ñaalok Piṭo ti. An Piṭo maanñä, Joon yen mügdo yeeni Abrayiim, yaana ika nüüdana päy yaana wodan ye ti, ke känğa kä ṭuul yen ṭul mügdo yeeni mäaden, yaana bi a in minneni mügdo yeeni ye.

49 An nüütka naana ikee mügdo yeeni bi nüütke woo biilin yaana batta düüñdi ye ke luggin, an naana a ba'ay ye, i nüütka dale ika atä nantä yanjalan ti.”

50 An luugi Laabaan ke Batüwïl ogo, “Näänkä yaakki atä Piṭo ti, baati jiik'a jääyon woo ye.

51 Rïpga inana, koowu an ate kä, an dalä ike wääti a in minneni mügdo yüünü, bata yaana jaajjene kä Piṭo ye.”

52 An wääna kiingon yen Abrayiim tiññee kä jiik yeeken ye, ike ḍünjin iñi ṇomgu giiti, an mälcin ñaalok Piṭo ti.

53 An kiingon äacin woo waak wilkitin a nanñin kä tiilgä gälkä ke tiilgä, ke burunḡu, an iññe Rïpga. An cääna mäaden ke meen iññe wakkä yaaka weel yeenen caran ye.

54 An ike ke ook yaaka äätene ye, ämmä an mättä an nünḡin wica.

An wääna juwene ñaalok kä tiññanänä ye, kiingon yen Abrayiim jaajjin ogo, “Tiñḡa, dale ika ḍukcu mügdo yeeni ti.”

55 An mäaden ke meen jaajjin ogo, “Dalä por Rïpga cääji niinkä kä caay ke ikoon, an wäättan ike ati.”

56 An kiinne ogo, “Ṇana ika koorä kä, Piṭo wään yeeni ḍaanñe. Tiñḡa dale ika ḍukcu mügdo yeeni ti.”

57 An iken jaajjin ogo, “Dale ṭuul bärkin, an taacin.”

58 An Rïpga bärki, an taaji ogo, “İki ḡimmädä ikee ate ke oon yaanni?”

An luuññe ogo, “Ee, ika bi atä.”

59 An käwen Rïpga tuci ke kiingon yaana ike piri ye, ke kiingon yen Abrayiim, ke m'aka äätene kä ye.

60 An Rïpga ṇüülki, an kiini ogo,

“Käwo, iki wäätcı agä miy yen me ḍiirken caykä mäyken kä caykäcaayni!

An dalä kaaynä yüükü bänkä yek ädänñi yeeken peecä.”

61 An Rïpga ke kiinkä yeeke määngen taappä kälämgä, an oon baati ṇäc. An kiingon yen Abrayiim Rïpga koowne an attene kä.

62 An Icaak yaana cääy Najip ina, ḍuku Bïr Lahaayi Rooy, an anan ogo, Jïin M'ana a Üdon Ika Yoodda ye ti.

63 An äänkalan ti biigin ti anñi, Icaak attä yiil ji, an laay i jone jaay jiikkalan, an wääna wiñe ääreneeda kä ñaalok ye, ike yurcin kälämgä äätidi.

64 An Rïpga cääna wääna wiñe ääreneeda kä ñaalok ye, Icaak yooṭṭe, an ike kuuyin iñi kalman yeene ṇäc kä birañ.

65 An kiingon taaññe ogo, “A oon yaana wali ye iya yiil ji äätidi ikiin päägidiñ yaanja?”

An luugi kiingon ogo, “A mügdo yeeni.” An ike burñu yeene koowne an wanḡe kümme.

66 An kiingon Icaak päkkene waak'a nanñe ye muure.

67 An Icaak Rïpga äbene keeñ yen meen Caarra ji, an wäättä anñä iñe. An bilgene, an Icaak jone lüynü kä ike kä tüwnü meen.

25

Tüwnü yen Abrayiim

1 An Abrayiim ḍiññä iñ yanjalan ṇuca battä me ogo Katuura.

² An ike gitki Jumraan ke Yakcaan ke Midaan ke Mîdiyaan ke İcbaak an Cüwa.

³ Yakcaan ken a wäy yen Cüba ke Diidaan. An kaaynä yek Diidaan a mä Acüür ke mä Litüüc ke mä Liim.

⁴ An merkä oogen yek Mîdiyaan a Ipa ke Eper ke Anook ke Abida an Elda. Iken yaakca muureen a kaaynä yek Katuura.

⁵ Abrayiim waak yeeke muure yädi minneni yeene Icaak.

⁶ I ike batta mor tüw, merkä yeeke yaaka giide kiinkä yeeke määngen ti ye, pääggene iñdinni. An piirre giti ke Icaak, an iken tucce woo baan ti kä ñomuk.

⁷ An Abrayiim yuunge muure yaaka cäynee kä ñommañ wic ye a 175.

⁸ An ike wääkcın woo wääktän tüwnü an tüwnü, i yuunge a ñiirini a yäñon kä cäwdä ñommañ wic, an ike cooṭi me ti dänkä yurge ti.

⁹ An merkä yeeke Icaak ke Icämayiil ike jigi tuum yaana Makapeela ji ye, cokulan ti Mamar, yiil yen Aproon minneni Cuwaar yen mä Haat.

¹⁰ An yiil yaana kiyi Abrayiim mä Haat ti ina, ken jigene daa kä me iken ke iñe Caarra.

¹¹ An wääna Abrayiim tüwnee kä ye, minneni yeene Icaak ñüülki Joon. An Icaak cäaynä kä cokal Biir Lahaayi Rooy, an anan ogo, Jiin M'ana a Üdon Ika Yoodda ye ti.

Merkälen yek Icämayiil

¹² A perrä kaaynä yek Icämayiil minneni Abrayiim, yaana giide Haajir kiingon yen Caarra yaana a yen mä Macir ina ti.

¹³ A merkä oogen yek Icämayiil yäntänngen ikki, an a pergin a iijgini kä kaygon ti ke m'ana düüñidi ye ti. Nabiyüüt ken a kaygon an bäätcete Kedar ke Adbeel ke Mibcaam

¹⁴ ke Micma ke Düüma ke Maaca

¹⁵ ke Haddaat ke Tiima ke Yatuur ke Naapic an Kedeema.

¹⁶ A merkä oogen yek Icämayiil ikki, an a yäntänñi yek yätini yaaka äärgä tüggen kä caay witken kä yewwe ye, ke nänk'a cäyene kä ye, ke keeñni yeeken.

¹⁷ An Icämayiil cäaynä ñommañ wic yuunge 137. An ike wääkcın woo wääktän

tüwnü an tüwnü, an ike cooṭi me ti dänkä yurge ti.

¹⁸ An kaaynä yeeke cääjjin Hawela attä ke Cüür kä cokal Macir ñome ti, bata gin'a iki ünjudü Acüür ye. An iken cäygin muure kä puudin giti ke mä yeeken.

Yaagüüp ke İicü

¹⁹ Wakkä yaakki a yaaka nänñä ñuuggen Icaak ti minneni Abrayiim ti ye.

An Abrayiim gittä Icaak.

²⁰ An Icaak yuunge caykä kä ñan wääna kuññee kä Ripga tul Batüwiil yaana a män Araam ina, an ike baanne battä me ogo Padaan Araam an ike a Laabaan mä Araam käwen.

²¹ An Icaak mälcin ñaalok Piṭo ti kä yaana iñe agee kä burnu ye. An mallä yen Icaak luugi Piṭo an iñe Ripga laaccä yuunku.

²² An merkälen yaaka kä yewwe jiñe ti ye yoken yuuku, an attä täaccidi Piṭo ti kä yuunñu merkä yoken. An täaccin ogo, “Näänkä yaakki nänit ñuuggen ika ti ina?”

²³ An kiini Piṭo ogo, “Merkä yaaka jiñü ti yaakka bi wääti a ṭon kä yew. An me yüükü yaaka kä yew jiñü ti yaakka bi piirtit, an ṭon yanjalan bi meken borgu kä teynä, an kaygon yüünü mäadenle bi ñuugele.”

²⁴ An wääna näännä yen giidä yeene ñäggenee kä ye, yore kaññe cäyge yuunku oogen jiñe ti.

²⁵ An yaana iijgene giidene woo ye, tidan an yore a jiik bata gaan, an äkki me ogo İicü.

²⁶ An yuungon yanjalan giidi me i mäaden İicü agee kä mükon kä ñubdonde. An äkki me ogo Yaagüüp. An wääna yuunku giidene daa kä me ye i Icaak yuunge caykä kä ñüügük.

²⁷ An wääna merkä piirene ñaalok ye, İicü wäättä anñi män keñ laay woo luummuk, i mäaden Yaagüüp a män ñiibbin cäy paa keeñni giti.

²⁸ An Icaak a İicü ken bilge näänka ämee kä yängä waak luum jiñe yaaka äbätä İicü ye, an Ripga a Yaagüüp ken daa bilge.

²⁹ An aänjalan ti wina Yaagüüp cääpi yüückü, an käägi ti İicü ätä woo luummuk a bägon kuckon an näkä kañ.

³⁰ An İcū Yaagüüp kiinne ogo, “Ika tüwü kä kãñ! Kura iñja yüückü titkä kä ðeewan!” A yaana İcū äkkene daa me yãntãñ yaŋkalan ogo, İdoom ye, nüüti ogo “tidda.”

³¹ An luugi Yaagüüp ogo, “Ee, por kaykitin yüünü yääjgaa kä.”

³² An İcū jaajjin ogo, “Yuuru, ika tüwü kä kãñ. An ñerrã kaykitin yeeni a ñaaka ika ti?”

³³ An kiini Yaagüüp ogo, “Por İjja liitkaa.” An İcū liittä, ogo kaykitin yeene yääjgedee Yaagüüp.

³⁴ An Yaagüüp İcū iññe biiggı ke yüückü piiken. An ike ämmã an mättã, an wäättana juwin attã. An aŋan İcū ñääynã kä kaykitin yeene.

26

Icaak ke Abimaliik

¹ An kãñ yaŋkalan ñuca äätin baan jı bata yaana nãñgã ðoŋe nüñkã Abrayiim ti ina. An Icaak attã yãtkã Abimaliik yen mã Palactiin yaana cãay Jaraar ina ti.

² An Piŋo üükın woo Icaak ti an kiinne ogo, “Ñana iki atã iñi Macir. Cãayã baan yaana bi kiinenii kä ogo cãayjey ko ye.

³ Cãayã baan yaanni ti iki agã boorgon, an ika bi ke iki an iki bi nüülkeni. An bãnkã yaakki bi iñenii kä muure iki ke kaaynã yüükü, an ika liittäññi bi ðaagã yaana liitkãnã wãac Abrayiim ye.

⁴ An kaaynã yüükü bi nanã ðirã kä yaac bata kitãni yek pollon jıñe, an bãnkã yaakki muure bi iñã daa kä. An kä pãy kaaynã yüükü ðon muure bi a nüülkinı ñommañ wic.

⁵ Kä yaana Abrayiim tiingana kä jiik yaaka ðãkkã ike ti ye an tiicee kä iininni yeeki, ke nüünñuni yeeki ye.”

⁶ An Icaak cãajjin baan battã me ogo Jaraar.

⁷ An wãana taajene daa kä ook yek baan yaanja kä iñe ye, i ike jaajjin ogo, “A kãwo.” I booc kä jaajjin ogo, “A iin yeeni.” Ike ðüüci ogo, “ike bi nãgji ðok mã baan yaanna, ogo iñe RiPGA, kä yaana ñeree kä ñer kä yaac ye.”

⁸ An wãana Icaak cãaynee kä wica nüñkã kä ðirãk ye, Abimaliik yãtkã yen mã

Palactiin däämjın iñi kä kãalle yen an gunne an Icaak yootte iñe RiPGA ñãajgede.

⁹ An Abimaliik Icaak bãrkene an kiinne ogo, “Ay, RiPGA ina a iñjü yaanna! İki jaayã ogo kãwic ina?”

An luugi Icaak ogo, “Ika booju, ika ðuucu ogo mãŋkalan ika bi nãgjada ðok an koowje.”

¹⁰ An Abimaliik jaajjin ogo, “A ñaaka ina nãngonoon kä aŋan yaanna? An naana yoku por mãŋkalan iñjü nüñne ye, ikoon yoku ickonoon ðuuggin nãñkã yaackã.”

¹¹ An Abimaliik me muure kolle ogo, “M'ana bi täpi yok men yaanni ke iñe ye tüwnü bi yoore ti.”

¹² An baan yaanja ti Icaak püittä kãwkã, an yun yaanna ti ike itã cuukulli pãk 100 ðirãk kä kãwkã yaaka piññe ye, nãñka ike nüülkene daa kä Piŋo ye.

¹³ An ike wãättã aŋa ceeggon mooye kä yaac, an waak yeeke üüttin kä ðiirin.

¹⁴ An ike cãygene ðiik ke ðãk ke kiinkã kä ðirãk an mãngi jı mã Palactiin.

¹⁵ An jüdgã piik muure yaaka küüñi kiinkã wãyen nüñkã yek wãyen Abrayiim ti ye, ciki mã Palactiin kä ñomgu.

¹⁶ An Icaak kiini Abimaliik ogo, “Aŋgã yorü ikoon ti. Ikoon borroon kä teynã.”

¹⁷ An Icaak aŋin yore wica, an attã keeññi yeeke ðeljene iñi Dããñgon Jaraar jı, an cãajjin iñi wica.

¹⁸ An Icaak jüdgã ðuukke gomme yaaka küüñi me nüñkã yek wãyen Abrayiim ti ye. Kä yaana cikene daa mã Palactiin wãana wãyen tüwnee kä ye. An äkkene kä yãntãngenen yaaka äkkene daa kä wãyen ñomuk ye.

¹⁹ An kiinkã Icaak küññü jıin Dããñgon Jaraar jı, an jıin waŋe yaana yiñã kä piik ñerkã ye kañi wica.

²⁰ An kaaydoni yek mã Jaraar äätin an büültin ke kaaydoni yek Icaak, an jayok ogo, “Piik a yooko!” An Icaak jıin äkkene ogo İcik nãñka iken büültene kä ke ike ye.

²¹ An kaaydoni Icaak ñuccin küññü jıin yaŋkalan, an iken ñuccin büültin wica jıin yaanja ti. An äkki Icaak ogo Cittina nüüti ogo ätkitin.

²² İke nãntã yaanja bãkkene wic an ñuccin küññü jıin yaŋkalan wica, an baati

m'ana ŋuca agene kā būültini kā ye. An ăkki Icaak ogo Rabuut, an jaajjin ogo, "Pito ikoon iŋŋon năntă, an ikoon bi điron ŋommaŋ wic."

²³ An Icaak wina daljene iŋi an banŋă Biiŋciba.

²⁴ An wiirin jiŋe yaanja ti Pito ūŋkin woo ike ti, an ike kiini ogo, "Ika agă Joon yen wăac Abrayiim. Nana iki boaju, ika ke iki, iki bi ŋūŋlkeni an kaaynă yūŋkū bi nană điiŋă kā waan yen kiingon yeeni Abrayiim."

²⁵ An Icaak bătă tambal wica, an Pito maanŋe. An keeŋ yeene teljene iŋi wica, an kiinkă yeeke kŋŋjin iŋi jŋin wica.

Jiik Doocin yek Icaak ke Abimaliik

²⁶ An ăăŋkalan ti wina yătkă Abimaliik ăătin ike ti ke Ahŋjaat yaana ike nūŋtū kā năăŋkă yaaka bilti ye, ke Paykool đuuŋgon kăăyŋă yeene ătă Jaraar.

²⁷ An tăăckiti Icaak ogo, "Ikee ăătede ika ti ina? I ina ika putka ji, an ika ŋooŋŋa woo yaana."

²⁸ An iken luukcin ogo, "Yoorron kā ŋer Pito ke iki. An ikoon jaajjonon ogo yoku liŋttăŋ bilto ti waadgo ti, ke iki. İkiin đuccin jiik doocin.

²⁹ Liită ogo ikoon batta bi nanŋonda năăŋkă yaackă, bata yaana batta agini nanŋini kā năăŋkă yaackă ina, a năăŋkă ŋerkă ken nanŋiti kā kamat. An iki tucini woo kā ŋūŋbbin. An yooru yaana ŋūŋlkină kā Pito ye."

³⁰ An iken tutki Icaak ammani jon ŋamme, an ămmă an mătă.

³¹ An kā tiŋŋăŋănă iken murjin iŋi măŋkalan daa menen liitkede, an iici Icaak an iken attă kā ŋūŋbbin.

³² An ăŋ jiŋe yaanja ti kiinkă yek Icaak ăătin ike nūŋtki kā jŋin yaana kūŋŋi a kicconđe ye, an kiini ogo, "Ikoon kăŋŋon piik!"

³³ An Icaak jŋin ăkkene ogo Ciba. An ke tiŋŋan baan yaanja wăăttana battă me ogo Biiŋciba, an anan ogo, "Jŋin Liŋttăŋ."

³⁴ An İicū wăăna yuunge anŋene caykă kā ŋan ye, điiŋă măăŋă kā yew tiirin mă Haat ti, măăŋe a Yahudiit ŋul Beerĭ, an Bacamaat ŋul Eylūn.

³⁵ An a iken ken ăăcin jon yiŋe Icaak ke Rĭpga ti.

27

Icaak Yaagūŋp Nūŋlkeni

¹ Icaak daandin an wanŋe bunnu batta ŋuca yūŋi, an minneni yeene mooye İicū bărkene ti, an kiinne ogo, "Minneni yeeni!"

An ike luugi ogo, "Ika inni."

² An Icaak jaajjin ogo, "Ika đuuŋdunu, an nūŋnă yeeni yen tūwnū kuju.

³ Kaay yūŋnū koowu ke căwŋălen, an ată woo kiŋuk an năkkaa gin luum jiŋe.

⁴ An tutkaa ginăămkă yaana ŋaban bilgă ye, an ickaa kā dală amă nuŋko ŋūŋlkenii i batta mor ika tūwū."

⁵ An wăăna Icaak jaaynee ke minneni yeene İicū ye, i tiŋŋă Rĭpga. An wăăna İicū attee kā woo luummuk kiŋee kā waak luum jiŋe an ăbedeeda ti ye,

⁶ i Rĭpga minneni yeene Yaagūŋp kiinne ogo, "Wăac tiŋŋă măădic İicū kiŋde ogo,

⁷ 'Ickaa gin luum jiŋe, an nanŋaa kā ginăămkă yaana ŋaban ye amă nuŋko ŋūŋlkenii Pito ŋome ti, i ika batta mor tūwū.'

⁸ Minneni yeeni jiik yeeki tiŋŋă bata yaana kiindenii kā ye.

⁹ Ată kaacci điiik giŋi an ickaa woo jūŋlonilen kā yew yaaka a caagin ye, dală nanŋă wăac, a ginăămkă yaana ŋaban bilge ye.

¹⁰ An ickă wăac dală ame nuŋko bi ŋūŋlkey kā, i ike batta mor tūwū."

¹¹ An Yaagūŋp meen Rĭpga luuŋŋe ogo, "Măădo İicū yore jūŋlan, an ika yori yilan.

¹² An naana por ika tapa yok wăyo ye? Ika bi yooră ogo ike maldooŋŋin. An ike ika batta bi ŋūŋlka, bi ŋăăkci ika tuuma."

¹³ An kiini meen ogo, "Dală tuummu đimji ika ti, minneni yeeni! Nanŋă bata yaana kiinnenii ye. Ată an jūŋlonilen ickaa kă."

¹⁴ An ike attă an jūŋlonilen koowne an ickene meen. An meen tuttu ginăămkă yaana ŋaban ye, bata yaana bilgănă wăyen ye.

¹⁵ An Rĭpga kuŋŋu buruŋgu ŋerkă yek minneni yeene mooye İicū, yaaka ărăk baanne ye, an iŋkene minneni yeene đeerconđe Yaagūŋp.

16 An kümme inke ti ke bugge ti, ke nantä done yaana yidalaŋ ye kä gäykä jüulonilen.

17 An ike ginäämkä yaana ñabaŋ ke biggi yaaka tooŋŋe ye iññe Yaagüüp inŋe ti.

18 An Yaagüüp attä äräk wäyen ti, an jaajjin ogo, “Wäyo.”

An wäyen luukcin ogo, “Haa, minneni yeeni. İki agä İicü halla iki agä Yaagüüp?”

19 An Yaagüüp luukcin wäyen ti ogo, “İka agä İicü kaygon yüünü. İka nanŋä bata yaana kiinnaa kä ye. Juwu ñaalok an yänŋä gin luum jiñe yeeni amä, nuŋko nüülkaa kä ye.”

20 An taaji Icaak ogo, “Kaññi ogo kä biraŋ anŋi minneni yeeni?”

An luuŋŋe ogo, “Piŋo yüünü Joon ika yüükkana ti.”

21 An Icaak Yaagüüp kiinne ogo, “Wüükü ti kä cokal dalä iki tabeni yok, an ooku giti naana a iki İicü minneni yeeni ye.”

22 An Yaagüüp wükcin ti wäyen ti, an tabi yok Icaak. An ike jaajjin ogo, “Poŋ a poŋ Yaagüüp, an inkä ke buggu a yek İicü.”

23 An batta agee kä ookon giti näanŋa inke ke bugge jüüle kä jüül bata mäaden İicü ye. An Icaak yore tootte ŋäki Yaagüüp nüülkede.

24 An taaññe ogo, “A gütken iki agä minneni yeeni İicü?” An luuŋŋe ogo, “Ee a ika.”

25 An Icaak jaajjin ogo, “Yänŋä gin luum jiñe yüünü äckaa kä dalä amä, minneni yeeni. Nuŋko iki bi iñeni kä nüülkin yeeni ye.” An äckene daa Yaagüüp an amme. An äckene määk an maanŋe.

26 An kiini wäyen Icaak ogo, “Äätä ti kä cokal minneni yeeni, an muckaa gimgin.”

27 An ike wüükcin ti kä cokal an muckene. An Icaak ñääccä pin burnu yeene, an ike nüülki, an jaajjin ogo, “Pin minneni yeeni beel bata pin yiil yaana a nüülkini kä Piŋo ye.”

28 Dalä Joon iki iñey tuñ yen pollon ke cekkitin ŋommañ wiñe ke päk diirken ke määk diirken.

29 Dalä ŋon iki ñuugilini, an iken iki düŋkiti iñi,

an wäatci agä mügdo yen mädgic an kaaynä miic dalä cääna iki düŋkiti iñi.

An tuummu wäati m'aka iki tuumgi ye ti, an nüülkin wäati m'aka iki nüülkiti ye ti.”

Nüülkin İicü

30 An kä deeran anŋi wääna Icaak danŋee kä nüülkin Yaagüüp, an Yaagüüp kaaccee kä woo wäyen ti ye, i mäaden İicü käajjin äräk ätä kiñuk.

31 An ike cääna nanŋä ginäämkä yaana ñabaŋ ye, an äckene wäyen, an jaajjin ogo, “Juwu ñaalok wäyo amä yänŋä gin luum jiñe yeeni, nuŋko iñja kä nüülkin yüünü.”

32 An taaji wäyen Icaak ogo, “İki agä ŋaani?”

An luuŋŋe ogo, “İka agä minneni yüünü İicü kaygon yüünü.”

33 An Icaak yore tiicin kä yaac, an jaajjin ogo, “A ŋaani ken ina attä kiññä waak luum jiñe, an ickana kä ammä muure i batta mor iki däägä an nüülkünü yaanna! Ee, an ike bi a nüülkini a gütken.”

34 An wääna İicü tiinŋee jiik yaakka wäyen ti ye, i ike weekcin kä yaac kä jon pille, an wäyen kiinne ogo, “Nüülkaa cääna ay wäyo!”

35 An kiini Icaak ogo, “Määdic äätin, an ika mallanŋin, an nüülkin yüünü koowne.”

36 An İicü jaajjin ogo, “İke battä me ogo Yaagüüp* a gütken. İke anŋi ika mallanŋin äänke kä yew, kaykitin yeeni koowne, an tiññan nüülkin yeeni koowe cääna.” An taaññe ogo, “İki batta agä büüccini nüülkin yaana a yeeni ye?”

37 An Icaak İicü luuŋŋe ogo, “İke danŋa nanŋä a mügdo yüünü, an mädgen muure nanŋä a kiinkä yeeke, an iññä päk ke määk. An iki bi nanŋeni ogo tiññani minneni yeeni?”

38 An İicü wäyen taaññe ogo, “Wäyo, iki cääygi nüülkin a keelok? Wäyo nüülkaa cääna!” An İicü weekcin kä yaac.

39 An wäyen Icaak ike luugi ogo, “İki bi cääyä woo kaakic cekkitin yen ŋommañ wiñe ti,

* 27:36 Yaagüüp ogo maldonŋin kä lemmä mä Iburu.

an woo kaakic tuñ yen pollon ji ti.
 40 An iki bi cäyâä kâ gaadal yüünü,
 an iki bi ñuugulu määdic ti,
 an naana iki ðäkâ ðünjü teetcädä woo ye,
 i wiñnan yeene bi erci woo ðonjü ti.”

Yaagüüp Lüüt Laabaan ti

41 An waan yaanja ti, İicüYaagüüp putkene ji kâ yaana wäyen Yaagüüp iññeeda kâ ñüülkin ye. An İicü jaay joni ti ogo, “Waan nüüjdün tüwnü wäyo cokilin, an wäattan mäado Yaagüüp bi nägâ ðok.”

42 An wäana Ripga nüütkeni daa me kâ jiik minneni yeene mooye İicü ye, i ike tuccin Yaagüüp ti, an kiinne ogo, “Määdic İicü ðiigâ jiik ogo, iki nägjidä ðok.

43 Jiik yeeki tiñjâ teñan minneni yeeni. Juwu an lüüdü mäado Laabaan ti Araan.

44 An cääye ke ike kâ ðeeran ke määdic jone lüye.

45 An naana ike jone lüynü, an gin'a nängeneeda kâ wiitte woo ye, i iki bi tuckeni iki ðuuku. Ina kura ikee yääye muuric kâ ñiinnä keellä?”

46 An Ripga jaajjin Icaak ti ogo, “Üññü yeeni putku ji kâ määngâ mä Haat. Naana Yaagüüp küji iñjü ðulgu yek baan yaanni ti määngâ mä Haat ti ye, bata määngâ yek İicü ye, päjjidi iñca yoku ika tüwü.”

28

Yaagüüp Ati Nääyen ti

1 An IcaakYaagüüp bärkene ti, an ñüülkene an kolle ogo, “İki ñana ðijâ ðulgu yek mä Kanaan yaakki ti.

2 Juwu atâ Padaan Araam paa ba daan wäac Batüwül, an ðijâ iñjü wica ðulgu nääyic Laabaan.

3 Joon yaana Lüüt ye iki ñüülkey, an iki iñey merkälen kâ ðiräk, an kaaynä yüükü ðirâ an wäati a toñ diirken!

4 An iki iñey ñüülkin yaana iññe Abrayim ina, ke kaaynä yüükü nuñko bi müküñ ñommañ yaana cäyâyi kâ batta a yüünü yaanni ye, a ñommañ yaana iñi Joon Abrayim ye!”

5 An Icaak Yaagüüp tucce woo, an attâ Padaan Araam cäyok ke nääyen Laabaan, a Ripga mäaden minneni Batüwül a mä Araam, an Ripga a Yaagüüp ke İicü meen.

6 An İicü ukcin giti ogo wäyen Icaak Yaagüüp ñüülkene an tucce Padaan Araam ogo ðijo iñjü wica, an kollee ogo ñana ðijdo ðulgu yek mä Kanaan ti.

7 An Yaagüüp wäyen ke meen tiñgene, an ðakkâ Padaan Araam.

8 An wäattan ooki giti İicü ogo wäyen Icaak batta ðako ðulgu yek mä Kanaan nantâ yeenen ti.

9 An İicü ñüpcin wäyen taanñe Icämayiil ti, an ðiññâ ðulgu yek Icämayiil ti kâ keelok ñocce ti määnge ti an iñe kicconde battâ me ogo Maalat, an ike a Nabiyüüt käwen an a ðul Icämayiil minneni Abrayim.

Läaggî yek Yaagüüp Nant'a Battâ me ogo Betali ye

10 An Yaagüüp kääjin woo baan mooye Biirciba ji, an üñjin Araan.

11 An kâ lütcin an ike ðakkâ ti nantâ ba ñerrâ an yuuttu iñi wica ñiñjidi iñi, an kuññu päam nääkcenee kâ wiñe an oodi.

12 An wäana ike oodene daa ye, i ike umgi läaggî cäyge tiittâ yudit ñommañ wic an wiñe ðakcidi pollon ji an malanñi yek Joon aajjidi an ðüükidi iñi kâ ike.

13 An Piñto yuuttu tiittâ ti ñaalok, an jaajjin ogo, “İka agâ Piñto, Joon yen daan wäac Abrayim an Joon yen wäac Icaak. Ñommañ yaana ñiñi kâ yaanna a yüünü an bi iñeni iki ke kaaynä yüükü.

14 An kaaynä yüükü bi ðirâ batta liiltâ me kâ panñâ bata tüüpon yek ñommañ. An iken bi piñri woo tanñâ ti muure ñomuk ke ñajäk ke ñaalok ke iñi, an äargâ tuggen yek ñommañ wiñe muure bi kâñi ñüülkin kâ waan yüünü ikee ke kaaynä yüükü.

15 An ika ke iki an ika iki bi tiñeni ke nant'a atii kâ ye, an äanñalan iki bi ðuugeni ke ñommañ yaanni ti. An iki batta bi cakeni ke wakkâ yaaka kiinnenii ye ðäakkenii kâ muure.”

16 An Yaagüüp juwin ñaalok ñiñkâ ti, an jaajjin ogo, “A gitken Piñto a nantâ yaanni ti! An batta agâ ñicon!”

17 An ike booññu an jaajjin ogo, “Nantâ yaanni me yämde! A an Joon inni an a äntüke pollon jiñe.”

18 An tiññanñanâ anñi Yaagüüp päam yaana nääkkee kâ wiñe ye, koowne an

yuutte a kolcan paydin an puukkene wic ñownä.

¹⁹ An nantä yaanja äkkene ogo Betali. An aḅan nüüti ogo, “Än yen Jooḅ.” An kä on battä me ogo Lüüc.

²⁰ An Yaagüüp liittä an jaajjin ogo, “Naana Jooḅ ke ika an ika tiiñña wään yaanni ti an naana ika iñña waak äämkä ke buruḅgu ye,

²¹ an naana ika dukcunu paa ba wäyo kä ḅiibbin ye, i wäättan Piḅo bi wääti a Jooḅ yeeni.

²² An kolcan paydin yaana yuuttu ñaalok yaanni bi wääti a Än Jooḅ. An wakkä muure yaaka bi iña kä ye, ike bi iña kä caycayni.”

29

Yaagüüp Dakkä ti Paa ba Laabaan

¹ An Yaagüüp wään yeene ceeññe ke ḅake ti ḅommañ mä ñommuḅḅu ti.

² An ike yurcin jiiñ kä uttar ke kurku kä ḅäk yek ḅiik ninok iñi jiiñ taanḅe ti küji puukkin piik. An jiiñ tüke a üüljini kä pääm mooye penḅä.

³ An naana kurku ḅiik yoken düülünü ti muure ye, i kaaydoni pääm düljünü woo jiiñ tük, an ḅiik puukkunu piik, an wäättan pääm ḅuukunu üüljünü jiiñ tük.

⁴ An kaaydoni taaji Yaagüüp ogo, “Ikee age mä wa mäḅgo?”

An iken luukcin ogo, “Ikoon agon mä Araan.”

⁵ An iken taaññe ogo, “Laabaan yaana daan wäyen a Nahüür ina ḅäḅje?”

An iken luukcin ogo, “Ee, ḅäḅjon.”

⁶ An iken taaji Yaagüüp ogo, “Ike yore ḅeraḅ?”

An iken luukcin ogo, “Ee, ike yore ḅeraḅ. Daamjä a ḅuulle yeene Rahiil ina äätä kidit kun ḅiik yaanja.”

⁷ An ike luukcin ogo, “Wuuḅ mor a äḅ ḅiti, batta mor a wuuḅ yen düülin ti kurku ḅiik nantä keellä. ḅiik puukke piik, an ḅuuke äämduk.”

⁸ An iken luukcin ogo, “Ikoon batta liiton, ke kurku ḅiik muure ḅäägene ti, an wäättan pääm düljon woo jiiñ tük, an ḅiik puukkon piik.”

⁹ An Yaagüüp por daa iinḅidi jayok ke iken ke Rahiil ḅääge ti i kidit kun ḅiik yek wäyen an ike ken a kaaydo.

¹⁰ An wääna Yaagüüp Rahiil yoorreeda kä ke kun ḅiik yek nääyen Laabaan ye, ike attä jiiñ ti an pääm düljene woo, an ḅiik nääyen puukkene piik.

¹¹ An wäättan Yaagüüp Rahiil muckene gimgin, an weekcin kä yaac.

¹² An Yaagüüp Rahiil nüütkenene ogo ike agje ḅiidḅen ko wäyen ti, minneni yen woowen Ripga. An Rahiil buurcin woo kä biran attä wäyen Laabaan nüütkenene.

¹³ An kä biran anḅi wääna Laabaan tiinḅee kä ogo ñaakonḅe Yaagüüp ḅäägono ye, ike lüünḅü pärcete kä, an käänḅe yok an muckene gimgin, an äbene ti paa. An Laabaan nüütke Yaagüüp waak'a nanḅä ḅuuggen muure ye.

¹⁴ An Laabaan jaajjin ogo, “Iki agä gaani ke yimḅä yeeki a ḅitken.” An Yaagüüp cääynä wica ke nanḅe paan.

Yaagüüp Diḅi Leya ke Rahiil

¹⁵ An Laabaan Yaagüüp kiinne ogo, “Iki batta ñuugulu ika ti käpet ogo iki cokuleey ti cokal ika ti. An nüütkaa iñdin yüünü bi a ḅitḅä?”

¹⁶ An Laabaan cääygene ḅulge kä yewwe. Mooye battä me ogo Leya an ḅeerconḅe battä me ogo Rahiil.

¹⁷ An Leya wanḅe a bunin, an Rahiil ḅeraḅ biilke ti ke üükineene woo ti.

¹⁸ An Yaagüüp Rahiil bilgene an nääyen kiinne ogo, “Iki bi ñuugeleni yuungu kä ḅaḅukel naana ika iñḅaa ḅüülü ḅeerconḅe Rahiil, wääti a iin yeeni ye.”

¹⁹ An Laabaan jaajjin ogo, “Iiñca ḅeraḅ iñeni kä iki, kä yaana iñḅaa kä oon yanḅalaḅ yaana a pare ye. Cääyā ke ika winni.”

²⁰ An Yaagüüp ñuugilin yuungu kä ḅaḅukel ogo Rahiil, an yuungu yaakka yoorre belok bata niinḅä ḅeewken kä yaana billee kä Rahiil ye.

²¹ An wäättan Yaagüüp Laabaan kiinne ogo, “Iin yeeni iñḅakä ḅalä koowu niinon kä. Niinḅä yeeki yek ñuugula yeeni ḅaanḅä.”

²² An Laabaan nanḅä ñäänkä, an mābaan barre muure ammani jonñamme ti.

23 An wääna nantä cüculenee kä ye, i ike tuultule yeene Leya ken koowne an ickene Yaagüüp, an ningin ke Yaagüüp.

24 An Laabaan kiingon yeene iije Jilpa iññe Leya ogo wääto ogo kiingon yeene.

25 An wääna Yaagüüp cuuyenee kä tiññäk anñi ye, i kaññe a Leya! An Yaagüüp Laabaan taaññe ogo, “A ñaaka inni nänganaa kä yaanni? İki ñuugeleneni ogo Rahiil! An ika maldaa ningin ina?”

26 An Laabaan luukcin ogo, “Koowdin tuul deerconde mooye ñome ti batta a nanjon ðone poñku bänkä yooko ti.

27 Niiñkä ñațukel yek yaanni por ðaagä, an ikoon menen bi ñuckini kä cääna naana İki ðukcini ika ñuugalanaa yuungu kä ñațukel ñuca ye.”

28 An Yaagüüp nanjin anjan. An niiñkä ñațukel yaakka ðaagi Yaagüüp Leya ti, an wäättan Laabaan tuule Rahiil iññe Yaagüüp ogo wääto ogo iije.

29 An Laabaan kiingon yeene iije Bila iññe tuulle Rahiil ogo wääto ogo kiingon yeene.

30 An Yaagüüp ningin ke Rahiil cääna, an ike Rahiil bilge kä yaac kä Leya. An naäyen ñuugelene yuungu kä ñațukel ñuca.

Merkälen yek Yaagüüp

31 An wääna Pițo yuțtee Leya batta bilgene daa kä oore ye, nanje giit an Rahiil ken a burñu.

32 An Leya laaccä an giinñä minneni a oon an äkkene yantäj ogo Robiın,* a yaana jaajjenee kä ogo, “Pițo yuțtu pillä yeeni, an wäättan tiññan ika bi bilgana oon yeeni.”

33 An ike ñuccin laaccä ñuca, an giinñä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Kä yaana Pițo tiinñee kä ogo ika batta bilgada oori ye, ken inni iña kä minneni yaanni ñuca.” An äkkene yantäj ogo Camoon.†

34 An ike ñuccin laaccä ñuca, an giinñä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Tiññan waan yaanni ti oon yeeni bi yore määre ti ika ti, kä yaana gitkanä daa merkälen

oogen kä ðäk ye.” An ina ken äkkeeda kä yantäj ogo Laawi‡ yaanna.

35 An ike laaccä ñuca, an giinñä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Waan yaanni ti, ika bi manä Pițo.” An ina ken äkkeeda kä yantäj ogo Yahüüja§ yaanna. An wäättan ike yuuttu iñi kä giidä.

30

1 An wääna Rahiil yuțtee kä ike Yaagüüp batta agee kä gitkini kä merkä ye, i ike käwen mämgene ji. An ike Yaagüüp kiinne ogo, “Iñja merkä, naana ye ika bi tüwü.”

2 An Yaagüüp pennä kä yaac kä Rahiil, an taaññe ogo, “İka agä Joon, yaana İki tiinñey kä merkä ye?”

3 An kiini Rahiil ogo, “Kiatingon yeeni Bila koowu an niine kä, ike bi ika gitka merkälen, an kä ike, ika bi cääygana kä merkälen cääna.”

4 An Rahiil kiingon yeene Bila ickene oore Yaagüüp bata iije, an niinnene kä.

5 An Bila laaccä, an Yaagüüp gitkene minneni a oon.

6 An Rahiil jaajjin ogo, “Joon ika jooñña kä ñer, an cääna jiik yeeki tiinñe, an ika iñña minneni a oon.” An ina ken äkkeeda kä yantäj ogo Daan* yaanna.

7 An kiingon yen Rahiil Bila ñuccin laaccä ñuca, an Yaagüüp gitkene minneni a oon ñuca.

8 An Rahiil jaajjin ogo, “Kä yääññä teyconde ikoon naägonon ke käwo an yooñnu.” An äkkene yantäj ogo Naptaali.†

9 An wääna Leya yuțtee kä ike yuuttee kä iñi kä giidä ye, ike kiingon yeene Jilpa koowne, an ickene Yaagüüp bata iije.

10 An Jilpa kiingon yen Leya Yaagüüp gitkene minneni a oon.

11 An Leya jaajjin ogo, “A ñaaynä ñerconde ken äatin.” An äkkene yantäj ogo Gaat.‡

12 An Jilpa kiingon yen Leya Yaagüüp gitkene minneni a oon ñuca.

* 29:32 Robiın ogo yoorru, minneni kä lemmä mä Iburu. † 29:33 Camoon ogo, m'ana tinjit ye kä lemmä mä Iburu.

‡ 29:34 Laawi ogo, marcin ti yor kä lemmä mä Iburu. § 29:35 Yahüüja ogo, maanñä kä lemmä mä Iburu. * 30:6 Daan ogo, jooñnu kä ñer kä lemmä mä Iburu. † 30:8 Naptaali ogo, yääññä kä lemmä mä Iburu. ‡ 30:11 Gaat ogo, ñaaynä kä lemmä mä Iburu.

§ 30:13 Aciiir ogo, jon ñammä kä lemmä mä Iburu.

13 An Leya jaajjin ogo, “Ika joni ñaban, an määngä ika bi bäärga ogo jon ñammä.” An äkkene yäntäj ogo Acïr.Š

14 An nüinkä errä päk ti Robiïn attä yiil ji, an kääñä jaan läñ beel bata tääkärän yiil ji, an ickene meen. An Rahiil Leya kiinne ogo, “Kura iñja jaan yen minneni yüünü.”

15 An Leya jaajjin ogo, “Dañña iki oon yeeni koowni, an cääna tääkä jaan minneni yeeni koowdu?” An Rahiil jaajjin ogo, “Ike bi nüin wüürin tiññan iki ti rätä jaan minneni yüünü.”

16 An wääna Yaagüüp duuke kä yiil ji biigin ti anñi ye, Leya attä pääkcïn ike ti an jaajjin ogo, “Iki nüinä ika ti tiññan iki rättenii kä jaan yen minneni yeeni.” An nüinnene kä wüürin yaanja ti.

17 An Joon Leya tiingene an laaccä, an Yaagüüp gitkene minneni a oon wäätcete kä duuce.

18 An Leya jaajjin ogo, “Joon ika iñña a yaana kiingon yeeni iññadaa kä oon yeeni ye.” An äkkene yäntäj ogo Yacakiir.*

19 An Leya ñuccin laaccä ñuca, an Yaagüüp gitkene minneni a oon yaana wäätcete kä düügük ye.

20 An Leya jaajjin ogo, “Joon ika iñña iñña ñerconde. An tiññan oon yeeni ika bi eemda kä yaana gitkänä daa minneni yaana wäätcete kä düügük ye.” An äkkene yäntäj ogo Jabuloo.†

21 An wäättana ike giññä minneni a iin an äkkene yäntäj ogo Dïina.

22 An Joon Rahiil payne, an tiingene an nanñe giit.

23 An laaccä an giññä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Joon loon yeeni angene yok.”

24 An äkkene yäntäj ogo Yuucip.‡ An jaajjin ogo, “Piṭo yoku ika ñucka ti minneni a oon ñuca.”

Diik Yaagüüp Dürüdi

25 An wääna Rahiil gitee kä Yuucip ye. YaagüüpLaabaan kiinne ogo, “Kura äkkaa dalä ika atä paa baan yeeni ti.

26 Dalä määngä yeeki koowu ke merkä yeeki yaaka ñuugelenenii kä ye, an ika atä,

kä yaana ñajjii kä ñuugulani yaaka nanñenenii kä ye.”

27 An kiini Laabaan ogo, “Naana iki gïmmädä ye kura cääyā winni kä yaana ñajjänä daa kä ṭirkitin ti ogo, Piṭo ika ñüülkanada ko nääñkä yüükü yaaka nanñeey ika ti ye.

28 Nüütkaa ñuugula carrä yüünü, an bi iñenii.”

29 An luugi Yaagüüp ogo, “Ñajjä ñuugulin yaana ñuugelenenii kä ye, an diik yüükü tiññä ogo.

30 Iki cääygi kä deewan, an wääna äätänä kä ye i diirin kä yaac. Piṭo iki ñüülkeney kä ika kä waak'a nanñä ye muure. An tiññan a tooku ken bi mä äntüke yeeki äärä daa kä ñaalok?”

31 An Laabaan täaccin ogo, “A ñaaka ken iñenii kä?” An Yaagüüp luukcin ogo, “Iki ñana ika iñdaa ginkalan, gin kä keelok ken nanñaa kä, an ika bi ceeñä kääjä ke tiica diik yüükü.

32 Dalä ika kaacä kurku diik yüükü giti tiññan, an ika wääkä woo iken ti kääbälgä ke diik yaaka müücülan ke yaaka pergan muure ye, ke kääbälgä yaaka ülan ye muure. An iken bi wääti a ñuugula carrä yeeni.

33 Eemdin yeeni ken bi nütü woo kä ika ñomuk, naana iki äätä ukcudu ñuugula carrä yeeni yaana iñdaa kä ye. Diik muure yaaka batta müücülan ke yaaka batta pergan ke kääbälgä yaaka batta ülan diik giti ke kääbälgä giti ye, naana kañgä me ye bi pakä me ogo yek kalgin.”

34 An Laabaan jaajjin ogo, “Ñeran! Dalä wääti bata yaana jaajjinii ye.”

35 An nüinnä yaanja ti Laabaan diik oogen muure äbene woo yaaka cääygene äälgä ke yaaka pergan ye, an ke diik määngen muure yaaka müücülan ke yaaka pergan ye, ke diik määngen muure yaaka cääygene kä bowken yoken ti ye, ke kääbälgälen muure yaaka ülan ye. An müükki Laabaan merkä oogen yeeke.

36 An kuññu nüinkä kä däk päy ji waadgen ti ike ke Yaagüüp, an Yaagüüp ceeñjin kääññä diik Laabaan yakkalan.

* 30:18 Yacakiir ogo, iñdin kä lemmä mä Iburu. † 30:20 Jabuloo ogo, eemdin kä lemmä mä Iburu. ‡ 30:24 Yuucip ogo, yoku ika ñucka menen kä lemmä mä Iburu.

37 An Yaagüüp kuññu jengä kimken yek garkä ti, jaan bumbay ke jaan battä me ogo, lüüc ke yañkalan ogo dülüb, an beeyne kä äalgä wotku bowken, nüüti bownu läcängä.

38 An ike läcängä yaaka beeyne ye, doocce kä diik ñomgen ti kuun maanña pii ti nant'a äätete mätene kä diik ye, an diik yuugu naana äätidi mäti ye.

39 An diik yuugu kimkä ñomgen ti, an diik güitidi woo tulgen yaaka yoken a äalgä ke müücülan ke pergan ye.

40 An Yaagüüp käbälgälen yaakka kibbene woo päaken, an diik ñomgen tukke diik yaaka yoken a äalgä ye ke ülken yaaka a yek Laabaan ye ti. An ike done kipkene woo kurku, an batta agee doocin ke diik Laabaan.

41 An naana diik määngen teyken iinjini ye, i Yaagüüp düccidi läcängä diik ñomgen ti kuun ji, ogo yuugu ko cokal läcängä ti.

42 An yaaka baman ye batta duckede läcängä. An bamken a yek Laabaan, an teyken ken a yek Yaagüüp.

43 Ken ina Yaagüüp wäatee agee kä ceeggon kä yaac yaanna, an cäyge diik diirken, ke kiinkä määngen ke oogen, ke kälängä ke tüürünji.

31

Yaagüüp Anjin Yore Laabaan ti

1 An Yaagüüp tiinña ogo merkälen Laabaan jaygo ogo, “Yaagüüp waak yaaka a yek wäyo ye koowne muure, an a waak wäyo ken kanñee cekkitin yaanna muure.”

2 An yoori Yaagüüp ike batta bilgänä Laabaan bata wäana ina.

3 An Piṭo Yaagüüp kiinne ogo, “Dukcu baan yen wäygi ti, ke yen mä yüükü ti, an ika bi ke iki.”

4 An Yaagüüp tuccin an Rahiil ke Leya bärkene woo nant'a kääjee kä diik yeeke ye.

5 An iken kiinne ogo, “Yoorru wäac nuca ika batta bilga jone ti bata wäana ina. An Joon yen wäyo ke ika kamati.”

6 Näjje wäac nuugulununu kä teynä yeeni muure.

7 An wäac täakcin ika mallanjin an nuugula carrä yeeni aakdene yok aänke caaydin, an Joon ike batta gimkätä kä nanjin ika näänkä yaackä.

8 An naana ike jaajji ogo, ‘Diik müücülgü ken bi a nuugala carrä yünü ye,’ i muure gitä woo tulgen müücülan. An naana jaajji ogo, ‘Nuugula carrä yünü bi wäati a diik yaaka cäygene äalgä ye,’ i diik muure gitä woo tulgen yaaka cäygene äalgä ye.

9 An Joon digärgä yek wäac koojjene woo, an iñña kä ika.

10 “An waan yaana yuugene kä diik ye ika läkkä an däamjänä ñaalok, an ika yurcunu ñukku yaaka yoken a äalgä an müücülan an pergan ye, yuugu ke diik määngen.

11 An malak yen Joon ika kiinna kä läaggi ogo, ‘Yaagüüp!’ An luunju ogo, ‘Haa ika inni!’

12 An ike jaajjin ogo, ‘Däamjä ñaalok an yoorci ñukku yaaka yoken a äalgä an müücülan an pergan yaakca ti, yuugu ke diik määngen, kä yaana näänkä yaaka nankiti kä Laabaan yaakka yooddu daa kä muure ye.

13 Ika agä Joon yaana üükün woo Betali ina, yaana cükini yok kolcan paydin an liitkanaa kä ina. An juwu anğä yorü baan yaanni ji an dukcu baan yen mä yüükü ti.”

14 An Rahiil ke Leya luukcin ogo, “Baati gin'a a büccini yädon paa ba wäyo ye.

15 An ikoon nanjon bata boorgu, an ikoon yäajjonon woo an tiil yooko amme.

16 Cekkitin muure yaaka koojji woo Joon wäyo ti ye a yooko ke merkälen yooko. An wakkä muure yaaka kiinini Joon ye nanjä.”

17 An Yaagüüp juwin ñaalok, an merkälen yeeke ke määnge taappe kälängä.

18 An digärgä yeeke muure kiitte ñome ti, ke wakkä yeeke muure yaaka kanñee Padaan Araam ye, an attä wäyen Icaak ti nommañ mä Kanaan ti.

19 An wäana Laabaan attee kä nitee kä yok diik yeeke ye, i Rahiil junku yek wäyen kalle.

20 An Yaagüüp Laabaan mä Araam mallejin batta nüütke ogo ike bagje.

21 An ike likcin woo ke wakkä yeeke muure, an ircin woo wii mä Puraat an ünjin baan pämkä mä Jilaat ti.

Laabaan Nüüti Näc Yaagüüp

22 An niinna dak ti Laabaan nüütke me ogo Yaagüüp likcono woo.

23 An ike mä yeeke yaaka a ook ye koowne ke ike, an Yaagüüp baatte ñac waan yen niinkä kä ñaṭükel, an wäänne ñac pämkä mä Jilaat ti.

24 An Joon äätin Laabaan mä Araam ti kä läaggi kä miillä an kolle ogo, “Wanḡü tüccä, Yaagüüp ñana kiindä jiikkalan ñana yaacken an ñana ñerken.”

25 An Laabaan Yaagüüp wäänne ñac, i keeñ yeene agee kä ṭeljini iñi baan pämkä mä Jilaat witin, an Laabaan ke mä yeeke keeñni yeeken ṭelji iñi wica cääna.

26 An Laabaan Yaagüüp taañne ogo, “İki nänji ñaaka? Ika mallaanḡin an ṭulgu yeeki koojjini woo bata yaaka müügünü me yääññäk ye.

27 An iki pooljudu woo liidit an ika maldaa ḡinḡin ina? Ika batta nüütkadaa, yoku iki tucceni woo kä jon ñamme ke oollu uulgu yek gerger ke kuukcu?

28 An ika daljadaa cääna merkä ṭulgu yeeki ke ṭulgu yeeki batta ḡiibda an kuundu ḡugin ina? Anan iki nänji amkitin.

29 An kä teynä yeeni iki yoku nängida nänkä yaackä, an Joon yen wääc ika kiinna wiirin tiññan ogo, ‘Wanḡü tüccä, Yaagüüp ñana kiindä jiikkalan ñana yaacken an ñana ñerken.’

30 An tiññan iki kaacci woo kä yaana wanḡü kurrene kä an wääc ye, an junḡu yeeki kalä ina?”

31 An Laabaan luugi Yaagüüp ogo, “İka booñnu kä iki, ika ḡuucu ogo ṭulgu yüükü bi koowjey ika ti ko teynä.

32 An junḡu yüükü naana kañni mənḡalan ti ye, men yaanna batta bi üt. Maawä mä yooko ñomgen ti parü, naana waak yaaka a yüükü yaakka bilti ika ti ye i koowu.” I kucu Yaagüüp ogo kalgin ko Rahiil.

33 An Laabaan kaaccä keeñ ji ba Yaagüüp, ke keeñ ji ba Leya, ke keeñni ḡiti ba kiinkä määngen yaaka kä yewwe ye, an batta agee kä kañgon. An wääna kääjenee woo keeñ ji ba Leya ye, ike kaaccä keeñ ji ba Rahiil.

34 An Rahiil junḡu koowne, an paanne yokin kaaccä kalman ji an cääjgene ḡiti, an Laabaan keeñ maawne jiñe muure an batta agee kä kañgin.

35 An wäyen kiinne ogo, “Ñana iki pendä. Ika batta liiṭa juwin ñaalok ñomü ti, paan yeeni a ḡääḡini.” An maawne an junḡu batta agee kä kañgin.

36 An Yaagüüp pennä an Laabaan lilgene ogo, “A yiñ yaana wali ye ken nanḡa ina ken keñja kä yaanna?”

37 Wakkä yeeki muure maawni ḡiti an a ñaaka ken kañni a yüünü? ḡoocci iñi winni mä yeeki ke mä yüükü ñomgen ti, an dalä iken jüccä waadgo ti a ñaani ken wodañ.”

38 “An ika cääynä ke iki yuungu caykä kä yewwe, käbälgä ke ḡiik yüükü batta a guuṭin, an ika batta agä ämon ḡiik yätken yüükü.

39 ḡiik yaaka jiiji ḡiti wakkä kurḡunḡu ye, batta äbädä iki ti, an yaaka a yääyin ye i waaja pari. An kamat iki ñuju ika ti ḡuukkin ḡin'a kali me kä an jiñe ke miillä ye.

40 Ika nāgana carrä kä an jiñe, ke lüüy kä miillä jiñe, an niinkä yäygin wanḡi ti.

41 An cäwdä yeeni muure paa baannü a yuungu caykä kä yew. Ika ñuugulunu yuungu caay witken kä ñan ogo tiirin yüükü yaaka kä yew ye, an yuungu kä ḡüügük ogo ḡiik yüükü. An iki ñuugula carrä yeeni aakki woo äänke kä caay.

42 Naana yoku Joon yen wäyo Abrayiim ke yaana boojene kä İcaak ye, batta ke ika ye, iki yoku ika tuccaa woo inki kä lat. An Joon yuṭṭu pillä yeeni ke ñuugula yen inṭi, an iki gerrey wiirin tiinuk.”

Jiik ḡoocin yek Yaagüüp ke Laabaan

43 An Laabaan Yaagüüp luuḡne ogo, “Ṭulgu a ṭulgu yeeki, ke merkä yeeken, an ḡiik a ḡiik yeeki. An waak'a yooddu yaakka muure a yeeki. An a ñaaka ken bi tiññan nängä ṭulgu yeeki yaakki ke merkälen yeeken yaaka ḡiidi ye?”

44 Äätä tiññan nänji jiik ḡoocin iki ke ika an wääti a nüütin woo waan yüünü ke ika.”

45 An Yaagüüp kuñnu pääm, an yuutte ñaalok a kolcan paydin.

46 An Yaagüüp mä yeeke kiinne ogo, “Ḍüṭe ti pämkä.” An pämkä koowi an nanḡi a koota, an iken ämmä koota ti.

47 An äkki Laabaan ogo Yajar Cahadüüta, an äkki Yaagüüp ogo Galiiṭ.

48 An Laabaan jaajjin ogo, “Koota yaanni tiññan ken bi a yuṭo waan yūnū ke ika.” An ina ken batte daa me ogo Galiit yaanna.

49 An cāanna ākki me ogo Mīcpaa, an Laabaan jaajjin ogo, “Dalā Piṭo dāāmi waadgo ti, naana ikī piirtini ye.

50 An naana ṭulgu yeeki nanḍā kārgit kujgudu ti meken i batta nājja ye, i cāanna daa yoottu Joon.”

51 An Laabaan jaajjin ogo, “Koota ke kolcan paydin yaana ḍooccu waan yūnū ti ke ika ye inni.

52 Koota yaanni ken a yuṭo an kolcan paydin ken a yuṭo, ika batta bi koota pāmkā yaanni cūpū woo ogo ikī irkida, an pājidi nana ikī cūpūdū woo koota pāmkā yaanni ti ogo ika irkada.

53 Dalā Joon yen Abrayim ke Nahūūr ke dānkā yurgen jūci waadgo ti.”

An Yaagūūp liittä kā Joon yaana boojene kā wāyen Icaak ye.

54 An Yaagūūp iccin wāāmmā yok pāām wic, an mā yeeke bārkene amma ti, an wāāna āmmene ye, ningin pāām wic.

55 An kā tiññānā Laabaan merkā ṭulge ke ṭulgu yeeke kuunne ḍugin an nūūlkene. An ḍukcin baannen.

32

Yaagūūp Booc kā Īicū

1 An Yaagūūp jujjin woo attā kā pāy an malaṅṅi yek Joon pārjene kā.

2 An wāāna yoorene daa kā Yaagūūp ye, ike jaajjin ogo, “A nanṭā kāāygā Joon inni.” An ina ken nanṭā yaanna ākkeeda ogo Manaayim yaanna.

3 An Yaagūūp tuccin tūūjgī ñome ti attā pārjidi ke māāden Īicū ṅommañ mā Cīr ti baan mooye mā Īdoom ti.

4 An eenjene an kiinne ogo, “Ikee ate an mūgdo yeeni Īicū kiine ogo, ‘Kiingon yūnū Yaagūūp jāāyidi ogo, “Ika attā Laabaan ti, an ikoon cāāyon ke ike ke tiññan.

5 Ika cāāyga dāk, ke tūūrūṅṅi ke ḍiik ke kiinkā oogen ke māāngen. Ika tuucunu ṭākā nūūtkūdū mūgdo yeeni ogo ika kāñjo ṅerrā ikī ti.” ’ ’ ’

6 An tūūjgī ḍuukin Yaagūūp ti, an jaajjin ogo, “Ikoon atton māādic Īicū ti. An ike āātidī ike pārjede an ike ādit ook caykā māyken kā ṅan.”

7 An Yaagūūp booññu kā yaac an yore rūutte, an m'aka ke ike ye kiimme giti kurku kā yew, ke ḍiik ke dāk ke kālāmgā.

8 An Yaagūūp jaajjin ogo, “Naana Īicū ātā an kun keelok irke ye, yakkalan liittä likci woo.”

9 An Yaagūūp jaajjin ogo, “Ay Joon yen daan wāyo Abrayim ke wāyo Icaak, ay Piṭo ika kiinnaa ogo, ‘Ḍukcu baan yūnū ti ke mā yūūkū ti, nuṅko bi nanṅeni kā ṅerrā ye.’

10 Ika batta pājādā kā biilin yaana batta dūūñidi ye ke woṅṅu yaana nūūtkana kā ika kiingon yūnū ye. An wāāna ircānā woo wii mā Ūūrdūn ye a lacan pare ken āddā. An tiññan ika wāāttā kurku kā yewwe.

11 Kura magja kā māādo Īicū. Ika boojū kā ike, nuṅko āātidī an ika irkada, ke māāngā ke merkā.

12 An ikī jaajjini ogo, ‘A gītken ika ikī bi nanṅeni ṅerrā, an kilkā yūūkū bi nanṅā bata ṭiṅal yek wii jiñe yaaka batta liittä me kā paṅṅā ye.’ ”

13 An ike nūūnnā wīca wīrīn jiñe yaanja ti, an waak yeeke ti ike māāden Īicū wākkene woo iñdin.

14 An wākkene woo ḍiik māāngen 200, ke ṅukku caykā kā yew, ke kābālgā māāngen 200, ke kābālgā yātken caykā kā yew,

15 ke kālāmgā māāngen caykā kā dāk ke ṭulgen, ke dāk caykā kā ṅan ke yātkā kā caay, ke tūūrūṅṅi māāngen caykā kā yew an oogen kā caay.

16 An yaakka iññe kiinkā yeeke an ike jaajjin ogo, “Ate ṅomi ti an waan yaṅkalan dale kun yaṅkalan ati ṅomuk an yaṅkalan kā ṅājāk.”

17 An kiingon yaana ijjidi ye iingene ogo, “Naana māādo Īicū purjene kā an ikī tajdey ogo, ‘Īki agā mān ṅaani? An ikī atā wa? An a ḍiik ṅaani ika ye?’

18 I luugu ogo, ‘A yek kiingon yūnū Yaagūūp, yaakki a iñdin tuckudu mūgdo yeeni Īicū. An Yaagūūp kā ḍoṅe bilti āātā ṅātko ti.’ ”

19 An yewwe yeene ke dāke eenjene kā jiik keelkā ke yaaka muure baadit dīgārgā ye, ogo, “Ikee jaajje jiik keelkā İicü ti naana ike kaññe ye.

20 An ikee jaajje ogo, ‘Kiingon yüünü Yaagüüp bilti äätä nātko ti.’ ” Ike payit ogo, “Bi läägā juuggin İini kā İindin yaaka atı ñomi ti yaakki. An wäattan naana yooru ye, naana tākı ye ika bi gimga.”

21 An ike a tüccini İindin ñomuk an ike nüünnä nāntā keeññi.

Yaagüüp Mügjin ke Joon

22 An müllä jinne keellä yaanja ti ike juwin ñaalok an määngä yeeke yaaka kā yewwe ye koowne ke kiinkä yeeke määngen, ke merkä yeeke yaaka caay wiñen kā keelok ye, an ircin woo wii mā Yabüük.

23 An iken koowne an tucce ircin woo wii, ke wakkä yeeke muure yaaka bilti ye,

24 an Yaagüüp dalji me İini pare. An mügjin ke oon ke buur kääje.

25 An wäana yoorene daa kā oon yuccee kā ye. I Yaagüüp jemme diine ti, an diine kooynu wäana mükcete kā ye.

26 An kiini oon ogo, “Dalä ika atä buur kääjin.” An kiini Yaagüüp ogo, “İki batta äkkedeni atä ke nüülkaa kā.”

27 An taaji oon ogo, “İki batti me ogo ñaani?”

An kiinne ogo, “Ika batta me ogo, Yaagüüp.”

28 An kiini oon ogo, “Yāntonḍü ṅuca batta bi battä me ogo Yaagüüp, İki bi batti me ogo İcārayiil. A nääṅka mügjene ke Joon ke me, an yoññeeda kā ye.”

29 An Yaagüüp jaajjin ogo, “Nüütkaa yāntonḍü.” An taaji oon ogo, “Ika tajdaa kā yāntonḍi ina?” An wäattan nüülkene wica.

30 An Yaagüüp nāntā äkkene ogo Piniyel. An naana aṅan ye i ogo, “Ikoon yuurtonon woṅgin ke Joon, an ika por daa agä üdon.”

31 An wäana Piniyel daljedeeda kā İini ye i kääcki an wica an ike ṅoldidi kā yaana diine agee kā kooyon kā ye.

32 Ina ke tiññan mā İcārayiil batta ämene kā puuc mäyken waadgä diinä yaanna kā yaana Yaagüüp jemmeeda kā diine ti ye.

33

Yaagüüp Pärjin ke İicü

1 An Yaagüüp däämjın an İicü yooṭṭe äätä ke ook 400. An ike merkä kiibgene giti Leya ke Rahiil ke kiinkä määngen yaaka kā yewwe ye.

2 An ike kiinkä määngen doocce ke merkälen yeeken ñomuk, an Leya ke merkälen yeeke ṅañe ti, an Rahiil ke Yuucip ken a düüñin meken muure.

3 An ike kā ḍoṅe İjjin attä ñomgen ti, an ike ḍünjin İini an ñome düücce İini ṅommañ jı äāṅke kā ṅaṭükel ke ḍääge ti mäaden ti kā cokal.

4 An İicü yinṅä pärjin ke mäaden an yoken käägi an ṅiıbbin kā ḍuuggen, an muckene yok, an weggin muuṭuk.

5 An wäana İicü yuṭṭee kā määngä ke merkälen ye, ike täaccin ogo, “A ṅaannä ika ke İki yaakka?”

An luugi Yaagüüp ogo, “A merkä yeeki yaaka İini Joon kiingon yüünü kā ṅerrä ye.”

6 An kiinkä määngen wüükın ti ke merkä yeeken an ḍünjin İini.

7 An Leya cääna daa wüükın ti ke merkä yeeke an ḍünjin İini. An düüñin meken Yuucip ke Rahiil wüükın ti an ḍünjin İini.

8 An İicü jaajjin ogo, “Yaakka muure nüüti ṅaaka dīgārgā yaaka pärjonon kā yaakka?”

An luugi Yaagüüp ogo, “Ogo ika kääññä ṅerrä mügdo yeeni ti.”

9 An İicü jaajjin ogo, “Ika cääygana kā ḍiräk mäado, yaaka bilti yaakka tiicıi kā ḍoṅü.”

10 An Yaagüüp jaajjin ogo, “Ba'ay, naana ika kääññä ṅerrä İki ti ye, i İindin yeeni gimgä. Waṅgü yaaka yoorru ye beeljin bata gin'a ika yuṭṭu Joon ye, kā yaana gimganaa kā, kā ṅerrä ye.

11 Kura İindin yeeni gimgä yaana äbi me İki ti yaanja, Joon ṅerrāṅer ke ika an ika İiñña wakkä kā ḍiräk.” An wina İicü İiri Yaagüüp ke gimme.

12 An İicü jaajjin ogo, “Juwe atin, an ika bi İijjä atä ñomü ti.”

13 An Yaagüüp ike kiini ogo, “Mügdo yeeni ṅajjä merkä liṅṅan an diik ke dāk yaaka nüiti ye ṭulgen lijan. Naana äddi me

kä yaac aᅇ jĩne kä keelok ye, i ᅇigärgä muure bi tüwok.

¹⁴ Mügdo yeeni kura iijjä kiingon yüünü ñome ti, aᅇ ikoon bi bääton kä deedaᅇ, waan yaana a yĩkon ᅇigärgä ti ke merkälen ti ye, ke miikenii Cĩr.”

¹⁵ Aᅇ İicü jaajjin ogo, “Dalä ook yakkalaᅇ mäñgenii kä iñi yaaka ke ika ye.”

Aᅇ Yaagüüp luukcin ogo, “İna? İka ñuynu yeeni muure ogo ika kãñjo ᅇerrä mügdo yeeni ti.”

¹⁶ Aᅇ nĩnnä yaanja ti İicü ᅇukcin attä Cĩr.

¹⁷ Aᅇ Yaagüüp baᅇᅇä Caküüt, aᅇ kuttu aᅇ, aᅇ ᅇigärgä yeeke nãngene daᅇkã. İna ken nãᅇtä yaanna batte daa me ogo Caküüt yaanna.

¹⁸ Aᅇ Yaagüüp wãana äätee kä Padaan Araam ye, däägin ti kä ᅇer baan mooye yen mä Caküüm ti ᅇommaᅇ yen mä Kanaan ti, aᅇ keeññi yeeke ᅇeljene iñi baan mooye ñome ti.

¹⁹ Aᅇ kiññä ᅇommaᅇ yaana kurcenee kä keeñ yeene ye, minneni Hamuur Caküüm wäyen ti tiilgä gãlkã waᅇgen 100.

²⁰ Aᅇ nãᅇᅇä tambal wĩca aᅇ äkkene ogo Jooᅇ yen mä İcãrayiil ogo Jooᅇ.

34

Müüᅇᅇü Dĩna

¹ Aᅇ Dĩna ᅇul Leya yaana giide Yaagüüp ti ye, kaaccã woo atĩ ükcidi ᅇulgu yek baan.

² Aᅇ wãana Caküüm minneni Hamuur mä Haaw, yãᅇin yen baan yaanja Dĩna yoorre daa kä ye, i müüᅇᅇe.

³ Aᅇ jone ᅇãkcin Dĩna ᅇul Yaagüüp. Aᅇ ᅇulle deerconde bilgene aᅇ jããjgene kä ᅇer kuckon.

⁴ Aᅇ Caküüm jaajjin wäyen Hamuur ti ogo, “ᅇulle yaanna kujgaa kä wãäti a iij yeeni.”

⁵ Aᅇ wãana Yaagüüp tiijᅇee kä ogo ᅇulle yeene Dĩna müüᅇᅇü Caküüm ye, i merkälen yeeke a woo ke ᅇigärgä yeeke, aᅇ ike tiijᅇin iñi ke iken ᅇuukene ti.

⁶ Aᅇ Hamuur Caküüm wäyen attä jayok ke Yaagüüp.

⁷ Aᅇ wãana merkälen Yaagüüp äätene kä ti äätene woo aᅇ tiijᅇene kä gin'a nãᅇᅇä ᅇoᅇe ye, i iken mĩcĩn ñaalok aᅇ piĩᅇin kä yaac, kä yaana Caküüm nãᅇᅇee kä loon mä

İcãrayiil ti kä müüᅇᅇü ᅇulle Yaagüüp ye, aᅇ a gin'a yoku batta päjᅇidi nãᅇtä me ye.

⁸ Aᅇ kiini Hamuur ogo, “Minneni yeeni Caküüm jone kaaccã ᅇulle yüünü ti, kura iñjeeda dalä wãäti a iijᅇe.

⁹ Dikĩn jiik dale kuuwin wãäti waadgã mä yooko ke mä yeekic ti.

¹⁰ Aᅇ cãäye ke ikoon waan a kupon ᅇommaᅇ yaanni ti, cãäye nãᅇᅇ' a ᅇãkke ye, aᅇ laaye kä tettä aᅇ ikee kãᅇe wakkã yeekic jĩᅇe ti.”

¹¹ Aᅇ Caküüm jaajjin Dĩna wäyen ti ke mädgen ti aᅇ kiinne ogo, “Dale ika kãñᅇ ᅇerrä ikee ti, aᅇ ikee bi iñe wakkã muure yaaka taaja kä ye.

¹² Aᅇ naana daa yelgã caraᅇ bata ᅇa' ke iĩᅇin ye, ika äccãdã waak'a ñuye ye muure. Aᅇ ᅇul iñã kä a iij yeeni.”

¹³ Aᅇ merkälen Yaagüüp Caküüm ke wäyen Hamuur luugi kä mallãᅇᅇᅇᅇin kä yaana Caküüm kãwen müüᅇᅇee da ye.

¹⁴ Aᅇ kiini ogo, “İkoon batta liĩᅇon nããᅇkã yaakka nãᅇon, kãwo iñon m'ana batta a ergon ye, yaanna bi wãäti a loon mooye ikoon ti.

¹⁵ İkoon bi kaacon deᅇᅇᅇä jiik ti ke ikee kä gin kä keelok, dale ikee beelje bata ikoon kä iirrä ook yeekic muure.

¹⁶ Aᅇ wãättan ikee bi iñᅇe ᅇulgo aᅇ ikoon bi kujon ᅇulᅇic daa a yooko, aᅇ ikoon bi cãyon ke ikee aᅇ ikĩn wãäᅇin aᅇin mä keelkã.

¹⁷ Aᅇ ikee naana batta ᅇimmede kä jiik yooko aᅇ ikee batta iire ye, i kãwo bi koowon aᅇ ikoon bi aton.”

¹⁸ Aᅇ jiik yaakka Hamuur ñaappe jok ke minneni yeene Caküüm.

¹⁹ Aᅇ Caküüm batta a kooron kä nãᅇᅇä nããᅇkã yaakka, kä yaana jone ñappee kä ᅇul Yaagüüp ye. Aᅇ Caküüm ken tiilcidi eemtä me kä yaac äntũke yen wäyen ti,

²⁰ aᅇ Hamuur ke minneni yeene Caküüm äätin äntũke baan mooye yeenen ti, aᅇ iken jaajjin mä baan mooye yeenen ti ogo,

²¹ “Me yaakki nãᅇᅇä ᅇiĩbbĩn ke ikĩn. Dale iken cãyok baan yoono jĩ aᅇ layok, ᅇommaᅇ gããbaᅇ päjᅇidi iken ti, dale ikĩn ᅇicĩn ᅇulgu yeeken, aᅇ iken iñĩn ᅇulgo a mäãgen.

²² An iken bi gïmmä kä cäwdä ke ikïin bata mä keelkä ke ikïin, naana ook yooko iirgä me bata iken ye.

²³ An naana yaakki nanjin ye, i digärgä yeeken muure ke wakkä yeeken bi wäätï a yooko, ääte gïmmïn kä jiik yeeken, an dale iken cäyok winni ke ikïin.”

²⁴ An me muure yaaka attä baan mooye tük ye gïmmïn kä jiik yaaka nanji Hamuur ke Cakiim yaanna, an ook muure iiri me.

²⁵ An nüinkä kä däk wäana ook mor wäacene kuggu iirrä ye, merkälen Yaagüüp kä yewwe Camoon ke Laawï yaaka a Dïina mädden ye, iken gaadalli yeeken koowi an ircin baan mooye ji i kucu me, an ook muure nägi dugin.

²⁶ An iken Hamuur nägi dok ke minneni yeene Cakiim kä gaadalli, an Dïina äbi woo äräk ba' Cakiim an iken attä.

²⁷ An merkä Yaagüüp äätin an nääkin me an baan mooye gaani ji kä yaana käwen müügene daa me ye.

²⁸ An diik yeeken ke däk ke tüürüññi yeeken koowi ke waak muure yaaka baan mooye ji ye ke yirkä.

²⁹ Wakkä yeeken muure ke äärgä gitken muure gaani. Iken cäanna merkälen licken yeeken koowi ke määngen an kiidi bata mä müükïn.

³⁰ An Yaagüüp jaajjin Camoon ti ke Laawï ti ogo, “Ikee ika äckana dok tiñidin tiññan mä Kanaan ke mä Peeric ke me muure yek baan ika bi putkana ji. An ika batta cäaygana ook kä diräk, an naana iken muure yoken dülgü an ika irkana ye, i mä äntüke yeeki bi düümgü giti.”

³¹ An iken luukcin ogo, “Ikoon käwo daljon nannde bata iin yaana a baal ye?”

35

Yaagüüp Dukcin Najäk Nantä Battä me ogo Betali ye

¹ An Joon Yaagüüp kiinne ogo, “Atä Betali nuca an cäayä wica. An batkaa tambal wica, Ika Joon yaana üükïn woo iki ti wäana buurcinii kä woo mäadic İicü ti ina.”

² An Yaagüüp jaajjin mä äntüke yeene ti ke m'aka muure ke ike ye ti ogo, “Junku

yaaka a päaken ye anje yokin ikee ti, an yokic laate woo an äakce burunju latkä.

³ Juwe atin Betali an ika takä, Joon batkadä tambal wica yaana ika yüükkana ti waan tiñidin ti an ike ke ika nantä muure yaana atä kä ye ti.”

⁴ An iken junku muure yaaka ke iken ye, ini Yaagüüp ke jaljalli yaaka entä gitken ti ye. An jikke ini jaan mooye noy, yaana cokulan ti Cakiim ye.

⁵ An wäana Yaagüüp ke merkä yeeke bagene kä ye, mä bankä yaaka cokulan ti nant'a kaajdene kä ye, nääki Joon liin mooye, an batta agene kä ñoolgin natin.

⁶ An Yaagüüp äätin ke mä yeeke muure Lüuc yaana tiññan battä me ogo Betali ye, nomman yen mä Kanaan ti.

⁷ An ike battä tambal wica an äkkene yantän ogo, El Betali, an anan ogo Joon yen Betali kä yaana Joon üükenee woo ike ti kä läaggï wäana ike lüüdee kä woo mäaden ti ye.

⁸ Ripga niito yeene Diboora tüwnü an jigï me ini jaan mooye noy Betali ti kä ini, an äkki me ogo, Aluun Baküüt, an anan ogo “Jaan İwok.”

⁹ An wäana Yaagüüp duukee kä Padaan Araam ye, i Joon üükïn woo ike ti nuca Betali an ike nüülki.

¹⁰ An ike kiini Joon ogo, “Yantondü ogo Yaagüüp, an yantondü batta nuca bi battä me ogo Yaagüüp ke on. Yantondü bi battä me ogo İcärayiil.” An ike äkki Joon ogo İcärayiil.

¹¹ An ike kiini Joon ogo, “Ika agä Joon yaana Lüüt ye, giidä an diirä an wäatci age ton an ton diirken bi käjä woo iki ti an iki bi wäatci agä daan yuur yen yatkäni.

¹² An nomman yaana iniñä Abrayiim ke Icaak ye bi inenii kä cäanna ke kilkä yaaka äätä nänü ti ye.”

¹³ An Joon ike dalji ini nant'a jaaynene kä ye.

¹⁴ An Yaagüüp duccin kolcan paydin nant'a jaaynene ke Joon ye, an puukkene wic määk ke ñownä an yaanna nüüti a kolcan paydin yaana tiilcidi ye.

¹⁵ An Yaagüüp nantä yaana jaaynene ke Joon ye äkkene ogo Betali.

Tüwnü yen Rahiil

16 An Yaagüüp ke mä äntüke yeeke Betali mañji iñi an wääna mor uterene kä utar Ipiraat ye, i wuun yaana giidene Rahiil ye däägin an bääñ yeene pegan kä yaac.

17 An wääna bääñ yeene pekkee kä iñi kä yaac ye, i iin yaana giti ye ike kiini ogo, “Nana iki boou iki cääygi minnenile oone menen.”

18 An ike tüw an wääna wääktän yeene kääjedee kä woo ye i minneni äkkene ogo Benaawni an anan ogo “Minneni bääñ yeeni.” An äkki wäyen ogo Benyamiiñ an anan ogo “Minneni yen inti birrä.”

19 An Rahiil tüwnü an jiki me iñi päy mä Ipiraat taan. An cääna Ipiraat battä me ogo Beetlaam.

20 An Yaagüüpkolcan paydin doocce wica kääñ Rahiil wic an daa yoottu me wica ke tiññan.

21 An Yaagüüp banña an keeñ yeene teljene iñi Mekdaal Adaar taanñañja.

Merkälen yek Yaagüüp

22 An wääna Yaagüüp cääye kä baan yaanja ti ye, i Robiñ Bila niinne, kiingon iine yen wäyen, an jiik yaakka tiñji Yaagüüp.

An yaakki a yäntänji yek merkälen Yaagüüp yaaka kä caay witken kä yewwe ye.

23 An merkälen Leya a Robiñ kaygon yen Yaagüüp ke Camoon ke Laawi ke Yahüüja ke Yacakiir an Jabuloon.

24 An merkälen Rahiil a Yuucip ke Benyamiiñ.

25 An merkälen Bila kiingon yen Rahiil a Daan ke Naptaalä.

26 An merkälen Jilpa kiingon yen Leya a Gaat ke Aciir.

An a merkälen Yaagüüp yaaka gitkene daa me Padaan Araam ye ikki.

Tüwnü yen Icaak

27 An Yaagüüp attä wäyen Icaak ti nant'a battä me ogo Mamar ye cokulan ti Gariya Arba, yaana tiññan battä me ogo Hiburoon ye, nant'a cääynene Abrayim ke Icaak bata boorgu ye.

28 An Icaak cääynä ke yuunge dake 180.

29 An ike wääkcin woo wääktän tüwnü an tüwnü an ike cooti me ti dänkä yurge ti, i

yuunge a päjjini, an merkä yeeke İicü ke Yaagüüp ken ike jigi.

36

Kaaynä İicü

1 A perrä yen kaaynä İicü ikki an İicü cääna battä me ogo İdoom.

2 An İicü kuññu määngä yek mä Kanaan ti Adda tul Eylüün a mä Haat an Oolibaama tul Anna yen Jabüün a mä Haaw,

3 ke Bacamaat tul Icämayiil a Nabiyüüt kuwen.

4 An Adda İicü gitkene Alipaac an Bacamaat giññä Rowiil.

5 An Oolibaama giññä Yahüüc ke Yalaam, an Goora. An merkälen yaakki muure gitki me İicü nommañ mä Kanaan ti.

6 An İicü määnge koowne ke merkälen yeeke ke tulgu yeeke ke m'aka cäyok ke ike ye muure nant'a keellä ke digärgä an wakkä muure yaaka kaññe nommañ mä Kanaan ji ye, an ike kaaccä woo mäaden Yaagüüp ti an attä baan yanjalan ti.

7 An nommañ boonji woo iken ke digärgä ke wakkä yeeken muure.

8 An İicü yaana battä me ogo İdoom ye, cääjjiñ kä tüümo wic baan mä Ciir ti.

9 A perrä yen kaaynä İicü ikki a wäy yen mä İdoom tüümo mä Ciir ti.

10 A yäntänji merkä İicü ikki, Alipaac minneni Adda in İicü an Rowiil minneni Bacamaat in İicü.

11 Merkä yek Alipaac a Tiimaan, ke Umar, ke Jappo, ke Jataam an Gannaac.

12 An Timna a kiingon iine yen minneni İicü Alipaac, ike gittä Amaliik Alipaac ti. A merkä yek Adda ikki in İicü.

13 An a merkä Rowiil ikki, Nahaat ke Jura ke Camma an Mijja. Merkä yek Bacamaat ikki in İicü.

14 An a merkä yek Oolibaama tul Anna minneni Jabüün yaana gitkene İicü ye, iken a Yahüüc ke Yalaam an Goora.

15 Kaaynä yaakki a yek İicü yaaka wäättä a woydoni yek kaaynä diirken ye, merkä yek minneni İicü mooye

Alipaac wäättä a woydoni an
yántängenen ogo Tiiimaan ke Umar ke
Jappo ke Gannaac

16 ke Goora ke Jataam an Amaliik. An
yaakki a woydoni yek kaaynä yek nommañ
mä İdoom ti. Merkä Alipaac yaakki muure
a kaaynä yek Adda in İicü.

17 A merkä yek Rowiil ikki minneni İicü,
woydoni a Nahaat ke Jüra ke Camma
an Mijja. An yaakki a woydoni yek
kaaynä yek nommañ mä İdoom, iken a
kaaynä Bacamaat in İicü.

18 An a merkä yek Oolibaama ikki in İicü,
woydoni a Yahüuc ke Yalaam an
Goora. An a woydoni yaaka giidi in
İicü Oolibaama tiironle Anna ye.

19 Yaakki muure a kaaynä İicü an cääna
battä me ogo mä İdoom, an a woydoni
yeeken ikki.

Kaaynä Cür

20 An a merkä oogen yek Cür ikki mä Hüür
iken cäyok nommañ mä İdoom ti, a Luutaan
ke Cubaal ke Jabüün ke Anna

21 ke Diiçüün ke İjaar an Diiçaan. An merkä
oogen yek Cür yaaka cäyok nommañ mä
İdoom ti ye a woydoni yek mä Hüür.

22 An merkälen oogen Luutaan a Hüür
ke Hamaam. An Luutaan käwen a
Timna.

23 An a merkä oogen yek Cubaal ikki
Albaan ke Manaat ke Ibaal ke Cabbo
an Unaam.

24 An merkä oogen yek Jabüün a Ayya ke
Anna, an ike a Anna yaana kääññä
ceere piike carañ woo teettalañ ina
wääna ike kääjee kä tüürüñji yek
wäyen Jabüün ina.

25 An merkä yek Anna a Diiçüün ke tuule
Oolibaama.

26 An merkä yek Diiçüün a İmdaan ke
İjbaan ke İtiraan an Kiiiraan.

27 An merkä yek İjaar a Bilaan ke Jabaan
an Agaam.

28 An merkä Diiçaan a Üuc ke Araan.

29 An woydoni yek kaaynä mä Hüür a
Luutaan ke Cubaal ke Jabüün ke Anna

30 ke Diiçüün ke İjaar an Diiçaan. Iken a
woydoni yek äärgä tüggen yek mä Hüür
yaaka cäyok nommañ mä Cür ye ti.

Yätkäni mä İdoom

31 A yätkäni yaaka mügdin nommañ mä
İdoom ye ikki, i mor baati yätkä yaana a
mükon mä İcärayiil ye.

32 Beela minneni Bahüür wäättä a yätkä
yen İdoom. Yántañ baan yeene mooye
battä me ogo Dinaaba.

33 An Beela tüwnü an Jübaab minneni
Jüra män nant'a battä ogo Bücüra ye
ken mükkü nantä yeene.

34 An wääna Jübaab tüwnee kä ye, Ucaam
yaana cäy nommañ mä Tiiimaan ti ye
nantä yeene müñje.

35 An wääna Ucaam tüwnee ye, Haddaat
minneni Baadaat yaana buuccu mä
Midiyaan nommañ mä Muwaab ye ti,
mükkü nantä yeene, an yántañ baan
yeene mooye ogo Awiiit.

36 An wääna Haddaat tüwnee ye, Camla
yen mä Macareega mükkü nantä
yeene.

37 An wääna Camla tüwnee kä ye,
Caawüül yen mä Rabuut yaana cäy
wii dok kä cokal ye mükkü nantä
yeene.

38 An wääna Caawüül tüwnee kä ye,
Baalhanaan minneni Akabüür mükkü
nantä yeene.

39 An wääna Baalhanaan minneni
Akabüür tüwnee kä ye, Haddaat
mükkü nantä yeene an yántañ baan
mooye yeene ogo Paaw. An iñje battä
me ogo Matabiil tiironle Matareet an
tiin meen a Madahaab.

40 A yántañji yek woydoni yek äärgä
tüggen İicü ikki ke nänkä yaaka cäyene kä
ye, yántängenen a Timna ke Alwa ke Yatiiit

41 ke Oolibaama ke İila ke Peynüün

42 ke Ganaac ke Tiiimaan ke Miipcaar

43 ke Majdiil an Iraam. Yaakki a
woydoni yek mä İdoom kä İicü ti wäy yen
İdoommi daa kä nänk'a cäyene kä ye ke
nommañ yaana küümgi ye.

37

Lääggi Yuucip

¹ An wica Yaagüüp nuccin cääynä nommañ mä Kanaan ti nant'a cääynene kä wäyen bata boorgon ye.

² A perrä yen kaaynä Yaagüüp ikki. Yuucip a minneni oone cääygene yuungu kä caay witken kä n̄at̄ukel, i kääji diik ke merkä yek määngä wäyen Bila ke Jilpa. An Yuucip wäyen äckene jiik yaackä kä nääñk'a nantä mädgen yejgan ye.

³ An Yaagüüp Yuucip ken bilge kä yaac kä mädgen, nääñka ike agee minneni yen d̄un̄kitin yeene ye, an nängene burnu nerrä.

⁴ An wääna mädgen muure yuŋtene ike bilgene daa wäyen kä yaac kä iken ye, putki ji kä yaac, an batta jääckätä kä jon ñammä.

⁵ An Yuucip cääyge läaggi an wääna päkkenee daa mädgen ye, i iken ike putki ji kä yaac.

⁶ An kiinne ogo, "Tiine läaggi yaaka läkkä kä yaakki.

⁷ İkiin müürinaan cääyin yiil ji diikin pak witken an wääna deggon yeeni yuutte ñaalok ye, yeekic muure witken d̄üüli ti yeeni ti, an d̄un̄jin iñi yeeni ti."

⁸ An taaji mädgen ogo, "İki duucu ogo iki bi wäatcey ogo yatkä yoono an ikoon mügdonda?" An putki ji mädgen kä yaac kä läaggi ke jiik yeeke.

⁹ An Yuucip läkkä läaggi yakkalan an nüütkenene mädgen an jaajjin ogo, "Tiine ika läkkä läaggi yakkalan. An ke paan ke kit̄tani kä caay wiñen kä keelok d̄un̄jin iñi ika ti."

¹⁰ An wääna nüütkeneeda wäyen ke mädgen ye, ike geri wäyen an kiinne ogo, "A läaggi yaaka wali ye ika läkkii kä yaakka? İki paydä ogo ika ke miic ke mädgic äatoon an d̄un̄joon iñi iki ti?"

¹¹ An mämḡi ji mädgen an wäyen jiik yaakka tiññe jone ti.

Yuucip Yääji Woo Mädgen

¹² An mädgen attä kääji diik wäyen Cakiim kä cokal.

¹³ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, "İka t̄äkä iki atä Cakiim nantä yaana kääjene mädgic diik ye."

An luugi Yuucip ogo, "Neran wäyo."

¹⁴ An kiini wäyen ogo, "Atä tiññaan̄ji naana iken ke diik cäyok t̄etan ye, i duuku an nüütkaa jiik." An tucce woo d̄ääñgon yen mä Hiburoon ji nant'a cääyene kä ye, an ike attä Cakiim.

¹⁵ An kañi oon yan̄kalan wiñe a d̄iiktini woo käpet, an taaji oon ogo, "İki määjä ñaaka?"

¹⁶ An luun̄je ogo, "İka määjä mädgo. Kura nüütkaa nantä yaana kääjene kä diik ye."

¹⁷ An oon jaajjin ogo, "İken ban̄jä, iken tiin̄jä jayok ogo, 'Juwe atin Duutaan.' " An Yuucip bäätcin mädgen ti, an kaññe Duutaan.

Yääjin Woo Yuucip

¹⁸ An yooti kä utar, an i batta mor d̄ägä ti iken ti kä cokal, iken lääljin pugın ogo n̄ägi dok.

¹⁹ An iken luugjin päaken ogo, "Yoot̄e män läaggi iya äätä.

²⁰ Juwe näkin dok an yeepin iñi jün kalan ji, an ikiin jaaccin ogo, 'Ammi gin kurkun̄gu yan̄kalan.' An ikiin bi yutin a ñaaka ken bi äbanä läaggi yeeke."

²¹ An wääna Robiin tiin̄jee kä anan ye, ike puccin ogo Yuucip määgee woo an jaajjin ogo, "Nana näkin dok."

²² An Robiin jaajjin ogo, "Nana yimge pük̄itin woo, äate yeepin jiidük woo teettalan winni, nana inko äcc̄itin ike ti." An Robiin jaajjin kä wan̄ yaana t̄akee määgedeeda woo iken ti, an tuce n̄ajäk wäyen ti ye.

²³ An wääna Yuucip d̄äägenee kä ti mädgen ti ye, i güti yokin woo kä burnu yaana n̄eran̄ ende yaanna.

²⁴ An koowi an yeepi jiidük. An jün jün̄ñe a iwon kä piik.

²⁵ An wääna cääjjene iñi ämene kä ye, iken d̄äämjın woo an yurcin yääjoni a yek mä İcämayiil atä nommañ mä Jilaat ti, ke käläm̄gä yeeken d̄ur̄it duk yaaka a päkkin̄ñi ye ke yek pilkä äcä Macir.

²⁶ An Yahüüja mädgen taaññe ogo, "A ñaaka ken bi kañin naana määdo n̄an̄jin dok ye, an yimge paannin yokin ye?"

27 Juwe yääckin mä Icämayiil, an inko nana äccitin ike ti, ike a mäado an a yimgä yooko.” An Yahüüja tiingi mädgen.

28 An wääna yääjoni yek mä Icämayiil* kaajdene kä ye, i Yuucip äbi woo mädgen jiidük, an yääjgi mä Icämayiil tiilgä gälkä wanzen caykä kä yew. An Yuucip iji Macir.

29 An wääna Robiin dukcenee kä jiidük, an Yuucip batta agee kä kañgon kä ye, ike buruñgu yeeke jiiñne giti kä nüüjdün.

30 An dukcin mädgen ti, an kiinne ogo, “Yuucip baati jiidük, an ika bi nanjä ogo?”

31 An iken burñu Yuucip koowi an ittä ñoon, an burñu büüci ti yimgä giti.

32 An iken burñu ñerrä äcki wäyen an kiini ogo, “Yooru gin'a kaññon ye. Yaanni batta a burñu yen minneni yünü?”

33 An ñji Yaagüüp, an jaajjin ogo, “A burñu minneni yeeni. A amgon kä gin kurkuñgu yaajgonde yanjalan. Minneni yeeni jiiñtin giti anña pilkä.”

34 An Yaagüüp buruñgu yeeke jiiñne giti an iñcin cuukul teye ti nüüti nüüjdün yeene, an nüüññü kä minneni yeene niinkä kä ñiräk.

35 An merkä yeeke oogen ke tulgu yeeke äatin ike lüütyü jok, an ike yaakkä kä lüünyü jok, an jaajjin ogo, “U'u ika bi ceeñä kä nüüjdün ke ñakä ti minneni yeeni ti käälok.” An wäyen weenñä kä ike kä yaac.

36 An wina mä Icämayiil Yuucip yääjgi Potipaar Macir. Ike a ñuñgon kääygä yen yatkä Parahuun yaana a ñuñgon tiiconi ye.

38

Yahüüja ke Taamaar

1 An waan yaanja ti Yahüüja mädgen daljene iñi, an attä cääynä ke oon mä Adalaam yanjalan battä me ogo İira.

2 An wica Yahüüja yuttu tuul mä Kanaan wäyen battä me ogo Cüwa an ñeyne. An wääna niinnene kä ye,

3 i ike laaccä an giinñä minneni oone, an äkkene yantän ogo Eer.

4 An ñuccin laaccä an giinñä minneni oone, an äkkene yantän ogo Unaan.

5 An giinñä minneni oone menen ñuca, an äkkene yantän ogo Cüla. An waan yaana gittene me Cüla ye, i iken cayok Kaajjip.

6 An Yahüüja kaygon yeene Eer ñigene iñ battä me ogo Taamaar.

7 An Eer kaygon Yahüüja yaajan Piño ñome ti, an nägi ñok Piño.

8 An Yahüüja Unaan kiinne ogo, “Atä an iñ mäadic yädä, an ñääkä ñuugula yünü ike ti bata oore keelle, äckii kä woo mäadic merkä.”

9 An ñajjñä Unaan minneni yaanna batta bi wääti a yeene. Naana daa ninok ke iñ mäaden ye, i daa yimgä pooke iñi ñomgu giti nunjo nana mäaden kändee ko kilkä.

10 An yaaka nanñe yaakka a yiñ Piño ñome ti, an nanñe ñok cääna.

11 An Yahüüja iñ minneni yeene Taamaar kiinne ogo, “Cääyā agā boro paa ba' wääc ke minneni yeeni Cüla täle.” Ike ñüüci ogo, “Ike bi tüwje cääna bata mädgen.” An Taamaar attä cääynä paa ba' wäyen.

12 An yuungu yakkalan ti Yahüüja iñe tüwnü, an wääna ñanñee kä waan nüüjdün ye i ike ke muukonde İira yen Adalaam attene Timna nanñä yaana ñitene me käälgä yeeke ye.

13 An manjalan Taamaar nüütkeno ogo daan wäyen ato Timna ñito käälgä.

14 An wina buruñgu borkitän yaaka ende ye gütte woo an wanje kümme kä burñu yaana kümdene me wanzen ye, an cääjjin päy tük Anaayim baan mooye yaana päy ji Timna ye. An ñajje teñan Yahüüja minneni yeene Cüla tällä an batta por kujgeeda.

15 An wääna yoorene daa Yahüüja ye ike ñüüci ogo tuul yaana ogo baal ye nääñka wanje agee kä kumgin ye.

16 An umgi ti Yahüüja kä päy taanñe ti an kiinne ogo, “Äätä niini.” An kuje ogo iñ minneni yeene.

An taaji iñ ogo, “Ika bi iñja ñaaka naana ikii niinni ye?”

17 An luugi Yahüüja ogo, “İki bi tuckeni jüülöle ñiik yeeki ti.”

An kiini iñ ogo, “Naana ye iñja ginkalan dalä tiñjä bata luggin ke tuucii ñeel.”

* 37:28 mä Icämayiil ke mä Miđiyaan a mä keelkä ken battä me anan.

18 An taaji Yahüüja ogo, “A luggin yaana wali ye ken iñeni?”

An luugi iin ogo, “Iñja baacbaac ke dira yeene ke lacan yaana iñtü ti yaanna.” An iñene daa Yahüüja an niinnene kä an laaccä.

19 An Taamaar juwin kaaccä woo an burnu yaana ende wange ti ye gütte woo, an iinjin burungu borkitin.

20 An Yahüüja tuccin müükonde İira ogo jüülöle ijje iin ti, an waak'a koownü iin ogo yek luggin ye äbee. An batta a kañgon kä İira.

21 An ike täaccin ook yakkalan ti yek mä Anaayim ogo, “Wali iin yaana a baal cäy päy taan winni ye?”

An luugi ogo, “Baati iin yaana a wäaton a baal winni ye.”

22 An ike dukcin Yahüüja ti an kiinne ogo, “Iin batta agä kañgon. An ook yaaka nantä yaanja ti ye, jayok ogo iken batta cäygidä ko iin yaana ogo baal wica ye.”

23 An kiini Yahüüja ogo, “Dalä waak yaaka iññä daa kä ye tiije. Ikoon batta takon mä baan ikoon yirkoton, ika tuccunu ogo iin iñjo jüülöle, an batta agii kä kañgon.”

24 An pankä kä dak mänkalan äatin Yahüüja ti an ike kiini ogo, “Taamaar in minneni yünü näanjä näanjka batta päjjidi ye, ike a laacon kä balkitin.”

An Yahüüja iinjin ogo, “Äbe woo, an nääkke maañ dale tüw.”

25 An wäana ike äbene daa me woo ye, i ike tuccin jiik daan wäyen ti jaay ogo, “Ika laacana kä oon yaana a män waak yaakki ye. Yooru waak yaakki a yek njaani, baacbaac ke dira yeene ke lacan?”

26 An njji Yahüüja an jaajjin ogo, “Ike done ladan, a ika ken näanjkä yällä, näanjka ike batta agä kä iñgon minneni yeeni Ciila ye.” An Yahüüja batta a niinin ke ike njuca.

27 An wäana waan yen giidä yeene däagenee kä ye, i njji a yuunku jiñe ti.

28 An wäana giidee kä ye, i minneni yanjalan iñte äbene woo, an gito kuññu wiñnanle tinnä an dekke iñte ti an jaajjin ogo, “Yaanni käajidi woo ñomuk.”

29 An wina iñte duukke ti, an mäaden İjjiin käajin woo! An gito jaajjin ogo, “İki İjjiini

käajini woo ogo?” An äkki me yantän ogo Paaric.

30 An mäaden giidi me ke wiñnanle tinnä iñte ti, an äkki me yantän ogo Jüra.

39

Yuucip ke Iin Potipaar

1 An Yuucip koowi mä İcämäyil an iji Macir, an kiyi män Macir yanjalan battä me ogo Potipaar a duunjon käygyä yen yätkä Parahuun yaana a duunjon yen tiiconi ye.

2 An Piṭo ke Yuucip an nanje a oon yaana woodit ye, an cäy an yen mügdo yeene ti, yaana a män Macir ye.

3 An yoori mügdo yeene Piṭo ke ike, an waak'a nanje ye ti muure, i iñtä Piṭo wooddin.

4 An Yuucip käññä nerrä mügdo yeene ti, an nanje a ñuugulo yeene yaana tiilcidi ye, an doocce a m'ana tiici wakkä an yeene jiñe muure ye.

5 An waan yaana doocceda kä a tiico an yeene jiñe muure ye, i Piṭo män Macir njüülkene kä Yuucip. An njüülkin Piṭo äatin ke wakkä yeeke ti muure äräk ke yiil ji.

6 An wakkä yeeke muure müükene Yuucip tiije. An kä mügdin Yuucip, ike batta payit gin kalan, daa a ammani yaaka ame ye päaken. An Yuucip a men nerconde biilke ti ke üükine woo ti.

7 An waan kalan ti in mügdo yen Yuucip wane niinjin Yuucip ti, an jaajjin ogo, “Äätä niini.”

8 An Yuucip yaakkä an in mügdo yeene kiinne ogo, “Yooru, mügdo yeeni ika müükkana waak muure yaaka an ji ye, an batta payit gin kalan.

9 Baati mänkalan yaana cäyge mügdin winni bata ika ye, an baati gin'a agee kä paangon yokin ika ti ye, a iki parü, näanjka agii kä iñje ye. An ika nanjä yiñ mooye yaanna Joon ñome ti ogo?”

10 An iin daa Yuucip tajde kamat kamat, an ike yaakkä an batta a niinon ke iin an batta cäy kä cokal ike ti njuca.

11 An niinnä yanjalan ti wäana Yuucip kaaccee kä äräk ñuugulee ye, i ñuuguloni yakkalan yek an baati.

12 An Yuucip mugi iin ka burnu yeene, an kiini iin ogo, "Aata niini!" An Yuucip buutin woo arak an burnu yeene daljene ti iin inte ti.

13 An waana yoorene daa iin burnu daljeneeda ti inte ti an buutenee woo arak ye,

14 i iin nuuguloni yek an barkene ti, an kiinne ogo, "Yoore man Iburu yaana abi oon yeeni an ti ye, ikin naayin ka yokin. Ike aatin an yeeni ji ogo ika niinjada, an ika yaajjana ka yaac.

15 An waana tiinja ka yaajjana ka yaac ye, i ike buutin woo arak, an burnu yeene cakke ti inti ti."

16 An iin burnu tiinne ke men mooye yen Yuucip daage paa.

17 An nuutkene jiik keelka, an kiinne ogo, "Man Iburu yaana a kiingon yuunu ickonoon ka winni yaanni aatin ika ti ogo ika naayjada ko yok,

18 an waana yaajjana ka ye, i buutin woo arak an burnu yeene daljene ti inti ti."

Yuucip Aci me Ganjar ji

19 An waana Yuucip mugdo yeene tiinje ka jiik iine yaaka jaayee ka ogo, "A yaaka nangana kiingon yuunu ye ikki ye," i ike pennä ka yaac.

20 An Yuucip münje an icce ganjar nanta ducene yatka m'aka uule ye, an Yuucip cäyna wica.

21 An Piṭo ke Yuucip an nuutkene woo biilin yaana batta duuniidi ye, an inne nerrä duunjon yen ganjar ti.

22 An Yuucip dooce a tiico yen m'aka ganjar ji ye muure, an nanje a tiico yen wakkä yaaka nanit duuggen ganjar ji ye.

23 An duunjon yen ganjar batta nuca tiici wakkä yaaka tiica Yuucip ye, ka yaana Piṭo ke Yuucip ye. An nanje woodit waak'a nanje ye ti muure.

40

Yuucip Nuüllü Giti Läaggi yek M'aka Cäyok Ganjar ji ye

1 An aarkalan ti waana naarkä yaakki baakene ka ye, i wiñ yen lijoni mäak yen yatka mä Macir ke wiñ yen pamdoni biggi

yeene naarkä yili mugdo yeenen yatka yen mä Macir ti.

2 An Parahuun pennä duunku yeeke yaaka ka yewwe yaakka ti, wiñ yen lijo mäak ke wiñ yen pamdo biggi,

3 an iken icce ganjar ji an duunjon yen tiiconi nant'a tiicene Yuucip ye.

4 An duunjon yen tiiconi Yuucip dooce a m'ana tiici iken ye.

An cäygin ganjar ji niinka ka deewan.

5 An wiirin jiine kalan ti ganjar ji, lijo mäak ke pamdo biggi yek yatka yen mä Macir läkkä muutuk, an läaggi cäyge nuüllen giti päkkit.

6 An waana Yuucip aatene iken ti ka tinnaana ye, yoorre juuggin yejan.

7 An duunku yek Parahuun yaaka ke ike ganjar ji ye, taackene ti ogo, "Ikee nuuje ina anji tinan?"

8 An iken luukcin ogo, "Ikoon läkkon läaggi an baati m'ana ikoon nuulgon giti ye."

An luugi Yuucip ogo, "Nuüllü giti läaggi batta aatidi Joon ti halla? Pakka ka."

9 An wiñ yen lijoni mäak läaggi yeeke päkkene Yuucip ogo, "Läaggi yeeki ti, ika yuttu jaan beel bata luutkon meen nomi ti,

10 an jaan meen cäyge kimke ka dak. An ka deeran anji niimmin an pawnä giti, an tulge eggin.

11 An donṭule Parahuun cäy inti ti, an tulge koownu an taanjanä donṭule Parahuun ji, an donṭule dooccu Parahuun inte ti."

12 An Yuucip jaajjin ogo, "Läaggi yaakki nuuti ogo anji, kimka ka dak a niinka ka dak.

13 An niinka ka dak Parahuun wiñü bi ääre naalok, an iki bi duukekey nanta nuugula yuunu ti, an donṭule Parahuun bi injeeda ka inte ti, bata waana agii ka lijo mäak ina.

14 An kura paydaa naana wakkä attä tetan ke iki ye, an kura nerci inni ka päjgin njingin Parahuun ka ika. An yuukka ti dalä ika kääja woo ganjar ji.

15 Ika müugana me ka tinna nommañ mä Iburu ti, an cäanna Macir winni ika batta agä nanjon ginkalan yaana päjjidi dooca me ganjar ji ye."

16 An wääna wiñ yen pamdoni biggi yuŕtee kä nüüllü giti ñerañ ye, ike Yuucip kiinne ogo, “Ika cääna daa cääyga läaggi, ika äddä arwalli wiñi ti kä däk yek biggi.

17 An arwal yaana meken witken ti yaanna cääyge ji biilkä biggi ñerken yaaka a pämgini Parahuun ye, an amgä dñirgä arwal ji wiñi ti.”

18 An luugi Yuucip ogo, “Läaggi yaakki nüüti ogo anñi, arwalli kä däk a nñinkä kä däk.

19 An nñinkä kä däk Parahuun wiñü bi ñülje woo, an iki bi ñaapey kä jaan an yängü bi amgä dñirgä.”

20 An wääna nñinkä kä däk dakkene ye, i an jñe jon ñamme yen giidä Parahuun ti, ike nänñä ammani jon ñamme nängene duunĵulen yeeke muure, an ike wiñ yen lijoni määk bärkene ke wiñ yen pamdoni biggi an äbene duunĵulen yeeke ñomgen ti.

21 An ike wiñ yen lijoni määk duukke nantä yeene ti, an ike ñuca ðolle ðooce Parahuun inŕe ti.

22 An wiñ yen pamdoni biggi an ñaappe ñaalok kä jaan bata yaana daa kiinene daa kä Yuucip ye.

23 An wiñ yen lijoni määk Yuucip batta payde an wiirre.

41

Läaggi Parahuun

1 An wääna yuungu kä yew dakkene kä ye yatkä Parahuun läkkä ogo ike yuddee wii yen mä Nñil ðok.

2 An wica däk kä ñaŕükel kääjin woo wii mä Nñil ji biilken ñerañ an a caagin an ämi biirun giti.

3 An ñuca däk kä ñaŕükel kääjin woo wii mä Nñil ji biilken yejgan an ŕomgan, an yuuttu meken yaaka wii ðok gurken ti yaakca.

4 An däk yaaka biilken yejgan an ŕomgan yaakca, däk yaaka biilken ñerañ, an a caagin kä ñaŕükel yaakca ami. An Parahuun cuuyin nñinkä ti.

5 An ñuccin oodi, an ñuccin läkkä ogo päk witken kä ñaŕükel ðongan an ñerañ yülü woo meen keellä ti.

6 An ñuca päk witken kä ñaŕükel puurin woo liwgan an iwi jommu woo teettalan.

7 An päk witken yaaka liwgan yaakca, meken yaaka ñerañ kä ñaŕükel ðongan yaakca ladi. An Parahuun cuuyin nñinkä ti, an ñiññe a läaggi.

8 An kä tinnänänä anñi ike cuuyin wiñe a dñiktini. An ike wäadin bärkene muure yek mä Macir ke ñäjñoni, an päkki Parahuun läaggi yeeke. An baati m'ana liiŕit ike ñüülkütü giti ye.

9 An wiñ yen lijoni määk Parahuun kiinne ogo, “Yiñ yeeni paynä tiññan.

10 An wääna pennii kä wiñ yen pamdoni biggi ti ke ika ina, ikoon äccoön ganĵar an yen duunĵon tñiconi ji.

11 An wñrin keellä ti ikoon ti daa mänkalan cääyge läaggi, an läaggi yanĵalan cääyge nüüllan giti a pare.

12 An wica durñu yen mä Iburu kalan ke ikoon ganĵar ji, ike a ñuugulo yen duunĵon tñiconi. An wääna nüütkonon daa kä läaggi yooko ye, i nüülgonon kä giti. An mänkalan daa läaggi yeeke nüülgeneeda kä giti.

13 An daa wäättä bata yaana daa nüülgonon kä giti ye, iki ika duukka nantä yeeni ti, an wiñ yen pamdoni biggi ñaappi ñaalok.”

14 An Parahuun Yuucip bärkene an äbi me woo ganĵar ji kä birañ. An jiike ñette woo, an ääkcin burunĵu, an äätin Parahuun ñome ti.

15 An kiini Parahuun ogo, “Ika cääyga läaggi, an baati m'ana ika nüülga giti ye. Tiinñä me jayok kä iki ogo naana iki tiinñeey läaggi ye, i liiljey nüüljey giti.”

16 An Yuucip Parahuun luunñe ogo, “Batta a ika a Joon ken iki bi inñey luunñu ññibbin jonü ti.”

17 An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Läaggi yeeki ti ika yuddu wii yen mä Nñil ðok,

18 an wica däk kä ñaŕükel kääjin woo wii mä Nñil ji a caagin an biilken ñerañ an ämi biirun giti.

19 An ñuca däk kä ñaŕükel kääjin woo baman an biilken yejgan kä yaac an ŕomgan. An däk yaacken bata yaakca anan batta agä yoorgan ñommañ mä Macir ji.

20 An däk ŕoomken yaacken, däk caakken yaaka kä ñaŕükel ijin woo yaakca ami.

21 An wääna meken amene daa ye, batta nictä me ogo ämin meken, kä yaana iken iifcete biilken yejgene yejok bata wääna ina, an ika cuuyunu.

22 “An ika cääna yuttu läaggï yeeki ti päk witken kä n̄aṭükel yülü woo meen keellä ti, ḍonḡan an n̄eran̄.

23 An n̄uca päk witken kä n̄aṭükel puurin woo liwḡan an iwi jommu woo teettalan̄.

24 An päk witken yaaka liwḡan yaakka, meken yaaka kä n̄aṭükel n̄eran̄ ye ladi. An päkkänä wäadin an baati yaana ika n̄üülgada giti ye.”

25 An Yuucip Parahuun kiinne ogo, “Läaggï yüükü a keelok. An Joon̄ iki nüütkeney gin'a bi nan̄e ye.

26 Däk n̄erkä yaaka kä n̄aṭükel yaakka a yuungu kä n̄aṭükel, an päk witken yaaka kä n̄aṭükel ye a yuungu kä n̄aṭükel. An läaggï a yek keelkä.

27 An däk toomken yaaka biilken yejḡan kä n̄aṭükel yaaka kääjin woo meken n̄atin yaakka, a yuungu kä n̄aṭükel. An päk witken yaaka kä n̄aṭükel wanḡen baati yaaka iwi jommu mä teettalan̄ yaakka, cääna a yuungu kä n̄aṭükel yek kää.

28 Bata yaana nüütkenenii kä ye, Joon̄ iki nüütkeney gin'a bi nan̄e ye.

29 An yuungu kä n̄aṭükel burru mooye bi ätä n̄ommañ mä Macir̄ jï muure.

30 An wäättan yuungu kä n̄aṭükel kää bi ätä, an burru mooye yaanna bi wiirgä me Macir̄ jï, an kää baan bi ḍüüme giti.

31 An burru mooye bi wiirgä me baan jï kä yaana kää yaana äätidi ye bi yaajee kä yaac ye.

32 Noccin giti läaggï yüükü yaakka a yuutin kä Joon̄, an bi nan̄e kä biran̄.

33 “An tiññan̄ dalä iki wäkä oon yaana a yuṭo an a n̄ajjo ye, an ḍoocci a tiico yen n̄ommañ mä Macir̄.

34 An cääna wäkä ḍuṭoni kujit kä keelok duuc ti yek giidä n̄ommañ mä Macir̄ yuungu yaaka kä n̄aṭükel a yek burru mooye yaakka ti.

35 An dalä iken päk muure ḍülgü yuungu n̄erken yaaka ätä yaakka ti, an ḍoocunu mügdin̄ yüünü ti, an ḍoocunu me bänkä mäyken giti an tiicä me wääti a ammani.

36 An päk yaakka bi ḍoocunu me a yek baan, kä yuungu yaaka ätä kä n̄aṭükel a yek kää Macir̄ jï ye, nun̄ko n̄ana baan ḍüümte daa giti kää ye.”

Yuucip Nan̄i me a Mügd̄o Macir̄

37 An wan̄ yaanna Parahuun ke ḍuun̄kulen yeeke muure ñaappe juuggin.

38 An Parahuun ḍuun̄kulen yeeke taaññe ogo, “Ikiin̄ bi kääñin̄ oon bata yaanni an̄ji, yaana cääyge wääktan̄ Joon̄ ye?”

39 An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Baati m'ana a yuṭo an a n̄ajjo bata iki an̄ji ye, kä yaana Joon̄ nüütkeney kä waak yaakka muure ye.

40 An iki bi ḍooceni tiicä nan̄tä yeeni, an mä yeeki muure iki bi tiin̄kiti eennä yüünü. An a ika pari ken bi talätäl iki ti kä yaana agä yätkä ye.

41 Tiññan̄ iki wan̄neni agä men mooye n̄ommañ mä Macir̄ jï muure.”

42 An Parahuun baacbaac yen tiikonle yeene äbene woo inte ti an̄ iin̄kene Yuucip inte ti, an̄ iin̄kene burru n̄erconde yeene an̄ dira tiilgä iin̄kene Yuucip ḍon̄e ti.

43 An taappe teebalan̄ bagal yeene ti yaana bäätcidi mügdin̄ yeene ti ye, an me yaajjin̄ ogo, “Ḍün̄je iñi!” An ḍoocce a mügd̄o Macir̄ jï muure.

44 An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Ika agä Parahuun, baati m'ana bi inte ke kye ääre ñaalok n̄ommañ mä Macir̄ jï muure ye, naana iki batta agä jaajjini ye.”

45 An Parahuun Yuucip iññe yäntan̄ mä Macir̄ ogo Capanaatpaniya, an iññe iin̄ battä me ogo Acanaat ṭulle Patipeera män̄ daan̄ yen mä Uun. An Yuucip n̄ommañ mä Macir̄ müñje muure.

46 An Yuucip yuunge caykä kä däk wääna kaacce kä ñuugula yen yätkä Parahuun yen mä Macir̄ ti ye. An Yuucip an̄gin̄ yore Parahuun ñome ti, an attä laaynä n̄ommañ mä Macir̄ jï muure.

47 An yuungu kä n̄aṭükel yek burru yaakka ti n̄ommañ giin̄ñä kä yaac.

48 An Yuucip päk ḍüülene ti muure yek yuungu kä n̄aṭükel yaaka kääjin̄ woo n̄ommañ mä Macir̄ jï ye. An päk ḍoocce bänkä mäyken giti. An baan mooye kalan̄ daa ḍuckene jï päk yirkä yaaka gurke ti ye.

49 An Yuucip kuuttu päk kä diräk bata tñal yek wii jñe, ke yuutee iñi kä pañña, kä yaana batta lülte daa me kä pañña ye.

50 I yuungu käñ batta mor dägä, Yuucip gitki Acanaat merkä oogen kä yew tuulle yen Patipeera män daan yen mä Uun ti.

51 An Yuucip kaygon yeene äkkene ogo Manacca. An ike jaajjin ogo, “A yaana Joon nañña kä pillä yeeni muure wiirrä daa kä ke äntüke wäyo muure ye.”

52 An Yuucip minneni yaana bäätcidi ye, äkkene ogo Ipiraayim. An jaajjin ogo, “A yaana Joon ika nañña giidä kä yaac baan yaana wääccä kä jñ pillä ye.”

53 An yuungu kä ñaṭükel yek burru yaaka äätin ñommañ mä Macir jñ ye düüñin,

54 an yuungu kä ñaṭükel yek käñ mooye uccin kä äätin bata yaana jaaynene daa Yuucip ye. An käñ wäättä bänkä giti muure, an a ñommañ mä Macir pare ken cäyge päk.

55 An wääna mä Macir näkkene daa käñ ye, iken yaajjin Parahuun ti ogo päk. An Parahuun mä Macir muure kiinne ogo, “Ate Yuucip ti an gin'a kiine kä ye i nañe.”

56 An käñ tällä baan jñ muure, an Yuucip tuucku muure kupkene, an yääjgede mä Macir. An käñ yaañña Macir jñ muure.

57 An mä bänkä muure äätin Macir Yuucip ti kiji päk kä yaana käñ yaaññee ñommañ wic muure ye.

42

Yuucip Mädgen Ati Macir

1 An wääna Yaagüüp tiññee kä ogo päk bilto ti Macir ye, i merkä yeeke kiinne ogo, “Ikee däämme ina?”

2 Ika tiññä ogo päk bilto ti Macir. Ate iñi wica an kiije päk yaaka ütün kä ye nuñko ñana tüwtin kä.”

3 An Yuucip mädgen yaaka kä caay ye attä Macir kiijidi päk,

4 an Yaagüüp Benyamīn, Yuucip määden batta agee kä tucon ke meken, booc nuñko ginkalañ nañit ñoñe ike ti.

5 An merkälen Yaagüüp ñakkä ti ke meken Macir kiji päk, kä yaana käñ biltee kä ti ñommañ mä Kanaan ye.

6 An a Yuucip ken a mügdo yen mä Macir. An ike yääjgidi mä baan muure päk. An Yuucip mädgen äätin, an ñünjin iñi ike ti ñommañ jñ.

7 An Yuucip mädgen yoorre an ñiññe, an täkkene bata m'ana a pare ye, an rütkenen ñingin tajde ogo, “Ikee ääte wa?”

An iken jaajjin ogo, “Ikoon äätin ñommañ mä Kanaan ti kijon päk.”

8 An Yuucip mädgen ñiññe, an ike batta agene kä ñicon.

9 An Yuucip päjgin läaggē yeeke yaaka läkke kä ogo iken ye. An iken kiini Yuucip ogo, “Ikee age mä jommu! An ikee äätene däame ellä baan yoono!”

10 An iken luukcin ike ti ogo, “U'u mügdo, kiinkä yüükü äätin kiji päk.

11 Ikoon muuronaan agon merkä män keellä. Ikoon agon me wotken. Kiinkä yüükü batta a mä jommu.”

12 An kiinne ogo, “U'u a ellä yen baan yoono ken umgene daame.”

13 An iken jaajjin ogo, “Ikoon kiinkä yüükü agon mädin caay witken kä yew merkä män keellä ñommañ yen mä Kanaan ti, an tiññañ mäado ñeerconde bilti cäy ke wäyo an yañkalañ a yäayon.”

14 An iken kiini Yuucip ogo, “Bata yaana kiinne kä ye ikee age mä jommu.

15 An kä yaanni ikee puuce, ikee lütke kä yäñtäñ Parahuun, ikee batta bi kaace woo nänñä yaanni ti ke mäadic ñeerconde ääte winni.

16 Tucce men kä keelok ikee ti an dale ike ati mäadic äbe i ikee kalañ age ganjar jñ winni, nuñko ukcon kä giti jik yeeke naana ikee jaaye a gitken ye. Naana batta gitken ye, ikee lütke kä yäñtäñ Parahuun, ikee age mä jommu.”

17 An ñooce muure ganjar jñ, an nääkin niinkä kä ñäk.

18 An niinnä ñäk iken kiini Yuucip ogo, “Yaanni nañe an ikee bi üde, kä yaana boocu kä Joon ye.

19 An naana ikee age mä wotku ye, dale mäadic yañkalañ cäy ganjar jñ winni, an ikee yakkalañ ate paa äce päk äärgä yeeke tügen yaaka näkä käñ ye ti.

20 An määdic deerconde äckakä nuŋko jiik yeekic ñice daa me agene gitken, nuŋko ŋana tüwde kä.” An iken yaakka gĩngi.

21 An iken luugjin ogo, “A gitken jooññu yaanni kaññin kä gin'a nãngin määdo Yuucip ina. İkiin yüttin pillä yãwconde yeene wãana ñujee ikiin ti yüükkĩn ti, an batta agin yüükkĩn ti. Ina ken pillä yaanni wãattee kä ikiin ti yaanna.”

22 An Robiĩn luukcin ogo, “İkee batta kolle ogo ŋana minneni nãngede yiñ? An ikee batta tinde. Tiññan yĩngã yeeke ken ikki jooçin kä me yaakki.”

23 An batta ñajjãnä ogo jiiken ookcidii giti Yuucip, nãñka ike jaay kä an jiik yeeke ñüülge daa giti kä mãnkalan ye.

24 An ike ñome ÷ukke woo iken ti an jujjin kä iwok, an wãana ÷anñee kä iwok ye, i ñome ÷uugene ti iken ti an jaaynene ñuca, an Camoon koowne an ÷iinñe ñomgen ti.

25 An Yuucip kiinkã yeeke iingene ogo kücũngü ook yaakka küũngü ko pãk, an oon yaŋkalan daa tiil yeeke ÷üükci kücam yeene jĩ, an iñji wakkã äãmkã yek pãy jĩñe. An yaakka nãngene daa kä me.

26 An wãattan iken tüürũññi yeeken kuucki ñãtkin pãk yeeken an attã.

27 An nãntã yaana yuuttene iñi ñiinene kä ye, yaŋkalan kücam yeene kupkene ogo tüürũñ yeene äãmgee, an tiil yeeke kaññe kücam tük.

28 An mädden kiinne ogo, “Yuure tiil yeeki a ÷uukin ti, ikki kücam jĩ.” An iken juuggen yejgin an yokan tüccin an luugjin ogo, “A ñaaka ken nanj Joon ikiin ti anñi?”

29 An wãana iken ÷akkene ti wãyen Yaagüüp ti ñommañ mã Kanaan ti ye, wãyen nüütki waak'a nãñã ÷uuggen iken ti ye muure ogo,

30 “Oon yaana a men mooye yen mã baan yaanja ye, ikoon rüũññon ñingĩn, an ikoon kãkkonon witin ogo ikoon agjon mã jommu yek baan yeenen.

31 An kiinnon ogo, ‘İkoon agon me wotken, ikoon batta agon mã jommu.

32 İkoon mädin agon caay witken kä yew, an wãyo a keelok, an keelok a yãayon, an deerconde a paa ke wãyo ñommañ mã Kanaan ti.’

33 An men mooye yen mã ñommañ yaanja ikoon kiinnon ogo, ‘Anñi ken bi ñajje kä ogo ikee agje me wotken. Määdic keelok dalje iñi ika ti winni, an kuje pãk ije äcke äãrgã tũggen yeekic yaaka nãkã kañ ye ti.

34 An määdicle äcka kä, nuŋko ñajje kä ogo ikee batta agje mã jommu, an ogo mã wotken. An wãattan määdic ÷uukke kä, an ikee bi kije an yãaje wakkã baan jĩ kä tetta.’ ”

35 An wãana kücũngü yeeken pukte daa kä ye, iken muure yaŋkalan daa ÷eggon yeene yen tiil bilti kücam yeene jĩ. An wãana iken ke wãyen ÷üüggĩ tiil yoorene daa ye, i iken bojgin.

36 An iken kiini wãyen Yaagüüp ogo, “İkee ÷ãke merkã yeeki yãaye muure? Yuucip baati, an Camoon baati, an tiññan ikee ÷ãke Benyamĩn koowde. An yaakki muure äätidi a ika ti!”

37 An Robiĩn wãyen kiinne ogo, “Merkãlen yeeki yaaka kä yewwe ye nãgã ÷ugin, naana batta agã ÷üügini iki ti ye, müükkaa kä iñti ti, an bi ÷uukkeni kä.”

38 An Yaagüüp jaajjin ogo, “Minneni yeeni batta ati ke ikee wica, mäaden tüwnü an ike anñã keelok yaana buccin ye. İka agã daan an naana ginkalan nãñi ÷onje ike ti pãy jĩ ye, ika bi äcka ÷ok nüüjduñ, an ika bi nãga ÷ok.”

43

Yuucip Mädden Dükcidi Macir

1 An kañ üüttin ñommañ mã Kanaan jĩ.

2 An wãana iken pãk yaaka äbãnä Macir ye baakkene ye, wãyen iken kiini ogo, “Ate ñuca kijgon waak äãmkã kä ÷eewan.”

3 An Yahüüja ike kiini ogo, “Men ikoon kollon kä car ogo wanje batta bi yoorjon ñuca, a naana määdo äjjon ye.

4 An naana määdo tuccudu ke ikoon ye ikoon bi aton iñi an iki kijgini waak äãmkã.

5 An naana ike batta tuccudu ye, ikoon batta aton kä yaana kiinonon kä men ogo naana määdo batta äjjon ye, i wanje batta bi yoorjon ñuca ye.”

6 An Yaagüüp jaajjin ogo, “İka äckada ÷ok yiñ kä nüütkin men ogo ikee cãygeda ko määdic yaŋkalan ina?”

⁷ An iken luukcin ogo, “Men ikoon taaññon kä wañ teyne, kä ðuuggo ke mä äntüke yooko ogo wäyo mor ogo üdon? An ikoon cäygon da ko mäado yañkalan? An täactaññi yeeke luuññon. An ñäjjon ogo ogo bi jaajjo ogo, ‘Määdic äbe winni.’”

⁸ An Yahüüja wäyen Yaagüüp kiinne ogo, “Minneni müükkaa kä dalä aton kä, nuñko ütün, an ñana tüwtün kä ikiin ke merkä yooko.

⁹ Ika ðonji bi rätä ünñü yeene, müükkaa kä intü ti, an naana ike batta agä ðüügini iki ti winni, an ðooccu ñomü ti ye, wäattan dalä leñña yeeni waaja ke on.

¹⁰ Naana yoku ikoon batta koorron ye ikoon yoku ðuukonon äñko kä yew.”

¹¹ An wäattan wäyen Yaagüüp iken kiini ogo, “Naana wäatcidi añji ye, i kuje waak'a ñerañ äbi woo ñommañ kä ðeewañ ye kücümgu yeekic giti, an äcke men a iñdin käpet, kiñ kä ðeewañ ke ðuk yaaka a päkkiññi ye ke yek pilkä, ke ümbaküm, ke yüückü niit.

¹² An kuje tiil äänken kä yewwe yaaka ðuukkene kä me kücümgu yeekic giti ina. Päjjidi bülje, bi a yälgon.

¹³ An cäanna määdic koowe an ate ñuca men ti.

¹⁴ Dale Joon yaana Liitit ye, ikee iñe ñerrä men ñome ti, dale määdic Camoon ðuukke kä ke Benyamün. An bata ika naana merkä yeeki yäygin ye, i ika bi nüüjü kä iken.”

¹⁵ An ook kuññu iñdinni ke tiil äänken kä yewwe ke Benyamün. An iken juwin an attä iñi Macir. An yuuttu Yuucip ñome ti.

¹⁶ An wäana Yuucip Benyamün yoorreeda kä ke iken ye, i jaajjin m'ana mügit än yeene ye ti ogo, “Ook yaakka ijä än yeeni ti, an itä ðeel an toodu. Iken ati ämi ke ika añ giti.”

¹⁷ An oon nänjin bata yaana kiinene daa kä Yuucip ye, an ook iñne äräk ba' Yuucip.

¹⁸ An ook bojok kä yaana iken ijene daa me äräk ba' Yuucip ye, an iken jayok ogo, “Bi kä tiil yaaka ðoci me kücümgu giti waan yaana ijjinin ti ina. Ken inni äbinin kä me külok winni yaanni, an ikiin bi kakkün witin, an ikiin bi müügün, an ikiin bi

äcin agin kiinkä, an tüürünñi yooko bi koowgu.”

¹⁹ An iken attä m'ana mügit än Yuucip ye ti, an jaaynene kä äntüke ti,

²⁰ an kiini ogo, “Ay men mooye ikoon äatonon winni waan yaana ðakkä ina, an ikoon kiññon päk.

²¹ An wäana ðukcodon kä paa ye, ikoon yuuttun iñi nantä ba' nüinkä, an kücümgu yooko kupkonon, an wina muuronaan mäñkalan daa tiil yeeke kaññe kücam yeene tük, i tiil yooko daa päyi. An ikki ðuugonon yaakki.

²² An ikoon äaconon tiil yakkalan ñuca kijon kä päk, an ikoon batta ñäjjon a ñaani ken inni tiil yooko ðoocce kücümgu yooko giti.”

²³ An ike luukcin ogo, “Ñiibbin ikee ti, ñana ikee booje. Bi a Joon yeenic yen wäac ken ðuccin waak ñerkä kücümgu yeekic giti. Näjjä tiil yeekic koownu.” An wäattan Camoon äckeneeda kä woo.

²⁴ An wäana men ook iñneeda kä äräk ba' Yuucip ye, i iñne piik, an küngen looki woo, an tüürünñi yeeken iñne beelgä.

²⁵ An iken iccinni tooti yokin kä yaana Yuucip äatedee añ giti ye, kä näänka iken tiinjene kä ogo iken bi ämo wica ye.

²⁶ An wäana Yuucip äatenee paa ye, i iñdinni yaaka äbi inken ti ye, äckene daa kä äräk, an iken ðünjin iñi ñome ti ñomgu giti.

²⁷ An tajdene kä cäwdä yeenen, an taaññe ogo, “Wäac yore ñerañ? Daan yaana kiinde ina. An ike mor a üdon?”

²⁸ An iken luukcin ogo, “Kiingon yününü wäyo yore ñerañ an mor a üdon.” An iken ðünjin iñi ñuca kä eemdin.

²⁹ An Yuucip wañge äarene ñaalok, an mäaden Benyamün yaana a minneni meen ye yoorre, an täackene ti ogo, “A määdicle inni yaana kiinda kä ye?” An ike jaajjin ogo, “Joon iki iñey ñerrä minneni yeeni!”

³⁰ An Yuucip kaaccä woo kä birañ kä yaana jone küümmee kä mäaden ye, an attä äräk baanne an weenjä wica.

³¹ An wäattan ike wañge püüjjene woo an kääjin woo, an jone yukkene an jaajjin ogo, “Amma äbä.”

³² An Yuucip iñi me woo pare kä ðärñañ yeene, an mädden daa woo päaken. An mä

Macir yaaka ämmene kä ye daa woo päänen kä yaana mä Macir batta ämene ke mä Iburu ye, ogo yaanna ogo dällä mä Macir ti.

³³ An Yuucip mädgen doocce ñome ti dooñne daa kä yuungen juwu mooye ti ke deerconde ti, an däämmä wanjin i witken a dükktini.

³⁴ An iken kujgi me ammani dārñañ Yuucip ti an äckene daa kä me, an Benyamīn äcki me äänke kä duuc käälcidi woo yek meken yaakka ti muure. An iken mättä ke Yuucip, an juuggen ñappä.

44

Donṭule Ääygon kä Tiilgä Gälkä yen Yuucip

¹ An Yuucip m'ana mügit än yeene jiñe ye iingene jiik ogo, “Kücümgü ook yaakka küümgü kä päk kä diräk bata yaaka liiltä kä äddin ye, an yanḳalaḳ daa tiil yeeke duukci ti kücam yeene tük.

² An donṭule ääygon kä tiilgä gälkä doocci kücam yen mäaden deerconde tük, nantä keellä ke tiil yaaka päk giti yaakka.” An ike nanjin bata yaana kiinene daa Yuucip ye.

³ An tinnäk anḳi ook tuci me woo päy ji ke tüürünḳi yeeken.

⁴ An wääna kaaccene kä woo baan mooye ji ye, Yuucip m'ana mügit än yeene ye kiinne ogo, “Kä biranḳ ook yaakka ñoolu ḳatin. An naana wäänḳi ḳatin ye, i taaja ogo, ‘Nerrä räddii yok ko yiñ ina?’

⁵ Donṭule yen men mooye yeeni kale ina? A yaana mätee kä ye, an a yaana cääna paḳdee kä merkämäckä ye. An ikee nanḳe mätkitän mooye!’ ”

⁶ An wääna wäänḳee daa ḳatin ye, i kiinne bata yaana daa kiinene daa Yuucip ye.

⁷ An luugi ogo, “Men mooye yoono bi jaay ina anḳi? Ikoon kiinkä yüükü, batta liiton nanḳon näänkä yaakka.

⁸ Yooru, tiil yaaka kaññon kücümḳü yooko tügin ye, duukkini kä ḳajak duugon ḳommañ mä Kanaan ti, an tiilgä gälkä ke tiilgä yek än men mooye yüünü kalon ina?

⁹ An naana donṭule yeene kañi me māḳalaḳ ti ikoon ti ye, i men yaanna dalä tüw. An ikoon wääton agon kiinkä yeeke.”

¹⁰ An ike luukcin ogo, “Ika gimmädä kä jiik yeekic, an a m'ana kaññä donṭule ye pare ken bi wääti a kiingon yeeni, an ikee yaakka bi ate kä tettä.”

¹¹ An iken muure kücümḳü yeeken äbi iñi tüürünḳi yeeken ḳatin kä biranḳ, an kupki.

¹² An m'ana mügit än Yuucip ye, juwin kä maawnä giti kücümḳü, iijjin ti kä kücam men mooye ti, an yuuttu iñi kücam men deerconde ti, an donṭule kaññe kücam Benyamīn ji.

¹³ An mädgen burunḳu yeeken jiiiji giti woo kä nüüjdün, an tüürünḳi yeeken kooji an dukcin baan mooye ji.

¹⁴ An wääna Yahüüja ke mädgen äätene ti än yen Yuucip ti ye, i ike mor irä äräk, an iken dünjin iñi ñome ti ḳommañ ji.

¹⁵ An iken taaji Yuucip ogo, “A ḳaaka inni nanḳe yaanni? Batta ḳäje ogo oon yaana bata ika anḳi ye yuṭo ko paḳdin merkämäckä?”

¹⁶ An Yahüüja luukcin ogo, “Ay, men mooye, iki kiingi ogo ḳaaka an ikoon bi jaayon ogo ḳaaka an duuggo bi teeton woo ogo? I Joon yiñ yoono nüüdene woo anḳi. An tiññan ikoon anḳon kiinkä yüükü, ikoon ke m'ana kaññene me donṭule ye.”

¹⁷ An Yuucip jaajjin ogo, “Ay u'u yaakka batta nanḳä! A m'ana kaññene me donṭule ye ken wääti a kiingon yeeni, an ikee ate kä ḳiibbin paa wäac ti.”

Yahüüja Jaaynä kä Mädgen

¹⁸ An Yahüüja wükcin ti Yuucip ti, an kiinne ogo, “Men mooye, kura dalä kiingon yüünü jaajji jiik men mooye yeene ti. An ḳana iki peḳä kiingon yüünü ti, naana cääna iki beelä bata Parahuun ye.

¹⁹ Men mooye ikoon taaññoon ogo, ‘Ikee cääygene kä wäac halla määdic?’

²⁰ An iki luugini ogo, ‘Ee, ikoon cääygonon kä wäyo a daandini ke määdole, an a minneni yeene yen düüñin yuunge. Mäaden tüwnü an a ike pare ken buccin merkä meen ti, an ike bilgänä wäyen.’

²¹ “An iki ikoon kiinnoon ogo, ‘Äbe winni, dale yooru kä wanḳi.’

²² An iki luugini ogo, ‘Minneni wäyen batta cakcede iñi, an naana cake iñi ye, i wäyen bi tüw.’

23 An ikoon kiinnoon ogo, 'Naana määdicle batta äätidi ke ikee winni ye, wanji batta bi yoore ŋuca.'

24 An wääna dukconon kiingon yüünü wäyo ti ye, i kiinnon kä jiiik'a jaajjinii kä ye.

25 An ikoon kiinonon wäyo ogo, 'dukce kiije päk kä deewan ŋuca.'

26 An luunŋon ogo, 'Ikoon batta aton. A naana määdole bilti ke ikoon ye, ken bi aton kä, an oon wanje batta bi yooron a naana määdole bilti ke ikoon ye.'

27 An kiingon yüünü wäyo ikoon kiinnon ogo, 'Näje iin yeeni Rahiil ika gitkana merkälen oogen kä yewwe.

28 An yanjalan kaaccä woo ika ti, an ika jaajjänä ogo, "A gitken jiji gi gi kurkuŋu." An batta agä yoorgon ke tiññan.

29 An naana yaanni koowe ika ti cääna an ginkalan nänj donje ike ti ye, ika agä daan ika bi äcka dok yiñ, an ika bi näga dok.'

30 "Ken anŋi naana ika dukcu kiingon yüünü wäyo ti, i minneni baati ke ikoon ye, wäyo ünñu yeene a dekon ti ünñu yen minneni ti,

31 an wäyo bi tüw naana minneni yoore baati ke ikoon ye. Ike a daandini, an nüüdünŋ yaana bi nanŋon daa kä ye ike bi näkä dok.

32 An kiingon yüünü minneni müökkene daa wäyen, an kiinnä ogo, 'Naana minneni batta agä düügini njäk iki ti ye, ika bi wääcä leññä ñomü ti yuungi muure.'

33 "An anŋi kura men mooye, dalä kiingon yüünü minneni räde yok, an ken wääti a kiingon yüünü, an dalä minneni dukci ke mädgen.

34 An ika bi dukcu wäyo ti ogo naana minneni batta ke ika ye? Ika batta takä yurtu yiñ yaana ätä wäyo ti ye."

45

Yuucip Iken Nüütke Woo Yore

1 An Yuucip batta a liiton kä yukkin jone m'aka yudok ñome ti yaakka ti muure, an ike yaajjin ogo, "Kaace woo muurijaan winni." An baati manjalan wääna yore nüütkeneeda kä woo mädgen ye.

2 An ike weekcin kä yääw mooye ke tiinene daa mä Macir, ke äntüke yen Parahuun.

3 An Yuucip mädgen kiinne ogo, "Ika agä Yuucip! Wäyo mor üdon?" An mädgen batta a liiton kä luunŋu ike! An iken bojgin kä yaana yoken kañene daa däammene wanjin ke Yuucip ye.

4 An Yuucip mädgen kiinne ogo, "Ääte ti ika ti kä cokal kura." An iken äatin ti kä cokal. An kiinne ogo, "Ika agä määdic Yuucip yaana yääjjene woo Macir ina.

5 An ŋana ikee booje, an ŋana duuggic pingede ogo ika yääjjanada woo winni, Joon ika tuujana ñomgic ti ogo ika mäkco ünñu me.

6 An käñ cäyge yuungu kä yewwe baan ji, an mor irä yuungu kä duuc yaaka piññä ke errä bi baawgee kä ti ye.

7 An Joon ika tuujana ñomgic ti nuŋko bucee ko nommañ wic, an määkoo ko woo ünñu yeenic nuŋko mä üdin dñiriko.

8 An batta a ikee ken ika tuujana winni, a Joon. An ika nanŋa bata wäy Parahuun ti, men mooye yen an yeene muure, an ika nanŋa agä mügdo yen nommañ mä Macir muure.

9 An dukce njäk kä biran ñaalok wäyo ti, an nüütke ogo, 'A jiiik'a jääyete minneni yüünü Yuucip ye ikki, Joon ika nanŋa agä men mooye nommañ yen mä Macir ti muure, ääte kä biran an ŋana iki kuuru.

10 İki bi cäyä baan mä Jiicaan ti, an iki bi cokulu cokal ti ika ti, iki ke merkä yüükü ke merkä merkä yüükü, ke diik ke dak yüükü ke wakkä yüükü muure.

11 An iki bi tiijeni wica, nuŋko ŋana iki ke äntüke yüünü ke wakkä yüükü muure boccete iñi. Yuungu mor irä kä duuc yaaka äätidi a yek käñ ye.'

12 An tiññan wanjic yuŋtu ke mäado Benyamün wanje yuŋtu ogo ika agjo Yuucip, an ika inni jaayä ke ikee yaanni.

13 An wäyo nüütke kä eemdin yeeni yaana kaññä Macir winni ye, ke wakkä muure yaaka yoorre winni ye. Ate an wäyo äbe iñi winni kä biran."

14 An Yuucip mäaden Benyamün kunjene ti jone ti, an ike jujjin kä iwok, an Benyamün weenŋa donje ti cääna.

15 An Yuucip mädgen muure kuunne dugin, an weggin, an wäättana mädgen jaaynene kä.

Parahuun Yaagüüp Bärkene Macir

16 An wääna jiik dakkee än ti ba Parahuun ogo Yuucip mädgen äätono ye, i Parahuun ke duunkulen yeeke juuggen ñappä.

17 An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Mädgic nüütkü ogo nänjo ogo anji, tüürünji yeeken koojji, an dukco njäjäk ñommañ mä Kanaan ti

18 an wäyen äbii ke mä äntüke yeeken ika ti. An ikee bi iñe ñommañ ñerconde yen mä Macir, an ikee bi äme wakkä ñerkä yaaka äpätä woo ñommañ ye.

19 “An iki cääna kiinneri ogo iken nüütkeey, ogo kuju teebälanji yek bägälgä yek mä Macir ääcii ko merkä yeeken ke määngen, an wäyen äbii an ääto.

20 An ñana juuggic lüüji wakkä yeekic, waak ñerkä yek mä Macir muure bi wääti a yeekic.”

21 An merkälen yek Yaagüüp yaanna nanji. An iken iñi Yuucip teebälanji yek bägälgä bata yaana Parahuun iinjenee kä ye, an iñne wakkä äämkä yek päy jiñe.

22 An iken ti muure yanjalan daa iñne burunju, an Benyamiiñ iñne tiilgä gälkä wangen 300 ke burunju kä duuc.

23 An a waak yaaka tuckene wäyen ye ikki, tüürünji oogen kä caay a koocin kä wakkä ñerkä yek mä Macir, an tüürünji määngen kä caay a koocin kä päk ke biggi ke waak äämkä yakkalan a yek wäyen päy ji.

24 An wäättan ike mädgen tucce woo, an wääna kaaccene kä woo ye, i kiinne ogo, “Ñana ikee ääme yääññä päy ji.”

25 An iken Macir dalji iñi an attä wäyen Yaagüüp ti ñommañ yen mä Kanaan ti.

26 An kiini ogo, “Yuucip mor a üdon! An ike ken mügit ñommañ mä Macir jiñe muure.” An Yaagüüp wiñe diiktin kä jiik kiccängen, an iken batta agee kä gimgini.

27 An wääna wäyen nüütkeene daa kä jiik'a kiinene daa Yuucip muure, an wääna ike yuñtee teebälanji yek bägälgä yaaka tuuji Yuucip ike äcä ye, i wäyen Yaagüüp jone duukin iñi.

28 An Yaagüüp jaajjin ogo, “Danjä, minneni yeeni Yuucip mor a üdon, ika bi atä yooru i batta mor ika tüwü.”

46

Yaagüüp Ati Macir

1 An Yaagüüp wakkä yeeke kooñne muure bak Macir. An wääna ike dakkee ti Biirciba ye, ike iccin wäämmäni yok Joon yen wäyen Icaak ti.

2 An wääna wiiñin anji ye, ike kiini Joon kä yooddin an bärkene ogo, “Yaagüüp! Yaagüüp!”

An Yaagüüp luukcin ogo, “Haa, ika inni.”

3 An ike jaajjin ogo, “Ika agä Joon, Joon yen wääc. İki ñana booju kä wään iñi Macir, iki bi naneni wäätcı agä ton yawke wıca.

4 An ika kä donji bi atä ke iki iñi Macir, an ñuca iki bi duugeni njäjäk. An wangü bi küngü kä Yuucip kä iñte.”

5 An Yaagüüp Biirciba daljene iñi, an koowi merkä yeeke ke merkälen yeeken ke määngä yeeken kä teebälanji yek bägälgä yaaka tuuji Parahuun ogo taapce ko ye.

6 An iken cääna digärgä yeeken koowi ke wakkä yeeken yaaka nanji ñommañ mä Kanaan ti ye. An Yaagüüp ke kaaynä yeeke muure attä Macir.

7 Merkä yeeke ke merkä merkä yeeke, ke kaaynä yeeke muure koowne attene Macir.

8 An yaakki a yäntänji yek kaaynä İcärayiil yaaka a merkä Yaagüüp attä Macir ye,

Robiın a minneni Yaagüüp yaana a kaygon ye.

9 An merkä yek Robiın a Anook ke Pallü ke Hijiroon an Karmi.

10 An merkä yek Camoon a Yamaweel ke Yamiiñ ke Uhaat ke Yakiiñ ke Cuwaar an Caawüül. Caawüül meen a iin mä Kanaan.

11 An merkä yek Laawi a Jeercüün ke Kuhaat an Miraari.

12 An merkä yek Yahüüja a Eer ke Unaan ke Ciila ke Paaric an Jura. An Eer ke Unaan iken tüwgın ñommañ mä Kanaan ti. An merkälen Paaric a Hijiroon ke Hamüül.

13 An merkä yek Yacakïir a Tolla ke Püwa ke Yoop an Cimarüün.

14 An merkä yek Jabuloon a Cereet ke İloon an Jalaal.

15 An a merkä yek Leya ke Yaagüüp yaaka giidi Padaan Araam ye ikki, an yanjalan a iin battä me ogo Dïina. An merkä yeeke oogen ke tulgu muure a caykä kä däk witken kä däk.

16 An merkä yek Gaat a Japhuun ke Hajji ke Cünni ke İjboon ke Eeri ke Aaroodi an Aareli.

17 An merkä yek Acïir a İmna ke İcba ke İcbi an Birriya ke käwen battä me ogo Ceera. An Birriya merkä yeeke a Hebir an Malakeel.

18 An a merkä yek Jilpa kiingon yen Leya yaana iñene daa kä wäyen Laabaan ye ikki. An kaaynä yek Yaagüüp yaaka Jilpa ti ye, a caay witken kä düügük.

19 An merkä yek Yaagüüp iinje Rahiil ti a Yuucip ke Benyamün.

20 Yuucip merkä yeeke yaaka giinne nommañ mä Macir ti ye, a Manacca ke Ipiraayim. An meen a Acanaat tululle yen Patipeera män daan yen mä Uun.

21 An merkä yek Benyamün a Beela ke Baakir ke Ajbeel ke Jïira ke Naaman ke Eey ke Rooc ke Mupüm ke Hüpüm an Aaret.

22 An a merkä yek Rahiil ke Yaagüüp yaaka giidi ye ikki. An kaaynä muure yek Yaagüüp yaaka Rahiil ti ye, a caay witken kä nan.

23 An minneni Daan a Hoociim.

24 An merkä yek Naptaalı a Yaaceel ke Jooni ke Yaacir an Calim.

25 An a merkä yek Bila kiingon yen Rahiil yaana iñene daa kä wäyen Laabaan ye ikki. An kaaynä muure yek Yaagüüp yaaka Bila ti ye, a nãtükel.

26 An merkä muure yek Yaagüüp yaaka tiilcidi a kaaynä yeeke yaaka attä Macir ye, a caykä kä düügük witken kä düügük, i määngä merkä yeeke batta a pakın ti.

27 An nucki ti merkä Yuucip yaaka kä yewwe giidi me Macir ye. An äntüke Yaagüüp muure anja caykä kä nãtükel nommañ mä Macir ti.

Yaagüüp Dakkä ti Macir

28 An Yaagüüp Yahüüja tucce ñome ti ogo pärjo ke Yuucip, an iken nüütci päy yen mä Jiicaan ti. An wäana iken dakkene kä ti Jiicaan ye,

29 i Yuucip teebalan bagal yeene tooñne, an attä pärjin ke wäyen Yaagüüp baan mä Jiicaan ji. An wäana pärjene kä ye, i Yuucip wäyen kunne dok an weggin kä yaac.

30 An Yaagüüp Yuucip kinne ogo, “Tiññan dalä ika tüwü iki yoorreni, an iki inni yoorreni mor agä üdon yaanni.”

31 An Yuucip jaajjin mädgen ti ke äntüke yen wäyen ti muure ogo, “İka bi atä Parahuun ti, an nüütkü ogo mädgo ke äntüke yen wäyo däägono ti ika ti, äato nommañ mä Kanaan ti.

32 An ikee agje kaaydoni yek diik an agje tiiconi yek digärgä, an ikee diik yeekic ke däk ke wakkä yeekic muure yaaka bilto ti ye äbeneke ke ikee.

33 “An naana Parahuun ikee bärkene, an ikee taañne ogo, ñuugula yeenic ogo nãaka ye,

34 i kiine ogo, ‘Ñuuguloni yüükü a tiiconi yek digärgä kä dinen tinä, bata dänkä yurgen.’ Nunjo bi dalje kä cääye kä baan mä Jiicaan ye ti, an nãanaka kaaydoni muure yek mä Macir ti agene mä dälkä ye.”

47

Yaagüüp Parahuun Nüülkene

1 An Yuucip attä Parahuun ti, an nüütkeno ogo, “Wäyo ke mädgo ke diik ke däk ke wakkä yeeken muure ätä nommañ mä Kanaan ti, an iken tiññan a baan mä Jiicaan ti.”

2 An kuññu mädgen kä duuc, an iñne Parahuun ñome ti.

3 An Parahuun Yuucip mädgen taañne ogo, “Ñuugula yeenic a nãaka?”

An Parahuun luugi ogo, “Ñuuguloni yüükü a kaaydoni diik bata dänkä yurgen.

4 Ikoon äatonon cääjjodon Macir winni bata boorgu, kä yaana wica baati nãnta

kääjene ñuuguloni yüükü diik ye, kä yaana käñ tällee ñommañ mä Kanaan ti ye. An dalä kura ñuuguloni yüükü cääjji baan mä Jiicaan ti.”

⁵ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Wäac ke mädgic äätin iki ti.

⁶ An wäkä nantä yaana täkkä ñommañ mä Macir ti ñerañ ye, an ðuccii kä wäac ke mädgic. An dalä iken cääjji baan mä Jiicaan ti. An naana iki ñäjjä ook yakkalan iken ti liitit tüci digärgä ye, i müökkü digärgä yeeki dalä tücä.”

⁷ An Yuucip wäyen Yaagüüp äbene yuutte Parahuun ñome ti. An Yaagüüp Parahuun ñüülkene.

⁸ An Parahuun Yaagüüp taañne ogo, “Yüüngü kä ñittä?”

⁹ An Yaagüüp Parahuun luuñe ogo, “Yuungu yeeki a 130, an yuungu yeeki ðewgañ an yejgañ, an batta a ðakin yuungu dänkä yurgo ti yaaka cääynene kä ye.”

¹⁰ An Yaagüüp Parahuun ñüülkene, an kaaccä woo üntük angin yore Parahuun ti.

¹¹ An Yuucip wäyen ke mädgen doocce ñommañ mä Macir ji, an iñne ñommañ yaana kääti kä ñerrä baan mä Ramciic ti ye, bata yaana eenjene daa Parahuun ye.

¹² An Yuucip wäyen ke mädgen ke äntüke yen wäyen muure iñne wakkä äämkä daa kä yoken.

Yuucip ke Käñ

¹³ An käñ yaañnä kä yaac an ammani baati nänkä muure an mäbaan yek mä Macir ke yek mä Kanaan anña puudgu kä käñ.

¹⁴ An Yuucip tiil muure yek ñommañ mä Macir ke yek mä Kanaan ðülle yokin, yaaka kijene me päk ye, an Yuucip tiil äbene doocce an Parahuun ji.

¹⁵ An wäana tiil muure baakkene ñommañ mä Macir ti ke ñommañ mä Kanaan ti ye, i mä Macir muure äätin Yuucip ti an kiini ogo, “İñjon päk. İkoon bääggodoon tüwon ina? Tiil yooko baakkin.”

¹⁶ An luugi Yuucip ogo, “Digärgä yeekic äbe an ikee bi iñne päk rätke kä digärgä yeekic naana tiil yeekic baakkin ye.”

¹⁷ An iken digärgä yeeken icki Yuucip an iñi Yuucip päk rätkeneda kä bägälgä ke diik

ke däk ke tüürüñji. An iken ici Yuucip rätkede päk kä digärgä yeeken yun yaanna ti.

¹⁸ An wäana yun yaanna düüñenee kä ye, iken duukin yun kalañ ti, an ike kiini ogo, “Men mooye yoono, iki batta päänkiti ñingin ginkalañ ogo tiil yooko baakkono. An digärgä yooko muure anña yüükü, baati gin'a a büccini iñgi kä ye, a gäyko ke yirkä yooko päaken.

¹⁹ An ikoon bääggodoon tüwon ñomü ti ikoon ke yirkä yooko ina? Kiyjon ke yirkä yooko kä päk an ikoon ke yirkä yooko ikoon wäaton a kiinkä yek Parahuun. An iñjon käwkä nuñko ñana tüwdon kä, an yirkä ñana wäatcidi a mardı.”

²⁰ An Yuucip ñommañ mä Macir muure kijene Parahuun. An mä Macir muure yirkä yeeken yääjji woo, kä yaana käñ yaañnee kä iken ti ye, an ñommañ anña yen Parahuun.

²¹ An Yuucip mä Macir nanje a kiinkä muure.

²² An a ñommañ mä dänkä pare ken batta agee kä kiygon a nääñka Parahuun agee kä düccini jiik ke iken an iñdeeda kä päk yek ñuugula yeenen ye. An ken amgä, ina ken ñommañ yeenen batta yäayge daa kä yaanna.

²³ An Yuucip me kiinne ogo, “Tiñje, ikee ke ñommañ yeenic ikee kijene Parahuun, an käwkä yaakki koowe ije püide yirkä giti.

²⁴ An naana päk erre ye, i Parahuun iñe kä keelok duuc ti, an ñan ken doocce a käwkä an a ammani yek duuggic ke mä äntükeni yeekic ke merkälen yeekic.”

²⁵ An iken jaajjin ogo, “Ünnü yoono mañji, an men mooye, dalä ikoon kañon ñerrä iki ti, an ikoon bi wäaton agon kiinkä yek Parahuun.”

²⁶ An nanji Yuucip a jiik doocin ñommañ mä Macir ji, ogo keelok duuc ti yen errä ogo yen Parahuun, an jiik doocin yaakka bilti ke tiññañ. An büccidi a ñommañ mä dänkä pare ken batta a wäaton a yen Parahuun.

²⁷ An mä İcärayiil cäygin ñommañ mä Macir ji, baan mä Jiicaan ji. An iken ñommañ anña yeenen, an iken gidgin an diirin kä yaac.

28 An Yaagüüp cääynä ñommañ mä Macir ti yuungu kä caay witken kä ñaṭukel. An yuungu yek Yaagüüp muure yek ünñü yeene a 147.

29 An wääna tüwnü Yaagüüp cokulenee ye, i minneni yeene Yuucip bärkene ti, an kiinne ogo, “Kura dalä ika kääñä ñerrä iki ti. An iñtü äcci äämi ti an lüitkaa ogo ika bi nüütkada biilin yaana batta düüñidi ye ke wonñu. An ika ñana jįgja ñommañ mä Macir ji.

30 An naana ika baakkänä ye, äbaa woo ñommañ mä Macir ji, an jįgja kälkä wäygo ti.”

An luugi Yuucip ogo, “Bi nanä bata yaana kiinnaa kä ye.”

31 An Yaagüüp jaajjin ogo, “Lüitkaa.” An lüitki Yuucip, an Yaagüüp ḍünjın iñi bür yeene wic.

48

Yaagüüp Merkä Yuucip Nüülkede

1 An äänkalañ ti Yuucip nüütki me ogo, “Wäac yore cäärin woo.” An merkä yeeke yaaka kä yewwe yaakka koowne, Manacca ke Ipiraayim.

2 An Yaagüüp nüütki me ogo, “Minneni yüünü Yuucip ḍäagin.” An Yaagüüp yore riijene ñaalok an cääjjin bür wic.

3 An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “Joon yaana Lüitit ye üükın woo ika ti Lüüc ñommañ mä Kanaan ti, an ika nüülkana,

4 an ika kiinna ogo, ‘İki bi iñeni merkä kä ḍiräk. An kilkä yüükü bi wääti a ṭon ḍirken, an ñommañ yaanni bi iñä kilkä yüükü an bi wääti a yeenen ke cüle.’

5 “An tiññañ merkä yüükü yaaka giinñi ñommañ mä Macir ti i batta mor ika äätä iki ti Macir ye, a yeeki, Ipiraayim ke Manacca bi wääti a yeeki bata Robiın ke Camoon.

6 An merkä yaaka bi ñocci giidä ṅätken ti ye ken bi a yüükü, an yänñani yeeken bi kañgä kä waan yen Ipiraayim ke Manacca.

7 “Wääna äätä kä Padaan Araam ye Rahiil tüwnü päy ji ñommañ mä Kanaan ti, an ika anjänä iñi kä yaac, i ikoon aton ti Ipiraas. An jįkkä iñi päy ji Ipiraas,” an cääna Ipiraas battä me ogo Beetlaam.

8 An wääna Yaagüüp merkä Yuucip yoorreeda kä ye, i ike jaajjin ogo, “A ñaannä ikki?”

9 An Yuucip wäyen luunñe ogo, “A merkälen oogen yeeki yaaka iñana kä Joon Macir winni ye.”

An Yaagüüp jaajjin ogo, “Äbä ika ti winni dalä nüülkü.”

10 An Yaagüüp wange tüñilin kä ḍänkätene, an batta ṅuca yuṭi ṭeṭañ. An Yuucip merkälen ickeneeda ti kä cokal an kuunene ti jone ti, an muckene yokin.

11 An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “İka ḍuucu ogo iki batta bi yoorjida ṅuca, an Joon tiññañ ika daljana ke cääna kaaynä yüükü yoorru.”

12 An merkälen äbi woo Yuucip daan wäyen unñe ti, an ike ñome teekke iñi ñommañ ji.

13 An Yuucip iken koowi muuṭuk an Ipiraayim kä iñte birrä ti üünjene buñ aam yen Yaagüüp ti an Manacca kä iñte aam ti an üünjene buñ birrä yen Yaagüüp ti, an äbene ti kä cokal.

14 An Yaagüüp bugge büülle giti an inke lajjene woo, an ḍoocce merkälen witken ti, an iñte birrä ḍoocce Ipiraayim yaana ḍeerañ ye wiñe ti, an iñte aam ḍoocce Manacca yaana a kaygon ye wiñe ti.

15 An Yuucip nüülkene an jaajjin ogo,

“Joon yaana baaddi wäygo Abrayiim ke Icaak ye,

a Joon yaana ika kaayna ünñü yeeni ti muure ke ninnä yaanni ti ye.

16 An malak yaana ika mañña kä pillä muure ye, dalä merkälen nüülke.

An dale yänṭonḍi paytä me kä merkälen yaakka ke wäygo Abrayiim ke Icaak, an iken daljänä ḍirä ñommañ wic kä yaac.”

17 An wääna Yuucip wäyen yoorreeda iñte birrä äcceeda Ipiraayim wiñe ti ye, yoorre yaajañ ike ti, an Yuucip wäyen iñte müññe an ṭakke angede yok Ipiraayim wiñe ti an ḍooccede Manacca wiñe ti.

18 An Yuucip wäyen kiinne ogo, “Batta añañ wäyo, yaanni ken a kaygon yeeni, iñtü birrä ḍoocci wiñe ti.”

19 An wäyen yaakkä an jaajjin ogo, “Näjjä minneni yeeni, näjjä. Ike cääna bi mä yeeke ðirä an ike cääna bi yäwan, an määden deerconde ken bi yäwan kä ike an kilkä yeeke bi ðiirä kä yaac an wääti a toŋ ðiirken.”

20 An nüülkene niinnä yaanja ti an jaajjin ogo, “Mä Icärayiil yäntänginic bi battä yokin naana iken nüülkidä mänkalan ye, an iken bi jayok ogo, ‘Dalä Joon İki naŋey bata İpiraayim ke Manacca.’ ” An ike İpiraayim doocce Manacca ñome ti.

21 An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “İka ðanŋa tüwü, an Joon bi ke ikee an ikee bi ðuuke ŋommañ dänkä yurgic ti.

22 An baan yaana iñdä mädgic ye ti, İki iñdene baan taanŋe mooye yen mä Caküim kä mädgic, a yaana ärrä mä Amoor ti kä gaadal yeeni ke kaay yeeni ye.”

49

Yaagüüp Merkä Yeeke Nüülkede

1 An Yaagüüp merkä yeeke bärkene ti, an kiinne ogo, “Wüuke ti İka ti, an ikee nüütke a ŋaaka ken bi nänji ðoŋe ikee ti niinkä yaaka äätidi ye ti.

2 “Ääte ti an tiine, ikee merkälen yeeki, tiine wääc Yaagüüp ti.

3 “Robiın, İki agä kaygon yeeni, an teynä yeeni ke İki agä minneni İjini woo yen dürkitini, an İki agä kültü yen eemdin ke kültü yen teynä.

4 İki beelä bata piik tääl wiŋe yaaka İjidi ti ye, an İki batta bi küülüküül ŋuca, näänka attii kä bür yen wääc ti an ðäälleeda kä yok ye.

5 “Camoon ke Laawı a mädin gaadalı yeeken a yek İrrä teynä.

6 Dale ŋana İka kaaccädä ti nänŋa ðülte yoken ye,

an dale ŋana yori coorcudu ti İiik yeeken yaaka ðiikä ye ti.

Kä piinkä yeeken iken nääkin me,

an İken yätkä naŋe a ŋolku kä ñäy. 7 Tuummu wääti piinkä yeeken ti kä yaana yejene yejok ye, an piinkä yeeken yejan kä yaac, an İken bi piirjä woo kaaynä yeeki giti, an İken bi gääjä giti mä Icärayiil ti.

8 “Yahüüja, mädgic İki bi maanŋi. İntü bi wääti ädänŋi yüükü ðuuggen ti. An merkä yek wääc muure bi ðünjidi İni ñomü ti.

9 Yahüüja a geel tuule yaana ðanŋä kä ammä waak'a näge ye. An yore meece woo an baati m'ana İke rükü yok ye.

10 Yätkitin batta bi kaaci woo paa ba Yahüüja, an kilkä yeeke kamat ken bi mügit an toŋ İke bi äckätä İdinni an İke bi tiinkätä.

11 An tüürünŋe yeene bi weene kä jaan beel bata lüütken meen, erele yeene bi weene kä jaan beel bata lüütken meen yaana ŋeraŋ ye, an burunŋu yeeke bi pure kä määk,* jıbbani yeeke bi pure kä piik yek jaan yaana beel bata lüütken ye ŋulge.

12 An wanŋe bi İdan kä maanŋä määk kä yaac, an İke bi bowan kä maanŋä aak.

13 “An Jabuloon bi cäy ŋinal wii mooye İi, an İke bi wääti a nänŋ'a yuutcete İni kuudgu mäyken ye, an tügge bi ðakcidi Cıdoon.

14 “Yacakiir a tüürün teyconde yaana İin waadgä baliŋŋi ye.

15 An naana nänŋä yııktan yoorre ŋeraŋ, an ŋommañ ŋeraŋ ye, İ büyke gääŋe İni dırdee kä waak pekkä an bi engä me İnuugal bata kiingon.

16 “Đaan bi mä yeeke müge an İken bi belok bata kurku mä Icärayiil anan.

17 An Đaan bi beel bata kaan yaana cäy päy mooye taan ye, an a pääññä yaana cäy päy taan ye,

* 49:11 pure kä määk. Purru kä määk yaanna, a yaana jengä yaakka ŋulgen ðiirene kä yaac baanne ye.

a yaana kääjä bagal n̄ubduŋgene ti ye,
aŋ taapdo ðimji ʔarkic.”

18 Aŋ Yaagüüp jaajjin ogo,
“Ika kiijä man̄ṅa yüünü, ay Piṭo.

19 “Gaat bi irkätä mäddoŋji,
aŋ bi ñoole aŋ baadde.

20 “Acīr ṅommañ yeene bi giit waak äämkä
ñapken.
Aŋ ike bi ðuccidi waak äämkä yek
yätkä.

21 “Naptaali a pääy yaana kälit kä tettä
yaana giit päykälen ṅerken ye.

22 “Yuucip a jaan yaana giit kä yaac ye,
a jaan yaana giit kä ceere yen piik ye,
kimke muulu kaal wic.

23 Aŋ ädäŋji yeeke ike irki kä yaacken,
aŋ ike ðiŋi kä cäwgä aŋ ike baaydi kä
yaac.

24 Aŋ kaay yeene agee kä yīicon,
aŋ bugge bitäraŋ,
kä teynä Jooŋ yen Yaagüüp yaana Liitit ye,
aŋ kä kaaydo yaana dan̄it, a yen mä
Icārayiil ye,

25 a Jooŋ yen wääc ken iki yüükkeḁey ti,
aŋ a Jooŋ yaana Liitit ye,
ken iki ṅüülkeḁey kä ṅüülkinni yek ñaal
yaaka ñaalok pollon̄ ji ye,
ke ṅüülkinni yek piik yaaka lürgaŋ iñi
ṅommañ ji ye,
ke ṅüülkinni yek tingä ke kun.

26 ṅüülkinni yek wääc yāwan̄ käälcidi woo
ṅüülkinni yek pämkä dänken
ke waak ṅerkä yek tüümoni yaaka ke
cüle ye ti.

Aŋ dale ṅüülkinni yaakka muure wääti a
Yuucip wiñe ti,
yaana a woydo waadgä mäḁgen ye.

27 “Benyamīn a bāw yaajgonḁe yaana
meken jiije giiti ye,
kä tin̄ṅāñānā aŋji āmi yāŋgä yaaka
näge ye,
aŋ biigin ti aŋji waak'a näge ye pääge
giiti.”

28 Yaakki muure a kurku kä caay witken
kä yew yek Icārayiil, aŋ a waak'a kiinene
daa wāyen ye ikki, wāāna ṅüülkedeḁa kä

ye, yaŋkalaŋ daa ṅüülkene kä ṅüülkin
yaana päjjidi ke ike ye.

Tüwnü Yaagüüp

29 Aŋ iken iingene kiinne ogo, “Ika bi
yori cooṭu ti dänkä yurgo ti kä biraŋ. Aŋ
ika jiga ke wāygo ṭuum yaana yiil yen
Aproon ti män Haat ye.

30 A ṭuum yaana yiil ji Makapeela ji
cokulaŋ ti Mamar ṅommañ mä Kanaan ti
ye, yaana kiyi Abrayiim Aproon män Haat
ti, ogo wääto ogo yen jiiḁin ye.

31 Aŋ a nāntā yaana jikkene me Abrayiim
ke iine Caarra ye ke nāntā yaana jikkene
me Icaak ke iine Riḁga ye. Aŋ Leya jiiḁä
wića.

32 Aŋ yiil ke ṭuum yaana jiiñe ti yaana
kiygä me mä Haat ti.”

33 Wāāna Yaagüüp ḁaŋnee kä iingin
merkä yeeke ye, kiiḁe nuulene ñaalok bür
wic, aŋ ike wääkcin woo wääktāŋ tüwnü aŋ
tüwnü, aŋ cooṭi me ti dänkä yurge ti.

50

Jiiḁä yen Yaagüüp

1 Aŋ Yuucip wāyen ḁingene giiti, aŋ
weekcin aŋ kunne yok.

2 Aŋ Yuucip ṅuuguloni yeeke iingene ogo
wāyen tükkii yokin waak pilkä ke ṅownä
nuŋko ṅana rotjeko, aŋ tükki yokin.

3 Aŋ ike nääkin nīnkä caykä kä ṅan, i
tükü yokin kä waak pilkä ke ṅownä, aŋ a
nīnkä yaaka a ḁocin tutene me m'ana a
tüwon ye. Aŋ mä Macir nüüññü nīnkä
caykä kä ṅaṭükel.

4 Aŋ wāāna nīnkä nüüjdün̄ baakkenee
kä ye, i Yuucip ḁuun̄kulen yek Parahuun
kiinne ogo, “Naana ika kääñā ṅerrä ikee ti
ye, i kura jiiḁ yaakki icke Parahuun.

5 Wāyo ika daljana liittä, aŋ ika kiinna
ogo, ‘Ika cokulunu tüwnü, aŋ jiiḁa ṭuum
yaana tutkunu ḁoŋi ṅommañ mä Kanaan
ye ti wića.’ Aŋ aŋji dalä ika kura atä wāyo
jikä iñi aŋ ika bi ḁuuku.”

6 Aŋ Parahuun luukcin ogo, “Ee, atä
wääc jiiḁä bata yaana daljeney kä liittäi kä
ye.”

7 Aŋ Yuucip attä wāyen jiiḁe. Aŋ
ḁuun̄kulen muure yek Parahuun attä iken
ke me mäyken muure yek ṅommañ mä
Macir,

8 an cääna ke mä äntüke yek Yuucip muure ke mädgen ke mä äntüke yen wäyen. Büccidi a merkälen ke diik ke däk yeeken ken dalji iñi päaken baan mä Jiicaan ji.

9 An attä kä teebälañji yek bägälgä kääygä ke m'aka taabit bägälgä ye, an a toñ diirken.

10 An wääna däägene ti nantä keennä pak Adaat wii mä Üürdün taanñañja kä ñomuk ye, iken nüüjjin kä yaac kä nüüjdün mooye, an iken nüüññü niinkä kä ñaṭukel kä wäyen.

11 An wääna mä Kanaan yuṭṭene nüüjdün nantä keennä pak Adaat ye, iken jaajjin ogo, “A nüüjdün mooye mä Macir ti.” Ina ken nantä yaana Üürdün taanñañja kä ñomuk batte daa me ogo Abil Macir yaana.

12 An merkä Yaagüüp nanjin bata yaana daa kiinneeda kä ye.

13 An gaane koowi an iji nommañ mä Kanaan ji, an jigü tuum yaana yiil Makapeela ji ye, cokulan ti Mamar, nant'a kiyi Abrayiim Aproon yen mä Haat ti ye, ogo nantä jiiḡin.

14 An wääna Yuucip wäyen jikkeeda iñi ye, ike dukcin Macir ke mädgen ke m'aka äatene jingä wäyen ti ye muure.

Yuucip Mädgen Lüüye Jugin

15 An wääna Yuucip mädgen wäyen yoorene daa kä tüwnee ye, iken jaajjin ogo, “Yuucip ikin bi pütkin giti kä yiñ yaana nanjinin daa ina.”

16 An iken tuccin jiiik Yuucip ti ogo, “Wääc ikoon iingonon i batta mor tüw,

17 an jaay ogo, ‘Kura mädgic kulku kä nääñkä yaackä ke yiñ yeenen yaana nanjini kä ye.’ An tiññañ kura kulkoon kä nääñkä yaackä yooko, ikoon agon kiinkä Joon yen wääc.” An Yuucip weekcin wääna kiinene daa mädgen anan ye.

18 An mädgen muure äatin ti ike ti an diimdin iñi ñome ti, an jaajjin ogo, “Ikoon agon kiinkä yüükü.”

19 An Yuucip jaajjin iken ti ogo, “Nana ikee booje kä ika. Halla ika cääyā nantä Joon?

20 Ikee ika nängana yiñ, an ṭaaki Joon nanje a nerrä, ogo tücco ko ünnü yen me diirken yaaka a üdin tiññañ yaakki.

21 Nana ikee booje, ikee bi tiije ke merkä yeekic.” An lüüyne juuggin kä jiiik nerkä yaaka täpcin ti juuggen ti ye.

Tüwnü yen Yuucip

22 An Yuucip mor daa cääy Macir ke mä äntüke yen wäyen. An yuunge anña 110.

23 An ike cääynä ke yuṭe merkä yek Ipiraayim ke merkä yeeken. An ike cääynä ke yuṭe merkä yek Makir minneni Manacca an ken nanje a yeeke.

24 An Yuucip mädgen kiinne ogo, “Ika cokulunü tüwnü, Joon bi ätä ikee ooke a gitken, an ikee bi koowe baan yaanni ti, an ikee bi ije baan yaana liitkenee Abrayiim ke Icaak ke Yaagüüp ye ti.”

25 An Yuucip mä Icärayiil kiinne ogo ike liitkü, an kiinne ogo, “Joon bi ätä ikee ooke a gitken, an äwgi koowe winni an ije.”

26 An Yuucip tüwnü i yuunge a 110. An gaane tükki me yok waak pilkä ke ñownä nunjo nana rotjeko, an dooci me kuun jingä yeene ji Macir.

Meenka İnjil Matta Nüütin Woo İnjil yen Matta

İnjil yen Matta a meenkani yaaka kä njan ika ti yanƙalaŋ, aŋ a Jiik Doocin Kiccänģenen yaaka nüüti ünñü yen Yeecüwa Macii ye. Aŋ iken yaakka ti yanƙalaŋ daa battä me ogo, “İnjil,” aŋ aŋan ogo “jiik ŋerkä.” Aŋ kä tiiñña yen wääktän laŋña, tüüģi yaaka kä njan ye, piŋtä ääl yen Yeecüwa. Aŋ iken a Matta, ke Maarkoc, ke Lüka ke Yuhanna.

Aŋ m'ana piŋtä meenka yaanni ye, a Matta yaana a ðüto yen tiilģä ina, i batta mor kiingä Yeecüwa ogo wuuto ogo baaddo yeene. Aŋ ike cääna ŋäjjanä me yäntonde yanƙalaŋ ogo Laawī. Aŋ Matta a tüüģi yaaka kä caay witken kä yew ye ti. Aŋ ike piŋtä meenka yaanni nüüti ogo Yeecüwa ogo Macii, magdo yen wakon kä Jooŋ yaana bätŋene bätöni yek Jooŋ yaaka kä on ye. Aŋ Matta meenka yaanni perre kä lemmä Yünaanni, aŋ ken yeli me yok kä lemmä Mäbaan ogo Mäbaan ŋäjjo wakkä yaakki cääna.

Matta uccin kä päŋŋä iŋjil kä giidä yen Yeecüwa Macii ke iŋjil ti yen ŋuugala yeene. Aŋ ŋuca Matta päki kä waak yäwkä ðirken yaaka naŋdi Yeecüwa ye, ogo mäbaan ukco ğiti teynä yaana iŋñiida ko Jooŋ ye. Aŋ Yeecüwa tiiñña rackä aŋ booninni ŋootŋe woo. Aŋ Matta cääna ŋäki ogo mäbaan ŋäjjo nüünñü Yeecüwa. Aŋ Yeecüwa nüüttü kä mügdin yen Jooŋ pare. Aŋ Matta cääna piŋtä kä yaac kä Yätkitin yen Jooŋ. Aŋ Yühüññi ðüüci ogo Yeecüwa bi wääto ogo yätkä yeenen yen ŋommañ wiñe. Aŋ Matta waŋe tiicce kä yaac erdee kä paydin yen yätkitin mänbaan kä nüütin woo Yätkitin Jooŋ ogo yätkitin yen wääktän. Aŋ düüñin wiñ yen Matta a tüwnü yen Yeecüwa Macii ke juwin yeene tüwnü ti kä teynä yen Jooŋ.

Aŋ yaakki iŋjil yüükkidin ti ŋäjjin Yeecüwa a ŋaani. Aŋ ŋäjjin meenka yaanni ji iŋjil yüükkidin ti cääyin kä ŋäjjin ŋommañ wic, aŋ iŋjil tütکیدin ünñü naana iŋjil

tüünin ye. Aŋ dale Jooŋ iŋjil iŋjil ŋäjjin yaanni! Aamiin!

Yeecüwa Macii Dänkä Yurge

¹ Perrä yaanni a yen Yeecüwa Macii dänkä yurge, a kaaynä Daawüüt ke Abrayiim,

- ² Abrayiim a Icaak wäyen,
Aŋ Icaak a Yaagüüp wäyen,
aŋ Yaagüüp a Yahüüja wäyen ke mädge,
³ aŋ Yahüüja a Paaric wäyen ke Jüra meen a Taamaar,
aŋ Paaric a Hijiroon wäyen,
aŋ Hijiroon a Aaraam wäyen,
⁴ aŋ Aaraam a Aminadaap wäyen,
aŋ Aminadaap a Naac wäyen,
aŋ Naac a Caalim wäyen,
⁵ aŋ Caalim a Buwaac wäyen meen a Raahaap,
aŋ Buwaac a Ubeet wäyen meen a Rawüüc,
aŋ Ubeet a Yecce wäyen,
⁶ aŋ Yecce a Yätkä Daawüüt wäyen.

Aŋ Daawüüt a Cilimaan wäyen kä iŋ Üürüya ti,

- ⁷ aŋ Cilimaan a Raabaam wäyen,
aŋ Raabaam a Abiüya wäyen,
aŋ Abiüya a Acaap wäyen,
⁸ aŋ Acaap a Yucapaat wäyen,
aŋ Yucapaat a Yüraam wäyen,
aŋ Yüraam a Üüjüya wäyen,
⁹ aŋ Üüjüya a Yütaam wäyen,
aŋ Yütaam a Ahaac wäyen,
aŋ Ahaac a Hijakiya wäyen,
¹⁰ aŋ Hijakiya a Manacca wäyen,
aŋ Manacca a Amüün wäyen,
aŋ Amüün a Yüüciya wäyen,
¹¹ aŋ Yüüciya a Yüküniya wäyen ke mädden waan yen näpkitin ti Baabil.

¹² Aŋ wääna näpkitin ti Baabil ye, Yüküniya a Caaltüil wäyen,
aŋ Caaltüil a Jarabaabil wäyen,

- ¹³ aŋ Jarabaabil a Abiyüüt wäyen,
aŋ Abiyüüt a İliyakiim wäyen,
aŋ İliyakiim a Ajüür wäyen,
¹⁴ aŋ Ajüür a Caadik wäyen,
aŋ Caadik a Akkiim wäyen,

an Akkiim a Aliyüüt wäyen,
 15 an Aliyüüt a İliyaajar wäyen,
 an İliyaajar a Mattaan wäyen,
 an Mattaan a Yaagüüp wäyen,
 16 an Yaagüüp a Yuucip wäyen or
 Märiyam, yaana gittä Yeecüwa, yaana
 battä me ogo Macii ye.

17 An kilkä muure yaaka juwu Abrayiim
 ti atee ke Daawüüt ti ye kilkä kä caay
 witken kä nan, an yaaka juwu Daawüüt ti
 atee ke näpkitin ti Baabil ye kilkä kä caay
 witken kä nan, an yaaka juwu näpkitin ti
 Baabil atee ke Macii ti ye kilkä kä caay
 witken kä nan.

Giidä yen Yeecüwa Macii

18 An giidä yen Yeecüwa Macii nanjä
 donje kä waan yaanni ogo anji. Wäana
 meen Märiyam wuuke daa Yuucip ye, i
 mor iken yoken batta coorgu, kañi me
 cäyge minneni kä Wäaktän Lanña yen
 Joon.

19 An oore Yuucip, ike a män wonnu, an
 batta tiki iccede loon giti an ike jaajjin
 jone ti ogo daljebu liidid.

20 An wäana ike paydee kä anan ye, i
 malak yen Piṭo üükün woo ike ti kä läaggä,
 an ike kiini ogo, “Yuucip, minneni
 Daawüüt, nana iki boaju kä koownu
 Märiyam ogo iñjü, a Wäaktän Lanña ken
 ina laaccee kä yaanna.

21 An ike bi giit minneni, an bi äkkä
 yantän ogo Yeecüwa a yaana bi mäakee kä
 woo mä yeeke kä näänken yaacken ye.”

22 An yaakki muure nanjä duuggen
 däakit jiik'a jaayi Piṭo kä bato ye ogo,

23 “Yoore, tuul yaana küci oon ye, bi laaci
 an bi giit minneni,
 an bi battä me ogo

İmaanuwel,”

an naana anan ye, i ogo, “Joon ke ikiin.”

24 An wäana Yuucip cuuyenee kä niinkä
 ti ye, ike nanjin bata yaana daa kiinene
 daa malak yen Piṭo ye, an iije koowne,

25 an yoken batta agene kä coorgin ke
 iije giide minneni. An äkki Yuucip ogo
 Yeecüwa.

2

Ukcodoni Ätä Ñomuk

1 An wäana Yeecüwa giidene daa me
 Beetlaam baan Yühüdiya ye, a niinkä Yätkä
 İrüüdüc ti. An ook yakkalan a najjoni ätä
 ñomuk äatin Oorcaliim,

2 an täaccin ogo, “Wali m'ana a giiton a
 yätkä yen Yühünni ye? Kittä yeene
 yoorron wäana kääjenee kä ñaalok ye an
 ikoon äatodon ike maanon.”

3 An wäana yätkä İrüüdüc tiñnee kä
 anan ye, i ike teññä, ke mä Oorcaliim
 muure.

4 An ike duunju dänkä ke nüütöni jiik
 doocin yek Joon bärkene ti muure an
 täackene ti ogo, “Macii bi giitä me a wa?”

5 An luugi me ogo, “A Beetlaam baan
 Yühüdiya ji, a pergon kä bato ogo,

6 “ ‘An iki, Beetlaam, nommañ yen mä
 Yühüdiya ti,
 iki batta deedeet bänkä mäyken yek
 mä Yühüdiya ti,
 an iki ti mankalan bi ätä a mügdo
 yaana bi kääji mä yeeki yek mä
 İcärayiil ye.’ ”

7 An İrüüdüc najjoni bärkene ti kä ätkitin
 ukcenee giti a tooku ken üükene woo kitä.

8 An tucce Beetlaam an kiinne ogo, “Ate
 an minneni maawe teññ. An naana kañne
 ye, i ika icka jiik, an cääna ika bi ätä
 maanä.”

9 An wäana tiññene jiik yätkä ye, i iken
 ättä kä päy yeenen. An, kitä yaana yoori
 ina üükün woo an iken wooyi ke yuutee iñi
 nantä minneni.

10 An wäana kitä yootene daa ye, iken
 juuggen ñappä kä jon ñammä mooye!

11 An iken kaaccä äräk an minneni yoori
 ke meen Märiyam, an düngi iñi an maanji.
 An iken kücümgu yeeken kupki an äacin
 woo iccin a tiilgä ke dukpilkä ke pandeyni.

12 An iken koli Joon kä läaggä ogo nana
 dukcodo İrüüdüc ti, an iken dukcin
 baannen kä päy yanalan.

Yüññä Minneni Macir

13 An wäana najjoni çakkene kä ye, i
 malak yen Piṭo üükün woo Yuucip ti kä
 läaggä an kiinne ogo, “Juwu, minneni
 koowu ke meen, an yiññä Macir, an cäaye

wica ke nüütke kä, winni İirüüdüc minneni maawe, tække näge dok.”

¹⁴ An ike juwin minneni koowne ke meen kä miillä an yijne Macir.

¹⁵ An cäygin wica ke İirüüdüc tüwe. Yaakki däakit yaaka jaayi Piṭo kä bāto ye ogo, “Ika bääṭänä woo minneni yeeni Macir ji.”

Näyḡä Merkälen

¹⁶ An İirüüdüc, wäana yoorreeda ike malene daa nḡin ḡajjoni ye, ike pennä kä yaac an ike tuccin kääygä an merkälen oogen nāḡi ḡugin muure, yaaka Beetlaam ye ke bānkä yaaka cokulaḡ ti ye, yaaka yuungen kä yewweni ke iñi ye, kä waan yaana ookke ḡiti ḡajjoni ti kä üükün woo kiṭṭa ye.

¹⁷ An ken däakit yaaka jaayi bāto İrmiya ye ogo,

¹⁸ “Yäaw tiinḡin Raama
iwoke ke nüüjdüḡ mooye.
An Rahiil week ogo merkä yeeke,
ike yaakkä kä lüüynü jok
ogo iken baawkono.”

ḡukcin Naacira

¹⁹ An wäana İirüüdüc tüwnee ye, i malak yen Piṭo üükün woo Yuucip ti kä lääggä Macir.

²⁰ An kiinne ogo, “Juwu, minneni koowu ke meen an ate ḡommañ yen mä Icārayiil, m'aka ṭäki nääkä minneni ye tüwḡin.”

²¹ An ike juwin an minneni koowne ke meen an attä ḡommañ yen mä Icārayiil ti.

²² An wäana Yuucip tiinḡe ogo Aarkalayüüc mükko yätkitḡin Yühüdiya nāntä wäyen İirüüdüc ye, i ike booññu kä ḡukcin wica, an koli lääggä, an ike attä baan mä Jalil.

²³ An ike attä an cäaynä baan yaana battä me ogo Naacira ye. An a yaaka jaayi bātoni ye ken däakit ḡuggen ogo, “Ike bi battä me ogo män Naacira.”

3

Büüṭo Yaaya Tüti Päy

¹ Nääkä yaakca ti Büüṭo Yaaya äätin nüüti me kä jiik Joon wo teettalaḡ baan mä Yühüdiya ji.

² An ike me päkkede ogo, “ḡage, kä nääḡkä yaackä yeeke an ḡuuke Joon ti, Yätkitḡin Pollon jiñe a cokilini.”

³ An a Yaaya ken jaaynene kä bāto İcaaya ogo,

“Māḡkalaḡ yaaw woo teettalaḡ wica ogo,
‘Päy toote yok yen Piṭo
an dale woti woo.’ ”

⁴ An Yaaya a jiik ṭakin yek kälāmgä ken enḡe, an ḡekcede ti kä boḡḡan teye ti, an a ṭääḡgä ke kickä ken a waak äämkä yeeke.

⁵ An umkutu m'aka cäyok wii mä Üürdüñ ḡoḡe ti ye, ke mä Yühüdiya muure ke mä Oorcaliim.

⁶ Ike umkutu päkkätä nääḡkä yaackä yeeken, an büüle wii mä Üürdüñ ji.

⁷ An wäana Yaaya mä Pirriḡiñni ke mä Cüddüḡiñni yoorreeda äätete ike ti kä ḡiräk ogo iken büülji ye, kiinne ogo, “Ikee merkä käggä! A ḡaani ken ikee kolle ogo ikee buurcee woo ko piinkä Joon yaaka ääto ye?”

⁸ Nāḡe käwkä yaaka nüüti ogo nääḡkä yaackä dalle buw an ikee ḡuukenee Joon ti ye.

⁹ An ikee ḡana ḡuuggic ḡoḡe ogo wäac ogo Abrayiim. Ikee kiine Joon liiti nāḡi pämkä yaakca ti a merkä yek Abrayiim.

¹⁰ An tiññan len a nüuton ti jengä bicḡingenen ti, an jaan yaana ḡiit ṭulge yejgaḡ ye, täayänä me woo an yeepänä me maccük.

¹¹ “M'aka nääḡkä yaackä yeeken dali buwin an ḡuukin ḡajäk Joon ti ye, ken büülü kä piik. An m'ana bi ätä ḡañi ti ye, ike ika bora kä teynä, an ika yoku batta päjjädä agä kiingon yeene yaana yoku päjjidi ädit waygä yeeke ye. Ike ikee bi büüle kä Wäaktāḡ Laḡḡä yen Joon ke maañ.

¹² An kuun yeene a iñte ti kuujjedee kä woo külkä päk ḡiti, an taga yeene wiñe bi laate woo, an päk yeeke bi ḡülje tuññu ji an külkä bi tuñge maañ yaana batta tüwit ye.”

Büüllü Yeecüwa

¹³ An wäattana Yeecüwa äätin kä ḡoḡe ätä Jalil atḡi wii yen mä Üürdüñ büülgü Yaaya.

¹⁴ An Yaaya yaakä an kiinne ogo, “Ika ṭäkä büülja kä iki, an iki ken äätä ika ti ogo?”

15 An luugi Yeecüwa ogo, “Dalä jiik yaakka wääti anan, nunko näänkä yaaka ðakkänä Joon ye, nanene duuggen.” An Yaaya gimmin.

16 An Yeecüwa büüttü an kääjin woo piitti. An wina pollon yore kupkene, an Wääktän Joon yootte küüyidi iñi ike ti ka biilkä gülküte an koojjin ike ti.

17 An jiik jääyin ñaalok pollon ji ogo, “A Minneni yeeni, yaana bilgä ñapeñap joni ye, inni.”

4

Yeecüwa Puuccutu Boonjin

1 An Yeecüwa koowi Wääktän Joon iñne woo teettalan ogo puuccü boonjin.

2 An büüttü nüünkä caykä kä nan ankä gütken ke miilkä gütken, an näägi kån.

3 An boonjin äätin ike ti an ike kiini ogo, “Naana iki agä Minneni Joon ye, pämkä yaakka kiinä dalä wääti a biggi.”

4 An luugi Yeecüwa ogo, “A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Batta a gin äämka pare ken mänbaan dooje, a jiik’a jaaygä Joon ye, ken mänbaan dooje.’ ”

5 An koowi boonjin iñne baan lanña yen mä Oorcaliim ti, an yutte anlanña yen Joon lenje ti ñaalok.

6 An kiinne ogo, “Naana iki agä Minneni Joon ye, donü yeepe iñi, a pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Malañji yeeke bi iingee jiik ogo iki, an iki bi tiijjida,

an iki bi ðurdida ñaalok inken ti, nunko nana tojdida ko pääm kiyü ti.’ ”

7 An luugi Yeecüwa ogo, “Cääna a pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Nana Piṭo Joon yünü puuccudu.’ ”

8 An iji boonjin ñaalok pääm bääynä tiṭte ti, an nüütkenne waak yek yätkitinni yek nommañ wiñe muure ke waak’a yawan ye.

9 An kiinne ogo, “Wakkä yaakka muure bi iñeni kä, naana ika ðunganaa iñi an ika maanña ye.”

10 An luugi Yeecüwa ogo, “Wükcü woo ika ti wiñ yen menkeeken! A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Piṭo Joon yünü ken ðungüdü iñi,

an ike pare ken maanja.’ ”

11 An mañji iñi boonjin, an malañji äätin ike yүүkki ti.

İjjin ti Nuugula Yeecüwa

12 An wääna Yeecüwa tiinjee kä ogo Yaaya müñji me an üüljinii me ye, ike dukcin nommañ mä Jaliil ti.

13 An Naacira daljene iñi, ike attä cääynä Kaparnahuum kä koon mooye taan, nommañ mä Jaabiloon ke Naptaali ti.

14 An yaakki ðääkit yaaka jaayi baṭo İcaaya ye ogo,

15 “Nommañ mä Jaabiloon ke Naptaali, koon mooye taan wii mä Üürdün taanñañja, Jaliil yaana cäyene boorgu ye.

16 M’aka cäyok müllä giti ye, yuṭtu bownu mooye.

An m’aka cäyok tiibbä tüwnü ti ye,* bownu diikin iñi iken ti.”

17 Waan yaanja ti Yeecüwa juwin kä pañña ogo, “Ḍage kä näänkä yaackä yeekic an duuke Joon ti, Yätkitin Pollon jiñe cokilin.”

Yeecüwa Bäärä Baaddoni Yaaka İjjiidi ti ye

18 An wääna Yeecüwa äätee kä koon mooye yen mä Jaliil taanje ti ye, ike yurcin mädin kä yewwe, Camaan yaana battä me ogo Bütürüc ye ke mäaden Anðaraawuc. An yüpcidi aañ piitti, iken a m’aka müügü yak ye.

19 An kiinne ogo, “Ääte, bääte ika ti, an ikee bi nüütke müünjü me bata yaana müüge kä yak ye.”

20 An wina ankä yeeken dalji iñi an bäätcin ike ti.

21 An wääna atene kä ye, ike yurcin mädin yakkalan kä yewwe nuca. Yaagüüp män Jabadı ke mäaden Yuhanna, cäyok kuun ji ke wäyen Jabadı, tüti ankä yeeken. An bärki Yeecüwa.

22 An wina kuun yeenen dalji iñi ke wäyen an bäätcin ike ti.

Yeecüwa Tiññä Me Diirken

23 An Yeecüwa attä laaynä Jaliil ji muure, an nüüti daanmallä yen Yühüññi ji, an päki kä Jiik Nerkä yen Yätkitin Pollon jiñe.

* 4:16 m’aka cäyok tiibbä tüwnü ti ye, A m’aka Joon kucu an a yäayin cäyok müllä giti ye.

An ɕiĩni yor carre ke rackitin muure waadgä mäbaan.

²⁴ An nãjji me an yãntonɕe ɕakkä ke Cüüriya ji muure, an m'aka a rackä ye, äbi me ike ti yaaka cäyge rackitinni a päkkitni ke pillä yoken ti ye, ke yaaka cäygene menkeekeni ye, ke yaaka tüwdidi ye, ke yaaka ämgen ke buggen a tüwin ye, an ɕeeñne muure.

²⁵ An ɕon diirken bäätcin nãñe ti mä Jalil ke Bänkä Caay, ke Oorcalim ke Yühüdiya, ke wii mä Üürdün taanñaña.

5

Paññä Pääm Wic

¹ An wääna Yeecüwa yuɕtee kä ɕon diirken ye, ike attä pääm wic, an cääjjin iñi. An baaddoni yeeke äätin ike ti,

² an ike uccin kä paññä an kiinne ogo,
³ “Ñaaynä m'aka a aangä kä wääktan ye ti, Yätkitin Pollon jiñe a yeenen.

⁴ Ñaaynä m'aka nüüji ye ti,
iken bi lüüygü me jugin.

⁵ Ñaaynä m'aka ɕuuggen ɕuukcutu iñi ye ti,
iken bi yäti nommañ wiñe muure.

⁶ Ñaaynä m'aka näkä kãñ ke yeen kä wonnu ye ti,
iken bi bur.

⁷ Ñaaynä m'aka ängidi ngingin ye ti,
iken bi ängänä me ngingin.

⁸ Ñaaynä m'aka juuggen ladan ye ti,
iken bi Joon yoorgu.

⁹ Ñaaynä m'aka nãñi njiibbin ye ti,
iken bi battä me ogo merkä yek Joon.

¹⁰ Ñaaynä m'aka putkunu me gitä kä wonnu yeenen ye,
Yätkitin Pollon jiñe a yeenen.

¹¹ Ñaaynä ikee ti naana ikee kirge me, an ikee putkene me gitä, an ikee kakkete me witin kä yiñ ogo ika ye.

¹² Juuggic ñapi kä yaac, nãñka iñdin yeenic yawconɕe agee kä pollon ji ye, an cääna bãtoni yaaka ñomgic ti ye putki gitä anan.

Äyyä ke Diktän

¹³ “Ikee age äyyä yek nommañ wiñe. An naana äyyä lämme yäaynä ye, bi läpi iñi ogoo ñuca? Batta ñuca päjjidi ginkalan ti,

päjjidi yeepänä me woo an määrganä me iñi kä me kiigen.

¹⁴ “Ikee age diktän yen nommañ wiñe. Baan mooye yaana pääm wic ye batta liilgä me kä paannä yok.

¹⁵ An baati m'ana diko paane an küme wic kä arwal ye. Ike ɕääkci diko dooce nãñ'a yuddee kä ye, an ääcidi diktän me ti muure yaaka äräk ye.

¹⁶ Cääna dalä diktän yüünü diki me ñomgen ti, nuñko nãñkä ñerkä yüükü yoorge daa me an mägene me Wäac yaana ñaalok pollon ji ye.

Macii Äätin Dääkit Jiik Doocin yek Joon

¹⁷ Nana ikee duuce ogo ika äätonoo angodoo yokin jiik doocin yek Müüca ke yaaka peri bãtoni ye, ika batta anğadä yokin, ika äätänä ɕääktä.

¹⁸ Ikee kiine a gitken anña pollon ke nommañ baakke, baati ñicole ke ɕomɕom yaana bi käjä woo jiik doocin yek Joon ti ye, ke wakkä muure ɕagene.

¹⁹ M'ana jiik iñinile kä keelok liiñne gitä an me nüünne kä päy yeene ye, bi battä me ogo men deerconɕe Yätkitin Pollon ji ti, an m'ana nãñin kä jiik iñini yek Joon an nüütee ye, bi battä me ogo men mooye Yätkitin Pollon ji ti.

²⁰ Ikee kiine naana nãñkä ñerkä yeekic batta käalcidi woo yek Pirriciinni ti ke nüütöni jiik doocin yek Joon ye, ikee batta bi kaace ti Yätkitin Pollon ji ti.

Piinkä

²¹ “Tiinñe kiinnene me dänkä yurgo yaaka kä on ye ogo, ‘Nana iki nääkä me, an m'ana näkkä men ye päjjidi joocu me.’

²² An ikee kiine m'ana a penon kä mäaden ke käwen ye, päjjidi joocu me, an m'ana mäaden kirre ogo, ‘Waanji’ ye päjjidi doocunu me iñi nãñtä ba' küüllü*. An m'ana mäaden kirre ogo, ‘Booñ’ ye i päjjidi ati maccük.

²³ “An naana iki äccädä iccin tambal daan lanña ji, an iki päjjini mäadic ke käwic yanjalan ikee age büültini ye,

²⁴ gin yüünü daljä tambal ñome ti an atä por cuure ke mäadic, an wäättan ɕuuku iccin yüünü iñä Joon.

* 5:22 ba' küüllü a nãñ'a ɕuccete me iñi m'aka nãñkä yältä ye.

25 “Jiik toode kä biraŋ ke ciŋdo yüünü yaana iki ijey nantä ba' jooñnu ye, naŋe i mor ikee äate päy ji, i mor batta iki daakey ti juco ti, aŋ juco iki iñey tüico, aŋ tüico iki yeepey gaŋgar ji.

26 İki kiineni a giŋken, iki batta bi kääjä woo gaŋgar ji ke giŋ yüünü yaana buccin ye, icceeda muure.

Balkitän

27 “Ikee tiinŋe jaaye me ogo, ‘Nana iki nändä balkitän.’

28 Aŋ ikee kiine, m'ana däämjin iin ti kä poŋ kääcinene ye, i daŋŋa nanŋä balkitän jone ti.

29 Naana a waŋü birrä ken iki pugey dok kä yiñ ye, i luulu woo aŋ yeepci woo. Neraŋ iinca naana giñü kalaŋ yääy ye, kä yaana gaanü muure yeepene daa me maccük ye.

30 Aŋ naana a iñtü birrä ken iki pugey dok kä yiñ ye, tocci woo aŋ yeepci woo. Neraŋ iinca naana giñü kalaŋ yääy ye, kä yaana gaanü muure atee kä maccük ye.

Äkin İin

31 “Cäanna jaayi me ogo, ‘M'ana iinje äkkene ye dale pirke meenka yen äkin.’

32 Aŋ ikee kiine, m'ana iinje äkkene i batta kä balkitän ye, i aŋan icce balkitän giŋi. Aŋ m'ana kuñnu iin yaana a äkkinä ye, i aŋan nanjit balkitän.

Lüttän

33 “Nuca tiinŋe kiinnene me dänkä yurgo yaaka kä on ye ogo, ‘Nana liittäŋŋi yüükü liigä giŋi tääckä liittäŋŋi yüükü daage ke Pito.’

34 Aŋ ikee kiine ŋana ikee liite! Nana kä pollon a nantä ba' nook yen Joŋ,

35 aŋ ŋana kä ŋommañ a nantä yaana ducee kä küge ye, aŋ ŋana kä Oorcaliim a baan mooye yen yätkä yaana yawan ye.

36 Aŋ ŋana iki liitä kä wiñü iki batta liitä nanjä jiikcan bownu ke yen üllü.

37 Jiik'a jaayä ye dalä wodaŋ naana daa a ‘Ee,’ ye, i daa a, ‘Ee,’ aŋ naana daa a ‘U’u,’ ye, i daa a ‘U’u,’ aŋ yaaka ŋuccin ti yaakka ti ye, i ätä yiñ ti.

Nana Ikee Wäne

38 “Tiinŋe jaayi me ogo, ‘Waŋ ke waŋ aŋ lenŋä ke lenŋä.’

39 Aŋ ikee kiine, män yiñ ŋana danŋe kä yiñ. Aŋ m'ana iki paccey taanŋü birrä ti ye, i menen tukkeeda kä ŋuca.

40 Aŋ m'ana täki iki ciŋey ogo ike iñŋey burŋu jone ye, i iñjeeda ke burŋu mooye cääna.

41 Aŋ naana iki iirgi kääygon ogo ike iiccey wuun ko keelok ye, i ate ke ike wuuggu kä yew.

42 Aŋ m'ana ñujjin iki ti ye, i iñä. Aŋ m'ana täki kujit miingä iki ti ye, ŋana tiiŋä.

Ädän Yüünü Bilgä

43 “Tiinŋe jaayi me ogo, ‘M'ana yiire kä ye bilgä aŋ ädän yüünü putku ji.’

44 Aŋ ikee kiine ogo, ädänŋi yeekic bilge, aŋ mäte kä m'aka ikee putkene giŋi ye,

45 nunko bi wäate kä age merkälen yek Wäac yaana ñaalok pollon ji ye. Aŋ aŋ yeene nanŋe kääjidi ogo mä yaackä ke mä ŋerkä, aŋ ñaal yeene tuujede ogo mä wotku ke m'aka batta wodaŋ ye.

46 Aŋ naana ikee bille m'aka ikee bilgene ye, a iññä yaana wali ye ken bi kañe? Aŋ yaakka batta a yaaka nanŋä düttoni yaacken cääna ika?

47 Aŋ naana a mädgic ke käwgic päaken ken ŋiibde ye, wali nääŋkä yeekic yaaka nanŋe buŋe kä me ye? Aŋ yaakka batta a yaaka nanŋä waanŋini cääna ika?

48 Ikee dale age küümün bata Wäac yaana ñaalok pollon ji, agee kä küümon kä ye.

6

Iñdin M'aka Täki ye ti

1 “Waŋŋic tüice ŋana ŋerrä yeenic nanŋe me ñomgen ti, ogo yoorji me. Naana ikee nääŋe aŋan ye, ikee batta bi cäygene kä iñdin Wäac yaana ñaalok pollon ji ye ti.

2 Aŋ naana iki iñdä m'aka täki ye, ŋana nüddü kä yäaw gülteteni me ñomgen ti bata yaana nanŋä läañoni daanmallä yen Yühüünŋi ti, ke päaygä giŋi ogo iken maanji me yokin ye. Ikee kiine a giŋken, a iññä yeenen dune ina.

3 Naana iki iñdä aagon ye, iñtü aam ŋana bäaggädä ŋäjjä giŋ'a nanŋä iñtü birrä ye,

⁴ nun̄ko iccin yūünü wäatee kä a paangon yok, an̄ Wäac yaana yuʒit waak muure yaaka a paangin yokin ye, ken iki bi iñey.

Mallä

⁵ “An̄ naana ikee mäte ye, nana ikee beele bata lään̄oni. Iken billä mäti i yudok ñaalok daan̄mallä yen Yühüün̄ni ti, ke yoggonni yek pääygä ti ogo iken yoorji me. Ikee kiine a gütken, a iñdin yeenen dune ina.

⁶ Naana iki mäta ye kaacci äräk baannü an̄ äntüke üüljü, an̄ mäta Wäac yaana batta yoottu me ye ti. An̄ Wäac yaana yuʒit waak muure yaaka a paangin yokin ye, ken iki bi iñey.

⁷ “An̄ naana ikee mäte ye, jiik'a a waanji ye nana n̄occede giti bata waanjin̄i. Iken düüci ogo iken bi tiingüi Joon̄ ko jiik diirken yeeken yaakka.

⁸ Nana ikee beeljede bata iken, Wäac n̄ajjä waak'a t̄akke ye, i batta mor taaje.

⁹ “Mäte bata mallä yaanni ogo, Wäyo yaana ñaalok pollon̄ ji ye, dalä Yän̄ton̄dü wäati a lan̄nä.

¹⁰ An̄ Yätkitin̄ yūünü dalä dägä, an̄ t̄akt̄an̄ yūünü dalä wäati n̄ommañ wic bata yaana daa ñaalok pollon̄ ji ye.

¹¹ Iñjon biggi yooko yek an̄ yaanni jiñe.

¹² Kulkoon̄ duuggen n̄äänkä yaackä yooko bata yaana daa kulkodon kä m'aka ikoon n̄än̄koton n̄äänkä yaackä ye.

¹³ Nana ikoon üün̄jodoon puuccinni giti, t̄ääkcä mäagoon woo yiñ giti.

¹⁴ “An̄ naana me kulkudu kä n̄äänkä yaackä yaaka n̄än̄kiti ye, Wäac yaana ñaalok pollon̄ ji ye, iki bi kulkey cääna.

¹⁵ An̄ naana me batta kulkudu kä n̄äänkä yaackä yeeken ye, Wäac iki batta bi kulkey kä n̄äänkä yaackä yüükü.

Büültün̄

¹⁶ “An̄ naana ikee büüte ye, nana ñomgic ñirde bata lään̄oni, iken ñomgen ääkkätä, nüüt̄kütü me ogo iken büüto. Ikee kiine a gütken, a iñdin yeenen dune ina.

¹⁷ An̄ naana iki büütu ye, jiikü püüjgü an̄ wangü püüjju woo,

¹⁸ nun̄ko büültün̄ yūünü nana yootte daa me, dalä a Wäac yaana batta yoottu me yok ye ken yuʒit. An̄ Wäac yaana yuʒit

waak muure yaaka a paangin yokin ye, ken iki bi iñey.

Büüñgü Waak Nerkä Pollon̄ Ji

¹⁹ “Nana ikee büüke waak nerkä duckede duuggic n̄ommañ wic n̄ant̄a yaana cüülge daa giti diidini ke duy ye, ke n̄ant̄a yaana liikä giti k̄atoni k̄atene kä ye.

²⁰ T̄ääkce büüke waak nerkä ducke duuggic ñaalok pollon̄ ji, n̄ant̄a yaana diidini ke duy batta cüüti giti ye, ke n̄ant̄a yaana batta liikä giti k̄atoni k̄atene kä ye.

²¹ N̄ant̄a yaana duce kä waak nerkä yeekic ye, i juuggic daa a wica cääna.

²² “Wan̄ a diko yen yor. Naana wangü n̄eran̄ ye, i yorü muure a küümon kä dikt̄an̄.

²³ An̄ naana wangü yejan̄ ye, i yorü a küümon kä müüllä. An̄ naana dikt̄an̄ yaana iki ti yaanna a müüllä ye, i müüllä yaanna bi yawan̄ kä yaac!

²⁴ “Baati m'ana wäati a ñuugulo yen me mäyken kä yew ye, naana ye, i yan̄kalan̄ bi putke ji an̄ yan̄kalan̄ bi bilge, an̄ naana ye, i yan̄kalan̄ bi tiingede an̄ yan̄kalan̄ bi gäale giti. Ikee batta liiṭe age ñuuguloni yek Joon̄ ke tiil.

Ikee Nana Payde Jiik Giti

²⁵ “Ikee kiine a gütken nana ikee payde jiik giti üññü yeenic ti ogo, n̄aaka ken bi amje, an̄ n̄aaka ken bi maadje an̄ cääna yokic ti ogo n̄aaka ken bi en̄dee. Üññü batta büti witkin gin äämkä, an̄ gaan batta büti witkin burun̄gu?

²⁶ Yoore por diirgä pollon̄ jiñe iken batta piiti an̄ batta iti, an̄ batta kuutit yokin tuucku giti, an̄ Wäac yaana ñaalok pollon̄ ji ye ken äämi iken. An̄ ikee batta büta kääte kä yaac kä iken?

²⁷ A n̄aani ken ikee ti kä paydin jiik jiñe yoku liiṭi n̄ücci ti wuun̄ kä keelok üññü yeene ti?

²⁸ “An̄ ikee päje jiik giti ogo burun̄gu ina? Yoore deykä yaaka yül woo ye iken batta ñuugal an̄ batta wiñi un̄talli.

²⁹ An̄ ikee kiine yätkä Cilimaan̄ cekkitin̄ yeene ti muure batta a en̄din̄i bata iken.

³⁰ An̄ naana Joon̄ deykä yaaka yül woo yaakka iñkede ye, yaaka a winni tiññan̄ an̄ tiññak yibjan̄a me maccük ye, ike batta bi

kääti kä iinjin ikee? An ikee luggin yeenic deeran ina?

³¹ “Nana ikee payde jiik gitkic an ikee jaaye ogo, ‘A njaaka ken bi amin?’ an ‘A njaaka ken bi maatın?’ an ‘A njaaka ken bi enjin?’

³² A wääkeni ken kälit waak yaakka natin muure, an Wääc yaana ñaalok pollon ji ye, nájja ogo ikee takce waak yaakka muure.

³³ Por iije kälde Yätkitın yen Joon ke wonnu yeene, an waak yaakka muure bi njuckene kä me ti.

³⁴ “An anan ikee nana payde jiik gitkic ogo tinnak, tinnak daa payit done. Anka gitken muure yanjalan daa kä yin yeene yaana ike päccätä ye.

7

Jooñnu me

¹ “Nana me jooje, nunko nana kände kä jooñnu.

² Kä waan yaana juce kä me ye ken daa bi jooce kä me an kä pääynä yaana päaje kä me ye ken daa bi pääjgene kä me.

³ “İki däämä luum yaana määdic ke käwic wañe ti ye, an jaan mooye yaana wanü ti yaanna batta daamä ina?

⁴ An määdic kiindä ogo, ‘Dalä luum yaana wanü ti yaanna äbä woo,’ i jaan mooye a wanü ti anan ogo?

⁵ İki lääño, paran jaan mooye äbä woo wanü ti nunko däämii tetan, an nunko luum määdic äbee daa woo wañe ti ye.

⁶ “Wakkä latkä nana inde gukku, an nana waak yeekic yaaka tiilcidi ye yipgede kutungu. Naana yibgene daa ye, bi määrganä inä kä kiigen, an bi duku ikee näke.

Ñuje An Bi İngi Me

⁷ “Ñuje, an ikee bi inge me. Määje, an ikee bi käne. Tume, an äntüke bi kupkene kä me.

⁸ M'ana täaci ye, bi ingä me. An m'ana määji ye, bi kani. An m'ana tümı ye äntüke bi kupkene daa me.

⁹ “A njaani ken naana minneni yeene täacci ogo binjan ye, i inä päam?

¹⁰ An naana täacci ogo yakcan ye, i inä kaan?

¹¹ An ikee mä yaackä, äccin wakkä ñerkä merkä yeekic ti naje, an Wääc yaana ñaalok pollon ji ye, bi äccidi ogo büta waak ñerkä m'aka täacci ike ti ye!

¹² Me nängede näänkä yaaka takce ogo nängede daa ko me ye, an yaakki a jiik doocin yek Müüca ke meenka bätöni.

Päy Diiwconde ke Gäabconde

¹³ “Kaace kä äntüke diiwconde. Äntüke yaana ati düümtin ti ye, gäaban an päy yeene wääne pañalan, an kaaccete kä me ñiirken.

¹⁴ An äntüke yaana ati ünñu ti ye, diiwan an päy yeene wääne pegan, an a me deewken ken kani.

Jaan ke Tulge

¹⁵ Wanjic tiice kä bätöni yaaka a yelonji ye. Iken äätä kä biilkä kabälgä an külok a bäwni yaaka uudu ye.

¹⁶ An bi nje kä näanken. Yoku jaan yaana beel bata lüütikon ye urgu me küügü ti, ke noommu yoku urgu me tiim ti?

¹⁷ An jaan ñerconde daa giit tulge ñerken an jaan yaajgonde daa giit tulge yaacken.

¹⁸ Jaan ñerconde batta giit tulge yaacken, an jaan yaajgonde batta giit tulge ñerken.

¹⁹ Jaan yaana batta giit tulge ñerken ye tääyanä me inä an yeepänä me maccük

²⁰ An bata yaana jengä njide daa kä tulgen ye, cääna bätöni yaaka a yelonji ye bi njide kä näanken.

Ikee Kuje

²¹ “Batta a me muure yaaka ika bäarga ogo, ‘Pito, Pito,’ ye, ken bi kaaci ti Yätkitın Pollon ji ti. A m'aka näanjä kä taktan Wäyo yaana pollon ji ye ken bi kaaci ti päaken.

²² An niinnä yaanja ti me ñiirken ika bi kiinta ogo, ‘Pito, Pito, ikoon batta bätton kä yantondü an ikoon batta ñuuttton menkekeni kä yantondü, an ikoon batta nanjon wakkä yäwkä ñiirken kä yantondü?’

²³ An bi kiinä ogo, ‘Ikee kuje ogo wec. Ange yokic ika ti ikee yaaka liige gitı jiik doocin ye.’

Än Yüünü Koru Näntä Karkar

²⁴ “An m'ana tiinjä jiik yeeki yaakki, an ñuugulene kä ye, bi beelji bata nájjo yaana an yeene korre karkar gitı ye.

25 An ñaal määdin an tääl äätin an jommu küütin an an olle an batta a ðimmini a yaana agee kä koṭon kä karkar wic ye.

26 An m'ana tiinṅä jiik yeeki yaakki an batta agee kä ñüügülini kä ye, bi beelji bata oon amgonḁe yaana an yeene korre ṭinjal giti ye.

27 An ñaal määdin an tääl äätin an jommu küütin an an olle an ðimmin iñi an ðimminene yāwanḁ.

28 An wääna Yeecüwa ḁanṅee kä jiik ye, ṭon witken ḁiiktin kä nüünṅü yeene.

29 Nääṅka ike nüütee kä bata m'ana cäyge mügdin ye, an batta bata nüütöni jiik ḁoocin yek Joonḁ yeeken.

8

Yeecüwa Ṭiññi Men Näkä Jaan

1 An wääna Yeecüwa kääjenee kä iñi pääm wic ye, i ṭon ḁiirken bäätcin ike ti.

2 An oon yanḁalan äätin ike ti näkä jaan, an ḁünḁin iñi ñome ti, an kiinne ogo, “Mügdo, naana iki gimmädä ye, laatca yokin woo.”

3 An Yeecüwa inṭe lajjene an tamme yok an jaajjin ogo, “Ika gimmädä. Latci woo!” An kä ḁeeraṅ anṅi yore lattä woo kä jaan.

4 An kiini Yeecüwa ogo, “Yooru, māḁkalanḁ ṅana nüütküdü, atä an yorü nüütkü män daaṅ an äccä gin'a iini Müüca ye, dalä wääti a ṅajjin iken ti ogo iki lattey woo.”

Luggin yen Duuṅgon Kääygä

5 An wääna Yeecüwa kaaccee ti Kaparnahuum ye, i ḁuuṅgon kääygä yen mä Ruumaan yanḁalan äätin ike ti, an ike ñujgi yok ogo,

6 “Mügdo, kiingon yeeni bilti nün iñi paa bür wic a püündini, wääci kä yaac.”

7 An kiini Yeecüwa ogo, “Ika bi äätä an ike ṭeeñä.”

8 An luugi kääygon ogo, “Mügdo, batta päjjidi iki kääjä äräk baanni, jaajjä jiik kä winninä an kiingon yeeni bi ṭeñ.

9 Ika cääna agä oon iñi mügdin ti, ke kääygälen iñi ika ti, an yaana kiinä ogo, ‘Atä,’ ye, i daa atä, an yaana kiinä ogo, ‘Äätä,’ ye, i daa ätä, an naana kiingon yeeni kiinä ogo, ‘Yaanni nanjä,’ ye, i daa nanje.”

10 Wääna Yeecüwa tiinṅee kä anan ye, wiñe ḁiiktin an m'aka ike baattä ye, kiine ogo, “Ikee kiini a gitken, Ika batta agä käñon mä Icärayiil ti m'ana luggin yeene ṭalaṅ anṅi ye.

11 Ikee kiine me ḁiirken bi ünḁü kä ñomuk ke ṅäjäk an cääjji ḁärṅañ äämkä ti ke Abrayiim, ke Icaak an Yaagüüp Yätkitin Pollonḁ ji ti.

12 An merkä mä Icärayiil ḁiirken, yaaka yoku Yätkitin a yeenen ye, bi yibjänä me müllä giti nänṭä ba' iwok ke ṅeeynä me leken.”

13 An Yeecüwa duuṅgon kääygä kiinne ogo, “Atä! An bi nanḁi ḁoṅe iki ti bata yaana lugginii kä ye.” An waan yaanna ti kiingon yeene ṭeeñä.

Yeecüwa Ṭiññä Me ḁiirken

14 An wääna Yeecüwa ḁakkee kä ti paa ba' Bütürüc ye, i Bütürüc mareyḁe kaññe nün iñi a raac yore ääti.

15 An tamme inkin, an yor äärtänene baakkin an juwin ñaalok an ike nanḁi gin äämkä.

16 An biigin yaanja ti ike icki me m'aka cäygene menkeekeni ye, an wääktänḁi yaacken yaakka ñooṭṭe woo kä jiik, an m'aka a rackä ye ṭeeññe muure.

17 Yaakki ḁääkit yaaka jaayi bāṭo İcaaya ye ogo, “Ike yor carreni yooko koowne an rackitinni yooko waaññe.”

Baaddin Yeecüwa Pilaṅ

18 An wääna Yeecüwa ṭon yoorreeda kä ike ti ye, i baaddoni yeeke iññe jiik ogo iken irco woo koon mooye ti taanḁañja.

19 An nüütö yen jiik ḁoocin yek Joonḁ yanḁalan äätin an ike kiini ogo, “Nüütö, nanṭ'a atii kä ye, i İki baaddeni.”

20 An kiini Yeecüwa ogo, “Wiiwkä cäyge kälken, an ḁiirgä pollonḁ jiñe cäyge kurken, an Minneni Mänbaan batta cäyge nanṭ'a nääkcedee kä wiñe ye.”

21 An baaddo yeene yanḁalan ike kiini ogo, “Mügdo, dalä por ika atä wäyo jigä, an wäättan ika ḁuuku iki baaddeni.”

22 An kiini Yeecüwa ogo, “Bäätä ika ti, an dalä mä tüwin jiki mä tüwin yeeken.”

Yeecüwa Jommu Wiingä Yuutte iñi

²³ An wääna Yeecüwa kaaccee kä kuun ji ye, i baaddoni yeeke bäätcin ike ti.

²⁴ An kä deeran anji jommuwiingä küütin koon mooye ji, kuun wigde yok a yaana müüne ye, i Yeecüwa a ooton.

²⁵ An baaddoni attä ike cuujgi an kiintä ogo, “Mügdo, mäkkoon ikoon danja müñon!”

²⁶ An iken luugi ogo, “Ikee booje ina? Ikee yaaka luggin yeenic deeran ye!” An juwin ñaalok an jommuwiingä ke koon mooye gerre, an yuuttu iñi.

²⁷ An baaddoni witken diiktin an tääjä päaken ogo, “A ñaani inni? Jiike tintä jommuwiingä ke koon mooye yaanni!”

Yeecüwa Tiiññä Ook kä Yew Cäygene Menkekeni

²⁸ An wääna Yeecüwa ircenee kä woo baan mä Jadarayin koon mooye taanñañja ye, päägi ook kä yew käjä woo kälkä witin cäygene menkekeni. An wica baati m'ana kaajit kä päy yaanja ti ye, iken a mä yääññä.

²⁹ An iken jaajjin kä yääw mooye ogo, “İki tākä ikoon nan̄doon ogo, iki Minneni Joon? İki äätini winni ikoon joojjon, i waan batta mor dägä anji?”

³⁰ An kutun̄gu ðiirken yakkalan̄ bilti kääji kä cokal iken ti.

³¹ An menkekeni Yeecüwa malgä yok an kiintä ogo, “Naana ikoon ñoolcodoon woo ye, ñoolcon kutun̄gu git̄i.”

³² An kiini Yeecüwa ogo, “Ate!” An kääjin woo an attä kaaccä kutun̄gu git̄i, an kutun̄gu düürjin iñi koon mooye ji, an bügjin piitti an müññü.

³³ An m'aka kääji kutun̄gu ye buurcin woo, attä baan ji, an me nüüt̄ki kä wakkä yaaka nan̄jä ðuuggen ye muure, ke yaaka nan̄jä ðuuggen m'aka cäygene menkekeni ye ti.

³⁴ An mä baan mooye muure kääjin woo Yeecüwa ti. An wääna yoorene daa ye, i malgä ogo baannen daljee iñi.

9

Yeecüwa Tiiññä M'ana Yore a Tüwon Ye

¹ An ike kaaccä kuun ji ircin woo koon mooye taanñañja, an äätin baan yeene ji.

² An wina mäkkalan̄ ike icki men yore a tüwon, niin gaan niinkä ji. An wääna luggin yeenen yoorene daa Yeecüwa ye, m'ana yore a tüwon yaanna kiinni ogo, “Minneni yeeni, jonü tiīgä! Nääñkä yaacken yüükü kul̄kini me.”

³ An nüüt̄oni yakkalan̄ yek jiik doocin yek Joon luugjin päaken ogo, “Oon yaanni jaay ina anji, düüci ogo, ike agje Joon?”

⁴ I daa paydin yeenen ñäjñä Yeecüwa, an taaññe ogo, “Ikee payde yiñ juuggic ti ina?”

⁵ A yaana wali ye ken potulan̄ jaajjä kä, ‘Nääñkä yaackä yüükü a kul̄kini,’ halla jiik, ‘Juwu ñaalok an atä?’

⁶ An ika tākä ikee ñäje ogo Minneni Mänbaan cäȳgüida ko mügdin ñommañ wic yen kul̄kin nääñkä yaackä.” An m'ana yore a tüwon ye kiinne ogo, “Juwu ñaalok an gaan niinkä yüünü koowu an atä paa.”

⁷ An ike juwin an attä paa.

⁸ An wääna ton̄ yuṭtene ye, iken bojgin an Joon maan̄i yok yaana iccidi mügdin mänbaan ti ye.

Yeecüwa Bäärä Matta

⁹ An wääna Yeecüwa kaajdee kä wica ye, ike yuṭtu men yan̄kalan̄ battä me ogo Matta cäȳ nantä ba' düllü tiil, an kiinne ogo, “Bäätä ika ti.” An juwin an bäätcin ike ti.

¹⁰ An wääna Yeecüwa attene ke Matta paa baanne ammä ti ye, i düṭoni yaacken ke mä yaackä äätin, an cääjjin iñi Yeecüwa ti ke baaddoni yeeke.

¹¹ An wääna Pirrīcīinni yuṭtene anan ye, iken baaddoni yek Yeecüwa taaji ogo, “Nüüt̄o yeenic ämi ke mä yaackä ke düṭoni tiil ina?”

¹² An wääna Yeecüwa tiin̄jee kä anan ye, i ike jaajjin ogo, “M'aka yoken ñeran̄ ye batta tāk̄i tiiñ̄o, a m'aka a rackä ye.

¹³ Ate an jiik bāto yaakki ooke git̄i, ‘İka tāk̄ä me ängede ñinḡin, batta a iirrä wäämmä yok ika ti.’ İka batta äätänä bäärä mä wotku, a mä yaackä.”

Täactän̄ yen Büüt̄in̄

¹⁴ An ään̄kalan̄ baaddoni yek Yaaya äätin Yeecüwa ti, an täaccin ogo, “İkoon ke Pirrīcīinni büüt̄on, an baaddoni yüükü batta büüt̄i ina?”

15 An luugi Yeecüwa ogo, “Yoku wilgä yek or ñääññä nüüji i mor or ñääññä cäyok ke iken anji? Niiñkä bi ätä yaana or ñääññä koowge daa me iken ti ye, an wäättan iken bi büüti.

16 “An baati m'ana burnu kicconde küüpe ti menen daane ti ye, burnu piile kicconde bi käjä woo daane ti, an kääle bi tal.

17 An baati m'ana määk cotku pooke kücam määk daane ji ye. An naana nanje ye, i kücam määk daane bi pür, an määk bi puku woo, an kücam määk bi yaac. An määk cotku pookcutu me kücam määk kicconde ji, nunjo cäyene teṭan muuṭuk ye.”

Yeecüwa Tiiññä Kä Luggin Yen Me

18 An wääna Yeecüwa jaayee jiik yaakka me ti ye, i yäti yanjalan äatin ike ti, an dñjñin iñi an jaajjin ogo, “Tuulle yeeni tüwnü tiññaanji. An äätä iñtü doocci ike ti dalä cuyu.”

19 An Yeecüwa juwin an attä ke ike an baaddoni yeeke cääna.

20 An iij yanjalan äatin ike ti a nääkinä yuungu kä caay witken kä yew i iijä, an äatin kä Yeecüwa ñañe ti, an burnu yeene tüke tamme yok.

21 An iij jaajjin jone ti ogo, “Naana cääna a burnu yeene ken tabä yok ye, i ika bi teñä.”

22 An Yeecüwa yore yelle an iij yoorre, an kiine ogo, “Tuul yeeni jonü tiijgä. Luggin yüünü iki teññey.” An wina iij teññä.

23 An wääna Yeecüwa kaaccee kä äräk ba yäti, an yuṭṭee ṭon lelene an oolene uulgu nüüjdñj ye,

24 i ike jaajjin ogo, “Kaace woo üñtük, tuulle batta a tüwon a ooton.” An ike yirkätä me.

25 An wääna ṭon kaaccene üñtük ye, i ike kaaccä äräk an tuulle müñje kä iñte, an tuulle juwin ñaalok.

26 An jiik yaakka piirjin woo baan ji muure.

Yeecüwa Tiiññä Uykuni kä Yew

27 An wääna Yeecüwa kaajdee kä wica ye, i ook yakkalan kä yewwe a uykuni ike baattä, an yawdidi ogo, “Angoon ñingñin, Minneni Daawüüt!”

28 An wääna ike kaaccee kä äräk ye, uykuni äatin ike ti, an taaññe ogo, “Ikee luggede ogo ika liiltoo ko pännä wanjin ikee?”

An iken luukcin ogo, “Ee, Mügdo.”

29 An täämme wanjen ti, an kiinne ogo, “Dale wääti ikee ti kä luggin yeenic.”

30 An wanjen pättä. An koli Yeecüwa kä car ogo, “Mänjalan ṇana nüütkede kä gin yaanni.”

31 An iken ṭääkcin attä jiik piirji woo baan ji muure.

Yeecüwa Tiiññä Oon Batta Jaay

32 An wääna iken kaaccene kä woo ye, i oon yanjalan äbi me ike ti batta jaay cäygene menkeeke.

33 An wääna Yeecüwa menkeeke ñootṭee daa kä woo ye, i wäättan oon jääyin woo. An ṭon witken diikcin, an jayok ogo, “Baati gin'a a wääton bata yaanni Icärayiil ji ye.”

34 An Pirriicünni ṭääkcin jayok ogo, “Ike a iñgon kä mügdo yen menkeekeni teynä, ina ken ñuuṭee kä menkeekeni yaanna.”

Päk Diräk an Iṭoni Dewgan

35 An Yeecüwa attä laaynä bänkä mäyken ke bänkälän gitä, nüütä daanmallä yen Yühüünñi ti, an päki kä Jiik Nerkä yen Yätkitin Pollon, an tiiñi yor carre ke m'aka wääci rackitin ye.

36 An wääna yurcenee kä ṭon ye, i ängene ñingñin kä yaana iken witken agene yääyin an batta kändene yüükkñin ti, bata käälgä yaaka batta cäygene kaaydo ye.

37 An baaddoni yeeke kiinne ogo, “Wakkä piitñin yaaka a eegin ye diräk, an iṭoni ken dewgan.

38 An ñujje Mügdo yen errä wakkä piitñin ti, dale tucu iṭoni errä wakkä piitñin.”

10

Yeecüwa Tuccin Woo Tüüjgi kä Caay Witken kä Yew

1 An Yeecüwa baaddoni yeeke yaaka kä caay witken kä yew ye, bärkene ti, an iññe mügdñin ñuuṭene menkeekeni an tiiñene rackitinnñi ke yor carrä muure.

2 A yäñtänñi yek tüüjgi yaaka kä caay witken kä yew ye ikki,

İjjidi kä Camaan, yaana battä me ogo
 Bütürüc ye,
 ke mäaden Añdaraawuc,
 ke Yaagüüp minneni Jabadi,
 ke mäaden Yuhanna,
³ ke Piliip,
 ke Bartalamawuc,
 ke Yuungon,
 ke Matta yaana a ðuto ye,
 ke Yaagüüp minneni Alpi,
 ke Taḍawuuc,
⁴ ke Camaan yaana näkä maam kä baan
 yeene ye,
 ke Yahüüja Garyüüti yaana a aagdo ñac
 yeene ye.

⁵ Yeecüwa tuccin woo tüüjgi caay witken
 kä yew kä eenjinni yaakki ogo, “Ñana ikee
 ate boorgu ti, an ñana ikee kaaccede ti
 baan mä Caamira yañkalan ji.

⁶ Täakce ate mä Icärayiil ti käbälgä yääyin
 yek Jooñ.

⁷ Ate an baḗe ogo, ‘Yätkitin Pollon jiñe
 cokilin ti.’

⁸ M'aka a rackä ye teeñe, an mä tüwin
 cuujge tüwnü ti, an mä jaan laade yokin an
 menkeekeni ñooḗe woo. Ikee kuññe käpet
 an daa ice käpet.

⁹ “Ñana ikee kujde tiilgä kumku tiilgä
 gälkä yeekic gitä, ñana tiil mäyken ke licken
 cääna.

¹⁰ Ñana ikee kujde kücümgu wään yeenic
 ti, ke buruñgu ñana kügde ke waygä ke
 läcängä, m'ana ñuugal ye päjjidi äamgä me.

¹¹ “An baan yaana kääckene ti ye, mäaje
 m'ana päjjidi ye. An cäaye an yeene ti ke
 kaace kä woo.

¹² An naana ikee kaacce ti an ti ye, ñiipce.

¹³ An naana mä an päjjidi ye, dale ñiibbin
 yeenic wääti iken ti, an naana mä an batta
 päjjidi ye, dale ñiibbin yeenic ḍuku ikee ti.

¹⁴ An m'ana ikee tuuññe yokin kä gimgin
 an batta a tiinon jiik yeekic ye, i an ke baan
 yaanna dalje iñi an kügic tenje woo kä
 ḗbür an anan nüüti ogo ikee tuuññeda me
 yokin.

¹⁵ Ikee, kiine a gitken, jooññu mä
 Caduum ke Amuura bi liigidi kä nüñnä
 jooññu yaana bi jucu baan yaanja ye.

Putkin ji bi Ätä

¹⁶ An ikee tuccede woo bata käbälgä
 waadgä bäwni, dale witkic bitaran bata
 käggä, an dale ḍuuggic ladan bata gülküteni.

¹⁷ Wanjic tiice kä me! Ikee bi müükkene
 yokin tajdoni, an ikee bi dooyge kä bäadan
 daanmallä yen Yühüññi ti.

¹⁸ An ikee bi ice mügdoni ñomgen ti, ke
 yatkani ñomgen ti, näañka age kä baaddoni
 yeeki ye. An yaanna bi wääti a waan
 yeenic yaana bi päkke kä mügdoni ke
 m'aka batta a lüggini, kä ika ye.

¹⁹ An naana ikee müügene ye, ñana ikee
 payde jiik gitkic ogo ikee bi jaayje ogo
 ñaaka halla jiik bi jaayje ogo. Jooñ ikee bi
 iñe jiik wuun yaanja ti.

²⁰ Batta bi a ikee ken bi jaaye, a Wääktan
 yen Jooñ yaana a Wääc ye ken bi jaay kä
 ikee.

²¹ “Men bi mäaden ääkke ñac kä tüwnü,
 an wäy minneni yeene bi ääkke ñac, an
 merkälen bi juwu migen ke wäygen lapä
 ḍugin an näkä me ḍugin.

²² Me muure ikee bi putkene gitä näañka
 age kä baaddoni yeeki ye. An m'ana
 yuddin ke düüñin ti ye, bi käñi mäkkin.

²³ An naana ikee putkene me gitä baan
 yañkalan ti ye, lüüde yañkalan ti, ikee kiine
 a gitken, Minneni Mänbaan bi ätä, i batta
 mor bänkä mä Icärayiil ḍaage kä laaynä
 muure.

²⁴ “Baati ñujo yaana nüüto yeene käälede
 iñi ye, an baati kiingon yaana men mooye
 yeene käälede iñi ye.

²⁵ Päjjidi ñujo beelji bata nüüto yeene, an
 kiingon beelji bata men mooye yeene. An
 naana ika men mooye yen an battä me
 ogo boonin ye, i cääna mä paanä yeeke bi
 bäargä me kä yanḗanji yaacken.

Ñana Ikee Booje

²⁶ “Ñana ikee booje kä iken, baati gin'a a
 küngon wic an batta a üükini woo ye, an
 baati gin'a a paangon yok an batta a
 ñajjini ye.

²⁷ Jiik'a nüüde kä müüllä gitä ye, i daa
 jāäye woo bownu gitä an jiik'a tiinje pääkic
 ye, i pääge woo nantä küüllü wic.

²⁸ Ñana ikee booje kä m'aka nääkä gaan,
 an batta nääkä yor ye. Täakce booje kä
 Jooñ yaana nääkä gaan ke yor muuḗuk
 maccük ye.

²⁹ Yerñä yaaka kä yewwe ye, batta yäyägä me kä tiilñanle? Baati yanjalan yaana ðimmidi iñi i batta njjänä Joon ye.

³⁰ Cäanna ke jiik witkic a pakin muure.

³¹ Nana ikee booje, ikee kääte kä yaac kä yerñä.

³² “M'ana ika gimgana me ñomgen ti ye, cäanna daa bi gimgä Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye ñome ti.

³³ An m'ana ika reecca woo me ñomgen ti ye, cäanna daa bi reecä woo Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye ñome ti.

Batta a Njübbin a Gaadal

³⁴ “Nana ikee duuce ogo ika äätonoo ääconoo njübbin ñommañ wic. Ika batta äätänä ääcädä njübbin, a gaadal.

³⁵ ‘Ika äätänä ðuccudu yiñ waan men ke wäyen,
an tuulle ke meen,
an tuulle ke ðinmeen oore.

³⁶ An men ädänji yeeke a mä än yeene ti.’

³⁷ “M'ana wäyen ke meen bilgene kä yaac ke käälcce woo ika ti ye, batta päjjidi ke ika, an m'ana billä minneni yeene ke tuulle yeene kä yaac käälcidi woo ika ti ye, batta päjjidi ke ika.

³⁸ An m'ana kaakkon yeene batta koowde an bäätidi ika ti ye, batta päjjidi ke ika.

³⁹ An m'ana ünñü yeene kaññe ye, i bi yääye, an m'ana ünñü yeene yääyne ogo Ika ye, i bi kañe.

Iññä

⁴⁰ “M'ana ikee gimgene ye, i ika gimgana, an m'ana ika gimgana ye, i M'ana ika tuujana ye gimgene.

⁴¹ An m'ana bato gimgene ogo bato yen Joon ye, i bi kañi iññä yeene bata bato, an m'ana män woñnu gimgene ogo wodowot ye, bi kañi iññä yeene bata män woñnu.

⁴² An m'ana minneni deerconde iññe piik lüykü kä ðontule ogo baaddo yeeni ye, ikee kiine a gitken iññä yeene batta bi yääy.”

11

Yeecüwa ke Büüto Yaaya

¹ An wäana Yeecüwa ðanñee kä nüünñü baaddoni yeeke yaaka kä caay witken kä yew ye, i ike attä wica nüüti an päki bankä mäyken yek mä Jalil git.

² An wäana Yaaya tiññee kä gangar ji kä ñuugilin Macii ye, i ike tuccin baaddoni yeeke.

³ An Yeecüwa taajji ogo, “Iki agä Macii yaana keejjodon ye, halla ikoon kiijjon mäjjalan ñuca?”

⁴ An iken luugi Yeecüwa ogo, “Ate an Yaaya nüütke kä waak'a tiññee an yoorre ye,

⁵ uykuni yuñtu an puudgu jujjin woo, an mä jaan lattä woo an miñkäni tiññä, an mä tüwin juwin ñaalok tüwnü ti, an aangä päkki me Jiik Nerkä.

⁶ An ñaaynä m'ana batta ðükcidi njäk ogo Ika ye.”

⁷ An wäana baaddoni yek Yaaya kaaccene kä woo ye, Yeecüwa uccin kä päkkin toñ jiik ogo Yaaya an kiinde ogo, “Wäana atte kä woo teettalan Yaaya ti ye a ñaaka ken takke yoodde? A biirun yaaka boku jommu ye?

⁸ An a ñaaka ken umgede woo yoodde? A oon yaana enit burunju carkä ye? U'u! M'aka enit burunju carkä ye a äärgä ti ba' yatkäni.

⁹ An a ñaaka ken umgede woo yoodde? A bato? Ee, ikee kiine, ike kääti kä bato.

¹⁰ A ike inni yaana jaaynene Meenka Jiik Joon ye ogo,

‘Ika bi tuccu tuujgon yeeni ñomü ti,
yaana bi tüti päy yünü ñomü ti ye.’

¹¹ “Ikee kiine a gitken, baati m'ana a giiton kä määngä me waadgen ti muure yaana Büüto Yaaya bore kä yawnä ye. A m'ana deeran Yätkitin Pollon ji ye ti, ken Yaaya bore kä yawnä.

¹² An niinkä Büüto Yaaya ti ke tiññan Yätkitin Pollon jiñe wäaci kä pillä, an mä iirrä teynä ircidi ike ti.

¹³ An meenkan bätöni muure ke jiik doocin yek Müüca bätä ke Yaaya dääge.

¹⁴ An naana ikee take gimmede kä yaaka jaayä ye, ike a İliya, yaana jaaynene bätöni ogo bi ääto ye.

15 An m'ana cäyge gitke ye dale tiiñi an ooke gitii!

16 “An kil yaakki bi iirjä ke ñaaka? Belok bata merkälen yaaka cäyok nänṭa ba' weel, an bäärjidi meken ti ye ogo,

17 ‘Ikee kütkene me tüürüül an ikee batta ñeele.

An ikee uulgene me uullu nüüjdün an ikee batta nüüje.’

18 “An Yaaya äätin batta ämi an batta mäti, an ikee jaaye ogo, ‘Cäygyüida ko menṭeeke.’

19 An Minneni Mänbaan äätin ämi an mäti, an ikee jaaye ogo, ‘Amtük ko yaac an ogo maaddomääk,’ an ogo, ‘Muukon düṭoni yaacken ke mä yaackä.’ An ñäjjin yaana a jiñe ye üükidi woo kä ñuugula yeene.”

Jooññu Bänkä yaaka Batta a Dagin ye ti

20 An Yeecüwa bänkä mäyken yaaka nanṭee kä wakkä yäwken ye, gerde kä yaana iken batta agene kä ḍagin kä nääñkä yaackä yeeken an ḍuukene Joonṭi ye.

21 An ike jaajjin ogo, “Jooññu ikee ti mä Korajiiñ ke mä Beetcaйда! Naana yoku wakkä yäwkä yaaka nanṭene kä yaakki, nanṭa a mä yaackä ti Cüür ke Cidoon ye, yoku mä yeeken ḍanṭä kä nääñkä yaackä yeeken kä on, an iinṭin buruṅgu nüüjdün an tükcin ṭaṭanṭi witken ti nüüti ääkcin yeenen.

22 An ikee kiine, jooññu yen mä Cüür ke Cidoon bi liikidi kä jooññu yeenic niinnä jooññu ti.

23 “An ikee mä Kaparnahuum, ikee bi eemge me pollonṭi? U'u! Ikee bi yipjene me nänṭa ba' mä tüwin. An wakkä yäwkä yaaka nanṭene kä yaakki naana yoku nanṭa a mä yaackä ti Caduum ye, yoku mor bilti cäyok ke niinnä yaanni ti.

24 An ikee kiine, jooññu Caduum bi liikidi kä jooññu yeenic niinnä jooññu ti.”

Ääte Ika ti an Ikee bi Iñe Yüüktän

25 An waan yaanja ti Yeecüwa mälcin ogo, “Wäyo, Mügdo yen pollonṭi ke ṅommañ, iki maaneni yok kä yaana waak yaaka paanni yokin ñäjjoni ti ke m'aka a nüütin ye, an nüütkeneda m'aka belok bata merkälen ye.

26 Ee, Wäyo, a yaaka ṭakkä ogo wäato ye ikki.

27 “Waak muure iñana kä Wäyo iñti ti. An baati m'ana ñäjjä Minneni ye, a Wäy pare, an baati m'ana ñäjjä Wäy ye, a Minneni pare ke m'ana wagi Minneni an nüütkenede woo ike ye.

28 “Ääte ika ti, ikee yaaka banṭe kä ḍürdin wakkä pekkä ye, an ikee bi iñe yüüktän.

29 Kaackä yeeni koowe, an ñäjje ika ti, kä yaana ika ḍoṅe agä düügini kä iñi ye, an joni lüyeelüye ye, an ikee bi käñe yüüktän yokic ti.

30 Kaackä yeeni liikidi an waak'a iñde kä ḍürde ye poṭulanṭi.”

12

Yeecüwa a Mügdo yen Äñ Jiñe Wääktän

1 An waan yaanja ti Yeecüwa attä kaaññä yiil ji Äñ jiñe Wääktän ti, an baaddoni yeke näkki käñ an iken uccin kä liṅṅä päk witken amgä.

2 An wäana yoorene daa Pirriciinni ye, i Yeecüwa kiini ogo, “Yooru, Baaddoni yüükü nääñä gin'a batta gimkäta jiik ḍoocin Äñ jiñe Wääktän ti ye.”

3 An luugi Yeecüwa ogo, “Ikee batta age päkin nääñk'a nanṭe Daawüüt wäana näke daa käñ, ke m'aka ke ike ina?”

4 An kaaccä an ji ba' Joonṭi an ämmä biggi latkä yaaka batta gimkäta jiik ḍoocin ame ike, ke m'aka ke ike ye, a mä ḍanṭä päaken ken ämi.

5 Halla ikee batta age päkin jiik ḍoocin yek Müüca ti ogo mä ḍanṭä yaaka ñuugolo anlanṭa ji ye, Äñ jiñe Wääktän ḍäaldii yok an daa ḍuuggen ladolat?

6 Ikee kiine, manṭalanṭi bilti winni yawan kä anlanṭa yen Joonṭi.

7 Jiik Meenṭa baṭo jayok ogo, ‘Ika ṭakä me ängede ṅinṅin, batta a iirrä wäämmä yok ika ti.’ An naana jiik yaakki ookke gitii ogo ñaaka ye, i ikee batta bi juce m'aka ḍuuggen ladanṭi ye.

8 An Minneni Mänbaan a Mügdo yen Äñ jiñe Wääktänṭi.”

Yeecüwa Tüüñi Äñ Jiñe Wääktän ti

9 An Yeecüwa wica daljene iñi an attä daanmallä yen Yühüünni ti,

10 nant'a ike yuṭṭee kä oon yanjalan inṭe agee kä tüwon ye. An Yeecüwa taaji Pürriçiiñni ogo, "Jiik ḍoocin gimgidi yoku men ṭiiñi An jiñe Wääktän ti?" An iken ṭäki ogo ike gimmo ogo ee, nunko wäättan cijnjida ko.

11 An tääcki ti Yeecüwa ogo, "Ikee ti m'ana cäyge kabal an ḍimjin käälok An jiñe Wääktän ti ye, batta yoku müge an äbe woo?"

12 An ogo büta mänbaan batta kääṭi kä yaac kä kabal! Päjjidi jiik ḍoocin ti me nanji näänkä nerkä An jiñe Wääktän ti ye."

13 An oon kiini Yeecüwa ogo, "Inṭü lajjä woo." An oon inṭe lajjene woo, an ḍukcin bata menen.

14 An Pürriçiiñni kaaccä woo läälä pugin ogo, Yeecüwa bi nägji ḍok ogo.

Nuugulo Wäägini Woo kä Joon

15 An Yeecüwa, jiik yaacka ookke gitä, an kaaccä woo wica. An me ḍiirken bäätcin ike ti, an ṭeeñne muure.

16 An kolle ogo nana nüüto ko ike.

17 An yaacki ḍääkit yaaka jaayi bāto

İcaaya ye ogo,

18 "A nuugulo yeeni yaana wanṇä ye inni, an ike a m'ana bilgä ṇapeṇap joni ye.

An Wääktän yeeni bi ḍoocu ike ti, an ike bi bāti kä iirjin ṭon ti muure.

19 An ike batta bi lel an batta bi yaaw, an baati m'ana bi ṭiiñi yäawe päygyä gitä ye.

20 An beellä gäänon batta bi lige gitä*, an ṭenṭel yaana käl ḍüün jinä ye batta cääna üüljede, ke ääce iirjin kä yuctuṇ.

21 An ṭon muure näkä guy yanṭonde."

Yeecüwa ke Boonjin

22 An mäkkalan ääcin oon a uyku an batta jaay cäygene menkeeke, an ṭeeñi Yeecüwa, an oon jääyin woo an yuṭṭu.

23 An me muure witken ḍiiktin, An iken jaajjin ogo, "Oon yaanni bi a Macii kaaynä yätkä Daawüüt yaana keeyin ye inni?"

24 An wääna Pürriçiiñni tiinṇene kä yaacki ye, i iken jaajjin ogo, "Ike batta liiṭit ṇoolu menkeekeni pare anan. A yaana teynä yeene kañdeeda kä boonjin ti, mügdo yen menkeekeni ti ye."

25 An paydinni yeeken nājji Yeecüwa an kiinne ogo, "Yätkitän yaana ḍoṇe njuüle gitä ye, i yaac. An baan mooye ke äntükele yaana ḍoṇe njuüle gitä ye, i batta bi yudit.

26 An naana wiñ yen menkeekeni ṇüülcidi woo wiñ yen menkeekeni menen ye, anan ḍoṇe njuüle gitä. An yätkitän yeene bi yudit ogo?"

27 An naana ika ṇuulcudu woo menkeekeni kä teynä boonjin a gitken ye, i anan baaddoni yeekic ṇüülcidi woo menkeekeni kä ṇaani? An anan iken bi wüüti a gütoni yeekic.

28 An naana a teynä Wääktän Joon ken ṇuutu kä menkeekeni ye, i anan Yätkitän Joon äätin ikee ti.

29 Yoku a ṇaani ken liiṭi kaaci äräk ba' oon yaana teyan bata boonjin ye, an waak yeeke peeje? A naana men teyan kä ike an por ike ḍiikä ye, an wäättan nunko waak yeeke peejeeda kä ye.

30 M'ana batta ke ika ye, i a ädän yeeni, an m'ana batta ḍuṭon ye, i piirä gitä.

31 An ikee kiine, näänkä yaackä ke aammin yok, bi kulkunu Joon, an m'ana aammä yok Wääktän Lanṇä ye, batta bi kulkunu Joon.

32 An m'ana jaay jiik yaackä Minneni Mänbaan ti ye, bi kulkunu Joon, an m'ana jaay jiik yaackä Wääktän Lanṇä ti ye batta bi kulkunu Joon, yuungu yaacki ti ke yuungu yaaka äätä ye ti.

Jaan Näjjanä Me kä Ṭulge

33 Jaan nājjanä me kä ṭulge. Naana jaan neraan ye, i daa ṭulge neraan. An naana jaan yaajan ye, i daa ṭulge yejgan.

34 An ikee merkä kaggä! Yoku ikee jaaye jiik nerkä ogo, i ina ikee age mä yaackä yaanna? An lemmä jaay wakkä yaaka jon agee kä küümgini ye.

35 Män nerrä tuññu yeene neronḍe ji ääcidi woo wakkä nerkä, an män yaañña tuññu yeene yaajgonḍe ji ääcidi woo yiñ.

* 12:20 Beellä gäänon batta lige gitä, anan nüüti ike a men wotconḍe batta liiṭi tun yen men lige gitä.

³⁶ Ikee kiine, nüünnä jooññu ti mǎŋkalan daa bi taacá Joon̄ kā jiik'a jaayne a waanj̄i ye.

³⁷ Ká jiik yüükü iki bi teetci woo, an̄ kā jiik yüükü iki bi jooçi Joon̄.”

Gin'a Nüüti Yáwná yen Yüünic Ye

³⁸ An̄ nüütöni yakkalan̄ yek jiik doocin yek Joon̄ ke Pírricünni äätin Yeecüwa ti an̄ jaajjin ogo, “Nüüto, ikoon̄ ʔakon yurton gin'a nüüti yáwan̄ iki ti ye.”

³⁹ An̄ luugi Yeecüwa ogo, “Kil yaacká ke yaana batta cáäyge luggin ye, ñüji gin'a nüüti yáwan̄ ye, an̄ baati gin yáwná yaana iñtedaa me ye, a gin yáwná yen Bǎto Yüünic pare.

⁴⁰ Bata yaana Yüünic náákenee kā ǎŋká gitken ke wírdinni gitken kā ǎk yakcan mooye ji ye, i cáanna daa Minneni Mǎnbaan bi nááká ǎŋká gitken ke wírdinni gitken kā ǎk ñommañ̄ ji.

⁴¹ An̄ má Ninawí bi juwu ñaalok nüünnä jooññu ti ke kil yaakki an̄ bi jooçu, an̄ wáana Yüünic pákkee ye, iken ɔan̄ñá kā náan̄ká yaacká yeeken an̄ ɔuukin Joon̄ ti. An̄ tiññan̄ m'ana tálan̄ Yüünic ti ye a winni.

⁴² An̄ yǎtká iine yen má iñiná bi juwu ñaalok nüünnä jooññu ti kā yin̄ kil yaanni ti, an̄ bi jooje, kā yaana ike äátee kā ñommañ̄ ñoy, tin̄dee kā ñajjin Cilimaan̄ ye, an̄ tiññan̄ m'ana tálan̄ Cilimaan̄ ti ye a winni.

Duukin Wááktǎŋ Yaaññá

⁴³ An̄ naana wááktǎŋ yaaññá káajjin woo men ti ye, i atí woo teettalan̄ máaji yúiktǎŋ. An̄ naana batta a káñon ye,

⁴⁴ i jaajji ogo, ‘Ika ɔukcu ǎn yeeni yaana äätä kā ina ti.’ An̄ naana ike ɔuukin an̄ ǎn káññe jiñe elan̄ an̄ a weecon an̄ a tooton ye,

⁴⁵ I ike ɔukci an̄ ǎcá meken kā ñaʔukel yaaka teyan̄ kā yaac kā ike ye, iken kaaci an̄ cáyok wíca. An̄ cáwdá yen men yaanna yaaci iñi kā yaac batta bata wáana kā on ina. An̄ cáanna bi wáati kil yaaññá yaanni ti.”

Yeecüwa Meen Ke Mádgen

⁴⁶ Wáana Yeecüwa jaayee kā ʔon̄ ti ye, i meen ke mádgen yudok üñtük iken ʔáki jaajjidi ike ti.

⁴⁷ An̄ nüütki mǎŋkalan̄ ogo, “Miic ke mádgin yudok üñtük ʔáki jayok ke iki.”

⁴⁸ An̄ men luukke ogo, “A ñaani ken a miyo? An̄ a ñaanna ken a mádgo?”

⁴⁹ An̄ iñte nüütte baaddoni yeeke ti, an̄ kiinne ogo, “A miyo ke mádgo ikki.

⁵⁰ An̄ m'aka náan̄ǎ ʔáktǎŋ Wáyo yaana pollon̄ ji ye, ken a mádgo ke káwgo ke migo.”

13

Gáarrá Yen Püto Yaana Mǎpi Káwká ye

¹ An̄ nüünnä yaanja ti Yeecüwa ǎn daljene iñi an̄ attá cáajjin koon mooye taan̄.

² An̄ ʔon̄ ɔiirken äätin ike ti, an̄ ike taappá kuun̄ ji. An̄ cáajjin iñi an̄ ʔon̄ nüün̄ne, i muure a yuutin koon mooye taan̄.

³ An̄ páajgene wakká ɔiirken kā gáarráni, an̄ jaajjin ogo, “Tiine, püto attá woo mǎpi káwká yeeke.

⁴ An̄ wáana ike mápee ye, káwká yakkalan̄ ɔiimdin páy ji, an̄ ɔüürgá äätin an̄ ami.

⁵ An̄ káwká yakkalan̄ ɔiimdin ñomgu ɔaran̄ wic. An̄ yüülin̄ ñaalok kā bíran̄ kā yaana ñomgu ejgene ejok ye.

⁶ An̄ wáana ǎñ káajjenee kā ye, waak garká aarre an̄ iwná kā yaana bícǎngenen baawgene kā ti ye.

⁷ An̄ káwká yakkalan̄ ɔiimdin iñi küügü gití, an̄ küügü yüülin̄ ñaalok an̄ káwká máji pugín.

⁸ An̄ yakkalan̄ ɔiimdin ñommañ̄ ñerrá ti, an̄ gidgin káwken, yakkalan̄ äácin äan̄ken cayká kā caay, an̄ yakkalan̄ äácin äan̄ken cayká kā ɔüügük, an̄ yakkalan̄ cayká kā ǎk.

⁹ An̄ m'ana cáäyge gitke ye, dale tiñji an̄ ooke gití.”

ʔáktǎŋ yen Gáarráni

¹⁰ An̄ baaddoni äätin an̄ ike taaji ogo, “Íki jaayá kā gáarráni ina?”

¹¹ An̄ luun̄ne ogo, “Nájjin yen jiik paangin yokín yen Yátkitín Pollon̄ jiñe áckene kā Joon̄ ikee. An̄ batta agee áckini mákkalan̄.

¹² An̄ m'aka tin̄it nüün̄ñü yeeni ye, ukcin gití mooye bi iñge daa kā Joon̄, an̄ iken bi cáäyge ñajjin yaana káati ye. An̄ m'aka batta tin̄it ye, cáanna ukcin gití deerconde yaana bilti iken ti ye bi koowgu Joon̄ iken ti.

13 Ken ina nüüdü daa kä gäärräni yaanna,

Iken däämī
 aṅ batta yūti,
 aṅ tiṅit
 aṅ batta ookcutu giti.

14 Yaakki dääkit yaaka bari İcaaya ye ogo,

'Ikee bi tiije,
 aṅ batta bi ooke giti,
 aṅ ikee bi dääme,
 aṅ batta bi yoodde.
 15 Me yaakki juuggen üüldin,
 aṅ gitken batta tiṅit,
 aṅ waṅgen mīdi,
 ken ina waṅgen batta yuṅene yaanna,
 aṅ gitken batta tiṅit,
 aṅ juuggen batta ükcīdi giti,
 aṅ iken batta dūükīdi ika ti,
 yaana ṭeeñä daa kä ye.'

16 "Aṅ ñaaynä a waṅic ti, kä yaana waṅic yuṅene kä ye, ke gitkic ti, kä yaana gitkic tiṅdene kä ye.

17 Ikee kiine a gitken, baṭoni dīirken ke mä wotku iken ṭäki ogo iken yuṭo waak'a yoorre ye, aṅ batta agene yoorgin, aṅ iken ṭäki ogo iken tiṅo waak'a tiṅne ye, aṅ batta agene tiṅgin.

Nüüllü Giti Gäärrä

18 "Tiije nüüllü giti yen gäärrä kä püito yaana mäpi käwkä ye.

19 Aṅ m'ana tiṅñä jiik Yätkitin aṅ batta agee kä ookon giti ye, i boonin ätä aṅ gin'a a püiton jone ti ye oote woo. Yaakka a käwkä yaaka dīimdin iñi päy ji ye.

20 Käwkä yaaka dīimdin ṅomgu ḍaraṅ wic ye, nüüti m'ana tiṅit jiik aṅ koowde kä biraṅ kä jon ñamme ye.

21 Aṅ ike batta cäyge biçingä, ike wääci kä deeraṅ, aṅ naana tiñidin ke putkin ji ätä ogo jiik ye, i kä deeraṅ aṅni ike koojji woo.

22 Aṅ käwkä yaaka dīimdin iñi küügü giti ye, nüüti m'ana tiṅit jiik ye, aṅ kä miillä cekkitin yen ṅommañ wiñe jiik maace pugin ñaalok, aṅ ike dalcätä batta ääcīdi käwkä.

23 Käwkä yaaka dīimdin ṅommañ ṅerrä ti ye, nüüti m'ana tiṅit jiik aṅ ookcede giti

ye. Aṅ a m'ana ääcīdi käwkä, aṅ giit, caykä kä caay ke caykä kä dūügük ke caykä kä ḍäk ye.

Gäärrä Yek Baaygä

24 Aṅ iken nüütki Yeecüwa gäärrä yaṅkalaṅ, aṅ kiinne ogo, "Yätkitin yen pollon jiñe beel bata oon yaana mäppä käwkä ṅerkä yiil ji baanne ye,

25 Aṅ wääna me oodene daa ye, i ädän yeene äätin aṅ mäpcin baaygä waadgä päk aṅ attä.

26 Aṅ wääna päk yүүлene ñaalok ye, i cääna daa baaygä üükün woo.

27 Aṅ ñuuguloni yek men mooye äätin ike ti, aṅ taaji ogo, 'Men mooye, batta a käwkä ṅerkä ken mämmi yiil ji baannü? Aṅ baaygä ätä wa?'

28 Aṅ luuṅne ogo, 'A ädän ken näänkä yaakka naṅne.' Aṅ taaji ñuuguloni yeeke ogo, 'İki ṭäkä ikoon aton aṅ puudon woo?'

29 Aṅ ike luukcin ogo, "Ba'ay naana ikee ate puude woo ye, nuṅko päk yakkalaṅ putcede ti.

30 Dale yül nantä keellä ke niinnä errä ti, aṅ iṭoni bi kiinä niinnä errä ti baaygä iijgänä ergä aṅ dīikä yokin a dūggi, aṅ nääkkänä maañ, aṅ päk ken ḍüljünü tuññu ji.' "

Gäärrä Yen Käwcan Noommu ke Nimin

31 Aṅ iken nüütki Yeecüwa gäärrä yaṅkalaṅ, aṅ kiinne ogo, "Yätkitin Pollon jiñe beel bata oon yaana kuññu käwcan jaan beel bata Jallä, aṅ pütte iñi yiil ji baanne ye."

32 Aṅ a käwcan yaana deeraṅ meken ti muure ye, ken ṭäakcin wääna yүүлene ñaalok ye, meken borre yokin muure yaaka yiil ji ye, aṅ wäättä a jaan mooye, yaana äätete dūrgä aṅ naṅene kurken kimke ti ye."

33 Aṅ nüütki Yeecüwa gäärrä yaṅkalaṅ, aṅ kiinne ogo, "Yätkitin yen pollon jiñe beel bata ṅimin yaaka koowi iṅ kä deeraṅ aṅ wäcce kä ḍon gitke kä ḍäk yek kakin ke püuwene muure ye.

Barrä ke Gäärrä

34 Aṅ waak yaakka muure kiinnene Yeecüwa ṭon kä gäärrä. Baati gin'a batta agee kä jaaygon kä gäärrä ye.

35 Yaakki dääkit yaaka jaayi Joon kä bato ye ogo,
 “Ika ponji bi kupku kä gäärräni,
 an ika bi nüütü woo waak'a a paangin
 yokin kä iijjin ti nanjä nommañ ye
 ti.”

Nüüllü Giti Gäärrä Yek Baaygä

36 An ike ton daljene iñi, an attä äräk. An baaddoni yeeke äatin ike ti, an jaajjin ogo,
 “Nüülgoon giti gäärrä baaygä yiil jiñe.”

37 An ike luukcin ogo, “M'ana mäppä
 käwkä nerkä yaanna a Minneni Mänbaan.

38 Yiil a nommañ wiñe, an käwkä nerkä a
 mäbaan yek Yätkit'in Pollon jiñe. An baaygä
 a mäbaan yek boonjin.

39 Ädän yaana mäppä yaanna ken a
 boonjin. Errä a düüñin yuungu, an itoni a
 Malañji.

40 An bata yaana baaygä dülge daa me
 yokin an näakkene daa me maañ ye, bi
 beelji bata düüñin yuungu.

41 Minneni Mänbaan malañji yeeke bi
 tuce, an iken bi angä yokin Yätkit'in yeene
 ti m'aka läpi näänkä yaackä ke m'aka liigä
 giti jiik doocin ye muure.

42 An yibjänä kääk maañ ji, nantä ba'
 iwok ke nantä ba' neeynä me leken.

43 An mä wotku bi dikci woo bata an
 Yätkit'in yen Wäyen ti. An m'ana cääye
 gitke ye, dale tiñji an ooke giti.”

Gäärrä Yen Waak Nerkä yek Paangin Yokin

44 “Yätkit'in yen pollon jiñe beel bata
 waak nerkä yek paangin yokin yiil ji,
 yaaka kañi oon an kümme wic ye. An kä
 jone ñamme ike attä an waak yeeke
 yääjjene woo muure an kiñnee yiil yaanna.

Gäärrä Yen Tiilgä

45 “An Yätkit'in Pollon jiñe nuca beel bata
 oon yaana mäaji tiilgä ye.

46 An wääna kääñnee kä yaana yawan an
 päjjidi ye, i ike attä an waak yeeke yääjjene
 woo muure an kiñnee kä tiilñan yaanna.

Gäärrä Yen Ääj

47 “An Yätkit'in Pollon jiñe nuca, beel bata
 ään yaana yeepi me wii mooye ji, an
 müüg'in yak yakkalan daa kä biilken ye.

48 An wääna küümme ye, wuuji me woo
 wii taanje ti, an me cääjjin iñi yak nerkä
 waki arwalli giti, an yek yaackä yibji woo.

49 An a gin'a bi wääti düüñin yuungu ti
 ye inni. An malañji bi ätä an mä yaackä bi
 kibbanä woo mä wotku giti

50 an yibjänä kääk maañ ji. Nantä ba'
 iwok ke nantä ba' neeynä me leken.

Kicconde ke Daane

51 An Yeecüwa baaddoni yeeke taaññe
 ogo, “Wakkä yaacka ookke giti muure?”

An luuki ogo, “Ee.”

52 An kiinne ogo, “Nüüto jiik doocin
 yaana a baaddo yen Yätkit'in Pollon jiñe ye,
 beel bata män an yaana äacidi woo waak
 dänken ke waak kiccängen ten tuññu yeene ji
 ye.”

Yeecüwa Tuuji me yok Naacira

53 An wääna Yeecüwa gäärräni yaacka
 daañjeeda kä ye, ike kaaccä woo wica,

54 An ike attä baan yeene ti nüüti
 daañmallä yen Yühüünni ti, an me witken
 diiktin. An täaci ogo, “Oon yaanni najjin ke
 teynä näänkä yäwkä yaakki kañe wa?”

55 Batta a minneni duño ina? An batta
 meen ina battä me ogo Märiyam ina? An
 mädgen batta a Yaagüüp, ke Yuucip, ke
 Camaan, an Yahüüja?

56 An batta a käwgen muure ikki ke ikin
 yaakki? An oon yaanni waak yaacka kañe
 wa muure anan?

57 An iken ike tuuji yok, an batta agene
 gimgini.

An kiini Yeecüwa ogo, “Bato eemtä me
 nänkä muure daa a baan yeene ji ke mä an
 yeeke ti päaken.”

58 An ike batta a nanjon wakkä yäwkä kä
 diräk wica, kä luggin yeenen bäwen ike ti.

14

Tüwnü Büüto Yaaya

1 An waan yaanja ti Mügdo İirüüdüc
 tiññä ogo Yeecüwa.

2 An ñuuguloni yeeke kiinne ogo, “A
 Büüto Yaaya. Ike ken a jüwini ñaalok tüwnü
 ti, ina ken wakkä yäwkä ke teynä agee kä
 inñe ti yaanna.”

3 An İirüüdüc Yaaya münje an diinje an
 äcce gangar kä jiik İirüdiya, in mäaden
 Pilibbi.

4 Kä yaana kiinene daa Yaaya ogo,
 “Batta päjjidi ike koowu.”

⁵ An ike täki ogo nägje dok, an booññu kä mäbaan, kä yaana Yaaya batte daa me ogo, bato ye.

⁶ An wääna niinnä giidä yen İrüüdüc ti ye, i tuulle yen İrüdİya ñeeljin me ñomgen ti, an İrüüdüc ñaappe jok.

⁷ An ike liittä ogo bi inje gin'a ñujjee ko ye.

⁸ An ike jaajjin kä yaaka wäkkene daa meen ye, ogo, “Büto Yaaya wiñe äckaa kä winni kä kooḍal.”

⁹ An yätkä nüüjjin, kä yaana liittee kä wilgä yeeke ñomgen ti ye, an ike iinjin ogo äbii me.

¹⁰ An ike tuccin me an Yaaya wiñe iiri me woo ganjar ji.

¹¹ An wiñe äbi me kä kooḍal an iñi me tuulle, an äckene meen.

¹² An baaddoni yeeke äätin gaane koowi an jiggi. An iken attä Yeecüwa nüütiki.

Yeecüwa Äämi Toñ 5,000

¹³ An wääna Yeecüwa tiinjee kä anan ye, ike kaaccä woo wica kä kuun an attä nantä yaana nüüjee kä woo wica pare ye. An wääna tiinene daa toñ ye, iken bäätcin ike ti küngen iñi kä bänkä mäyken giti.

¹⁴ An wääna Yeecüwa kääjenee kä iñi kuun ji ye, i ike yurcin toñ diirken, an ängene ñingın an teeññe kä rackitenen.

¹⁵ An wääna biigin ti anji ye, baaddoni äätin ike ti an jaajjin ogo, “Winni a woo käpet, an an üttü, mäbaan tucci dalä atı bänkälän giti kiji wakkä äämka yeeken.”

¹⁶ An luugi Yeecüwa ogo, “Iken nana yoku atı, iñe ikee gin'a amgä ye.”

¹⁷ An iken jaajjin ogo, “Ikoon cäygonon kä biggi kä duuc winni an yak kä yewwe käpet.”

¹⁸ An ike luukcin ogo, “Äbe ika ti winni.”

¹⁹ An ike toñ kiinne ogo, “Cääjje iñi luum giti.” An biggi yaaka kä duuc ke yak yaaka kä yewwe ye koowne, an däämjın ñaalok pollon ji, an mänjin ñaalok. An biggi liinje giti, an iñne baaddoni, an pääggi mäbaan.

²⁰ An iken muure ämmä ke burene an baaddoni äätin ñaalok arwalli kä caay witken kä yew a küümın kä biggi palken yek liiktini yaaka buuccu ye.

²¹ An m'aka ämmä ye bi dakcidi 5,000 ook pääken, i määngä ke merkälän batta a pakin ti.

Yeecüwa Äätä Piik Witin

²² An kä deeran anji Yeecüwa baaddoni yeeke kiinne ogo kaaco kuun ji wäatce ñätin irco woo koon mooye taanñañja, por toñ tuuce woo.

²³ An wääna Yeecüwa toñ äkkeneeda ye, ike attä pääm wic pare mäti. An wääna nantä anjee kä biigin ti ye, i ike a wica pare.

²⁴ An waan yaanja ti kuun utirin woo koon taanje ti, an piik nuuttin an jommu küütin an kuun wigde yok.

²⁵ An kä tinñänänä anji Yeecüwa äätin baaddoni yeeke ti, i äätä piik witin.

²⁶ An wääna yootene daa baaddoni ääte kä piik witin ye, i iken teñgin, an yawgin kä liin ogo, “A calli!”

²⁷ An kä biran anji iken kiini Yeecüwa ogo, “Juuggic tiijge, a ika. Nana ikee booje.”

²⁸ An Bütürüc luukcin ogo, “Mügdo, naana a iki ye, kiinja dalä ika äätä iki ti piik witin.”

²⁹ An kiini Yeecüwa ogo, “Ee, äätä.”

An Bütürüc kääjin iñi kuun ñac an attä piik witin ünjin Yeecüwa ti.

³⁰ An wääna yurcenee kä jommu mooye ye, i ike booññu, an täki müñit, an yaajjin ogo, “Mügdo, magja!”

³¹ An Yeecüwa inje lajjene kä biran an müñje. An kiinne ogo, “İki yaana luggin yüünü deeran ye, jüüggü riija ina?”

³² An wääna iken kaaccene kuun ji ye, jommu yuuttu iñi.

³³ An m'aka kuun ji ye ike düngi iñi an kiini ogo, “A gitken iki agä Minneni yen Joon.”

Yeecüwa Tüñi Rackä Diirken

³⁴ An wääna iken ircene kä woo koon mooye ye, i iken äätin nantä yaana batta me ogo Janacareet ye.

³⁵ An wääna mä nantä yaanja ti ike nijene daa kä ye, i iken tuccin jiik bänkälän yaaka cokulan ti ye muure, an ike äcki me m'aka a rackä ye ogo teeñje.

³⁶ An ñujgi ñingın ogo burñu yeene tüke ken cääna yoku tabji yok. An m'aka täppä yokın ye, i teeñä muure.

15

Lanña ke Dällä

¹ An Pïrricïnni ke nüütoni jiik ðoocin yek Jooŋ äätin yuŋit Yeecüwa ätä Oorcaliim. An taaji ogo,

² “Baaddoni yüükü poñku ðuunju liikä giti ina? Iken inken batta looku poñ loonju inka ti.”

³ An luugi Yeecüwa ogo, “An ikee jiik iinini yek Jooŋ liige giti ogo poñku yeekic ina?”

⁴ Jooŋ jaajjin ogo, ‘Wäac ke miic eemdä,’ an, ‘M’ana wäyen ke meen kirre ye, i päjjidi näkä me ðok.’

⁵ An ikee jaaye ogo päjjodo naana men wäyen ke meen kiinje ogo, ‘Buucka, ikee batta yüükkede ti. Äccin yaana yoku iñde kä ye, i iñña Jooŋ.’

⁶ An iken nüüde ogo wäygen ke migen ŋana eemdi. An kä poñku yeekic ikee nääŋe bata gin'a jiik Jooŋ batta cäygene mügdin ye.

⁷ Ikee läañoni! Tooti İcaaya wäana bättee kä ogo ikee ye, ogo,

⁸ “Me yaakki ika eemta kä lepen, an juuggen uturan wo ika ti.

⁹ An ika maanŋa käpet, an nüünñu yeenen a jiik nanŋin kä mänbaan bata gin'a a iinin yen Jooŋ ye.

¹⁰ An wäattan Yeecüwa toŋ bärkene ti ike ti an kiinne ogo, “Tiine an ooke giti.

¹¹ Batta a gin'a kaaccidi poŋ ji ye ken men dääle, a gin'a kääjidi woo poŋ ji ye, ken men dääle.”

¹² An baaddoni äätin ike ti an jaajjin ogo, “Näjjä ogo Pïrricïnni piindono wäana tiinŋene jiik'a jaayni ika?”

¹³ An luugi Yeecüwa ogo, “Gin'a batta a piiton kä Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye, bi puudunu me woo.

¹⁴ Dale buwin päaken. Iken a uykuni an a woydoni yek uykuni. An naana uyku woyit uyku ye, muutuk bi ðimji käälok.”

¹⁵ An ike kiini Bütüruc ogo, “Gäärrä yaanna nüülgoon kä giti.”

¹⁶ An ike jaajjin ogo, “Ikee cäanna batta mor ukce giti ke tiññan?”

¹⁷ An ikee batta yuŋe gin'a kaaccidi poŋ ji ye ati kan ji an kääjidi woo gaan ti?

¹⁸ An gin'a kääjidi woo poŋ ji ye kääjidi woo jon ti, an ken men dääle.

¹⁹ An jon ji kääjidi woo, paydinni yaacken, nään, balkitin, düüjin a maam, kallä, yelkitin, ke aammin yok.

²⁰ An a waak'a men däältä ye ikki. An ammä i inka batta a lookon men batta dääle.”

Luggin İin Boorgu

²¹ An Yeecüwa kääjin woo wica, an attä baan mä Cüür ke Cidoon.

²² An wina, iin boorgu yanŋalan kääjin woo baan yaanja ti week ogo, “Ängaa ŋingän, ay Mügdo, Minneni Daawüüt, tuulle yeeni cäygene menkeeke, an yuuge yok kä yaac.”

²³ An batta agee kä luukon kä jiikkalan. An baaddoni yeeke äätin ike ti, an ike ñujgi yok ogo, “Ñoolci woo, ikoon lilgon gitkin.”

²⁴ An luugi Yeecüwa ogo, “Ika tuujana Jooŋ käälgä yäayin yek mä İcärayiil ti päaken.”

²⁵ An iin äätin an ðünjin iñi ike ti, an jaajjin ogo, “Mügdo, yüükkaa ti.”

²⁶ An luugi Yeecüwa ogo, “Batta päjjidi ammani merkälen koowtu me, an yipkätä me gukku.”

²⁷ An iin jaajjin ogo, “Ee, Mügdo, an cäanna gukku ämi ammani yaaka ðiimdidi ðärängä me mäyken ti ye.”

²⁸ An luugi Yeecüwa ogo, “Ay iin, luggin yünü teyan! Dalä wäati bata yaana ŋakii kä ye.” An kä ðeeran anŋi tuulle yeene teñña.

Yeecüwa Tüñi Toŋ Diirken

²⁹ An Yeecüwa wica daljene iñi an attä kä koon mooye mä Jalil taan. An aajjin ñaalok päam wic an cääjin iñi wica.

³⁰ An toŋ diirken äätin ike ti, äacin m'aka a puudgu, ke uykuni, ke ŋolku ke m'aka batta jayok ke me diirken yakkalan yaaka a rackä ye, an ðooci iñi ñome ti, an teeññe muure.

³¹ An toŋ witken diiktin, kä yaana yuutene m'aka batta jayok an jääyene kä woo ye, ke ŋolku tutcene ye, ke puudgu jujjene kä woo ye, an uykuni pättene ye, i wina iken Jooŋ mä İcärayiil maanji yok.

Yeecüwa Äämi 4,000 Witken woo

³² An Yeecüwa baaddoni yeeke bärkene ti, an kiinne ogo, “Ƨon yaakki ängä ngingin kä yaana cäynene ke ika niinkä kä ðäk i iken batta cäygene kä gin äämkä ye. An ika batta ðäkä iken tuccudu woo kä käñ, nunjo bägit pääygä giti.”

³³ An ike luugi baaddoni yeeke ogo, “İkiin bi käñin ammani wa woo käpet winni yaaka Ƨon yaakki bi burene kä ye?”

³⁴ An iken taaji Yeecüwa ogo, “Ikee cäygene kä biggi kä nittä?”

An iken jaajjin ogo, “Kä n̄aṭükel, an yak licken kä ðeewaj.”

³⁵ An Ƨon kiinne ogo cääjjo iñi nomgu giti.

³⁶ An biggi yaaka kä n̄aṭükel ke yak ye, koowne an n̄üülkene, an liiṅne giti, an iñne baaddoni, an iñi baaddoni Ƨon.

³⁷ An iken muure ämmä an burru. An iken äätin ñaalok arwalli kä n̄aṭükel a küüm̄in kä biggi palken yek liiktini yaaka buuccu ye.

³⁸ An m'aka ämmä ye a 4,000 yaaka a ook ye, i merkälen ke määngä batta a pakin ti.

³⁹ An wääna Ƨon tucceeda kä woo ye, i ike taappä kuun ji an attä baan mä Majadaan.

16

Woydoni N̄üji Gin Yäwnä

¹ An Pırrıciinni ke Cüddügiinni äätin Yeecüwa ti, an ike puuci an n̄ujgi ngingin ogo iken nüütkei gin yäwnä Pollon ji.

² An ike luukcin ogo, “Naana an lütcidi ye, i ikee jaaye ogo, ‘Jommu bi n̄eron̄er, kä tın̄nä pollon jiñe.’

³ An kä tın̄n̄äjänä an̄ji, i ikee jaaye ogo, ‘Ñaal bi mäado ko pollon jiñe tın̄ne ke üllü curun̄gu.’ Ikee yaacene yokin kä n̄üüllü giti biilkä pollon, an ikee batta liilte n̄üüllü giti waak'a üükidi woo waadgä yuungu ti ye.

⁴ Mä yiñ ke kil baale mäaji gin yäwnä, an baati gin yäwnä yaana bi iñge daa me ye, a gin yäwnä yen Yüünic pare.” An dalji iñi Yeecüwa an ike attä.

Nimin Yek Pırrıciinni ke Cüddügiinni

⁵ An wääna baaddoni ircene woo koon mooye taan̄ñaña ye, biggi wiiti iken batta a ääcini.

⁶ An kiini Yeecüwa ogo, “Dääme an wan̄gic tiice kä n̄imin yek Pırrıciinni ke Cüddügiinni.”

⁷ An iken uccin kä jiik pääken ogo, “Ike jaay an̄ji nääñka batta agin ääcini kä biggi ye.”

⁸ An ooki giti Yeecüwa, an kiinne ogo, “Ikee yaaka luggin yeenic ðeeran̄ ye, ikee luuge pääkic ogo ikee batta cäygeda ko biggi ina?

⁹ An batta mor ooke giti? An batta payde wääna äämmä 5,000 kä biggi kä duuc, an arwalli kä nittä yaaka ðulle ye?

¹⁰ An biggi kä n̄aṭükel äämmä 4,000, an arwalli kä nittä yaaka buuccu ye?

¹¹ An ikee yoññe ogo kä ookcin giti, i ika batta jaayä ogo biggi an̄an? Wan̄gic tiice kä n̄imin Pırrıciinni ke Cüddügiinni.”

¹² An wäättan ooki giti baaddoni ogo batta jaayo ogo wan̄gen tiiccı ko n̄imin biggi, ko nüün̄nü kargit yen Pırrıciinni ke Cüddügiinni.

Bütürüc Yeecüwa Nüüdene woo ogo Macii

¹³ An wääna Yeecüwa äätenee kä baan mä Kaacariya Pilibbi ye, i baaddoni yeeke taaññe ogo, “Mäbaan jayok ogo Minneni Mänbaan ogo ñaani?”

¹⁴ An iken jaajjin ogo, “Mäkkalan̄ jayok ogo Büüto Yaaya, an yakkalan̄ jayok ogo İliya, an yakkalan̄ jayok ogo İrmıya, an yakkalan̄ jayok ogo b̄aṭo yan̄kalan̄.”

¹⁵ An taaji Yeecüwa ogo, “An ikee jaaye ogo Ika agjo ñaani?”

¹⁶ An Camaan yaana battä me ogo Bütürüc ina luukcin ogo, “İki agä Macii, Minneni Joon̄ yaana a üdon ye.”

¹⁷ An Yeecüwa ike luugi ogo, “Ñaaynä iki ti, Camaan minneni Yuhanna! Batta a mänbaan ken iki nüütkeene yaakka, a Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye.

¹⁸ An iki kiineni, iki agä Bütürüc, an an̄an ogo karkar, äntüke yeeni bi badä karkar yaanni ti, an teynani yek tüwnü ike batta bi liilgä.

¹⁹ An iki bi iñeni kuponı yek Yätkitin Pollon jiñe, an gin'a ðen̄ji nommañ wic ye, i bi a ðekon ke ñaalok pollon ji, an gin'a gütkini nommañ wic ye, i bi a gütkini ke ñaalok pollon ji.”

²⁰ An baaddoni yeeke kolle ogo mǎnkalaŋ ɲana nüütkidii ogo Ike agje Macii.

Yeecüwa Bätï Tüwnü yeene ke Juwin yeene

²¹ An waan yaanja ti Yeecüwa uccin kä nüütkin baaddoni yeeke ogo Ike bääkkan daa atce Oorcaliim, an ike bi wääcce wakkä ðiirken yätini ti, ke ðuunju ðänkä ti, ke nüütöni jiik ðoocin yek Joon ti. An Ike bi nägji me ðok, an niinnä ðäk ti Ike bi juwee ñaalok tüwnü ti.

²² An koowi Bütürüc wüükke woo an gerre, an kiinne ogo, “Yoku ɲana iccätä Joon, Mügdo! An yaanna ɲana yoku wäätcidi a iki ti!”

²³ An Bütürüc tukki Yeecüwa ñome an kiinne ogo, “Wükcü woo ika ti, wiñ yen menkeeken! İki agä wiññan ika ti, paydinni yüükü batta ðooju waak Joon ti, a waak mänbaan ti.”

²⁴ An wäättan Yeecüwa baaddoni yeeke kiinne ogo, “M'ana ðäki bäätidï Ika ti ye, dale ðone wiire an kaakkon yeene koowe an bätä Ika ti.

²⁵ An m'ana ünñü yeene tiije ye, i bi yääye, an m'ana ünñü yeene yääyne ogo ika ye, i bi kañe.

²⁶ An a ɲaaka ken kañtä men naana wakkä ɲommañ wiñe koowne muure an ünñü yeene yääyne ye? An a ɲaaka ken äccätä men ðuukcedee ünñü yeene?

²⁷ An Minneni Mänbaan bi ätä ke malañji yeeke kä maanña yen Wäyen, an mǎnkalaŋ daa bi ðuukke näänkä yeeke yaaka nanje ye.

²⁸ Ikee kiine a gütken, mäkkalaŋ bilti winni batta bi näkkä tüwnü, ke yuñene Minneni Mänbaan äätee kä yätkitin yeene.”

17

Ääkcïn

¹ An wääna niinkä kä düügük ðakkene ye Yeecüwa Bütürüc koowne ke Yaagüüp ke määden Yuhanna, an attene kä pääm küüllü wic pääken.

² An ike ääkcïn ñomgen ti, an ñome dikcin woo bata añ, an burunju bojjin iñi bata diko.

³ An wica Müüca ke İliya üükün woo iken ti, an jayok ke ike.

⁴ An Bütürüc Yeecüwa kiinne ogo, “Mügdo, ɲeraŋ kä biltinono ti winni. An naana iki ðäkä ye, ika bi nanä ðänkä kä ðäk winni, yankalaŋ a yüünü, an yankalaŋ a yen Müüca, an yankalaŋ a yen İliya.”

⁵ An wääna ike mor jaayee kä ye, i curñu tüüpülgü iken äadi yokin, an jiik kääjin woo curñu giti an jaay ogo, “A Minneni yeeni yaana bilgä ye inana, an joni ñabaŋ kä Ike, tiingede.”

⁶ An wääna baaddoni tiinñene anan ye, i iken wanjen kümji iñi bojok.

⁷ An Yeecüwa äätin an täämme yokin, an kiinne ogo, “Juwe ñaalok, ɲana ikee booje.”

⁸ An wääna wanjen äärene daa ñaalok ye, i iken batta a yuñ mǎnkalaŋ a Yeecüwa pare.

⁹ An wääna iken kääcete iñi pääm wic ye, i iken koli Yeecüwa ogo, “Mǎnkalaŋ ɲana nüütkede kä gin'a yoorre yaanni, ke Minneni Mänbaan juwe ñaalok tüwnü ti.”

¹⁰ An taaji baaddoni yeeke ogo, “An nüütöni yek jiik ðoocin yek Joon jayok ogo İliya ken bi iijo äätin ina?”

¹¹ An ike luukcin ogo, “İliya äätidi, an wakkä bi toode muure.

¹² Ikee kiine İliya äätin ðañña an batta a ɲicon kä me, an nängi gin'a ðäkkänä ye. An Minneni Mänbaan cääna bi wääci inken ti.”

¹³ An wäättan ooki giti baaddoni ogo jaayo ogo Büüto Yaaya.

Yeecüwa Tüñi Minneni Cäyge Menkeeke

¹⁴ An wääna äätene ti ye, oon yankalaŋ äätin ike ti, an ðünjin iñi ñome ti.

¹⁵ An jaajjin ogo, “Mügdo, minneni yeeni ängä ɲingin, ike ðiimdidï i wääci pillä kä yaac. An äänkalaŋ ðiimjidi maccük ke piitti.

¹⁶ An äckänä baaddoni yüükü, an batta agene liilgon kä ðeeññä.

¹⁷ An Yeecüwa luukcin ogo, “Ikee yaaka luggin yeenic ðeraŋ an age kil yaaññä ye! Ke tooku ika cäyä ke ikee? An ke tooku ika wääcä ke ikee? Minneni ickakä winni.”

¹⁸ An Yeecüwa menkeeke gerre, an kääjin woo minneni ti, an minneni ðeeññä kä biraŋ.

¹⁹ An baaddoni äätin Yeecüwa ti pääken, an täaccin ogo, “An batta ñoolcodon woo ina?”

²⁰ An iken kiini Yeecüwa ogo, “A luggin yeenic ðine. Ikee kiine a gïtken naana iki cäygi luggin bata jaan yaana beel bata jallä käwconðe, an pääm yaanni kiinä ogo bagä wica ye, i daa bak. An baati gin'a teyan iki ti ye.

Yeecüwa Bätï Tüwnü Yeene Nuca

²² An wäana yoken ðülte daa Jaliil ye, i iken kiini Yeecüwa ogo, “Minneni Mänbaan bi müükkünü me mäbaan,

²³ an bi näkä me ðok, an ike bi juwu ñaalok nüünnä ðäk ti.” An baaddoni yeeke nüüjjin.

Äccin Düllü Yek Änlanña

²⁴ An wäana Yeecüwa ke baaddoni yeeke äätene Kaparnahuum ye, i ðütöni yek änlanña äätin Bütürüc ti an taaji ogo, “Nüüto yüünü batta äccidi düllü yen änlanña?”

²⁵ An ike gïmmin ogo, “Ee.”

An wäana ike äätene ti än jï ye, i Yeecüwa ijjin jaajjin ike ti ogo, “Iki paydä ogo ñaaka, Camaan? A ñaani ken kujdene kä yätkäni yek ñommañ wiñe ñuugulani ke düllüni? A merkä yeeken ti halla a m'aka batta a mä baan ye ti?”

²⁶ An luugi Bütürüc ogo, “A m'aka batta a mä baan ye ti.”

An Yeecüwa ike kiini ogo, “An anjan merkä yeeken tetgan.

²⁷ An ikiin batta täkin iken peentän, atä cääl jï an yiipcä gora an kuju yakcan yaana ijjidi ye, naana poñe kupkini ye, i iki bi kända tiilñan gällä waje. Koowu an äckeeda kä, an injeeda a yeeni ke yüünü.

18

A Ñaani ken Tälan Yätkitän Pollon jï ti?

¹ An waan yaanja ti baaddoni äätin Yeecüwa ti an taaji ogo, “A ñaani ken yäwan Yätkitän Pollon jï ti?”

² An ike bäätin ti minnenile, an yuutte ñomgen ti.

³ An ike jaajjin ogo, “Ikee kiine a gïtken, naana ikee batta beeljede bata merkälen ye, ikee batta bi kaace ti Yätkitän Pollon jï ti.

⁴ An m'ana ðoñe ðuuge iñi bata minnenile yaanni ye, ken bi a m'ana yäwan Yätkitän Pollon jï ye ti.

⁵ An m'ana gïmgin minnenile bata yaanni kä yäntonði ye, i ika gïmgana.

⁶ An m'ana merkälen licken yaakki yaaka a luggini kä ika ye puge ðuuggin kä näänkä yaackä ye, iinca päjjidi men yaanna ðikkänä me ðok päämdeynä mooye an yeepänä me kul wii mooye jï.

⁷ “Jooñnu ñommañ wic kä wakkä yaaka nanä me a yek yiñ ye! Bääkkan daa päjjidi waak yaakka näñi ðuuggen, an jooñnu m'ana äätete puuccin ye ti!

⁸ An naana a inäti ke kiyü ken iki pugey ðok kä yiñ ye, iirä woo an yeepci woo, iinca päjjidi iki kaacci ti ünñu ti ke cüle inäti kä keelok ke kiyü kä keelok, kä yaana inäti ke kigü muutuk biltene ti, an yeepini me maañ yaana ke cüle ye ti.

⁹ An naana a wanü ken iki pugey ðok kä yiñ ye, luulu woo an yeepci woo, iinca päjjidi iki kaacci ti ünñu ti wanü kä keelok, kä yaana wanü muutuk biltene ti, an yeepini kä me maañ yaana ke cüle ye ti.

Gärrä yen Kabal Yääyon

¹⁰ “Wangic tiice tetan ñana merkälen licken yaakki waagde. An ikee kiine malañji yeeken pollon jï Wäyo daamgä wangin kamat pollon jï.

¹² “An ikee payde ogo, ñaaka? Naana men yanjalan cäygene käbälgä caykä kä caay, an keelok yäaynä meken ti ye, ike batta bi yaaka caykä kä wanäden witken kä wanäden ye cake iñi pääm wic, an ike ati mäaji yaana a yäayon ye?

¹³ Ikee kiine a gïtken, naana kañne ye, ike jone bi ñapi kä yaac kä yaana kañneeda kä yaanna, kä yaaka caykä kä wanäden witken kä wanäden batta a yäayin ye.

¹⁴ An cäanna batta a täktän yen Wäac yaana ñaalok pollon jï ye, ogo merkälen licken yaakki ti yanjalan yäayo.

Naana Määdic ke Käwic Näñä Yiñ İki ti ye

¹⁵ “An naana määdic ke käwic näñä yiñ iki ti ye, atä an nüütü yiñ yeene waan yüünü ke ike pare. An naana iki tiinjeney ye, i iki kända määdic.

16 An naana iki batta agä tiiŋgini ye kuju mänkalaŋ kä keelok ke yew an dukce kä ke iki ŋuca nuŋko jiik'a jaayne ye yuute daa, kä biltin ti m'aka a yuŋin kä yew ke däk ye.

17 An naana ike yaakkä kä tiiŋgin iken ye, i nüütkü äntüke Macii, an naana ike yaakkä cääna kä tiiŋgin äntüke Macii ye, dalä ike wääti iki ti bata waanji ke dütöni yaacken.

18 Ikee kiine a gütken, gin'a deŋŋe ŋommañ wic ye, i cääna daa bi a dekon pollon ji, an gin'a gütkene ŋommañ wic ye, i cääna daa bi a gütkini pollon ji.

19 “An ikee kiine a gütken ŋuca, naana mäkkalaŋ kä yewwe ikee ti gimmin ŋommañ wic kä gin'a täaccene ye, i bi nängene daa Wäyo yaana ŋaalok pollon ji ye.

20 An naana mäkkalaŋ kä yewwe ke däk yoken dülü nantä keellä kä yantondi ye, i wica ika agä waadgen ti.”

Gäärrä yen Ōuugulo yaana batta Ängidi Njingän ye

21 An Bütüruc äätin Yeecüwa ti an taaññe ogo, “Mügdo, naana mäado iinjidi ika nängada nääŋkä yaackä ye kulku äänki kä njittä? Äänki kä ŋaŋükel?”

22 An kiini Yeecüwa ogo, “Iki batta kiinneneni ogo äänke ko ŋaŋükel, a caykä kä ŋaŋükel äänke kä ŋaŋükel.

23 “An anji ina ken Yätkitin Pollon jiñe iircete daa me ke yätkä yaana ŋäki duccidi iñi ŋuuguloni yeeke yaaka ike cäayge miiŋgä iken ti ye.

24 An wääna iijjene cäjjin iñi ye, i äcki me men kä keelok yaana a kujon miiŋgä ike ti ye, 10,000 yek tiil.

25 An batta cäyge gin'a wänee kä miiŋgä ye, an yätkä yeene iinjän jiik ogo ike yääjji me woo ke iije ke merkälen yeeke ke wakkä yeeke yaaka bilto ti ye muure ken wänjeko miiŋgä.

26 “An ŋuugulo yeene dünjin iñi ñome ti, an ike ŋujgi yok ogo, ‘Yuudu por an waak yüükü bi wängenii kä muure.’

27 An ike ängi njingän yätkä yeene an kulkene kä miiŋgä an äkkene attä.

28 “An wääna ŋuugulo yaanna kaaccee kä woo ye i pärjin ke muukonde yaana agene kä ŋuuguloni ye, a kujon tiil ike ti caykä kä

caay, an münŋe maaññe pok an kiinde ogo, ‘Wängaa miiŋgä yeeki yaaka agii kä koowgin ika.’

29 “An menen yaana agene kä kiinkä ye dünjin iñi an ike ŋujgi yok ogo, ‘Yuudu por an waak yüükü bi wängenii.’

30 An ike yaakkä an koowne an äññe äcce gangar ke miiŋgä wanjeeda ko.

31 An wääna ŋuuguloni yakkalaŋ yuttene gin'a nänŋä done ye, iken juuggen yejgin kä yaac, an iken attä yätkä yeenen nüütki kä wakkä yaaka nänŋä duuggen yaakka.

32 An bärki yätkä an kiinne ogo, ‘Iki ŋuugulo yaajgonde iki kulkeneni kä miiŋgä yüükü muure kä yaana ŋujganaa kä yok ye.

33 An iki müükondü batta ängä njingän bata yaana ängeneni njingän ye?’

34 An yätkä pennä kä yaac, an müükkene dujoni ogo dooyji, ke miiŋgä wanjeeda ko muure.

35 “An cääna Wäyo yaana pollon ji ye, ikee bi nanŋe kä nääŋkä keellä anan naana m'ana mäaden ke käwen batta kulke jone ti ye.

19

Dey ke Äkin

1 An wääna Yeecüwa danŋee kä jiik yaakki ye, ike Jalil daljene iñi, an attä baan mä Yühüdiya ti kä ñomuk wii mä Üürdün ti.

2 An ŋon diirken bäätcin ike ti an ŋeeññe wica.

3 An Piriicinni yakkalaŋ äätin ike ti, an ike puuci taaji ogo, “Yoku päjjidi oon iije äkke kä jiik'a bilti ye?”

4 “An luugi Yeecüwa ogo, “Ikee batta age päkin Meenka jiik Joon ji ogo Näjo iijjin ti, iken nanji ogo oon ke iij?”

5 An ike jaajjin ogo, ‘Ina ken oon wäyen ke meen daleeda buwin an yore cooteeda ti iije ti, an wäatene agene gaan keellä yaanna.

6 An iken batta ŋuca a yew anja men keelok, an gin'a coori yok Joon ye dale ŋana piirgä giti mänbaan.”

7 An taaji ogo, “An Müuca iccin jiik ogo men iije iije meenka äkin an äkkee ina?”

8 An kiini Yeecüwa ogo, “A juuggic teynen ken ina tiiŋgene kä Müuca ogo

määngic dalje buw yaanna, an wääna iijjin ti ye batta anan.

⁹ An ikee kiine, m'ana iine äkkene kä jiik yakkalan batta kä balkitän an kuññu iin yanjalan ye, i anan nanit balkitän.”

¹⁰ An kiini baaddoni yeeke ogo, “An naana a biilkä ika yek waadgä oon ke iin ye, iinca nana men kujit.”

¹¹ An kiinne ogo, “Yaakki batta liiltä gimkätä me muure, a m'aka a yүүkkini ti kä Joon ti ye pääken.

¹² Mäkkalan a giitin kä migen a lucku, an mäkkalan a dikin kä mäbaan an mäkkalan wäki cäwdä bata lucku ogo Yätkitän Pollon jiñe. M'ana liitit gimgädi yaakki ye, i dale gimge.

Dale Merkälen Ätä Ika ti

¹³ An merkälen äbi me ike ti ogo inke doocce witken ti an nүүлkee. An baaddoni me geri.

¹⁴ An Yeecüwa jaajjin ogo, “Dale merkälen ätä ika ti, an nana tüge, bata yaakki Yätkitän Pollon jiñe a yeenen.”

¹⁵ An inke doocce witken ti an nүүлkene an kaaccä woo.

Oon Yaana a Ceeggon ye

¹⁶ An oon yanjalan äätin ike ti an ike taaji ogo, “Nüüto, a näänkä nerkä yaaka wali ye, ken bi nanä kääñä ünñü ke cüle?”

¹⁷ An kiini Yeecüwa ogo, “Ika tajdaa kä nerrä ina? M'ana neran ye a Keelok. An naana iki tåkä kaaccin ti ünñü ti ye jiik iinini tiijä.”

¹⁸ An ike taaji ogo, “A jiik iinini yaaka wali ye?”

An Yeecüwa jaajjin ogo, “Nana iki nääkä me, nana iki nanä balkitän, nana iki kätä, an nana iki päkä kä yelkitän.

¹⁹ Wääc ke miic eemdä, an m'ana yiire kä ye bilgä bata yorü anan.”

²⁰ An kiini oon yaanna ogo, “Jiik iinini yaaka agä nanđini muure, an a naka ken mor buunu ika ti?

²¹ An kiini Yeecüwa ogo, “Naana iki tåkä wäätcä agä küümon ye, atä an waak yүүkü yääjja woo muure an pääggä aangä an iki bi cääygi waak nerkä ñalok pollon ji, an wäättan ätä, baaddaa.”

²² An wääna oon yaanna tiinnee kä anan ye ike kaaccä woo i jone yaajan nääjka ike agee kä ceeggon ye.

²³ An Yeecüwa baaddoni yeeke kiinne ogo, “Ikee kiine a gitken, teyan kä yaac kä kaaccin ti m'ana a ceeggon ye Yätkitän Pollon ji ti.

²⁴ An nuca ikee kiine potulan kä kaaccin woo kalman kääł tun ti kä yaana ceeggon kaacee kä ti Yätkitän Joon ti ye.

²⁵ An wääna baaddoni tiinnee anan ye, i witken diiktin kä yaac an jaajjin ogo, “An a naani ken bi kääñä määkin?”

²⁶ An Yeecüwa däämjän iken ti an kiinne ogo, “Naana mäbaan ti ye yaakki batta a päyin, an naana Joon ti ye wakkä muure a päyin.

²⁷ An kiini Bütürüc ogo, “Yooru ikoon wakkä muure daljonon an ikoon bäätonon iki ti. An a naka ken bi kañon?”

²⁸ An iken kiini Yeecüwa ogo, “Ikee kiine a gitken, waan yaana wakkä muure nanje daa me a kiccängenen ye, an Minneni Mänbaan cääjee nook yen maanjä yeene ti ye, i ikee yaaka ika baaddana ye, ikee cääna bi cääje noonni caay witken kä yew mügde äärgä tügen yek mä Icärayiil yaaka caay witken kä yewwe ye.

²⁹ An m'ana äärgä yeeke daljene iñi ke mädden ke käwgen ke wäyen ke meen ke merkä yeeke ke yiil yeene ogo ika ye, bi kääñä äänke caykä kä caay a küümin, an bi yäti ünñü ke cüle.

³⁰ An me diirken yaaka dongan tiññan ye, bi wääti a m'aka batta tiilcidi ye, an m'aka daamgä me batta tiilcidi tiññan ye, ken bi wääti a me mäyken.

20

Gäärrä yen Ñuuguloni Yiil ji

¹ “An Yätkitän Pollon jiñe beel bata men mooye yen yiil yaana murjin woo kä tinñanänä mäaji ñuuguloni ije yiil ji baanne ye.

² An ike gimmin kä iñdin ñuuguloni, ñuugula carrä yen an jiñe yaana liikidi ye, an tucce yiil ji baanne.

³ “Ike nuca kaaccä woo an pone mä tinñanänä ti, an yurcin mäkkalan yudok batta ñuugal ginkalan weeldük.

4 An kiinne ogo, 'Ate cääna ñuugele yiil yeeni ji, an ikee bi iñe gin'a päjjidi ye.'

5 An iken attä yiil ji ñuugal. An ike kaaccä woo an teejjük, an ñuca kaaccä woo an a gïjjini woo, an nanjin kä yuudu keellä.

6 "An wääna wuun mä biigin ti cokelenee ye, i ike kaaccä woo, an kääñña yakkalañ yudit. An taaññe ogo, 'Ikee yudde winni an yoomme ikee batta ñuugele ina?'

7 "An iken luukcin ike ti ogo, 'Baati m'ana ikoon agon kä müökkini ñuugula ye.'

"An kiinne ogo, 'Ate ñuugele yiil ji baanni cääna.'

8 "An wääna biigin ti däägenee ye, män yiil m'ana agee kä doocon ye, kiinne ogo, 'Ñuuguloni bärkä iñä ñuugula carrä yeeken an iijä ti kä m'aka äätin ñäjäk ye, ke dakci kä m'aka iijjin ti ye.'

9 An wääna m'aka müökki me ñuugula wuun biigin ti äätene muure ye yanjalañ daa iñi me ñuugala carrä yen an jiñe yaana liikidi ye.

10 An wääna me yaaka a iijjini äätene ye, düüci ogo iken bi kujo ko diräk, an iken yanjalañ daa iñi me ñuugala carrä yen an jiñe yaana liikidi ye.

11 An wääna ñuugala carrä yeeken koowene daa ye, iken uccin kä ñümürin men mooye yen yiil ti,

12 an jayok ogo, 'M'aka äätin ñäjäk ye ñuugulin a wuun kä keelok, an iirjini ke ikoon yaaka ñuugulonon an jiñe muure carrä gitä ye.'

13 "An yanjalañ luugi män yiil ogo, "Muukondi iki batta agenii kä piikon, iki batta gïmmiñi kä ñuugala carrä yen an jiñe yaana liikidi ye?

14 Yüünü ken koowu an atä. Ika takä iñdä m'aka äätin ñäjäk ye, bata yaana iññeni kä ye.

15 Ika batta teedäteet kä näänka takkä nanä kä tiil yeeki ye? Jonü giirañ kä yaana agä men ñerconde me ti ye?

16 "An m'aka a ñäjäk ye, ken bi wääti a ñomuk an m'aka a ñomuk ye, ken bi wääti a ñäjäk."

Yeecüwa Bätä kä Tüwnü Yeene Yaana Äänke Wäatcede kä Däk ye

17 An Yeecüwa wääna atee kä Oorcaliim ye, ike kuññu baaddoni yaaka kä caay witken kä yewwe ye päaken, an kiinne päy ji ogo,

18 "Tiñe! İkiin atin Oorcaliim. An Minneni Mänbaan bi ääkkänä ñac duunku dänkä ke nüütöni jük doocin yek Joon, an bi jooocu me ke tüwe.

19 An wäättana müökkünü boorgu, an bi ñiyene kä yok, an dooygu kä bäädan an teljänä ti kaakkon jok. An nüünkä kä dak bi juwu ñaalok tüwnü ti.

Ñuynu Miy

20 An miy yen merkä Jabadi, äätin Yeecüwa ti ke merkä yeeke. An düñjin iñi an ike ñuji yok kä ginkalañ.

21 An taaji Yeecüwa ogo, "İki takä ñaaka?" An Yeecüwa luunje ogo, "İka takä merkä yeeki yaaka kä yewwe yaakki yanjalañ cääji büñü birra an yanjalañ buñ aam Yätkitin yüünü ti."

22 An kiini Yeecüwa ogo, "Gin yaana ñuye yaanna batta ñäje. Ikee bi liite mätce kä don yaana bi mätcä kä ye, an ikee bi liite wääce pillä yaana bi waaja ye?"

An iken gïmmiñ ogo, "Ee."

23 An kiini Yeecüwa ogo, "Ikee bi mätce don yeeni an cääjjin buñ birra ke buñ aam ti batta a ika ken äccädä a dückini m'aka a wäägini woo kä Wäyo ye.

24 An wääna baaddoni yaaka kä caay ye tiññene anan ye, iken mädin yaakka pingi.

25 An bärki ti Yeecüwa an kiinne ogo, "Ñäje mügdöni yek ñommañ wiñe iken engä, an me mäyken yeeken ñuugal mügdin yeenen iken ti.

26 Nana beeljidi anan ikee ti, an m'ana takä wäätcidi a men mooye ikee ti ye, dale wääti a ñuugulo yeenic.

27 An m'ana takä wäätcidi a men mooye ikee ti ye, dale wääti a kiingon yeenic.

28 An Minneni Mänbaan batta äätin ogo, ike ñüügili me, ogo me ñuugelee an ünñü yeene rätce ko me diirken.

Yeecüwa Tüñi Ook kä Yewwe a Uykuni

29 An wääna kaaccene woo Ariya ye, ton diirken bäätcin ike ti.

30 An ook yanjalañ kä yew cäyok päy taan a uykuni an wääna tiññene Yeecüwa

kaajdee kä ye, iken yaajjin ogo, “Mügdo ängoon ngingin Minneni Daawüüt!”

³¹ An geri ton ogo, “Tiinje iñi.”

An täakcin yawgin kä yaac ogo, “Mügdo ängoon ngingin Minneni Daawüüt!”

³² An Yeecüwa yuuttu iñi an bärkene an taaññe ogo, “Ikee take nanje ñaaka?”

³³ An iken luukcin ogo, “Mügdo pätkoon wanjin.

³⁴ An ängi ngingin Yeecüwa, an täämme wanjin, an kä deeran anji wanjen pättä an bäätcin ike ti.

21

Kaaccin ti Yeecüwa Oorcaliim

¹ An wääna iken äätene Oorcaliim kä cokal ye, an däagene ti baanle Beetpaac pääm yaana wiñe a jengä jeytüünni ye ti, i Yeecüwa tuccin baaddoni yeeke kä yewwe ñomgen ti.

² An kiini Yeecüwa ogo, “Ate baanle yaana ñomgic ti yaanna, an ikee bi käñe tüürünj a weengon ke tüürünje yeene gunne ti. Gütke an icka kä.

³ An naana mänkalañ ikee taaññe ye, i kiine ogo takkii ko Mügdo, an ikee bi dale buwin äbe.

⁴ Yaakki wäättä däakit yaaka jaayi Joon kä bato ye ogo,

⁵ “Mä Oorcaliim kiine ogo,
‘Yooṭe, Yätkä yeenic äätidi ikee ti.
An ike doṇe agee duugini iñi,
an taabit tüürünj,
an a tüürünje ken taabdee kä.’ ”

⁶ An baaddoni yaaka kä yew ye nanjin bata yaana eenjene daa kä Yeecüwa ye.

⁷ An iken tüürünj äbi ke tüürünje ike ti, an tüürünje ducki ñac burunju yeeken, an Yeecüwa taappä.

⁸ An ton diirken burunju yeeken peti iñi päy ji ñome ti, an yakkalañ njuülin jengä kimken ken peti iñi päy ji.

⁹ An ton diirken yaaka äätä ñome ti ke yaaka ñañe ti ye, yawdidi ogo,

“Maanña Joon ti kä Minneni yen Daawüüt!
Nüülkin m'ana äätidi kä yantän Piṭo ye ti!
Maanña Joon ti küütulan pollon ji!”

¹⁰ An wääna Yeecüwa kaaccee kä ti Oorcaliim ye, baan jiñe yore cükke muure an me täaccin ogo, “A ñaani ina?”

¹¹ An ton luukcin ogo, “A bato Yeecüwa, män Naacira yen mä Jaliil.”

Yeecüwa Nüüṭi Yääjoni kaal yen Änlanña ji

¹² An Yeecüwa kaaccä kaal yen änlanña ji, an m'aka kiji ke m'aka yääji ye ñooṭṭe woo muure wica, an därengä yek rännä tiil uuljene iñi ke noonji yek m'aka yääji gülküteni ye.

¹³ An kiini Yeecüwa ogo, “A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘An yeeni bi battä me ogo än mallä,’ an yelle yok a än muddonji!”

¹⁴ An uykuni ke puudgu äätin ike ti änlanña ji, an teeññe.

¹⁵ An wääna duunju dänkä ke nüütöni yek jiik doocin yek Joon yuṭṭene näänkä yäwkä yaaka nanje ye, an merkälen yaawene änlanña ji ogo, maanña Joon ti kä Minneni yen Daawüüt ye ti, i iken piinjin.

¹⁶ An iken Yeecüwa taaji ogo, “Merkälen yaakka jiiken tinjä?”

An luugi Yeecüwa ogo, “Ee. Ikee batta age päkin Meenka Jiik Joon ji? Jaay ogo, ‘iki merkälen ke tüntülgü nüünñi ogo iki maanjida.’ ”

¹⁷ An iken dalji iñi Yeecüwa kaaccä woo baan mä Oorcaliim ji attä Betani, an nüünñ wica.

Jaan Noommu Yaana Batta Cäyge Tulge ye

¹⁸ An kä tinñänänä wääna Yeecüwa dukcedee kä baan ji ye, näägi käñ.

¹⁹ An yurcin jaan noommu päy taan, an umgene ti an batta a käñon tulge, a gitke päaken. An kiinne ogo, “Nana iki giidä tülgü ṇuca!” An kä deedañ anji jaan ijjin woo.

²⁰ An wääna yoorene daa baaddoni ye, iken witken diiktin, an täaccin ogo, “Jaan noommu yaanni iwnä ogo kä birañ anji?”

²¹ An luugi Yeecüwa ogo, “Ikee kiine a gitken, naana ikee cäyge kä luggin an juuggic batta riija ye, ikee batta bi a näänkä yaaka nanña jaan noommu yaanni ti ye, päaken ken bi nanje. An cäanna naana pääm yaanni kiine ogo, ‘Ḍimjä wii mooye ji’ ye, i bi nanji doṇe.

22 An naana ikee cäygene kä luggin ye wakkä muure yaaka ñuye kä mallä ye, bi kañe.”

Tääctäj kä Mügdin Yeecüwa

23 An Yeecüwa attä kaal yen änlannä jī, an juwin nüünñu me an duunku dänkä ke yätini äatin ike ti, an täaccin ogo, “A mügdin yaana wali ye, ken ñuugilii kä waak yaakka, an a ñaani ken iki iññey mügdin yaanni?”

24 An luugi Yeecüwa ogo, “Ikee cääna bi taaje kä täactäj kä keelok, an naana ika luunja ye, ikee cääna bi nüütke kä mügdin yaana wali ye ken nanjä kä waak yaakki.

25 Mügdin Büüllü yen Yaaya ätä wa, ätä pollon jī halla ätä mänbaan ti?”

An iken luugin pääken ogo, “An bi yore luuge ogoo? Naana ikiin jaaccin ogo ääto pollon jī ye, ike ikiin bi kiinin ogo, an ikee batta luggede kä ike ina?”

26 An naana ikiin jaaccin ogo ääto mänbaan ti ye, ikiin boocin kä ñon, me muure Yaaya ñäjjanä a bāto.”

27 An iken Yeecüwa luugi ogo, “Batta ñäjjon.” An kiini Yeecüwa ogo, “Cääna ikee batta nüütkede kä mügdin yaana wali ye ken ñuugulu kä.”

Gäärrä yen Merkälen kä Yew

28 An iken taaji Yeecüwa ogo, “Ikee päje ogo ñaaka kä yaanni? Oon yanjalan cäyge merkä kä yew. An ike attä minneni yaana a iicca ye ti, an kiinni ogo, ‘Minneni yeeni, atä ñuugulu yiil jī tiññan.’

29 “An minneni luukcin ogo, ‘Ika batta atä.’ An wäättan jone ääkkene an attä.

30 “An wäy attä minneni kalan ti an kiinne kä jiik keelkä, an ike jaajjin ogo, ‘Abba, ika bi atä.’ An batta a aton.

31 “M’aka kä yewwe yaakki ti, a ñaani ken nanjä ñaktäj wäyen?”

An iken luukcin ogo, “A iicca.”

An iken luugi Yeecüwa ogo, “Ikee kiine a gitken dütoni yaacken ke balkä ikee bi yütene ti Yätkitin Joon ti.

32 An Yaaya äatin ikee nüütkede päy wonñu, an ikee batta age luggini kä ike. An dütoni yaacken ke balkä ken luggin kä ike. An wääna yuñtee kä anjan ye, ikee cääna

batta age luggini kä ike, an ikee batta age ñagin kä näänkä yaackä yeekic.”

Gäärrä yen Piiitoni Yaacken

33 An Yeecüwa jaajjin ogo, “Gäärrä yaanni tiije ñuca. An wica oon yanjalan a män ñommañ piittä yiil an yanje yok kä kaal, an tummu taga an kuñtu an küülconde yen tiico. An müükkene piitoni ogo piitciko, an ike iñji yen ñommañ, an ike attä woo baan yanjalan ti.

34 An wääna waan errä cokulenee ye, ike tuccin ñuuguloni piitoni ti ogo ike äckii me yeeke.

35 An piitoni ñuuguloni yeeke koowi an keelok jiibi, an yanjalan nägi ñok, an yaana wäätcete kä ñak ye yibi kä guygu.

36 An tuccin ñuuguloni yakkalan ñuca ñiräk kä yaaka iijjin ye, an nanji näänkä keelkä.

37 “An düüñin ti tuckene minneni yeene an jaajjin ogo, ‘A minneni yeeni bi eemtä.’

38 “An wääna minneni yoorene daa ye, jaajjin ogo, ‘A minneni män yiil inni, ääte näkin ñok nunko yanñä yeene koowin daa kä ye.’

39 Koowi an yeepi woo yiil taan an nägi ñok.”

40 An Yeecüwa täaccin ogo, “An naana män yiil ätä ye yoku piitoni yaakka nanje ogoo?”

41 An luugi ogo, “Me yaacken yaakka bi näge duuggin kä nanñä yaajgonde, an yiil bi müükke piitoni yakkalan yaaka bi ike äckänä yeeke waan errä ti ye.”

42 An kiini Yeecüwa ogo, “Ikee batta age päkin Meenka Jiik Joon jī ogo,

‘Jaan kiye yaana tüüññii yok kuñoni ye ken wääto ogo tanjuulu yaana tiilcidi ye,

an a yaana nanji Piñto ye inni, an ken yawan daammä yoono ti?”

43 “An ikee kiine, Yätkitin yen Joon bi anğanä me yok ikee ti, an iñgä me ñon yaaka gidok jengä tulgen yeeke ye.

44 An m’ana ñimji päam yaanni gitä ye bi liiktit, an m’ana ñimgänä gitä päam yaanni ye bi ruumtit gitä.”

45 An wääna duun̄ku dän̄kä ke Pïrricïinni tiin̄ene gäärrä Yeecüwa ye i ooki giti ike jaay ogo iken.

46 An iken tãki ogo yoku mügi an iken bojgin kä tøn̄ yaaka Yeecüwa doocutu ogo bato ye.

22

Gäärrä Yen Ammani Näänkä

1 An n̄uca Yeecüwa jaajjin kä gäärrä, an iken kiinne ogo,

2 “Yätkitin Pollon̄ jiiñe beel bata yätkä yaana tuttu ammani näänkä yek minneni yeene ye.

3 An n̄uuguloni yeeke tucce m'aka a bargin ye ti ogo, äato ammani näänkä ti, an iken muure yaakkä kä äätin.

4 “An n̄uca tuccin n̄uuguloni yakkalan̄, an kiinne ogo, ‘M'aka a bargin ye kiine ogo ammani toon̄oo, an näckälen caakken ke yätkä yeeki iirroo pugin, an wakkä muureen ogo päjjini an äato ammani näänkä ti.’

5 An iken jiiik yaakka gäälji woo, an piirjin woo yan̄kalan̄ attä yiil̄ ji baanne, an yan̄kalan̄ attä n̄uugula yeene ti.

6 An yakkalan̄ n̄uuguloni yeeke müügi, an aammi yokin̄ kä yaac an nägi dugin.

7 An yätkä pennä, an tuccin kääygä yeeke ogo nääkoni nägi dugin an baan mooye yeenen tuñji woo.

8 An n̄uuguloni yeeke kiinne ogo, ‘Ammani näänkä a päjjini an m'aka barrin̄ ye, batta päjjidi kä äätin.

9 Ate nant̄'a purcete päygyä ye, an m'aka kaññe ye bare muure dale ätä ammani näänkä ti.’

10 An n̄uuguloni yaakka kaaccä woo attä päygyä giti, an m'aka kañi ye, düüli ti muure n̄erken ke yaacken, an an̄ jiiñe yen näänkä küümmü kä wilgä.

11 An wääna yätkä kääjenee kä äräk yurtee kä wilgä ye, ike yut̄tu oon yan̄kalan̄ batta en̄it burun̄gu näänkä.

12 An taaññe ogo, ‘Muukondi, iki kääjini ogoo äräk winni, i iki batta cäygini kä burun̄gu näänkä an̄an?’ An oon batta a lüükini.

13 An wina yätkä jaajjin n̄uuguloni ti ogo, ‘Diige in̄ke ti ke küige ti, an yeepe müllä giti, nant̄a ba' iwok ke neeynä me leken.’

14 M'aka a bargin ye diräk, an deewken ken a wakin.

Iccin Düllü Kaycar ti

15 An Pïrricïinni attä woo, an läalin pugin ogo Yeecüwa baabji jaajjo jiiikkalan̄ nun̄ko mügiida ko ye.

16 An tuccin baaddoni yeeken ike ti, ke yüükkodotini yek Iirüüdüc, an kiini ogo, “Nüüto, iki n̄ajjini jiiik'a a gitken ye ken jaayä. An iki nüütü kä päy Joon̄ a gitken. An iki batta booku kä man̄kalan̄, an iki batta wäkä giti me.

17 Nüüttoon̄ iki paydä ogo n̄aaka yaanni ti? Yoku päjjidi ikoon̄ äcon̄ düllü iñgä me yätkä Kaycar yen mä Ruumaan halla ba'ay?”

18 An yiñ yeenen n̄ajjänä Yeecüwa an taaññe ogo, “Ikee läañoni, Ika puuccada ina?”

19 Nüütka tiil yaaka äccätä me düllü ti ye.” An ike äcki me woo tiil yek Ruumaan.

20 An iken taaji Yeecüwa ogo, “Biilkä ke perrä yaanni a yen n̄aani?”

21 An iken luukcin ogo, “A biilkä yätkä Kaycar yen mä Ruumaan.”

An kiinne ogo, “Waak Kaycar iñe Kaycar, an waak Joon̄ iñe Joon̄.”

22 An wääna tiin̄ene an̄an ye, iken witken diiktin an dalji iñi an kaaccä woo.

Tääctän̄ kä Juwin N̄aalok Tüwnü ti

23 An niinnä yaanja ti Cüddügüinni äätin Yeecüwa ti, an iken a m'aka jayok ogo juwin tüwnü ti baawgo ti ye, an ike taaji,

24 an kiini ogo, “Nüüto, Müüca jaay ogo, naana oon tüwno i merkä baawgo ti ye, i määden boro koowje ääcee ko woo merkälen yek määden.

25 An mädin yakkalan̄ kä n̄at̄ükel waadgo ti winni. Iicca diññä an tüwnü, an batta a giton merkä, an iñ dälkene mädden.

26 An cääna bäätcin ke däk nan̄jin näänkä keellä an attä ke n̄at̄ükel ti muure.

27 An düüñin̄ ti muure iñ tüwnü cääna.

28 An an̄ jiiñe yen juwin tüwnü ti, m'aka kä n̄at̄ükel yaakka ti, iñ bi wääti a yen n̄aani, iken yaaka kuññu yaakka ti?”

29 An iken luugi Yeecüwa ogo, “Ikee age yäyain̄ kä yaana ikee batta n̄ajje kä meenkani ke teynä yen Joon̄ ye.

³⁰ Anj anj jiiñe yen juwin tüwnü ti me batta ðiji, anj batta ðeygä me, anj bi beelji bata malaññi pollon ji.

³¹ Anj ikee batta age päkin Meenka Jiik Joon ji wääna Abrayim ke Icaak ke Yaagüüp tüwgene kä on ye? I Joon jaajjin ogo,

³² 'Ika agä Joon yen Abrayim, ke Joon yen Icaak, ke Joon yen Yaagüüp.' Anj ike batta a Joon yen mä tüwin a Joon yen mä üdin."

³³ Anj wääna ñon tiññene nüünne ye, i witken ðiiktin.

Jiik İinini yek Joon yaaka Tülcidi ye

³⁴ Anj wääna Pirriciinni tiññene ogo Cüddügiinni lüüynii witin Yeecüwa ye, i Pirriciinni yoken ðüli nantä keellä ogo taajji ñuca.

³⁵ Anj yanjalan iken ti a nüüto yen jiik ðocin yek Joon, anj ike puuci taaji ogo,

³⁶ "Nüüto, a iinin yaana wali ye, ken tülcidi jiik ðocin yek Müüca ti?"

³⁷ Anj luugi Yeecüwa ogo, " 'Piño yünü Joon bilgä kä jonü muure, ke yorü muure, anj ke paydinni yüükü muure.'

³⁸ A iinin yaana tülcidi anj iijjidi ye inni.

³⁹ Anj yaana bäatcidi ye beel bata menen, 'M'ana yiire kä ye bilgä bata yorü anjan.'

⁴⁰ Anj jiik ðocin muure yek Müüca ke nüünñü yen batoni a ðekin ti jiik iinini yaaka kä yewwe yaakki ti."

Macii A Minneni Naani?

⁴¹ Anj wääna Pirriciinni yoken agene daa kä ðülgin ye, i iken taaji Yeecüwa ogo,

⁴² "Ikee payde ogo ñaaka kä Macii? Ike a minneni yen naani?"

Anj luugi ogo, "A minneni Daawüüt."

⁴³ Anj kiinne ogo, "Anj Daawüüt jaay kä Wäaktan Joon, anj Macii badde ogo 'Mügdo yeeni,' ina? Anj Daawüüt jaay ogo,

⁴⁴ "Piño jaajjin Mügdo yeeni ti ogo, "cääjjä bunji birra ti, ke ädänji yüükü ðocin daa kä iñi kiigü ti."

⁴⁵ Anj naana Macii battä Daawüüt ogo, 'Mügdo yeeni,' ye, i a minneni yeene ogo?"

⁴⁶ Anj jiik yeeke ti baati m'ana liitit kä luunñu ike ye. Anj nüünä yaanja ti baati m'ana yore ñuwanj kä tajdin ike ñuca ye.

23

Kolkolli Yiñ Lääñoni ti

¹ Anj Yeecüwa ñon ke baaddoni yeeke kiinne ogo,

² "Nüütoni yek jiik ðocin yek Joon ke Pirriciinni yaaka nüüti jiik ðocin yek Müüca ye.

³ Nääñe anj gin'a kiinte kä ye gimgede. Anj ñana ikee baadde nääñken, iken päki anj batta nanjä.

⁴ Iken ðiigä ðürdinni pekkä, anj ðoccutu me ðuuggen ti, anj iken kä ðuuggen batta ðäki inken cükcutü yokin ogo me yüükki ti.

⁵ "Iken nääñken muure nanjä ogo yoorji me. Iken enit meenkanii mäyken buggen ti a ñurgin cäyge gitii biykälen yek meenka lanña, anj iken enit burunju tüggen a bültani bääykä.

⁶ Anj iken billä nantä ba' eemdin ke nantä ba' jon ñamme, anj me ñomgen ti nantä ñerrä daanmallä yen Yühüünñi ji,

⁷ anj iken ñiipä me weeldük kä eemdin, anj bäargä me ogo, 'Nüütoni.'

⁸ "Anj ñana ikee bäarge me ogo, 'Nüütoni,' ikee cäygene kä Nüüto a keelok, anj ikee iire muurijaan.

⁹ Anj mänkalanj ñana bäare ñommañ wic winni ogo, 'Wäac,' ikee cäygene kä Wäy a keelok a Joon, yaana ñaalok pollon ji ye.

¹⁰ Nana ikee gimmede mänkalanj ikee bäare ogo, 'Mügdoni,' ikee cäygene kä Mügdo a keelok, a Macii.

¹¹ Anj m'ana talañ waadgic ti ye, dale wääti a ñuugulo yeenic.

¹² Anj m'ana ðone äärede ñaalok ye, i bi ðuukunu me iñi, anj m'ana ðone ðuukcede iñi ye, i bi ääränä me ñaalok.

¹³ "Jooññu ikee ti nüütoni jiik ðocin yek Joon ke Pirriciinni, ikee lääñoni! Ikee äntüke yen Yätkitin Pollon jiiñe üüljene me ñomgen ti, anj ikee kä ðuuggic batta kaaccede ti. Anj m'aka ðäki kaaccidi ye, i batta bäaggede kaaccidi.

¹⁵ "Jooññu ikee ti nüütoni jiik ðocin yek Joon ke Pirriciinni, ikee lääñoni! Ikee atcede ircede woo wii mooye ke ñommañ

yilte kä yok men, an naana men keelok yore yelle ye, i ike naje päjjidi ati maccük äänke kä yew bata ikee.

16 “Jooññu ikee ti woydoni uyken yaaka jayok ogo, ‘M’ana liitto ko änlannä ye, batta ogo ginkalan, an m’ana liitto ko tiilgä änlannä ye, i ogo dekon ko liittäñ yeene.’

17 Ikee uykuni bucken! A yaana wali ye ken tiilcidi, a tiilgä, halla a änlannä yaana tiilgä laadde yok ye?

18 An ikee jaaye ogo m’ana liitto ko tambal ye batta ogo ginkalan, an m’ana liitto ko äccin yaana äccidii me tambal wic ye, i ike ogo dekon ko liittäññi yeeke.

19 An ikee uykuni! A yaana wali ye ken tiilcidi, a äccin halla a tambal yaana äccin laadde yok ye?

20 An m’ana liittä kä tambal ye, i liittä kä wakkä yaaka tambal wic yaakka muure.

21 An m’ana liittä kä änlannä ye, i liittä kä ike, an ke Joon yaana cäay ike ti ye.

22 An m’ana liittä kä pollon ye, i liittä kä nook yen Joon, ke Joon yaana cäay ike wic ye.

23 “Jooññu ikee ti nüütöni jiik doocin yek Joon ke Pirriciinni, ikee lääñoni! Ikee wangic tiiccede kä äccin caycayni, yek waak garkä yaaka kañde balkä yeekic gitä ye, bata jengä kilkä, an ikee gin’a tiilcidi jiik doocin yek Joon ti ye gäale gitä, wonnu ke ängin njingin ke luggin. Yoku päjjidi wakkä yaaka tiilcidi ye, nana gäale gitä.

24 Ikee woydoni uyken! Ikee yüün angede yokin piitti, an kalman ken lade!

25 “Jooññu ikee ti nüütöni jiik doocin yek Joon ke Pirriciinni, ikee lääñoni! Ikee don ke koodal laade kä üntük, an külok jiñe ti küümü kä däälkä, an küümü kä jon tälle ke gaanna wakkä me.

26 Ikee Pirriciinni uyken, parañ iije don ke koodal looke ji woo, nunko üntük bi latee kä woo ye.

27 “Jooññu ikee ti nüütöni jiik doocin yek Joon ke Pirriciinni, ikee lääñoni! Ikee beele bata kälkä yaaka a weecin ladan, an üntük üükidi woo neraan, an gitken ti a küümon kä mä tüwän awgen an waak muure dälän ye.

28 An ikee cäanna üükede woo age mä wotku mäkkalan ti, an juuggic ti a küümän

kä lääñtän ke täktän yen liinjä gitä jiik doocin.

29 “Jooññu ikee ti nüütöni jiik doocin yek Joon ke Pirriciinni, ikee lääñoni! Ikee bäte kälkä witken yek bätöni ke mä wotku yaaka näge dugin dänkä yurgic ye, an njeerde yokin.

30 An ikee jaaye ogo, ‘Naana yoku ikoon bilton ti nüünkä dänkä yurgo ti ye, ikoon yoko batta yoku coorron kä näññä bätö.’

31 “An kä jiik yeekic yaakka ikee nüüte kä duuggic ogo ikee agje kilkä m’aka nääkono bätöni ye.

32 Ate ñomuk an waak’a iijene dänkä yurgic ye daage.

33 Ikee käggä! Merkä pääñdanñi! Ikee bi likce woo ogo kä yiñ yen maañ?

34 “Ina ken tuckede kä bätöni ke näjñoni ke nüütöni jiik doocin yek Joon yaakka. Yakkalan bi näge dugin kä tellä kaakkon jok, an yakkalan bi dooye daanmallä yen Yühüünñi ji, an bi ñoole baan ke baan.

35 An kä yaakki jooññu bi käjä iñi ikee ti kä yimgä mä wotku muure yaaka puuktin nommañ wic ye, iijidi ti kä yimgä män wonnu Abiil ke yimgä Jakariya ti minneni Barakiya yaaka nänje waadgä änlannä ke tambal ti ye.

36 An ikee kiine a gitken jooññu yaanna muure bi ätä iñi kilkä yaakki ti.

Yeecüwa Nüüji kä Oorcaliim

37 “Ay! Oorcaliim, Oorcaliim, baan mooye yaana nääkä bätöni, an yibbä tüüjgi yek Joon ye, äänki anña nittä muure ika täkä ogo merkä yüükü düljo yokin bata aattä yaana tulge dülde yokin bugge ti ye, an ika batta bääggadaa!

38 Yoore an yeenic dälkene kä Joon elan.

39 Ikee kiine, a gitken ika batta bi yooru nua ke jaajje kä ogo, ‘Nüülkin m’ana äätidi kä yäntän Piito ye.’ ”

24

Yeecüwa Nüüti kä Düümtin Änlannä

1 An Yeecüwa kääjin woo kaal yen änlannä ji an wäana atee kä ye, baaddoni yeeke äätin ike ti, an ike nüütcutü ogo, däamjo banñani yek änlannä ti.

² An luukke ogo, “Banñani yaakka muure yoodde? Ikee kiine a gitken, baati pääm yaana bi mañjanä me menen wic ye, bi ñüümtit giti muure.”

³ An wääna Yeecüwa cääjjenee kä pääm yaana wiñe a jengä jeytüünni ye ti, i baaddoni yeeke äätin ike ti pääken, an ike taaji ogo, “Nüüttoon waak yaakki bi näñe ñuuggen tooku? An a ñaaka ken bi a gin'a nüüti äätin yüünü ke düüñin yuungu ye?”

⁴ An luugi Yeecüwa ogo, “Wangic tiice ñana ikee yääyte mäñkalan.

⁵ Me ñiirken bi ätä kä yäñtonñi, an jayok ogo, ‘Ika agä Macii!’ An iken me ñiirken bi malgä ñingin.

⁶ An ikee bi tiñe kä yääñdanñi, ke jigärgä yek yääñdanñi, an ñana yokic cükcede, waak yaakka bääkkan daa bi näñi ñuuggen, an batta mor a düüñin ina.

⁷ An ñon yakkalan bi juwu kä yiñ ñon yakkalan ti, an yätkitän bi juwu kä yiñ yätkitän ti. An käñ bi wääti ke buktun ñommañ nänkä yaaka a päkkitñi ye ti.

⁸ An yaakki muure a iijjin ti pillä yen giidä an yanñalan mor irä.

⁹ “An wäättan ikee bi müüke me, an näke me ñugin, an ikee bi putkene giti ñon muure ogo ika.

¹⁰ An waan yaanja ti me ñiirken bi ñomgen yeljanä woo luggin ti, an bi äägä ñätin, an bi puudu giti waadgen ti.

¹¹ An bättoni ñiirken yaaka a yelonñi ye, bi ükü woo, an me ñiirken bi yäägä ñugin.

¹² An kä ñiirin yen liññä giti jiiik ñoocin, biilin yen me ñiirken bi lüy.

¹³ An m'ana wääci ke düüñin ti ye, bi käñi mäkin.

¹⁴ An Jiiik Ñerkä yen Yätkitän Pollon jiiñe bi pakä me ñommañ wic muure, nunko tiingge daa ñon muure, an wäättan düüñin bi ätä.

¹⁵ “Ikee bi yuñe ñällä yen cüültin yaana jaayi bättoni Daniyal ye, yudit külok Änlanñä.” Dale m'ana päki ye ükci giti.

¹⁶ “An wäättan dale m'aka Yühüdiya ye, lüdok pämkä witin.

¹⁷ An dale m'ana cäy daan wic ye, ñana kääjidi iñi ogo ike kujje gin'a äräk baanne ye.

¹⁸ An dale m'ana yiil ji ye ñana ñükciñi ñäjäk ogo ike kujdee burnu yeene.

¹⁹ An bi yaajan kä yaac määngä yaaka lacok ke yaaka nüüti ye nüünkä yaakca ti!

²⁰ Mäte nunko ñana ñañ yeenic wäättede a wiiññäk anñi ke Äñ Jiñe Wääktän ti.

²¹ An pillä mooye bi näñi ñone waan yaanja ti, yaana batta a näñon ñone wääna daa kä iijjin ti ñommañ ye, ke tiññan. An batta bi nüccä näñi ñone ñuca.

²² An naana nüünkä yaakca batta nüünñü me yokin ye, i baati m'ana bi üt ye, an kä jiiik mä wakin yek Joon ken nüünkä yaakca bi nüünge daa me yokin.

²³ An naana mäñkalan ikee kiinne ogo, ‘Däämme Macii inninne,’ ke ogo, ‘iya wica,’ ye, ñana ikee luggede.

²⁴ Maciini yaaka a yelonñi ke bättoni yaaka a yelonñi ye bi ükü woo, an näñi nääñkä ke waak'a yawan ye, ogo yääjji ko witin me, ke cääna m'aka a wakin kä Joon ye naana päjjodo ye.

²⁵ Yoore, ikee nüütkenne kä yaakki i batta mor wuun ñägä.

²⁶ An naana mäñkalan ikee kiinne ogo, ‘Däämje, Macii iya luummuk,’ ye, ñana ikee kaaccede woo. An naana jaajjin ogo, ‘Däämme ike inni äräk,’ ye, ñana ikee luggede.

²⁷ Bata yaana wilän diikede kä ñomuk atee ke ñäjäk ye, bi beelji bata äätin yen Minneni Mänbaan.

²⁸ An nant'a cäyge gin tüwon ye, i weñgä yoken ñültü wica.

Äätin Yen Minneni Mänbaan

²⁹ “An kä ñeerañ anñi naana tiñidän yen nüünkä yaakca ti düüñin ye, an bi ülji iñi,

an paan batta bi ñiki

an kitñani pollon bi ñiimdit iñi,

an teynäni yek wakkä pollon jiiñe* bi bukci.

³⁰ “An waan yaanja ti gin'a nüüti ye, bi ükü woo pollon ji yen Minneni Mänbaan, an wäättan ñon yek ñommañ wiñe bi nüüjji. An iken bi yürci Minneni Mänbaan äätä curunñu giti kä teynä ke maanñä yawconde.

* 24:29 teynäni yek wakkä pollon jiiñe jiiik yaakki nüüti waak pollon jiiñe teyken, bata an, paan ke kirkä.

³¹ An malanji yeeke bi tuce kä iwok gültete, an m'aka wanje ye bi düülünü ti kä ñomuk ke njäk ke ñaalok ke iñi ke nänkä muure iñi pollon ñoy.

Gäärrä yen Kaaptä

³² “Näje nüünñü gäärrä yen kaaptä yaanni ti. Naana kimke kattä iñi an gitke ñiimmin ye, i njäje ogo yiltüke cokolono.

³³ An cääna naana ikee yuttee waak yaakka muure ye, i njäje ogo Minneni Mänbaan cokolono ti äntüke tük.

³⁴ Ikee kiine a gütken, waak yaakka muure bi näji ñuuggen, i batta mor kil yaanni tüw.

³⁵ Pollon ke ñommañ bi wüci iñi, an jiik yeeki batta bi wüci iñi.

Baati M'ana Näjja Nünnä Yaanja ke Wuuj Yaanja ye

³⁶ “Nünnä yaanja ke wuuj yaanja baati m'ana njäjä ye, cääna ke malanji yek pollon jiñe batta njäjä, a Wäy pare ken njäjä.

³⁷ Bata wääna wäätee kä nünnä Noo ti ye, cääna bi wääti äätin Minneni Mänbaan ti.

³⁸ An nünnä yaakca ti i mor tääl irä iken ämi an mäti, an iken ñiji an ñeygä me, ke nünnä yaana kaaccene kä Noo kuun ji ye.

³⁹ An iken batta njäjä ginkalan ke tääl äate an iken müññe muure, an bi wääti bata äätin yen Minneni Mänbaan ti.

⁴⁰ “An ook kä yew bi ñuugal yiil ji muutuk, an keelok bi koowgu me an yanjalan bi mañjanä me iñi.

⁴¹ An määngä kä yew bi ñiji päämdeynä ti an keelok bi koowgu me an yanjalan bi mañjanä me iñi.

⁴² “An cäyä i iki kiijjädä woo kä yaana äätin Piṭo yüünü kujjeda kä ye.

⁴³ An yaakki ookci giti naana yoku men mooye yen an njäjä wuuj yaana wali ken bi äätete kato ye, ike yoku küjjidi woo an an yeene batta bäagge liikä me giti.

⁴⁴ Ikee dale yokic age tootin wuuggu muure, Minneni Mänbaan bi ätä kä wuuj yaana batta ike payde daa kä ye.

Näärrä yen Ñuugulo yaana a Lüggini ye

⁴⁵ “An a ñaani ken a ñuugulo yaana a lüggini an a njäjo ye, yaana müökkünü

men mooye yeene an yeene jiñe muure ye, an meken iñde waak äämkä kä wuuj yaana päjjidi ye ti?

⁴⁶ Nerrä ñuugulo yaana wäädänä men mooye yeene ñuugal naana ike duku ye.

⁴⁷ Ikee kiine a gütken men mooye ñuugulo yaanna bi müükke wakkä yeeke muure.

⁴⁸ An naana ñuugulo yaana a yaajgonde an payit jone ti ogo, ‘Men mooye yeeni bi kuru,’

⁴⁹ an üccä kä giimmä ñuuguloni meken an ämi an mäti ke maaddo mäñji ye,

⁵⁰ i men mooye yen ñuugulo yaanna bi ätä kä nünnä yaana batta njäje ye, ke wuuj yaana batta njäje ye.

⁵¹ An ñuugulo yaanna bi jooje kä jooññu yaajgonde, an bi dooce ke läänoni nantä ba' iwok ke ñeynä me leken.

25

Gäärrä yen Tulgu kä Caay

¹ “An Yätkitin Pollon bi beelji bata tulgu yaaka kä caay kuññu dikoni yeeken ye an ati purjidi ke or ñääññä ye.

² Yaaka kä duuc ye a amgi an yaaka kä duuc ye a njajjoni.

³ Yaaka kä duuc a amgi yaakka dikoni yeeken koowi an batta a kujin ñownä dikoni.

⁴ An yaaka kä duuc a njajjoni yaakka kuññu küjbünni yek ñownä ke dikoni yeeken.

⁵ An wääna or ñääññä kuurenee ye iken muure bäññä an oodi.

⁶ An müllä kule giti iken cüki yokin yääw ogo, ‘Yooṭe or ñääññä iya äätä! Käaje woo an paake.’

⁷ “An tulgu juwin ñaalok muure an dikoni yeeken tooti yokin.

⁸ An yaaka kä duuc a amgi yaakka jaajjin njajjoni ti ogo, ‘Iñon ñownä yeekic ti kä ñeewan dikoni yooko ñañña tüwok.’

⁹ “An luugi njajjoni ogo, ‘U'u, yaakki ikiin batta bi päajjinin müürinaan, päjjidi ikee ate yääjoni ti an kije yek ñuuggic.’

¹⁰ “An wääna iken attene kä kijene kä ye, i or ñääññä ñäägin ti, an yaaka yoken agene kä tootin yaakka, kaaccene kä äräk nantä ba' ammani ñäänkä, an äntüke üülji me.

11 Anj kä deeran anji tulgu meken äätin anj jayok ogo, 'Mügdo, Mügdo, kupkoon äntüke.'

12 "Anj luugi or näännä ogo, 'Ikee kiine a gütken, ikee kuje.'

13 Anj anji kiijjede woo kä yaana niinna ke wuun yen duukin yeeni kuje daa kä ye.

Gäärrä yen Njuuguloni yaaka kä Däk ye

14 "Anj nuca Yätkitin Pollon jiine a pääygon kä oon yaana ati taankalan kä utar, anj nuuguloni yeeke bärkene ti anj müukkene tiil yeeke wääna atee kä ye.

15 Anj yanjalan iinne kücümgu tiil kä duuc anj menen iinne kücümgu tiil kä yew, anj dake iinne kücam tiil kä keelok anj yanjalan daa iinne kä liildin yeene. Anj wäättan ike attä.

16 "Anj yaana kuñnu kücümgu tiil kä duuc ye attä anj nuugulenee kä anj nuucin ti meken kä duuc nuca.

17 Anj yaana kuñnu kücümgu tiil kä yew ye, nanjin bata menen anj nuucin ti meken kä yew nuca.

18 Anj nuugulo yaana kuñnu kücam tiil kä keelok yaana kuñnu kää, anj tiil men mooye yeene jikke iini.

19 "Anj wääna niinka diirene ye, i men mooye yen nuuguloni yaakka duukin, anj cääjgin iini panja tiil ti ke iken.

20 Anj nuugulo yaana a kujon kücümgu tiil kä duuc ye, äätin anj ääcin ti meken kä duuc nuca, anj jaajjin ogo, 'Men mooye, ika iinnaa kücümgu tiil kä duuc, anj yooru, ika ääcänä ti meken kä duuc nuca.'

21 "Anj kiini men mooye yeene ogo, 'Neran kä yaac! İki nuugulo nerconde yaana a lüggini ye, iki agä lüggini kä tiinna gin deerconde, iki bi dooceni diirken gitı, äätä kaacci jon namme gitı yen men mooye yüünü ti.'

22 "Anj ike yaana a kujon kücümgu tiil kä yew ye, cääna äätin anj jaajjin ogo, 'Men mooye ika iinnaa kücümgu tiil kä yew anj ika ääcänä ti meken kä yew nuca.'

23 "Anj kiini men mooye ogo, 'Neran kä yaac! İki nuugulo nerconde yaana a lüggini ye, iki agä lüggini kä tiinna gin deerconde, iki bi dooceni diirken gitı, äätä kaacci jon namme gitı yen men mooye yüünü ti.'

24 "Anj yaana a kujon kücam tiil kä keelok ye äätin cääna anj jaajjin ogo, "Men mooye yeeni, iki njajeni nuugula yüünü caran, iki itä nant'a batta agii kä piiton kä ye. Anj iki dutü nant'a batta agii kä maon kä käwkä ye.

25 Anj ika booñnu anj ika attä anj tiil yüükü jikkä iini. Tiil yüükü ikki.'

26 "Anj luugi men mooye ogo, 'İki nuugulo yaajgonde yaana a wuungon ye! Naana yoku njajä ika itä nant'a batta agä piiton kä, anj ika dutü nant'a batta agä maon kä käwkä ye,

27 tiil yeeki batta äccädä kun tiil ji ina? Yoku ika kañna ginkalan witken ti kä deewan.'

28 "Anj men mooye iinjin ogo, 'Kücam tiil koowe nuugulo yaana ti, anj iine m'ana cäyge kücümgu tiil kä caay yaana.

29 Anj m'ana cäyge ye bi ingä me diirken, anj bi cäyge kä diräk, anj m'ana batta cäyge ye, yaaka bilti ike ti kä deewan ye, bi koojjunu me woo ike ti.

30 Anj nuugulo yaana a waanji yaanni yeepe woo miilla gitı nant'a ba' iwok ke neeynä me leken.

Nünnä Jooñnu

31 "Anj naana Minneni Mänbaan ätä kä maanjä yeene, ke malanji yeeke muure ye, ike bi cääjji nook yeene yen maanjä wic.

32 Anj ton muure yoken bi düülünü ti nome ti, anj ike me bi kebe gitı bata yaana kaaydo kabalga kibbedeada woo jüülöni gitı ye.

33 Anj ike kabalga bi dooce bunj birra anj jüülöni bi dooce kä bunj aam.

34 "Anj wäättan Yätkä m'aka cäyok bunj birra ti ye bi kiine ogo, 'Ääte, ikee yaaka age nüülkini kä Wäyo ye, kaace ti Yätkitin ti yaana tutkene kä me wääna iijjin ti nanjä nommañ ye ti.

35 İka nägana kañ anj ika äämzana. Anj ika nägana yeen anj ika mäatkana piik. Anj ika agä boorgon anj ika gimzana äärgic ti.

36 Anj ika yori elan, anj ika iinjana. Anj ika yore caran, anj ika waañna. Anj ika cäyä ganjar, anj ika ookka.'

³⁷ “An bi luuku mä wotku ogo, ‘Piṭo, a tooku ken yoorini näki kãñ, an iki äämgini, an näki yeen, an iki määtkini piik?’

³⁸ An a tooku ken yoorini agii boorgon, an gĩngini äärgo ti, an yorü elañ, an iinjini kã?

³⁹ An a tooku ken agii kã raac an cääyii ganjar an iki ookini kã?’

⁴⁰ “An bi luuku Yätkä ogo, “Ikee kiine a gĩtken bata yaana nãngene mädgı licken ke kãwgi licken ye, i nãngana kã ika.’

⁴¹ “An ike bi jaajji m’aka buñ aam ti ye ogo, ‘Ange yokic ika ti ikee mä tuumgin, kaace maañ yaana ke cüle a tũtkini boonjin ke menkeekeni yeeke ye ti.

⁴² Ika nãgana kãñ an ika batta aga kã äämgini. An ika nãgana yeen an ika batta aga kã määtkini piik.

⁴³ Ika agã boorgon an ika batta aga kã gĩngini äärgic ti. An yori elañ an ika batta aga kã iinjini. An ika agã raac an ika cääyã ganjar an ika batta aga kã ookon.’

⁴⁴ “An iken cääna bi lüükci jaajji ogo, ‘Piṭo, a tooku ken yoorini näki kãñ ke yeen, an agii boorgon an yorü elañ an agii raac an cääyii ganjar an iki batta agini kã yüükkini ti?’

⁴⁵ “An ike bi lüükci ogo, ‘Ikee kiine a gĩtken, naana ikee yaakke kã yüükkini ti mädgı licken ke kãwgi licken kã deerañ ye, i ikee yaakke kã yüükkini ti ika.’

⁴⁶ “An mä yaackã bi atĩ kaaci jooññu giti ke cüle, an mä wotku bi kaaci ti ünñu giti ke cüle.”

26

Müñjü Yeecüwa.

¹ An wãana Yeecüwa ðaññee kã jiik yaakka muure ye, i baaddoni yeeke kiinne ogo,

² “Nãjje Poñ Kaaldin Wic äätidi nĩnkã yew ti ñomuk, an Minneni Mãnbaan bi müükkünü me mäbaan an ðeljãnä me ti ñaalok kaakkon jok.”

³ An ðuunju ðãñkã ke yätini yek Yühüünñi yoken ðüli nãñtä ba’ ðuunjon daañ küülconde yen Joon yaana battã me ogo Kayaapa ye ti.

⁴ An lãälin pugın ogo Yeecüwa mügji ko ätkitĩ an nãgji ðok.

⁵ An iken jaajjin ogo, “Nana waan Poñ Kaaldin Wic ti, nuñko me lelit.”

Yeecüwa Cüji Me Yok Betani

⁶ An wãana Yeecüwa cäyee kã Betani paa ba’ Camaan yaana a nãkon kã jaan ñomuk ina ye,

⁷ i iinj yanjalan kãajin äräk ike ti ädit kuulkul pitina yaana kiygã me kã carrã ye, an pookke Yeecüwa wiñe ti i ike cääy ðãññã ti ämi.

⁸ An wãana yoorene daa baaddoni ye, iken piinjin an jayok ogo, “Yaakki ñiyene me ina!

⁹ Pãjjiidi yoku yãajji me woo kã carañ tiil yoku iñi me aangĩ.”

¹⁰ An jiik yaakka ñajji Yeecüwa an luukke ogo, “Ikee iinj rüüde yok ina? Ike nãññã nãñkã ñerken ika ti.

¹¹ Ikee bi cäygene kã aangĩ ke ikee kamat an ikee batta bi cäygene kã ika kamat.

¹² Ike pitina yaakki pookke yori ti nanñe tutee kã jĩññã yeeni.

¹³ Ikee kiine a gĩtken, nãñtä yaana päkene me Jiik Ñerkã yen Joon ñommañ wic muure ye, nãñkã nanji iinj yaanni ye, cääna daa bi jaaygã me an payte daa me.”

Yahüüja Yeecüwa Ääkkene ñãc

¹⁴ An baaddoni yaaka caay witken kã yewwe ye yaana battã me ogo Yahüüja Garyüüti ye attã ðuunju ðãñkã ti,

¹⁵ an täaccin ogo, “Ika bi iñã ñaaka naana müükkene kã ye?” An ike iñi tiilgã gãlkã wangen caykã kã ðãk.

¹⁶ An kã waan yaanja ti ike mäajjin waan ääkkedeeda ñãc.

Amma Yen Poñ Kaaldin Wic

¹⁷ An añ wiñe yen Poñ Biiggĩ Cotku ti baaddoni äätin Yeecüwa ti an taaji ogo, “Iki ðãkã tutkini nãñtä, yaana ämii kã amma Poñ Kaaldin Wic ye wa?”

¹⁸ An ike luukcin ogo, “Ate oon kalan ti baan ji an kiine ogo Nüüto jãäyidi ogo, ‘Wuun yeeni wãñe cokilin, ika atã ämä amma Poñ Kaaldin Wic baannü, ke baaddoni yeeki.’ ”

¹⁹ An baaddoni jiik yaaka kiinene daa Yeecüwa ye nanji, an tuttu amma yen Poñ Kaaldin Wic.

20 An biigin ti anji, Yeecüwa cääjgin iñi amma ti ke baaddoni yeeke yaaka kä caay witken kä yew ika.

21 An wääna ämene kä ye, Yeecüwa jaajjin ogo, “Ikee nüütke a gütken, mäñkalan ikee ti ika bi ääka ñac.”

22 An baaddoni anjin iñi kä yaac, an wäättana Yeecüwa tactä, kä kiçuk kiçuk ogo, “Piçto, bi a ika?”

23 An luukke ogo, “M'ana inko bi yirji gälñä ji ye, i a m'ana bi ika ääka ñac ye.

24 An Minneni Mänbaan bi tüw bata yaana jaaynene Meenka Jiik Joon ye, an m'ana bi Minneni Mänbaan ääkke ñac ye, bi yaajan ke ike! Iiñca ñerañ ñana yoku ike giidi me.”

25 An taaji Yahüüja, yaana ike bi ääkkänä ñac ye ogo, “Nüüto, an bi a ika?”

An luuki Yeecüwa ogo, “Iki jaajjini.”

26 An wääna iken ämmene kä ye, Yeecüwa kuñnu biñjan coñnu an ñüülkene, an wiñne gitä an iñne baaddoni, an kiinne ogo, “Koowe ame a yori inni.”

27 An don koowne an mälcin ñaalok an iñneeda kä an jaajjin ogo, “Mätce ikee muurijaan.

28 A yimgä yeeki ikki, a yek jiik doocin yek Joon kiccängenen yaaka puuktin ogo kulkin näänkä yaackä yek me ñirken ye.

29 Ikee kiine, Ika batta bi mätcä piik jaan yaana tulge belok bata lüütkon ye ñuca, anña nüünnä kicconde yaana bi mätcä kä ke ikee Yätkitän Wäyo ti ye.”

30 An iken ooljin uullu an kaaccä woo ünjin pääm yaana wiñe a jengä jeytüünni ye ti.

Yeecüwa Bäti Rictäñ Bütürüc

31 An iken kiini Yeecüwa ogo, “Ikee muurijaan bi buurce woo ika ti wüürin tiññan. A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Kaaydo bi pacä an käbälgä yek kaal jiñe bi gääctit gitä.’

32 An naana ika juwunu ñaalok tüwnü ti ye, ikee bi yüte ti Jalil.”

33 An Bütürüc luukcin ike ti ogo, “Naana me muure iki daljini iñi ye, iki batta bi daljeni iñi.”

34 An luugi Yeecüwa ogo, “Iki kiineni a gütken wüürin tiññan i mor toon batta

weekci ika bi reecca woo äänkü kä ñak ogo Ika kujjada.”

35 An kiini Bütürüc ogo, “Naana cääna ika tüwü ke iki ye, iki batta bi reeceni woo!” An baaddoni muure jaajjin jiik keelkä yaakka.

Yeecüwa Mäti Jecimaani ji

36 An Yeecüwa attä ke iken nantä yaana battä me ogo Jecimaani ye, an baaddoni yeeke kiinne ogo, “Cäye winni, ika atä wica mäta.”

37 An kuñnu Bütürüc ke merkä Jabadi kä yewwe, Yaagüüp ke Yuhanna, an ike uccin kä nüüjdün an jone yaañña.

38 An kiinne ogo, “Joni nüüji kä yaac an a yaana ika tüwü ye. Wäade winni an yäwe ke ika.”

39 An wükcän woo kä ñerañ an ñünjin iñi an mälcin, an jaajjin ogo, “Wäyo naana päjjidi ye ñana ika nanäda wäacä waañña yaana äätidi yaanni. An ñana iki näänjä kä täktän yeeni, tääkcä nanjä kä täktän yüünü iki.”

40 An ike dukcin baaddoni yeeke ti, an wäadene a ootin. An Bütürüc kiinne ogo, “Ikee batta cääna liiçe yäwe ke Ika wuñ kä keelok?”

41 Yäwe an mäte nuñko ñana ñimjede puuccin gitä. Wäaktän täki an gaan ken bëman.

42 An iken dalji iñi Yeecüwa kaaccä woo ñuca an mättä ogo, “Wäyo naana waañña yaanni batta a angini yok ye, i daa waaja an dalä täktän yüünü nanji ñoçe.

43 An wääna ñuukenee kä iken ti ñuca ye, i kañne a ootin wanjin a pekin iñi kä nüünkä.

44 An daljene iñi ñuca an attä an mättä äänke kä ñak an jaay jiik keelkä.

45 An ike äatin baaddoni yeeke ti an kiinne ogo, “Cumje ootene an yüike. An yoore wuñ ñäägin an Minneni Mänbaan müükki me mä yaackä inken ti.

46 Juwe an atin! Yoore, aagdo ñac yeeni inni!”

Yeecüwa Mügi Me

47 An wääna Yeecüwa iñjedee kä jaayee ye, Yahüüja yaana a baaddo ke meken yaaka kä caay witken kä yew ina äatin ke toñ ñirken kä gaadalli ke läcängä tuuji kä duunku ñänkä ke yätini yek me.

48 An iken a iñgin kä aagdo ñac Yahüüja gin'a nüüti ye, ogo, "M'ana bi ñiibä ye, ken a ike, i müge."

49 An kä ñeerañ anñi ike äätin Yeecüwa ti an jaajjin ogo, "Ogook, Nüüto?" An ñiimme kä jone.

50 An kiini Yeecüwa ogo, "Muukonñi ñañä gin'a umgini ñakkä ñañä ye." An iken äätin an Yeecüwa mügi.

51 An baaddo yen Yeecüwa yañkalan gaadal yeene wuudene woo, an kiingon yen ñuunon daañ küülconde tocce gitkin woo.

52 An kiini Yeecüwa ogo, "Gaadal yüünü ñuukci ätte ji. M'aka ñuugal kä gaadal ye bi tüwok kä gaadal.

53 İki batta ñäjjä ogo ika liilco ñujoo Wäyo ti, an ike tucu malaññi yeeke kä birañ an ika tiica.

54 An yaakki bäakkan daa bi ñañi ñuuggen ñääkit yaaka jaayi Meenka jiik Joon ye."

55 An Yeecüwa toñ kiinne ogo, "İka agä maddok yaajgonde ina ääte kä gaadalli ke läcangä ogo mügjada ko yaanna? Niinkä muure İka cäaynä kaal yen anlanña yen Joon ji an İka batta mügda ina?"

56 An yaakki muure ñaññä ñuuggen ñääkit yaaka peri bätöni Meenka Jiik Joon ji ye." An baaddoni muure ike dalji iñi an buurcin woo.

Yeecüwa İji Me Nantä Jooññu Kayaapa ti

57 An m'aka müügün Yeecüwa ye ike İji Kayaapa ti yaana a ñuunon daañ küülconde ye ti, ñant'a ñulte kä nüütöni jiik ñoocin yek Joon ke yätini yoken ye.

58 İ baattä Bütürüc kä utar anña ñantä ba' ñuunon daañ küülconde an ike kaaccä ti an cääjjin iñi ke tiiconi, däami düüñin ñääñkä.

59 An ñuunju ñanjä ke gütoni muure Yeecüwa määckätä ñok m'aka jaajji kä yelkitin ike ti, nuñko ñake daa kä ñok ye.

60 An me ñiirken äätin jayok kä yelkitin ike ti. An gütoni batta a kañin jiik'a päjjidi ñake daa kä ñok ye. An wäättan me kä yewwe äätin

61 an jaajjin ogo, "Oon yaanni jaay ogo, 'İka liitä anlanña yen Joon düümü gitä an ñocu koru niinkä kä ñäk.' "

62 An ñuunon daañ küülconde yuuttu ñaalok an jaajjin Yeecüwa ti ogo, "İki batta cäygini kä luukcin yaana jaajjidii kä cingjä yaana üñjidi İki ti yaanna?"

63 An Yeecüwa daa a tiinjini iñi. An kiini ñuunon daañ küülconde ñuca ogo, "Kä yantän Joon yaana a üdon ye, İki ñooceni liittän gitä, nüütöon naana İki agä Macii Minneni yen Joon ye.

64 An kiini Yeecüwa ogo, "İki jaajjini. An İkee kiine, kä waan yaanni ti ke ñomuk Minneni Mänbaan bi yoore cäay ñantä teynä buñ birrä yen Joon ti, an bi ätä kä curungu yek Pollon."

65 An ñuunon daañ küülconde burñu yeene jeññe gitä kä piinkä an jaajjin ogo, 'Oon yaanni jaay ina anñi düüci ogo İken İiro ke Joon! İkiin ñäkin mä yuñin ina ñuca? An tiññe kiirkä yeeke muure.

66 An İkee payde ogo ñaaka?"

An İken luukcin ogo, "İke päjjidi tüw."

67 An ñüülgü ñomgin kä ñaangä an giibi kä İnen an yakkalanñi ike mäabi tanñin, İ agene kümgon wanñin.'

68 An kiintä ogo, "Macii, nüütöon naana İki agä bätö ye, İki jebini kä ñaani?"

Bütürüc Yeecüwa Reecce Woo

69 An Bütürüc cäay woo üñtük. An tuulle yaana ñuugal ye äätin an İke kiini ogo, "İki cääna ke Yeecüwa yen mä Jalil."

70 An Bütürüc riccin woo me ñomgen ti muure. An jaajjin ogo, "Batta ñäjjä İki jaayä ogo ñaaka."

71 An wääna İke attee kä äntüke yen kaal ti kä cokal ye, yooti tuulle yaana ñuugal ye yañkalan ñuca, an m'aka yudok gunne ti ye kiinne ogo, "Oon yaanni ke Yeecüwa yen mä Naacira."

72 An ñuca İke riccin woo kä liittän an jaajjin ogo, "Oon yaanna kuju."

73 An kä ñeerañ anñi m'aka yudok wica ye äätin Bütürüc ti an kiine ogo, "İki bäakkan daa ke İken, jiik yüükü muure nüüti İki agä män Jalil."

74 An İke jujjin kä tuummu ñone an liitkede ogo, "Oon yaanna kuju." An kä ñeerañ anñi toon weekcin.

75 An Bütürüc päjjin jiik'a jaayi Yeecüwa ye ogo, "İ toon batta mor weekci İki İka bi

reecca woo äänkü kä däk.” An Bütürüc kaaccä woo an weenjä kä yaac.

27

Yeecüwa Icki Me Biilaatuc

¹ An wääna tinnäwic anji ye, duunju dänkä ke yätini yek Yühüünni nänjä wan teyne ogo nääkii ko Yeecüwa.

² An diigi an iji müükkü mügdo Biilaatuc yen mä Ruumaan.

Yahüüja Done Maañne

³ An wääna Yahüüja yaana ike ääkki näc ina njicce Yeecüwa jooce daa me ke tüwnü ti ye, ike jone lüüjini an tiilgä gälkä yaaka caykä kä däk yaakka duukkene duunju dänkä ke yätini.

⁴ An jaajjin ogo, “Ika nänjä näänkä yaackä kä ääkin näc m'ana done ladan ye.”

An iken jaajjin ogo, “Ikoon piilgon naka? Yaanna a iki ti.”

⁵ An Yahüüja tiilgä gälkä yibjene ini kaal yen änlänjä yen Joonji, an kaaccä woo an done maañne.

⁶ An duunju dänkä yakkalan tiil koowi an jaajjin ogo, “Batta päjjidi doocin tuñnu änlänjä ji i a tiil yek yimgä anji.

⁷ An iken ducchin jiik an tiil kiññene yiil äjo ogo wääto ogo, nänjä jänjä boorgu.

⁸ An ken ina ke tiññan yiil yaanna batte daa me ogo, Yiil Yimgä yaanna.

⁹ Yaakki däakit barrä yen bato İrmiya ogo,

“Iken kuñnu tiilgä gälkä caykä kä däk, a äccin yaana doocete daa kä mä İcärayiil ye.

¹⁰ An kiññene yiil äjo, bata yaana iingana kä Piço ye.”

Yeecüwa Yuuttu Biilaatuc Nome ti

¹¹ An Yeecüwa yuuttu mügdo Biilaatuc yen mä Ruumaan nome ti, an taaji mügdo ogo, “İki agä yatkä yen Yühüünni?”

An luugi Yeecüwa ogo, “İki jaajjini.”

¹² An wääna kakkene daa wic duunju dänkä ke yätini yek Yühüünni ye, i ike batta a lüükcini.

¹³ An taaji Biilaatuc ogo, “İki batta tinjä kakkinni witkin yaaka üñütü me iki ti yaakka?”

¹⁴ An batta agee kä luukon kä jiikkalan, an mügdo wiñe diiktin.

¹⁵ An yuungu muure ti Poñ Kaaldin Wic ti, mügdo yen mä Ruumaan äkkidi men kä keelok yaana cäy ganjar ji an wakä ton ye.

¹⁶ An waan yaanja ti iken cäygene mäjkanan ganjar ji njänjä battä me ogo Barabaac.

¹⁷ An wääna mäbaan yoken dülene daa kä ye, i iken taaji Biilaatuc ogo, “A nani ken takke äkke kä, Barabaac halla Yeecüwa yaana battä me ogo Macii ye?”

¹⁸ An njäje iken Yeecüwa müukkene daa kä puutin.

¹⁹ An wääna Biilaatuc cäyee kä nook yen jooñnu wic ti ye, tucki iñe jiik an kiinne ogo, “M'ana done ladan yaanna daläbu. Ika wääccä läaggi kä yaac wiirin tiññan kä ike.”

²⁰ An duunju dänkä ke yätini ton iiri ogo njujo Barabaac ken äkke an Yeecüwa ken nägji dok.

²¹ An Biilaatuc ton taañne ogo, “Yaaka kä yewwe yaakki ti wali yaana äkke kä ye?”

An ton luukcin ogo, “Barabaac!”

²² An täacki ti Biilaatuc ogo, “An Yeecüwa yaana battä me ogo Macii ye ken nanja ogo?”

An ton muure luukcin ogo, “Näge dok kä tellä kaakkon jok!”

²³ An täacki ti Biilaatuc ogo, “Ina, a yiñ yaana wali ye ken nanje?”

An iken üüttin kä yäaw tetan ogo, “Näge dok kä tellä kaakkon jok!”

Biilaatuc Yeecüwa iñne me ogo Telji me ti Kaakkon jok

²⁴ An wääna yoorene daa Biilaatuc ike batta kändee kä waan, an a büültin ken talit ye, i ike kuñnu piik an inke lookke woo me nomgen ti, an jaajjin ogo, “Ika donji ladan kä yimgä oon yaanna. Yaanna a näänkä yeekic!”

²⁵ An me muure luukcin ogo, “Dalä yimgä yeeke a ikoon ti ke merkä yooko ti!”

²⁶ An Barabaac äkkeneeda. An iinjin ogo Yeecüwa dooyji me, an müukkene kääygä mä Ruumaan ogo telji ti kaakkon jok.

Kääygä Yeecüwa Niyge Yok

27 An kääygä yek mügdo Biilaatuc Yeecüwa koowi, an iji wiñ yeenen ti, an kun yen kääygä düüli ti muure ike ti.

28 An burñu yeene güüdi woo, an iinñi burñu beel bata yen yätkä.

29 An turki tarbüc eemdin yen küügü an iinñene daa wiñe ti, an ðucki lacan inñe birrä ti an ðünñin iñi ñome ti an ñiyene yok an kiinñtä ogo, “Ogook? Yätkä yen Yühüünñi!”

30 An nñüülki yokin ñaangä, an lacan koowi an jebene daa kä wiñe ti.

31 An wääna ñiyene kä yok ye, i güüdi yokin woo an iinñi burñu yeeke an koowi iji woo ðelcätä ti kaakkon jok.

Tejñin ti Yeecüwa Kaakkon jok

32 An wääna kaaccene kä woo ye, i iken purjin ke oon yanñalan yen mä Güüräwaan, battä me ogo Camaan, an iiri kääygä ogo kaakkon Yeecüwa koowje äddee.

33 An iken ðakkä ti nänñtä yaana battä me ogo Kulukuuta ye, an anan ogo nänñtä yen äwnä men wiñe.

34 An ike iñi määk a ñukin kä kalkale an wääna näkkeneeda kä ye, ike yaakkä kä maanñä.

35 An wääna ike tejñene daa ti kaakkon jok ye, iken burñu yeeke nñüüli giti an nanñi kä jaan.

36 An iken cääjñin iñi an ike tiicä.

37 An wiñe ti iken ðuccin jiiik pergin yek cijnñä yaana ünñidi ike ti ye jayok ogo, “A Yeecüwa inni, Yätkä yen Yühüünñi!”

38 An ñagatñi yakkalan kä yewwe ðeli me ke ike, keelok kä buñ birrä ti an yanñalan kä buñ aam ti.

39 An m'aka kaajit ye yawok kiirä witken bergä kä ñääy,

40 an jayok ogo, “Iki yaana jaayä ogo änlanñä yen Joonñ düümjey giti, an ñuca korjey niinñkä ko ðäk ye! Ðonñu määkä! Kääjä iñi kaakkon jok naana iki agä Minneni Joonñ a gitken ye.”

41 An cääna ðuunñku ðänñkä ke nüütöni jiiik ðocin yek Joonñ ke yätini ike ñiyge yok kiinñtä ogo,

42 “Ike määkalan manñe, an ðone batta liilde kä määkin! Naana ike a yätkä yen mä Icärayiil ye, dale käjä iñi kaakkon jok tiññaanñi, an ikoon bi luggon kä ike.

43 Ike lüggidi kä Joonñ an dale Joonñ ike määkänä tiññaanñi naana ike ðäkkänä ye, kä yaana jaayee kä ogo ike agje Minneni Joonñ ye.”

44 An cääna ñagatñi yaaka a tejñini ti ke ike kaakkonni jugin ye, ike kirgä cääna kä jiiik keelkä.

Tüwnü yen Yeecüwa

45 An wääna an yuuttee tejñük ye i müüllä ñommañ äätte wic muure ke nänñe wuuggu kä ðäk.

46 An wääna wuunñ ðäk ti ye, Yeecüwa yaajjin kä yääw mooye an jaajjin ogo, “Ili, Ili, lama cabaktaani?” An anan ogo, “Joonñ yeeni, Joonñ yeeni, ika daldaabu ina?”

47 An wääna määkalan yuddene kä wica an tiinñene kä anan ye, i iken jaajjin ogo, “Ike bäärä bato Iliya.”

48 Yanñalan iken ti lüünñu an unñal küümgene kä määk peñkä an ðooce lacan ti an läjgeneeda ogo maadje.

49 An meken jaajjin ogo, “Dalä bu pare tika, yoorin naana Iliya bi ätä ike määkänä ye.”

50 An Yeecüwa yaajjin ñuca kä yääw mooye an wääktan yeene ðooce.

51 An kä ðeeran anñi burñu yaana a daanñini änlanñä ti ye, jeññä giti äänñe kä yewwe bäätin iñi kä ñaalonñu ke iñi, an ñommañ buccin an ðaranñi bääktin.

52 An kälkä witken kupkin, an me ðiirken yek Joonñ yaaka a tüwin ye, juwin ñaalok.

53 An iken kääjin woo kälkä giti, i ðanñya Yeecüwa a jüwin, an iken attä baan mooye lanñä ji Oorcaliim an yoken nüütki woo me ðiirken.

54 An wääna ðuunñgon kääygä yen mä Ruumaan ke kääygä yaaka ke ike däämene Yeecüwa an yuñtene buccin ñommañ ke waak'a nanñä ðuuggen ye, iken bojgin kä yaac an jaajjin ogo, “A gitken ike a Minneni yen Joonñ!”

55 An wica määngä ðiirken yakkalan däämmidi kä utar, a yaaka Yeecüwa bäädanä kä Jaliil an ñuugulunu ye.

56 An Märiyam yaana battä me ogo Majdaliina bilti ke iken ke Märiyam yaana a Yaagüüp ke Yuucip meen ina ke merkälen Jabadä meen.

Jiŋŋa yen Yeecüwa

⁵⁷ An wääna biigin ti däägenee ye, oon yaŋkalan a ceeggon äätin ätä Raama battä me ogo Yuucip, an ike cääna a baaddo yen Yeecüwa.

⁵⁸ An ike attä Biilaatuc ti, an ñujjin ogo Yeecüwa gaane, an Biilaatuc iinjnin ogo iñjida ko me.

⁵⁹ An gaane koowi Yuucip, an paarre yok kä burŋu kicconde yen jiŋŋa me.

⁶⁰ An maatte kääł yeene kicconde ji, yaana agee kä küüñgon pääm ti bata tuumponje ye. An pääm düljene ti kääł tük an attä.

⁶¹ An Märıyam yaana battä me ogo Majdaliina ke Märıyam yaŋkalan bilti wıca cäyok ñomgen agene tükın ti kääł wic.

Tiññä yen Kääł Wiñe

⁶² An niinna yaana äätidi An Jiñe Wääktän ti ye, duunŋu dänkä ke Pırrıciinni attä yoken dülü Biilaatuc ñome ti.

⁶³ An jaajjin ogo, “Mügdo, ikoon paydon wääna maldo ñingın yaanja mor agee kä üdon kä ye, jaajjin ogo, ‘Ika bi juwu ñaalok niinkä kä däk tüwnü ti.’

⁶⁴ An iinjä dalä kääł wiñe tiicä me ke niinna däk ti. Nunŋodo baaddoni yeeke äätidi an gaane kaltä, an me kiıntä ogo, ‘Juwono tüwnü ti.’ An anan yelkitin yaana düüñin ti ye, bi yaajan kä yaana iijjin ti ye.”

⁶⁵ An iken luugi Biilaatuc ogo, “Kuje tiiconi an ate naje tiññä bata yaana lilde ye.

⁶⁶ An iken attä an kääł wiñe nanŋi tiññä, an üülji kä pääm an märki gin'a njıcte daa kä ye, an duccin tiiconi.

28*Juwin Yeecüwa Tüwnü ti*

¹ An tiññä wic yen iijjin ti niinna ñatükel ti, Märıyam yaana battä me ogo Majdaliina ke Märıyam yaŋkalan attä ükciđi kääł wiñe.

² An kä deeran anŋi ñommañ bukcın kä yaac kä yaana malak yen Piŋo kääjenee iñi pollon ji ye, an äätin an pääm düljene woo, an cääjjene kä wic.

³ An biilke beel bata wıldin, an burunŋu yeeke bowan bata aak.

⁴ An tiiconi bojgin kä yaac an yoken tiicin kä liin ke beeljene bata mä tüwin.

⁵ An malak määngä kiinne ogo, “Nana ikee booje, njjja ikee mäaje Yeecüwa yaana telji me ti kaakkon jok ina.

⁶ Ike batta a winni ike juwin ñaalok tüwnü ti, bata yaana jaajjenee kä ye. Ääte nantä yaana niinee kä ye yoore.

⁷ Ate kä biran, an baaddoni yeeke kiine ogo, ‘Ike juwono ñaalok tüwnü ti, an bilto ti ato ñomgic ti Jaliil. An ike bi voorje wıca.’ Yaaka nüütkenne kä yaakki payde.”

⁸ An määngä kääł wiñe dalji iñi kä biran kä liin, i a küümın kä jon ñamme mooye, an lüdgın baaddoni yeeke nüütküti.

⁹ An kä deeran anŋi, Yeecüwa purjene kä an kiinne ogo, “Ogook?” An iken wükcin ti ike ti an tabi kiigin kä maanŋä.

¹⁰ An iken kiini Yeecüwa ogo, “Nana ikee booje. Ate an mäđgo nüütke ogo ato Jaliil, an ika bi voorjada wıca.”

Jiik Pakin yek Tiiconi

¹¹ An wääna määngä äätene kä päy ji ye, i tiiconi yakkalan attä baan ji, an duunŋu dänkä yek Joon päkki kä waak'a nanŋä duuggen ye muure.

¹² An wääna duunŋu dänkä purjene ke yätini ye, i iken läalin pugın, an kääygä iñi tiil kä diräk.

¹³ An kiini ogo, “Jaaye ogo baaddoni yeeke ken äatono ko müllä i ikee agje ootin, an gaane kallii.

¹⁴ An naana mügdo yaakki tiinŋe ye, i ikoon bi yuuton ñaalok kä ikee nunŋo nana kaaccede kä tiñidin giti.”

¹⁵ An kääygä tiil koowi, an iken nanŋin bata yaana daa kiinene daa kä duunŋu dänkä yek Joon ye. An jiik yaakki piirjin woo Yühüünŋi ti ke tiñan.

Ñuugula Yäwconde

¹⁶ An baaddoni yaaka kä caay wiñen kä keelok ye attä Jaliil, pääm yaana nüütkenne daa Yeecüwa ogo atci ko ye ti.

¹⁷ An wääna ike yoorene daa kä ye, ike maanŋi an yakkalan juuggen riijjin.

¹⁸ An Yeecüwa äätin iken ti, an jaajjin ogo, “Mügdin yen pollon jiñe ke mügdin yen ñommañ wiñe, iñana kä Joon muure.

¹⁹ An wäättan ate an naje baaddoni ton ti muure, an iken büüle kä yäntän Wäy ke Minneni ke Wääktän Lanŋa yen Joon.

²⁰ Aṅ iken nüüde dale tinjit wakkä muure ikee kamat ke düüñin yen yuungu ti.”
yaaka iingene kä ye. Aṅ wina ika bi ke